

ശാക്തത്വം.

ശാക്തത്തോ.

കനാട് അക്കാർ

സുവാന്നമ്പദ്മരക്കു് സമീച്ചിത്യാഖ്യാനുസ്ഥിക്കാലം.

ജനത ഇപ്പോൾ ആ ഒതുവിന്റെ പത്രമയീലാണോ വര്ത്തിക്കുന്നതു്. അനൈന്ത്യം, സമുദ്രമായിരുന്ന പാതിരിപ്പുമണം, ഗണ്യവാഹനങ്ങൾ സുവിശേഷവാനാക്കണം. വാച്ചികളിലും സഹ്യപ്പകളിലും പരിസ്വീകരണത്താട ആളുകൾ താഴീച്ചവാഴന. സുലമോധിരു രൂക്ഷചരായകളിൽ ജനങ്കൾ സുവാവമമായ നിഭാവേവശ്യം കൈക്കൊള്ളുന്നു. പരിശാമരമൺഡിക്കുണ്ടാണോ ദിവസങ്ങൾ. ഉദയമല്ലോ ആളുാടകവും അസൂയമയമല്ലോ സമേഖമകവുംണാണോ. അവലും അവന്തിനിന്ന് ശൃംഗാരവിമലമായ ശിരീഷപുന്നമാണോ അപ്പോഴുന്നതെ മടിപ്പുവും. മേരങ്ങൾ പത്രാക്കാരെ ചുംബിച്ചിട്ടുള്ള കേസരശിവയാൽപ്പൻനിശ്ചാരവും പേലവകോമളവുമായ ശിരീഷപുഷ്പങ്ങൾ കുറിനിമൺഡികൾ സകരുകും മടിയിൽ ചുട്ടുണ്ട്. ഇപ്പുകാം ഇളിയസ്വസ്ഥമായ കാലം.

ഒഴിഞ്ഞരജാവു് മുന്നാവിനോദ്ധരിന്നായി അസൃതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. സപ്രതം പടയാളികളായ അവരന്മാരും നായാട്ടകാരാഞ്ഞ വനചരമാരും കുട്ട തെ

ശ്രീക്കവേ ടെമാത്രുഡനായ രാജാവു് എറ്റവുംപെട്ടന മുൻ
അദ്ദേഹയല്ലാം കൊന്നാട്ടക്കിക്കാണ്ട് എന്ന വന്നതിൽ
ചാലാരസംഗതാട സഖ്യവിച്ചു. അപ്പോഴേക്കാരു മട്ടു
അരുള്ളുമത്തിന്റെ ഒഴുിപ്പമത്തിൽ ചാട്ടമാറായി. അ
വൈഗത്തിന്റെ പരിധിയെ കൂണംകൊണ്ട് എന്ന മാൻ
ആതിലംഘിച്ചു പാതതു. രാജാവു് അതിനെ അതിൽ
പ്രേ, അന്നധാവനം ചെയ്തു. എന്ന മുഗ്ഗത്തെയും അതിനെ
വാക്കുകി അനുബന്ധാട്ടതു ചെല്ലുന്ന ധനർഖരനാൽ
രാജാവിനേയും കണ്ണപ്പോറം, പണ്ട്, പക്ഷാഗം തീരു
മുളാട മുഗ്ഗത്തു ധനർഖം ധരിച്ചുംവെ, അതിനെ
കുറുക്കി പിന്നക്കുവാപ്പുണ്ണിക്കാക്കി പിന്നുടങ്കയുണ്ടായ
എന്നു സുതന്നു സൂചിച്ചു.

ഈക്കിനെ, മെം അന്നനെമിക്കനുകണ്ട്, ഗുണാചല
തന്ത ഭാഗിയാക്കി വളർച്ചു് അടിക്കടി പിന്നിലേക്കു നോ
ക്കിയും, അനുബന്ധക്കുമെന്ന പേടിയാൽ തന്റെ പുഞ്ച
തന്ത മുന്നിലേക്കു് ആവുന്നെടുത്താളും വലിച്ചു ചുണ്ണിന്
ഇതിനുവു ചുവച്ചുകൊണ്ടിനന്ന ദംപള്ളകൾ വഴിര
കൂടു ചോറ്റപീഴമാറ്റ് വെവബ്രൂത്താൽ സ്വയം വായ ഉ
നന്നാകൊണ്ട് എന്ന മാൻ ഭ്രമിക്കിപ്പ് ഇടയ്ക്കിടെയെന്നു
ഉള്ളംക്കമാത്രം ചെയ്തു് ആക്കാശമാദ്ദേശം കതിച്ച
പാതതു.

രാജാവിനു് എന്ന മുഗ്ഗത്തിന്റെ പിന്നെ ബഹുമാർ
ഒച്ചല്ലേണിവന്നു. ഇടയ്ക്കാരിടയ്ക്കു് ഭ്രമിക്കിപ്പില്ലെന്നു
മിന്നുന്നുമിന്നും സ്വന്നിയുംതന്തരേഖംഖരാനുമിച്ചുചെയ്തു് എ
ഞ്ചു കുല്ലുകളും അഞ്ചു കിലുക്കുമാറ്റുന്നുംനിന്നുമുള്ളു
കുടക്കുന്നുണ്ടും അഞ്ചു കുല്ലുകളുംനിന്നുമുള്ളും

ഒപ്പത്തിയപ്പോൾ സാമ്പി തങ്ക്ക്ഷണം തക്കപ്പോലെ കടിഞ്ഞാൻ അയച്ചവിട്ട്. ഉടനെ എ കതിരകൾ ഒരു ദാട്ടാത്തു കഴുത്ത് നീട്ടി, ചെവിക്കൈ അനകമെല്ലാ തെ കുപ്പിച്ചു്, ചാമരാനുദാരം നിയുലം നില്ലേബു മാനിന്റെ വേഗത്തിൽ അസുയകാണുപോലെ, കൂടും ചിന്തിയാൽ ഖൂജക്കാ യുഖിപ്പലത്തെ അവ ഉയർന്നായും ദൈവ രമത്തിൽനിന്ന് പിൻചെട്ടതിക്കാണ്ട് ഒരിത്രക്കും. അഭിത്രാഹപ്പോളുടെ വേഗത്തെപ്പോലും തു സ്ത്രീര കതിരകൾ അതിശയിക്കണമെവന്ന് രാജാവിന്റെ അപ്പോൾ തോന്തി. എ ഗതിയിൽ അക്കല ഏറ്റവും ചെറുതെന്ന കണ്ണ വസ്തു എ ക്ഷണത്തിൽത്തന്നെ ഏറ്റവും വലുതായി അടക്കണമുണ്ട്; അതികെ ടിനിച്ചു നിന്നുവും തന്ത്രാന അക്കലെ ഓനിച്ചു ചെന്നപ്പോലെ കാണുന്ന വളരെതുനില്കുന്നതായി അടക്കത്തു കണ്ണവു മാത്രാന്തര തത്തിൽ അക്കന്ന നിവന്നനില്കുന്നതായി മാറുന്നു. ഖസ്തി നെ രമത്തിന്റെ ഗതിവേഗംകൊണ്ട് അടക്കക്കൈയെ നോ അക്കലെയെന്നോ രാജാവിന്റെ വിചാരിക്കാവുന്നതായി എത്ര നിമിഷത്തിലും എത്ര വസ്തുവും ഇല്ലെന്നായി.

അതിശീലമുണ്ടായ ഈ ഗതിയാൽ രാജാവു് മാനിന്റെ സമീപത്തായി. അദ്ദേഹം വില്ലിക്കിന്ന് ശരം വിച്ചവാൻ ഓക്കേയപ്പോഴെങ്കിം “അംഗതേ, മധ്യരാജാവേ, അങ്ങതെ” എന്ന് എ കാട്ടിക്കിന്നും അംഗരാ തട്ടുത്തുക്കാണ്ട് വിളിച്ചുപറയുന്നതു് കേരംകാഞ്ഞാണ്. എ ശ സ്മൃജിക്കുന്ന പ്രതിയപനി അടങ്കാമുണ്ടു്, രാജാവിന്റെ യും ശരവക്കൂർമ്മായ മുഗ്ഗതിന്റെയും മല്ലത്തിൽ രണ്ടു ശിശ്രൂണാരാധകുട്ടി ഒരു താപനും പ്രവേശിച്ചു്. അ

ആക്കട്ട് രാജാവിൻ്റെ നിരോഗപ്രകാരം സുതൻ കടി തൊൻ വലിച്ച് തമ്മതെ നിൽക്കി.

ആ താപസൻ കൈകരം പോകിടക്കാണ്ട് എതി ഒരു വന്ന്—“കൊല്ലുങ്ങതെ, കൊല്ലുങ്ങതേ! ഇതു” അതുമുഖമാണ്. ഇതിനെ ലാക്കാക്കി അങ്ക് തൊന്ത്രിട്ടുള്ള അനു പിന്നവലിച്ചാലും. അങ്ങയുടെ അസും സാധുപീഡനതിന്റെ ആത്തരക്ഷണത്തിനാണെന്നും ഓക്കേണ്” എന്ന് രാജാവിനെ സോക്കി അത്മിച്ചു.

രാജാ:—“അസുതെ തൊൻ ഇതാ ഉപശംഖരിച്ചു തിരെതുവല്ലോ.”

താപസൻ:—“ഈ വിനയം പുരവംശാതനായ അങ്ങങ്കൾ ഉചിതംതന്നെ. അന്തരുപരം ചക്രവർത്തിയുമായ പുതൻ അങ്ങങ്കൾ ഉണ്ടാവട്ടു എന്ന് തൊൻ അനന്തരമിച്ചുകൊണ്ടുനുണ്ടാണ്.”

മനിശിഷ്ഠമാണും അസുപ്രകാരം ആളിർവ്വാം.

അതിൽ സംസ്കൃതനായ രാജാവു “തൊൻ അനന്തരമീതനായി” എന്ന് നമസ്കാരപൂർണ്ണം ശരിയാം.

താപസൻ:—“രാജാവേ, തൈപ്പറം ചമതയ്ക്കായി ആത്മമര്ത്തിൽ നിന്ന്” ഇങ്ങനെട്ട് പോന്നിരിക്കയാണ്. മാലിനിതീരനിൽ കലപതിയായ കണ്പരുന്ന ആത്മം അതാ കാണാനും. അങ്ങയുടെ സപന്തം കാഞ്ഞങ്ങപറംകൾ മുടക്കെന്തണ്ണകയില്ലെങ്കിൽ, ആത്മതതിൽ ചെന്ന് അങ്ക് അതിമി സത്കാരം സപീകരിച്ചാലും. വിശ്വാസിച്ചു, ആത്മങ്ങളിൽ നിർവ്വിജ്ഞം തന്നുവരുന്ന താപസകമ്മങ്ങളും സോ

കി തന്റെ ദാണ്ടത്രയേറു ത്രജത്തിന് ഫ്രൈ
പാലന്തിലഭ്യു വിനുമാതിശ്യ്ക്കുതെ അങ്ങോക്കേ
കണ്ണുതന്നെ അറികയും ചെയ്യാം.”

രാജാവു്:—“കുലപതി ഹ്രസ്വാദം അവിടെ ഉണ്ടോ?”

കാപസൻ:—“അതിമിഡാകി ആരെങ്കിലും വരുന്നതാ
യാൽ യഥാർത്ഥം സത്കരിക്കുന്നതിന്” പ്രിയപ്പ
തിരുയ്യ ശക്കത്തുചെയ ഏല്ലിച്ചു്, അവരംകു് ഇ
ഹ്രസ്വാദുന്നോ ഗ്രഹണാധ്യാത്മാബന്ധന കണ്ണു് അതി
ന്റെ ശാന്തിക്കായി അദ്ദേഹം ഹ്രസ്വാദം സോമതീ
ത്മത്തിലേക്കു് പോയിരിക്കുയാണോ.”

രാജാവു്:—“എന്നാൽ, തൊൻ ചെന്നു് അവശ്യ കണ്ണു
കൊള്ളിംാം. അവരം എൻ്റെ ഭക്തിയെ യഥാക്കാ
ം മഹാഷ്ഠിയെ അറിയിക്കുമല്ലോ.”

“അങ്ങിനെയാവട്ടെ. ഇന്നി ദൈവരം പോകുന്നോ”
എന്നു് യാത്രപറത്തു കാപസൻ ശിശ്യസമതാ കാട്ടി
ശാശ്വതിലേക്കു് മറത്തു.

ചുണ്ണാഗ്രമദ്ധനത്താൽ ആത്മഗ്രഹി നേടാമെന്ന
ക്ഷയതലോടെ രാജാവു് ഉടൻ ചുറ്റെപ്പുട്ട്. കിരാച്ചുകുറം
ചെന്നഹ്രസ്വാദേക്കും രഫം തച്ചുവന്നസങ്കേതത്തെ. പ്രാ
വിച്ഛവെന്നു് അദ്ദേഹം കണ്ണ. അങ്ങും മുക്കിനുലഞ്ഞ
ശിൽ നെമണികൾ ചിതറിക്കിടക്കുന്നു; കോടരങ്ങളിൽ
പാക്കുന്ന കിളികൾ ആഗ്രമത്തിൽനിന്നുന്നു് കൊഞ്ചിക്കൊ
ഞ്ചുപോകുന്ന ക്രതികകളിൽനിന്നു് കൊഴിഞ്ഞുവീണുവ
അണ്ണവ. തെലുമയമായിട്ടാണു് അവിടെ കാണുന്ന
പ്രാദ്ധ്യരജാം; മുനിശിശ്യനാർ എന്നും ബയ്ക്കുവാൻ കാ
ടക്കായ്ക്കും ഇടിക്കുകകൊണ്ടാണു് പാറകളിലെ ഇന്ത മി

ശക്തി എന്ന് രാജാവു് അറിഞ്ഞു. അവിടെ മേതുകൊണ്ടനില്ലെന്ന മാനകർം രമനിയേല്ലാപിം കെട്ടിട്ടും ഒരു സംഗ്രഹം ശുട്ടാതെ ദ്രഘവിശ്പാസത്തോടെ നോക്കിനില്ലെന്നു. ആതുമതതിൽ ഫ്രാൻസുമാരായി പല അതിമികളും വരാറുള്ള തിനാൽ ആ പരിചയംകൊണ്ടാണു് അവിടെതെ മുഹമ്മദിങ്ങുള്ള ഇതു നിരാകലത. നീത്രംജികൾ കുറഞ്ഞിരുത്തു വീണ പാടു് അവിടെ നബിതീരത്തിലെ ഷട്ടം കാണുണ്ടു്; അതു് കളികളിന്റു് ആതുമതതിലേക്കു് ചെന്നിരിക്കുന്ന താപനാമായെട വല്ലുല്ലാഖിനിനു് ഉണ്ടായതാണു്. ഇതു വകു ലക്ഷ്യണങ്ങളെക്കാണ്ടാണു് താൻ ആതുമതതെത അട്ടത്രു എന്ന് രാജാവു് നിയോക്കിയായിരും.

കുറച്ചുക്കിയം മരിനാട്ടക്കന്ന ഉടനെ, ആതുമവാസികൾക്കു് പീഡയുണ്ടാക്കുന്നതെന്ന കാരണി രമത്തെ നിത്രവാൻ രംജാവു് സുതനോടു് ആജഞ്ചാപിച്ചു. തേവിൽനിന്നിരുന്നി, താൻ ധരിച്ചിരുന്ന ആദരണങ്ങളും, പാപവാൺങ്ങളുമെല്ലാം അഴിച്ചു് സുതനെ ഏക്കിച്ചു് വിനിതവേഷത്തിൽ എകനായിട്ടാണു് അദ്ദേഹം തപോവനത്തിലേക്കു് നടന്നതു്. സുതൻ കതിരകളെ നന്നയ്ക്കുവാൻ പുഴയിലേയ്ക്കിരുന്നി.

ട്ടേണ്ടാട്ടു നടക്കുവോഴുക്കും രാജാവു് തപോവന പ്രാരത്തിൽ എത്തി. അക്കൗത്തകൾ കടക്കുവേശിരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലതുകൈ പെട്ടെന്നുണ്ടു് തുടർന്നുണ്ടും കണ്ണപ്പുാറം ഇതിന്റെ കാര്യമെന്നെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് ചിന്തയുണ്ടായി. കേവലം കമലുധാനമാണു് തപോവനം. രാജാവിന്റെ ജീവിതമാവട്ടു,

കാമല്പയാഗമാണ്. പരമഹാന്തമായ ഇതു പ്രദേശത്തെ നിന്മം വല്ലതുമണ്ണോ കാമലോഗം? അമവാ, ദൈവത്തി എങ്കിലും! അതിനാണോ എങ്ങുമെന്തും നിഃബന്ധം? എതിന്തതും, ഏതവസ്ഥയിൽ, എത്ര വീക്ഷണമെന്നും എങ്കിൽ അറിയാവല്ലല്ലോ.

ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ച് “രാജാവു” മുന്നാട്ടുനടക്കഡ ദോഷകളം “ഇങ്ങാട്ട് വരവിൽ, തോഴിമാരെ” എന്ന സാവിടത്തെ ഉപവന്തിന്റെ തെക്കുലാഗള്ളത്തിന്മാർ എ മോ പറയുന്നതു കേരംക്കണ്ണയുന്നു. അദ്ദേഹം ഉടനെ അംഗങ്ങളും തിരിത്തു. “വയസ്സിന്നൊന്തത കടങ്ങളിൽ വെള്ളി മെട്ടത്തുകൊണ്ട് തോട്ടത്തിലേ ചെടികൾ നന്നയുള്ളവാ നായി ഇതാ ചില മുനികന്നുകമാർ വരുന്നു” എന്നും “രാജാവു” കണ്ട്. ഒന്നാക്കിയപ്പോൾ അവക്കെ അപേസ്യവും തുടർന്നുതന്നു രാജാവും എവജ്ഞിതനായി.

“ഈ ദർശനിയക്കേണ്ട താപസികൾ? കാട്ടകടിലിൽ വാഴുന്നാൾ ഈ ദർശനിയമായ അപേസ്യവത്തിന്മാർ എഴും കുക്കയേണ്ണു! ഈ തുറയും അനവല്ലരായ സർവ്വാന്നലാവാണും രാജകമാരികളിൽ കുടിയും സൗഖ്യലുമൊന്നുണ്ടോ. കാട്ടകടിയുടെ ചന്ദംകോണ്ട് ഉള്ളാനലത അധിക്കരിക്കുന്നതുമായി യേണ്ണോ? ഈ തെന്തോരുള്ളതാണ്!”

ഇങ്ങിനെയാണും “രാജാവിന്മാർ” അപ്പുംപുണ്ണായ വിചാരം. അവരെ നോക്കുന്നതോടു അദ്ദേഹത്തിന്മാർ അതിൽ കൈത്തുകും യാളിക്കും. ആ സെഴുന്നുതെരു കുറച്ചുകുടിയും നിംവ്യാധിയാണു നേരുങ്ങാക്കി “കൊതിവ ഇരുക്കയാൽ അദ്ദേഹം അഞ്ചോരു വുക്കുച്ചരായാക്കിൽ മറത്തുന്നു.

“**മുക്കോട്ട് വരുവിൻ തോഴിമാരെ**” എന്ന് ശക്കൻ
ഈ വിളിക്കികയാൽ അനന്നുഡയും പ്രിയംവദയും അവളുടെ
അഭിരക്ക ചെന്ന. മുവങ്ങേചെന്ന് അങ്ങളുള്ള ചെടിക്കിള്ളെ
നന്ത്യത്രക്കു. ശക്കന്തള്ളുടെ പരിഗമം കണ്ണപ്പോരം
അനന്നുധയ്യും” അലിവുണ്ടായി.

“**ശക്കന്തളേ, താതനാശകന്നപ്രമഹഷിക്കും നിന്നേക്കാ**
ശ്രദ്ധികം ഈ മുക്കിക്കുംബേയാണ്” ഇപ്പോൾ തോന്നുണ്ട്.
മല്ലപ്പുചോലെ അതു മുട്ടകോമളമാണെല്ലു നിന്റെ മേ
നി. ഇം ചെടിക്കിള്ളും കൊടിക്കിള്ളും നന്നയുംവാൻ
താതൻ നിന്നേവായ്ക്കിന്ന് നിരോഗിച്ചു?” എന്ന് അ
വർ പറഞ്ഞു.

“**അനന്നുഡയേ, താതനിരോഗാഗം മാതൃമല്ലോ, എന്നുണ്ട്**
ഈ ജോലിയിലേക്കും തിരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അപ്പുനേ
നാപോലെ എന്നിക്കം ഇവകിൽ സദ്യോദയരണ്ണുചുമാട്ടു്.
അപ്പും നിരോഗിക്കാതിരുന്നാലും താൻ ഇവരെ തു
ആഫിക്കാതിരിക്കുയില്ലോ” എന്നാണ് അപ്പോരം ശക്കന്തളു
യിൽനിന്നുണ്ടായ ഉത്തരം.

നന്നയുംനാതിനിടയ്ക്കു് അവൻ തമ്മിലുണ്ടായ ഇം
സംഭാഷണം രാജാവു കേട്ട്. താൻ മാർഗ്ഗമല്ലേ കേം
ക്കുകയുണ്ടായ ആ കണ്ണപ്പച്ചത്രി, ശക്കന്തളു ഇം തുപ്പവ
തിയാണോ എന്ന് അഭ്രേമാ അത്രുതുരുതാടെ നോക്കി.
വനവാസതാലും, പ്രതോപവാസങ്ങങ്ങാലും മെല്ലിന്തു
ക്കുന്ന് എന്തോ സാമാന്നതാപസിയായിരിക്കും ശക്കന്ത
ഈ എന്നാണ് ആദ്യം കേട്ടപ്പോരം അഭ്രേമാ വിചാരി
ച്ചുതു്. അവശ്രീ കണ്ണപ്പോരാഴവെട്ട്, അനന്നുധ പറഞ്ഞ
തുപ്പവാലെ, കണ്ണപ്രമഹഷി കൊടുത്തായ കുടംബക്കുയാണ്

ചെയ്യുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്തി. ഉചിതജ്ഞത ത കുട്ടമില്ലാത്ത ആരോഗ്യം ആ മനി? ഇംഗ്ലീഷ് വുവൻമെയ്യുംശൈ യാണോ ഭജ്യരഹായ ആത്മാമത്തുക്കുറഞ്ഞിലേക്ക് നിയോഗി അഭിരിക്ഷന്നതു്! നിസർജ്ജ സെഴ്ജന്റും നിർമ്മാധം വി ഇയാട്ടന് മോഹനതനു! ഇംഗ്ലീഷ് ലഭിതകളേബുരുതു കറി നമായ തപസ്സിലേക്കോ വിനിക്കോഗിക്കുന്നതു്? കരിഞ്ഞ വകുപ്പുവിന്റെ മുട്ടവായ ഒളാറുംകൊണ്ട് കക്കശ ചമത ക്കെട്ട് മറിക്കുവാനോ മഹാശിഖംഡ ഭാവം? ഇതെത്ര നിർ ഭയപെ!—എനിക്കീനാശായി രാജാവിന്റെ മനോഹരി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്രീഡം കരിഞ്ഞം ശക്കന്തളയിൽ ഉണ്ടാകയും ചെയ്യു.

തന്റെ വക്ഷസ്ഥിനെ ആവരണംചെയ്തിട്ടും വല്ല ലത്തിന്റെ മരുക്കംകൊണ്ട് ചെടികൾ നന്നയുള്ളതിൽ അസ്പാധിനും തോന്നുകയാൽ ശക്കന്തള ആ ജോലി ഇട യും നിൽക്കി അനന്നുയയേ വിളിച്ചു.

“ഈ നോക്കു, പ്രിയംവദ ഇംഗ്ലീഷ് മാവും എത്ര മ രക്കിയാണു് കെട്ടിയിരിക്കുന്നതു്. അനന്നുയേ, ഇതു് ക രിച്ചാനു് അയച്ച കെട്ടിത്തന്നു.”

അനന്നുയ അതിനമ്പ്പോൾ ചെയ്തുകൊടുത്തു. അദ്ദുറ പ്രിയംവദ വിരിച്ചുകൊണ്ടു്—“ഈതിൽ എന്നെന്നെയന്തി നു പഴിക്കുന്നു? നിന്റെ വക്ഷസ്ഥിനെ അടിക്കുടി വിജം പിള്ളിക്കുന്ന ഇംഗ്ലീഷ് വന്നു” ഇതിനു് ഉത്തരവാ ദി”—എന്നു് കൂട്ടിവാക്കു് തുകി.

രാജാവിന്റെ ഭജ്യി ശക്കന്തളയുടെ ആ മരവും യിൽ പതിച്ചു.

“ഈ വള്ളം വദയാത്രപങ്ങൾക്കു് കെട്ടം ചെത്തുംയുള്ള തസ്മാ ഇംഗ്ലീഷ് മിനമിന്നതു് അഴക്കുടിയു് പു

ഡേവലയാൻ‌ ഇവർ ചാത്രനാമത്രം. ഈ പരിപ്രക്ഷി
ഗാത്രത്തെ മരവുരിയാൽ സ്കോളിപ്പിക്കുന്നത് കടപ്പം ത
നെന്ന! എന്നാൽ, ഈ വള്ളവംപോലും ഈ കമ്മനി
അംഗത്വത്വാട്ട് ചങ്കകയാൽ ദർശനിയമായ ഭ്രഷ്ടനാമയി
വിളഞ്ഞു. നിസർദ്ദൈസുന്നരമായ അചന്തേട്ട് എത്താ
നാചന്നാലും അതെല്ലം അതിന് അലങ്കാരമായിവര
മണ്ണും. ചുറവും കരിഞ്ഞിരായാൽ, തെളിത്തുവിരി
തെന്നില്ലെന്ന താമരയുംവിന്ന് ടെക്കിലുമണ്ണം ചന്തക്കു
വീ? മുഴുതെകളിലേ ആ അങ്കക്കരുപ്പുകൊണ്ട് അതിന്
നു അങ്ക കുടുന്നതല്ലെല്ലും. അതുപോലെ ഈ വള്ള
വം ഈ വച്ചവന്നിനിയിൽ എററവും ശോഭാവഹം ത
നെന്ന്—എന്ന് അദ്ദേഹം കണ്ടി.

ശക്കത്തു യദിച്ചുയാ മരവാരിടത്തെക്കു് തിരിത്ത
പ്പോൾ, അവിടെ നില്ലുന്ന ഇലഞ്ഞിത്തയ്യ് കാറേററി
ഇക്കന്ന തളിതകളാൽ വെയ്യലോടെ മാടിവിളിക്കുന്നോ
ലെ അവർക്കു തേരുന്നി. ഉടനെ അവർ അതിന്റെ
അരികെ ചെന്ന് കെത്തരുകതേരുടെ നോക്കി നിന്ന്. ആ
നില്ല് പ്രിയംവദയുടെ ഫന്തുക്കൾക്കു് നവൃത്യമായ സുവാ
ന്നുതിയുണ്ടാക്കി.

“ശക്കത്തേ, നീ അവിടെതനെ കിട്ടുകൂടിയും,
നിൽക്കു. നിന്റെ സാന്നില്ലപ്പത്താൽ ഈ ഘുക്കം ലതാമു
തമായപോലെ ശോഭിക്കുന്നു”എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു.

“നിന്റെ ഈ വാക്കുചാതുത്തുകൊണ്ടുതനെന്നാ
ണു് നീ പ്രിയംവദയായതു്” എന്ന് ശക്കത്തു അപ്പോൾ
തിരിച്ചു കൊടുത്തു.

വെറും പ്രിയമല്ലോ, കേവലം സത്യമാണു് പ്രിയം
വദ പറഞ്ഞതു് എന്ന് രാജാവു് സ്വയം സമതിച്ചു്

“കമനീയ ലതയെന്നപോലെ ഇവഴിട തുച്ചം പരില സിക്കണ. തളിൽപോലെ മുഖ്യമായ ചെബേഡി; ഈ തിം ശാവകിടംപോലെ കോമളമായ കൈകൾ; പ്രധില്ല കുസമംപോലെ ഉജ്ജപലമായ നവയെഴുവനും. ലതാസാ പ്രയുത്തിനും ഇനി ഇവളിൽ മരിറ്റുവേണു്” —എന്നും അദ്ദേഹത്തിനും തോന്തി.

അനന്തരം, ഫൃയംവദ ശക്തിയെ മരിറാനിലെ കു വിളിച്ചു.

“തോഴി, ഇതു നോക്കു; സ്വയംവരവയുവിനേപ്പോൾ ഒരു മല്ല ഒരു തേനാവിനെ തന്നെത്താൻ ചുററി പ്രടൻ നില്ക്കുന്നതു നോക്കു. നീ വനങ്ഞാസു്നായെന്ന വിളിക്കാറുള്ള ഒരു മല്ലയെ എന്താണിപ്പോരു മറന്നതു്?”

“എന്ന മരശബ്ദവാഴേ തൊൻ ‘അതിനെ മരക്കായുള്ളു്’ എന്ന പരബ്രഹ്മക്കാണ്ടു് ശക്തിയെ ആ മല്ലയെ അട്ടക്കരു ചെന്നു.

“തോഴി, ഒരു ലതയും ഒരു വുക്ഷവും തമ്മിൽ സംഭ്യാഗമിണ്ടായിരിക്കുന്നതു് ഗ്രാന്തിലഭരതത്തെന്നായാണു്. ഒരു വനങ്ഞാസു്നാ നവപ്പള്ളിത്തമായി യെണവന തെര പ്രാവിച്ചിരിക്കയേണിപ്പോരു. കൂളിത്തുള്ളിത്തുക്കാണ്ടു് ഒരു തേനാവു് ഉപഭോഗത്തിനും യോഗ്യമായ അവസ്ഥയില്ലാണു്. ഒരുപ്പും അവത്തിൽക്കുന്നതു്. ഇതുകൂടാം തേനാവും മുഖ്യമായി മുഖ്യമായി നാശനുണ്ടാക്കുന്നതു്. എന്നും അതിനുള്ളിടുള്ളതുകാഴ്ചിക്കുന്നതു് നിന്നും ഒപ്പുകൂടിയിരുന്നുണ്ടായിരുന്നതു് എന്നും പ്രകാരം ഏതു

“അന്നും, ശക്താള ഇം മല്ലയെ ഇത്തും മൻസുവെച്ച ദോഷനാൽ” എന്തുകൊണ്ടാണോ അറിയുമോ” എന്ന പ്രിയംവദ പുഞ്ചിരിയോടെ ചോദിച്ചു.

“എന്താണു പറയു” എന്ന് അന്നും ഉണ്ടാക്കിട്ടതു.

“തന്റെ വന്നജ്ഞാതാർന്ന അതിനിന്നാക്കിയ വുക്ഷ തന്താടി ചേന്നതുപോലെ തനിക്കിം അന്തരൂപനായ വരണ്ണ പ്രാപിക്കണമെന്ന ശക്താള വിചാരിക്കയാണി ഫ്ലാറം” എന്ന പ്രിയംവദയിൽനിന്നു നമ്മാലാപദം സാധി.

“നിന്നക്കാണോ” അക്കാഡിനെ ആരുഹം” എന്ന ചോടിച്ചുകൊണ്ടു പറത്തും ശക്താളാൽ മല്ലയെ നന്നയ്ക്കവാൻ തിരിത്തു.

“ഈവർക്കന്നുകയാണെന്ന തീർച്ചപ്പെട്ടു. എന്നാൽ — യാ, ഈവർക്കു ആ ബ്രാഹ്മണനാത്തമനായ കണ്പമഹാഷ്ഠിക്കും അന്നുജാതിസ്ഥാനിയിൽ ജനിച്ചവളാണെങ്കിൽ!” — എന്നിക്കിണെയായി ഇത്തുഴുയെപ്പാഴേയും രാജാവിന്റെ മനോഭം. കണ്ണപ്പുംമത്തൽ അന്നക്കാണോ മരകി മരകി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സു ശക്താളയിൽ സുഭ്രംഖ്യം ബലമാണി. ക്ഷത്രിയനായ തനിക്കും അകാമ്പ്രയാണു ഫ്ലാ ബ്രാഹ്മണനുകന്നുക എന്ന ധർമ്മവിചാരം അദ്ദേഹ തിന്തു ഉടൻ ഉയൻ. ദേശവാദമുഖ്യ ആ ചിന്തയെ നുതനവിശപാസത്താൽ അദ്ദേഹം ഉടനെ അകററി.

“ഈവർ എനിക്കു കാമ്പ്രാല്ലേയോ എന്ന തൊൻ വുമാ ശക്തിക്കന്നതെന്തിനോ? അകാമ്പ്രയിൽ പെണ്ണവു കൂർ ഒരിക്കലും പ്രവേശിച്ചിട്ടില്ല. അധമ്മതിൽ എ

ഒൻറ വുത്തി ഇന്നോളം തിണ്ടിട്ടുമില്ല. വിത്രുലവും, വിനിതവുമായ എൻറ മനസ്സ് ഇവളിൽ സ്വയം രജിക്കകയാൽ നിയോധമായും ഇവർ ക്ഷതിയന്മാർ അർഹങ്ങളിൽ നിന്നും അനുഭാവിക്കണം. അതുതാത്തതിൽ ഇണ്ണങ്ങന്നതല്ല എൻറ മനസ്സ്. സഖ്യന്തരതിനു കാര്യക്രമത്തിൽ സംശയമണംക്കണ്ണാട്ടുമ്പോൾ ആവേരവണ്ണം സത്രാത്മകമായ ചിത്രവുത്തിയാണ് സഹക്കാർ പ്രമാണം. എൻറ മനസ്സ് ഇവളിൽ അനുരക്തമാകയാൽ, ബുദ്ധമണ്ണന്തരവണ്ണം തിലായിരിക്കണം ഇവളിടെ ജനനം” — എന്നി സിലക്കാന്തതോടെ ഓജാവു തന്റെ മനസ്സിനെ വീണ്ടും ശക്കത ഉയിലേയ്ക്ക് ഒഴുക്കവാൻ വിട്ട്.

ഇനിയിതാ ശക്കതള്ളയുടെ മറൊരു മോഹനവിലും! ഉപരൂപപരി കേരുന്ന കാമേശ്വരിപനം.

തനത്തിൽ വെള്ളുമെഴുക്കവേ അക ഇല്ലത്രുടിയിൽ നിന്നു പെട്ടെന്നോരു വണ്ട് : ഇളക്കി പുറപ്പെട്ട ശക്കതള്ളയുടെ മുവക്കമലത്തിനെത്തിരെ പറന്ന ചെന്ന. അതു സാവധാനി ഉപദേശം ഉപദേശവരായി. അവധി മുഖം തിരിക്കുകയും കൈകുറം വിത്രുകയും ചെയ്തുടങ്കി. രജാവിന്മാർ അപ്പോറ ആ വാണിജനാട്ട് അസൃഷ്ടയാണെന്നായതു്.

“എടോ, മധുപ, നിന്നോളം ഓഗ്രശാലിയായി ആത്മണം. സംശ്ലോതനാൽ ഇളക്കന്ന ഇവളിടെ പുമേനി യെ നീ സ്വർണ്ണിക്കണം; അങ്ങും ഇവർ തരളമായ അപാരംഗംകൊണ്ട നിനെ ഉഴിയുന്നു. ഇവളിടെ ചെവി യോട്ട് അഞ്ചാത്തു പത്രക്കു എടേതോ രഹസ്യമോതുംപോലെ നീ മരളുന്നു. ഇവർ തുടരെത്തുടരെ കൈ കടക്കവെ നീ കടന്നാട്ടത്തു് ഇവളിടെ അധിരാമുത്തം നുക്കങ്ങണം. നീ

നേപ്പാലെ ആരാണിതു യന്നും! താനാവട്ട്, ധമ്മ ചാരബലനായി, ശങ്കാകലനായി നന്നിനമാവാതെ രേ ദത്തകിങ്ങിതാ നാളുനു!”—എന്ന് അദ്ദേഹം കൊതി യുറിക്കാണ്ട് മനസാ പറഞ്ഞു.

ഇവാ തിരിച്ചും കൈകരി കുടഞ്ഞു ആവുന്നതു വി രോധിച്ചിട്ടും ശക്കത്തുഡിയെ ആ വണ്ട് വിട്ടകനില്ല. “ഈ ചേട എന്ന ഉപദേവിക്കന്നവല്ലോ” എന്ന പഴിച്ച കൊണ്ട് അവരും മരറാറിക്കുന്നയ്ക്കു മാറി. വണ്ട് അ വിദേശയം പറഞ്ഞാതി. “ഈതു് എന്ന കുഴുപ്പുട്ടതു അതു നോക്കണാം! നിങ്ങൾ എന്ന കക്ഷിക്കണാം” എന്ന് അവരും തോഴിമാരോട് അപേക്ഷിച്ചു.

“കക്ഷിക്കുവാൻ കർത്തൃത്വം തുക്കാറം കുണ്ടാണോ? ഭിഷ്മന്തനനല്ല ജനസിപ്പൻ. ആ രാജാവിന്നാണു ത പോവന്നും ദ ക്ഷൗകർത്തൃത്വം. നിന്നെ കക്ഷിക്കു വാൻ അദ്ദേഹത്രം വിളിച്ചു് മരയിട്ടു്” എന്ന് അവർ കളിവാക്കാണു് അപ്പോറ്റം പറഞ്ഞതു്.

ഈതന്നെന്നാണു് തനിക്കു് ഇവരുടെ മഹിൽ ചെ ക്കിവാൻ അവസരമെന്ന രാജാവിനു് ഉടൻ തോന്തി. “എന്നാണവിടെ” എന്ന വിളിച്ചു ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ഇ നോട്ടിരുക്കുവാൻ മനസ്സു കതിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും, ഇവിടെ രാജത്പര്മ്മാപനം അപേക്ഷിതമാണെന്നു് വിചാരിക്കായി അദ്ദേഹത്തിനു പിന്നവലിയേണ്ടിവന്നു. ഈ ആ ശ്രമബാലികയുടെ നേസർഗ്ഗികമായ സുന്ദരവേദജീവിത ക്കുറിക്കുവാൻ രാജത്തീരിക്കുന്നവിൽ നിന്മാറുതിനും മുതുകുള്ളും അക്കാദാശം മുക്കുടിക്കുവാൻ അനുഭവിക്കുന്നു് അങ്ങനെത്തിനിലെ ചില്ലിക്കുണ്ടു് നീഡിവിശ്വാസി ഒരു ദുരിതം “അടഞ്ഞുകു സി

ശക്തീയും ആ വണ്ണിൽനിന്ന് അക്കലവാനായി പി നേരും തിരിത്തു നന്നും. വണ്ണ് അങ്ങോട്ടും പിരുതു നും. അവർ ആ ഭൂരതതിനേരു കടാക്കബിക്ഷപ്പേരും ഒരു ദേശമാണ് “ഈ ഭജൻ എന്ന വിചനില്ലപ്പോം” എന്ന് ആവാ ലാതിപ്പുട്ട്.

ഉടനെ, “ആശാഖാവൻ?” എന്ന ചൊല്ലും അവി ഒരു മുഴക്കി.

“പേണവരാജേദ്രൻ ഭജനത്തെയല്ലോം നിറ മിച്ചുകൊണ്ട് നാടാ കമാനം ആശ്വാവക്കയോരം സാധിയായ താപസകന്നുകയെ ഏതൊരു ഭർവ്വുതനാണും യാർജ്ജുതേരും പീഡിപ്പിക്കുന്നതു്? ” എന്ന ശാസി മുകോണ്ട് രാജാവു് ആവേഗതേരും ആ കന്നുകകളും ഒരു മുഖിലേയ്ക്കു കടന്നിച്ചുണ്ടായി. പെട്ടുന്ന് ശബ്ദം കേടുപെട്ടാം അവക്ക് അല്ലെന്നായ സംശ്ലോം ആക്കു കണ്ണ പ്പോറം ശമിച്ചു.

“ആപത്തൊന്നം ഇവിടെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. വണ്ണി നീറു ഉപദേശകാണ്ട് തൈപ്പേള്ളുടുക്ക ഈ പ്രിയന്നവി കിരാച്ചാനു പേടിച്ചുപോയു്, അന്തേയുള്ളു്”— എന്ന് ശക്തീയും ചുണ്ണികൊണ്ട് അനന്നുയ ആ ആഗതന അറിയിച്ചു.

“തപോധനം നിർബാധാരം വളരുന്നുവരുന്നില്ലോ” എന്ന ശക്തീയും നോക്കി രാജാവു കശലപ്പുംചെയ്തു.

“ഉം”; പൂജ്യന്നായ അതിമിശ്ര കിട്ടക്കാഞ്ഞ തപസ്സിനും ഇന്നവിശ്രഷ്ടിച്ചു ഫലമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്” എന്ന് അനന്നുയ രഘവകികൊടുത്തു. സംശ്ലോം ശക്തീയും നോക്കാതെ അദ്യാമുഖിയായി നിന്നുംതയുള്ളു.

അനന്നുയാം—“ശക്കന്തരേ, അതിമിസർക്കാരത്തിനും അമരത്തിൽചേന്നും അർല്ലുവും ഫലങ്ങളും ഏതുകൊണ്ട് വരു. കൂലു കഴുക്കവാൻ ചെങ്കും; വിഭ്രതനെ ഉണ്ട്.”

രാജാവും—“ഈതു മതി. ഈ പ്രധിയവാക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെ എനിക്കി വേണ്ടുവോളും സർക്കാരമായി.”

അനന്നുയാം—“എന്നാൽ ഈ ഏഴിലംപാലയുടെ റയിൽ, ശീതളംഗാധിയിൽ അങ്കു കയറിയിരുന്നു എത്തുമിച്ചുംലും.”

രാജാവും—“നിങ്ങളോ? ചെടികൾ നന്നു നന്നു നിങ്ങൾ വളരെ തള്ളന്നിക്കണമാവല്ലോ.”

അനന്നുയാം—“ശക്കന്തരേ, അതിമിയേ പുജിക്കേണ്ടതു നമ്മുടെ കടമയാണ്. വരു. ഇരുദ്ദേഹത്തില്ലെങ്കിലും പ്രധിയംപാലെ നമക്കും ഇവിടെ ഇരിക്കാം.”

എല്ലാവരും മുക്കുറുലത്തിലേ കൂത്തരയിൽ യും സ്ഥാനം ഇരുന്നു. രാജാവിനെ കാശാന്വേഷണയും ഏപോവനവിജയമായ വികാരവിശേഷം ശക്കന്തള്ളിയിൽ അങ്ങനിക്കേയാൽ അവർക്കും എത്തുമായം സപ്പ വയ്ക്കുമ്പോൾ തായി.

രാജാവും ആ മുവരേയും നല്ലവല്ലമൊന്നു നോക്കു—“കൈഞ്ഞിം; തല്ലവരയോതുപങ്ങളാൽ നിങ്ങളും സവും രഥണിയംതന്നെ” എന്നും അഭിനന്ധിച്ചു.

“ഈരുദ്ദേഹം ആരാണും? ചതുരവും ഗംഗീരവുമായ മുപം! പ്രധിതരവും സുമധുരവുമായ ഭാഷണം! ഇരുദ്ദേഹം ഭാക്ഷിണ്ണശാലിയായ എത്രൊ പ്രഭവാണെന്നു തോനുനും” എന്നും സപ്പകാര്യമായി പ്രധിയംവരു അനന്നുയായേം ചുപ്പരുത്തു.

ഈ ആഗതൻ ആരെന്നറിയവാൻ അനന്തസ്യയ്ക്ക് കൈശ്ചത്രകമുണ്ടാക്കിട്ടണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, ആരെന്നും എ ലേന്നും ചോദിക്കേണ്ട ഭാരം അവർക്ക് കൈഴച്ചയറ്റ.

അനന്തസ്യ:— “അരക്കുംയുടെ മധ്യരവാക്കികൾ കേട്ട് ദേയ തുമണ്ണാക്കകയാൽ തൊൻ ശക്ക കൈവിട്ട് അങ്ങ യോട് ചോദിക്കുയാണിതു്. ഏതു രാജപ്പിവംശ തനയാണു് വോൻ അലക്കരിക്കുന്നതു്? ഏതു ഒ ശമാണു് വോൻറു വിയോഗത്താൽ ഇപ്പോൾ ഉൽക്കുള്ളകൊള്ളുന്നതു്? ഏതു കാൽത്തിനാണു്, ഏതു കാൽമാണു് വോൻറു കോമളശരുതെത ത പോവന്നഡബ്ലിഉടെന്നതിൽ കൂടിപ്പിക്കുന്നതു്?”

ആവ! ഇപ്പോഴേ ശക്കന്തള്ളുടെ മനസ്സു് നോ ത ശാരത്തിള്ള. ഈ ആഗതൻ ആരെന്നറിയന്നില്ലേണ്ടി എ നു് അവർക്ക് വെച്ചിക്കൊണ്ടാണിങ്ങനു്. അവളു ദേ അന്തർത്ഥം അനന്തസ്യയിൽക്കൂടി ഇതാ പുരത്തുവന്നു. ഇനി ഈ അതിമി ഏതു പറയുന്നവും കേടുകൂ വാൻ അവർക്ക് തന്റെ പത്രാക്കലമായ മനസ്സിനെ പിടി ചൂരത്തി.

രാജാവിനു് ഇവിടെ അല്ലോ വിഷമിക്കേണ്ടിവനു. എന്താണു് ഇവരേം പറയേണ്ടതു്. സത്രം വെള്ളി പ്പുട്ടതിയാൽ ഇവയുടെ മട്ടാക്കെയും ഉടൻ മാറ്റം. അ സത്രം പറയുക അങ്ങതാതത്തുമാണു്. അതുകൊണ്ട്, അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും വെരിക്കുവുന്ന—രാജാവെന്നും ഉ ലോറാഗസമനെന്നും ധരിക്കാവുന്ന പൊങ്കേഡ്യിണു് രാജാവു് ഉത്തരം കൊടുത്തതു്:—

പെണ്ഠവനിയോഗാല്പകാരം ധന്മാധികാരം വഹി ക്കുന്ന തൊൻ താപസക്കമ്മങ്ങരു നിർബ്ബാധം നടന്നവരു

നീതു “കണ്ണറിയുവാനാണ് ഇപ്പോൾ ഇതു പുണ്യവന്മാരുകളുടെ വന്നിരിക്കുന്നതു്.”

“അങ്ങയുടെ സംസ്ഥാനില്ലെന്തൊൽ അതുമഹവാസിക്കുന്നാമരാഞ്ചി”എന്ന് അനന്തപുര അദിനമിച്ചു.

തന്റെ മനസ്സിനെ വരീകരിക്കുന്ന അപം രാത്രിലെ ധന്തംധികാരിയാണെന്നോ “അറിഞ്ഞെപ്പോൾ ഒരു കൂളിക്കുകയാൽ എക്കുളിയുണ്ട്” ലജ്ജയുണ്ടാണെന്നു രാജാവു് ഇവയുടെ കണ്ണ് “തോഴി, അപ്പുൾ ഇപ്പോൾ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നാൽ—”എന്ന പാതിയിൽ നിരക്കൊണ്ടു് സവികരം ശക്കുളിയോടു് പത്രക്കു പറഞ്ഞു.

“എന്നാലെന്താ?” എന്ന് ശക്കുളി ദേഹപ്പെട്ടു.

“എന്നാലെന്തെന്നോ? തന്റെ ജീവിതസർവ്വസ്തോന്തര കാനംചെള്ളു്. അഭ്യന്തരം ഇതു ശ്രദ്ധയായ അതിടയ തുംബുന്നിതനാക്കിം.”

“പോകുന്നാ മിണ്ണാതെ! നിങ്ങൾ എന്തോടെയോ മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ടാണ് ഇതെല്ലാം പറയുന്നതു്. എനിക്കിതൊന്നം കേരംകുണ്ടാ?” എന്ന് ശക്കുളി വീണ്ടും ചൊടിച്ചു.

രഹസ്യിൽ ഇവർ തമിലുണ്ടായ ഇതു സംശ്ലഘം ജാഡ്യു് കേട്ടില്ല.

രാജാവു്:—“എനിക്കു നിങ്ങളുടെ സവിയെക്കരിച്ചു് ഫുത്തു് അറിഞ്ഞാൽകൊള്ളാത്താമെന്നുണ്ട്.”

സവികരം:—“അങ്ങയുടെ ഇതു ആറുമാണ്. തന്ത്രംകുണ്ടാനന്നറഹമാണ്.”

രാജാവു്:—“നിത്രഭൂമഖാരിയാണെല്ലാക്കണ്ടപ്രമഹം

നിങ്ങളുടെ സവി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രിയാണെന്നു പറയുന്നതു് എങ്കിലെന്ന്?

അനന്നുയു:—“വിശപാമിത്രരാജംഷിയെ അഞ്ചു് കേട്ടിരിക്കു
മല്ലോ. ആ മധ്യാലൃഥാവനിൽനിന്നാണു് സവിയു
ടെ ജനനം. അദ്ദേഹം ഉപേക്ഷിക്കുയാൽ കണ്ട
മഹർജി അന്ത്യന്നായി ഖവബൈ വഴിത്തിവരുന്നു.”

രാജാവു:—“ഉപേക്ഷിക്കുക’ എന്ന കേരംക്കുകയാൽ ആ
സംഭവം ആളുന്നു അറിയുവുണ്ടു് എനിക്കു് കൊ
തുകം കുടുന്നു.”

അനന്നുയു:—“ആ രാജർജി തീരുമായ തപസ്സിൽ ത
പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേം, ദേവമാക്കു് ശക്തിയായി
തപോവിക്കുത്തിനു്. അന്തു് രോഗതമായ മെനകയെ
നിന്നുണ്ടിച്ചു്.”

രാജാ:—“അന്നുടെ തപസ്സിൽ ദേവമാർ ശക്തിക്കുന്ന
തു് പതിവാണല്ലോ.”

“രഘീയമായ വസന്താരംഭത്തിൽ ഉന്മാദജനകമാ
യ മെനകാത്രും കണ്ടു്” എന്ന് അനന്നുയ അ
ഭോക്തവിയിൽ ലജ്ജയേണ്ട വിരുദ്ധിച്ചു്.

രാജാവു:—“മനസ്സിലായി. എല്ലാംകൊണ്ടു്, ഖവഡം
അന്തു് രോജാതയാണു് അല്ലോ?”

അനന്നുയു:—“അതേ.”

രാജാവു:—“എങ്കിനെ മറിച്ചായ്ക്കും! ഇതു മനോജ്ഞനെ
മാറ്റു ശ്രദ്ധം മാനസസ്ത്രീകൾക്കും സംഭാവ്യമല്ല. ത
രക്ഷാജ്ഞപ്രഥമായ വൈദ്യത്വവിനേരും ഭ്രമിയിലെങ്ങും
നം ഉണ്ടാക്കേംോ?”

ഈരുകേട്ടു് ശക്തിയും നാണ്പുലൻം അദ്യോമ്പവി
യായി നിന്നു. ഖവഡം ശ്രദ്ധാവണപുത്രിയല്ലോ എന്നു് അറി

ഞ്ഞണ്ടോട്ടുടർന്ന് യഴിക്കിട്ടുകയാൽ രാജാവു് തെ ഇംഗ്ലീഷ്. എന്നാൽ, വരലൂത്തമനയെ സംബന്ധിച്ചു് സി വികരം ഇതിനുസ്ഥായ വിനോദസ്ഥലാപത്തിൽ പരസ്യ മെണ്ടോ സുചിപ്പിക്കയുണ്ടായല്ലോ; അതു് എന്തൊണ്ടു റിയവാൻ രാജാവിനു് വെച്ചുള്ളാണി. രാജാവിന്റെ ഇനിയെത്തെ പുറപ്പാടു് തനിക്കു് എത്തുതോളം അന്തരാ ലമാണു് എന്നു് ഗണിക്കുവാനാണു് ശക്കന്തളിയുടെ തിട്ടക്കം. രാജാവു് ചിന്താമനാനിയി മെഴനം അവലു ബിച്ചപ്പോൾ ശക്കന്തളിയുടെ മുഖം ഒട്ടാനു വാടി. അതുകൊടു് ഇംഗ്ലീഷജനങ്ങളായ പ്രിയംവദയ്ക്കു് പുണ്ണിരിയുണ്ടായി. ധമ്മവിച്ചാരത്തിൽ അനുസൂയയെല്ലാംപോലെ നമ്മാലാപത്തിൽ പ്രിയംവദയ്ക്കാണു് പാടവം.

“അങ്കു് എന്തോ ചോദിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നതു പോലെ ഒന്നാനുന്നവല്ലോ” എന്നു് പ്രിയംവദ രാജാവി നെ സംഭാഷണത്തിലേക്കു് ഇരക്കി, ശക്കന്തളിയെ കുടക്കണ്ണീക്കാണു് ഒളിവിലോന്നു കുന്തി. അപ്പോൾ ശക്കന്തളി പജാക്കോപവശയായി ആ സവിയെ ചുണ്ടുവിഞ്ഞെ കൊണ്ടു് പത്രക്കൈയെന്നു് തല്ലി.

രാജാവു്:—“നിന്നു് തോന്തിയതു് ശരിയാണു്. സച്ച വിനം കേരംക്കുവാൻ ആഗ്രഹംകൊണ്ടു് തോൻ ഒന്നുകൂടിയം ചോദിക്കുട്ടേയാ?”

പ്രിയംവദ്:—“ആവാമല്ലോ. തപസ്പിജനതോടു് ഒക്കുടോതെ ചുറ്റും ചോദിക്കാം.”

രാജാവു്:—“നിങ്ങളുടെ സവിയെക്കുറിച്ചു് മററായ കാൺകുടിയം അറിയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കാമക ലാവിക്കലുമായ ഇതു താപസ്യത്തം ഇവർം ആ ജീ

വന്നുന്നതു ആചാരിക്കമൊന്നോ? - അമവാ, വിവാഹംവരെക്കു മാത്രം മതിയെന്നോ? വിവാഹമമായാലും, മതിരേക്കുവിഞ്ഞേള്ളടക്ക സാമൂഹിക്കുണ്ട് ചങ്ങളാൽക്കൂദായ മരിഞ്ഞുവള്ളാട്ടകുട്ടി എന്നും വാഴണമെന്നോ? വല്ല തദപാവനവാസിയെയും വരുന്നായി അത്യുഷ്മാന്നോ?”

പ്രിയംവദ:—“യമ്മാനാജ്ഞാനത്തിൽപ്പോലും പരതന്ത്രകുളാജ്ഞപ്പോലും ശ്രീകരം. താത്ക്കുൻറെ ആജ്ഞയേന്തോ അതിനെന്ന അനവർത്തിക്കു മാത്രമേ ഇവർക്കുൾക്കു വുള്ളി. അന്നത്രപനായ വരുന്ന് ഇവരെ നൽകേണ്ടാണ് കണ്പമഹാഷി സകലിച്ചിട്ടണ്ണും മാത്രം തൈക്കരിയാം.”

“അന്നത്രപനായ വരുൻ! ഇംഗ്ലീഷുകമാരിക്കും അന്നത്രപനായി ഭൂമിയിൽ ആരക്കുണ്ട്! തദപാവനങ്ങളിലോ, പിന്നോ, അക്കിനെന്നെയാരാം! അതുകൊണ്ട്, എൻറെ ദേനംഗമത്തിന്റെ ഒട്ടം പ്രതിബന്ധംകൂടാതെ ചരിക്കാമെന്നായി. ഇവരെക്കുംതുടർന്നു എനിഴം സംശയം ഉണ്ടും അക്കന്ന. ഫലനിശ്ചയത്താട്ടകുട്ടി ഇവരെ എനിക്കും ആശിക്കാമെന്നവനു. കൈയ്യിലെടുത്തു സവിശേഷം കൊണ്ടാടാവുന്ന രഥത്തെ തീക്കനല്ലാണോ എന്ന് തൊൻ വുട്ടാ ശക്കിച്ചുകൊണ്ടനിന്നപോയും!”—എന്നിക്കിനെ രാജാവു സ്വാഹയമായ ചിന്തക്കിലേക്കു തിരിത്തു.

പ്രിയംവദ: പരിഞ്ഞത്തു ഒക്കുള്ളും കുലൻം “അന്നായേ, തൊൻ ഇതാ പോകയായി” എന്ന് ശക്കന്ത്ര പിണ്ണം.

അനുമതി:— “എത്രകൊണ്ട്?”

ശക്തി:— “നോക്കു, ഈ പ്രധാനവദ അസംഖ്യയിൽ ജലിക്കുന്നതു്? തൊൻ തുരു ഗ്രാമത്തിയമുഖ്യമായിട്ടും ചെന്ന പറയ്ക്കേണ്ടു്.”

അനുമതി:— “വിശിഷ്ടനായ ഈ അതിമിയെ, വേണ്ടി പോലെ സർക്കരിക്കണ്ടിനാവരാണു്” നാം. അതിമിയെ അനുഭവിക്കുന്നതു് അതുമാവാസികൾക്കും ഒക്കെമല്ല. അതിമിയുടെ മഹിൽനിന്നു തോന്ന പോലു പോയ്ക്കുയുന്നതു് അനാഭരമാണു്.”

അനുമതി തുടങ്ങിനെ പറഞ്ഞിട്ടും, ശക്തി ഒന്നു മിണ്ണാതെ എഴുന്നോടു പൂർപ്പാടായി.

ലോത്തൊൽ അവക്കെ തട്ടക്കുന്നതിനു രാജാവുണ്ട് മനസ്സു് പെത്തേനു കുതിച്ചു. ഉടൻ അതിനെ പിന്നീടുള്ള അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചുതാവില്ലോ:—

“അദ്ദേഹം, കാമികളുടെ ചുപല്പരും! തൊൻ ഇപ്പോൾ വല്ലാതെയോനു് അവനുപോയു്! ഈ താപം സകന്നുകരെ തൊൻ ബലാൽ സ്വർഖപോയു് എന്ന പേരിച്ചു. മനസ്സിൽ എത്താണ്ണാൽ വിചാരം തുയ്യുന്നുണ്ടോ അതിനൊപ്പും ശരീരത്തിൽ വികാരഭാഗം തിരുന്നു കാമികൾക്കു സംഭവിക്കുന്നതിവരുന്നു. ഇവജേ പിള്ളുടൻ സ്വർഖിക്കവാൻ, ലോഭാന്തരകാണ്ഡണായാണു വിവേകത്തോടെ മനസ്സു കുതിച്ചുപ്പോൾ, വിനയം ഉണ്ടോ അതിനെ പിൻവലിച്ചുവെക്കിലും, മനസ്സിനോടൊന്നിച്ചു് ശരീരവും അവളുടെ അടക്കൽ ചെന്നു് ഉടൻ പിന്തിരിഞ്ഞു വന്നതുപോലെയാണു് എനിക്കു തോന്നലുണ്ടായതു്. ഇരിക്കുന്നിടത്തുനിന്നു തൊൻ ഇളക്കിട്ടുപോലുണ്ടായിരുന്നു.”

കില്ലേന്തു വിശ്വാസമാക്കുന്ന് എനിക്കോ എന്നെതു
നന്ന എടുത്തേനാക്കേണ്ടിവന്നു.”

ശക്കന്തളയെ പോക്കവാൻ വിടങ്ങതെന്ന രാജാവു ന
ണ്ണിയതു് പ്രിയംവദയാൽ സഹായമായി. “ഒത്താഴി,
നീ ചോദ്യംകൂടാ” എന്നു് അവർക്കു ചേന്ന തച്ചത്ര.

“എത്തുകാണട്ടു്?” എന്നു് പുരികും വള്ളുകൊണ്ടു
ശക്കന്തള ചോദിച്ചു.

“നിന്റെ പക്കിലെ രണ്ടു ചെടികൾ തൊന്ത്രണം
നന്നച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആ കടം നീ വീടുക്കാം. എന്നിട്ടേ
പോകാവു്” എന്ന വാദിച്ചു് ശക്കന്തളയെ പ്രിയംവദ
പിടിച്ചുനിൽത്തി.

രാജാവു്.—“അപ്പേ, ചെടികൾ നന്നച്ചുനന്നച്ചു് ഈ കോ
മൂംഗിക്കണ്ണായിരിക്കുന്ന തളച്ചു് നിങ്ങൾ കാണു
ന്നില്ലോ? നിരക്കും വഹിക്കുകയാൽ ഇവളുടെ ഉ
ള്ളംകൈകുറഞ്ഞുറവും ചൊക്കും, തോഴുകുറം
വല്ലാതെ തുക്കിയുമിരിക്കുന്നു. കിത്തപ്പുകൊണ്ടു മാ
റിടത്തിന്നാണ്ടായ ഇള്ളക്കാം ഇനിയും നിന്നിട്ടില്ല. മു
ഖത്തു് ചൊടിയുന്ന വിയർപ്പുതുള്ളികൾ കവിക്കോ
ളം നീം കാതണിപ്പുചെച്ചുണ്ടിൽ തടങ്കു് കവി
ജനതാഴുക്കും. ഒരു കൈകൊണ്ടു കടമെടുക്കേണ്ടി
വരികയാൽ, കെട്ടിണ്ടെ വാർക്കുകൾ മറ്റൊ കൈ
കൊണ്ടു മാത്രമായി ചുറ്റിത്തിങ്കി വെശകൊണ്ടു്
ഉപഞ്ചവു പിതിരിയിരിക്കുന്നു. ഈ അവസ്ഥയിൽ
ഇവളുടെ ഇനിയും നിങ്ങൾ പരിഗ്രാമങ്ങാണ്ടു്.
ഇവളുടെ കടം തൊന്ന് വീടുകാം”—എന്ന പറഞ്ഞു്
തന്റെ അംഗത്വപ്പെടുത്തു ഉണ്ടിയെടുത്തു് പ്രിയം

വദയുടെ നേരെ നിന്തി.

ആ മോതിരത്തിലെ നാമാക്ഷരമുടെ കണ്ണ് അന്ന യൈം പ്രിയംവദയും ശക്തിയും വിസ്തൃത്യംകൊണ്ട് പ്രസ്തുതം നേരകി.

രാജാവു്:—“നിങ്ങൾ ഇതിൽ മരംരാഞ്ചം വിചാരിച്ചുണ്ടാ. രാജസമാനമായി എനിക്കു കിട്ടിയ ഒരു മോതിരമാണിതു്.”

പ്രിയംവദ:—“എന്നാൽ, ഇതു് അങ്ങയുടെ കൈയ്യിനിനു വേർപ്പെട്ടതുന്നതു് യുക്തമല്ലോ. അങ്ങയും പ്രിയവാക്കുകൊണ്ടതനെ ഇവളുടെ കടം തീൻ ഇനി ഇവർ ചെന്ന വിത്രമിച്ചുകൊണ്ടുള്ളേണ്ടു. ഒരു ശ്രീ, ശക്തിയേ, ദയാലുവായ ആൺൻ, അമാവാ മഹാരാജാവു് നിന്നെ മോചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ നിന്നു പോകാം.”

“എനിക്കെതിനു കഴിവില്ലല്ലോ” എന്നാണു് ശാന്തായ്ക്കു അന്ത്യോന്താഴും വിചാരം.”

പ്രിയംവദ:—“പിന്നെയെന്താണു് നീ മിണ്ണാതെ നിഃന്നതു്?”

ശക്തിയു:—“എന്നോടു് പോകവാനോ നില്ക്കവാൻ ആശങ്കാവിക്കുവാൻ നീ ആരാണു്?”

സവികർക്കു് അന്ത്യോന്താരം അവളുടെ അന്തക്കരണ ബന്ധനം ഗ്രാഹിക്കുയാൽ പുണ്ണിരിയാണണിയതു്.

ശക്തിയുടെ ഇംഗ്ലീഷ്മെല്ലാം കണ്ണ് രജിവു് വീണ്ടും ആലോചനയിലായി:—

“എനിക്കു് ഇവളിൽ ഉള്ളതുപോലെ ഇവർക്ക് എനിഡം രാഗചണ്ഡായിരിക്കുമോ? ഉണ്ടെന്നാണു് ഒ

ഖൂകരംകൊണ്ട് കാണിന്നതു്. എൻ്റെ ആദ സഹായം തന്നെയെന്നു് സംഗ്രഹിക്കാം. എന്നോടായി ഇവർം സംസാരിക്കുകയാവുട്ടു, എൻ്റെ സംഭാഷണത്തിൽ ഇട പെട്ടുകയാവുട്ടു ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിലും താൻ എന്തല്ലോ മാണം പറയുന്നതെന്നു് കേരംകൂടിന്തിലാണു് ഇവളുടെ ശുല്പ മൃദുവന്മെന്നു് താൻ കാണിന്നുണ്ടു്. എന്നെ അഭിമുക്കമായി ഇവർ നോക്കുന്നില്ലെങ്കിലും, എന്നെ വിട്ടു മറുപ്പെതാങ്ങവിഷയത്തിലും ഇവളുടെ ഒഴുി അതു ചെല്ലുന്നില്ലെന്നു് താൻ അറിയുന്നുണ്ടു്.”

വിചാരം ഇതുയുമാക്കേണ്ടുണ്ടോ, വെളിയിലെക്കാട്ടിൽ നിന്നു് കേരംകൂട്ടുന്ന ചുമക്കുയാൽ രാജാവിന്നു് ഉണ്ടെന്നുണ്ടിവനു. രാജാക്കന്മാർ കാട്ടെത്തളിച്ചുകൊണ്ടാണു വരവാണതു്. കുതിരകളുടെ കൂളയടിയാൽ ഉയങ്ങന്ന ധൂ ഇപടലം അസൂമയ സുത്തു് കാന്തിരയാട പരന്നു്, തണ്ടാവന്തത്തിൽ മരവുമിക്കു തോരെയിട്ടിരിക്കുന്നു മരങ്ങളിൽ മേൽ ശലഞ്ചമുഖത്തോപ്പാലെ അണ്ണയുന്നതു് താപം സന്നാർക്കണ്ടു. കാടിളിക്കുകയാൽ അതിന്തനിന്നു് കുറരുന്നയെ കൊഡുന്ന ഇളക്കിവരുന്നതും കാണാറായി. ഇട ചെറുതിൽപ്പെട്ട മഹാവുക്കൾതെ കുതിരമിറിക്കുകയാൽ അതിന്തനിന്നുംവരിഞ്ഞെന്നു വൻകൊന്തു് നെടിയ ദണ്ടത്തിനേൽക്കു തടങ്ങതതു് താങ്ങിക്കൊണ്ടം, വഴിനീംലെ കാലുകളിൽ ചുറിപ്പിണ്ണയുന്ന വള്ളിക്കുട്ടങ്ങളെല്ലെങ്കിലും വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടമാണു് അതിനെന്നു വരവു്. എതിരെ രെമം നില്ക്കുന്നതു കണ്ണേപ്പാറും ആ ആന വിരുദ്ധകയാൽ മരവുതുന്നുണ്ടെങ്കിലും മരിച്ചുകൊണ്ടു് ആത്മമത്തിനെന്നു നേരെ തിരിത്തു. ഓലാരമായി മുത്തിമത്തായ തപോവില്ലെന്നു ഇതെന്നു് ആ കൊഡുന്ന കണ്ണേപ്പാറും താപസന്നാർ പേടിച്ചുപായി!

“മേ, താപസമാരെ, ആരുച്ചുമഹങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ തയ്യാറാക്കവിന്നു! ദിഷ്ടപ്പണ്ടമഹാരാജാവു്” വേദയാടിക്കൊണ്ടു് ഇതാ അട്ടത്രിക്കിക്കുന്നു”എന്നു് വിശ്വിച്ചു പറയുന്നതും അവിടെ മുഴുങ്ഗി.

“ഇതെല്ലാം കേട്ടു് ശക്കന്തളിജ്ഞാം ഭാസിമാക്കിം സംജ്ഞ മഹാജായി.

“ഇതു് വധിയ ശല്യമായല്ലോ! ഭേദമാർ എന്നു ആ ഒന്പശിച്ചുകൊണ്ടു് തച്ചോവനത്തെ വാഴ്യനു. അവരെ അകാഡവാൻ തൊൻ ശാഖങ്ങാട്ടു പോകു ക്കത്താനാ വേണു്” —എന്നു് രാജാവു് വിചാരിച്ചു.

സവിമാർ:—“കാട്ടാനായക്കിരിച്ചു കേട്ടു് തെങ്ങരിക്കി ചേപ്പിയാകനു. പണ്ണംഗാലയിലേക്കു പോകുവാൻ ഞു അരിക്കു” അന്നാജതെ തന്നാലും.”

രാജാവു്:—“ഒട്ടം ഒന്നം ക്രൂട്ടാതെ നിങ്ങരിക്കു പോകാൻ ആരുചുമത്രിനു് ഉപദേശമത്രം ഉണ്ടാകാതിരിക്കുവാൻ തൊൻ അങ്ങങ്ങാട്ടു ചെല്ലുടെ.”

സവിമാർ:—“അതിപിരായ അങ്ങഡെയ വേണ്ടംപോൾ സംയക്കരിക്കുവാൻ തെങ്ങരിക്കു് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതിലേക്കു് ഒരിക്കൽക്കൂട്ടി അങ്ങഡെയ കാണ്ണേനു ചുന്നു് അറിയിട്ടുക്കണ്ണിവന്നതിൽ ലജ്ജയിട്ടു്.”

രാജാവു്:—“അങ്ങിനെ നിങ്ങരിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നതു്. നീ അള്ളിടെ ദർന്നംകൊണ്ടിരുന്നു എന്നിക്കു് ധാരാള സംയക്കാരമായിട്ടുട്ടു്.”

ഇന്തും ഓഷ്ഠണം കഴിഞ്ഞു് സവിമാർ പുറപ്പോട്ടു. ശക്കന്തളി മററു ക്കാള്ളത്രിനെന്നുപോലെ അവിബാ കട്ടോനു് വിളംബിച്ചിട്ടു് സവിമാരെ അന്നഗമിച്ചു. ഒ

ജാവു് അവിടെ നിന്നു് വെള്ളിയിലോക്കു് നടക്കേണ്ടും വിചാരം തുടരിക്കുമ്പോൾ :—

“നഗരത്തിലോക്കു് തിരിയേപ്പാക്കന കാഞ്ഞം എ കുറഞ്ഞിലും ഒട്ടു, സുവശ്ലാതെയുണ്ടു് വന്നിവിക്കു ണ്ണതു്. ശക്കത്തുയിൽ നിന്നു തൊൻ എങ്ങിനെ അക്ക ലും? എത്രായാലും, തഞ്ചാലം എക്കുറ ഭദ്രാക്ക ചെ നുകളാടു് ആതുമത്തിൽ നിന്നു് മുരൈയെങ്ങാണു് താവ കും ഉറപ്പിക്കുവാൻ ഉത്തരവുകൊടുത്തുക്കാം. എന്നിട്ടു വാം ശക്കത്തുള്ളട വിലാസചേഷ്ടിക്കുലീലോക്കു് മന സ്ഥിരം വിട്ടുക. എന്നാൽ, കുഞ്ഞം—എക്കുറ മനസ്സി നെ തഞ്ചാലത്തേക്കുചോലും വലിച്ചെടുക്കുവാൻ എ നിക്കു കഴിയുന്നില്ലപ്പോ. ഈ ജയാധരിക്കും മാത്രം ഈ പ്രാണിതാ മുന്നൊട്ടുന്നിരുത്തുന്നു. മനസ്സിക്കുറ ഗതി അവ കമാറി പിന്നോട്ടാണു്: കാരിനിന്തിരാചി നയിക്കുന്ന കൊടിമരത്തിക്കുറ കുറയുന്നോപ്പാലു്.”

രണ്ടാം അർക്കാ.

വിളുഷകനായ മാഡവ്യുനാണു് രാജാവിക്കുറ നാ യാട്ടുകൊണ്ടു് എററവും കഴഞ്ഞിയതു്.

“ഈ വേട്ടക്കാരനായ രാജാവിക്കുറ തോഴനായി കുനിട്ടു് തൊൻ ഇനി ഇതിലധികം ചോദതിക്കുന്നേണ്ണു കില്ല. “അതാ മാൻ, അതാ പന്നി, അതാ ചുലി” എന്നിങ്ങനെ നിലവിലുള്ളുകൊണ്ടു് ഈ വേന്തക്കാല

ത്രു”, തന്നുകരണത കാട്ടകളിൽ നട്ടിയുണ്ടോപാലും ഓ ദിനങ്ങേണ്ണിവനിരിക്കുന്നു. ഭാഗിക്കുന്നും വെയിലു കൊണ്ട് കാഞ്ഞത ചോദ്യവും മാണം കടിക്കുവാൻ. അതു തോ, ഇലകൾ വീണു ചീതും ശസ്ത്രിചവസ്ത്രുക്കിയതും ചുട്ട മാംസമല്ലാതെ വേറു ക്ഷേമമില്ല. അതുതന്നു യും, വേണ്ടപ്പോരു കിട്ടുകയല്ലോ, കിട്ടുന്നും തിന്നുകയാണോ. പക്കൽ മുഴുവനും കുതിരകളിടെ പിന്നാലെ കാടിക്കാടിവലഞ്ഞും കൈകൊലുകൾ കുഴഞ്ഞും സന്ധിയെ ലിംഗം നോവുന്നതുകൊണ്ട് രാത്രിപോലും കുരച്ചുംനാറു കുട്ടവാൻ എനിക്കും കഴിയുന്നില്ല. എല്ലോ ഒന്നു മരയുണ്ടാവാൻ മുന്തിരംവും ഫുക്കിംഗ് തന്ത്രം നായാടിക്കുട്ടം ഒരുപാടിവരും, കാട്ടതെളിക്കുന്ന ബധമുള്ളമായി. പിന്നെ എങ്ങാണെന്ന കിടക്കം! ഇതുകേണ്ടു് കൂടിഞ്ഞുവോ കൂളിപ്പാടു്! കുനിഞ്ഞൽ കുമ്പവെന്നപോലെ മരേറു നന്ത്യംകുടിയും ഇപ്പോരു ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നുലതെ വേട്ടയാൽ കുറിഞ്ഞും എനിക്കും കുറെ പിന്നിലു വേണ്ണിവനു. രാജാവു് രാനിഞ്ഞറ പിന്നെ പാഞ്ഞു ചെന്നു് യദി ആധാരം തന്നെവന്നതിൽ കയറിയതെന്നു. അവിടെ ശുക്രന്തു യെന്നാൽ താപസസ്തൃതയെ എന്നേറു ഭാഗ്യംകൊണ്ടു് അങ്കുമം കണ്ണുപോലും കണ്ണുനില്ല. ഇങ്ങിനെ യായല്ലോ എന്നേറു ഭാഗ്യത്തി. ഇതാ നേരും വെള്ളത്രു. ഇനിയെത്തെ എന്നേറു ജോലി തോഴുരെ ചെന്ന കാണക്കു യാണല്ലോ. അതു ചെയ്യുക്കാം.”

—എന്നീ വിചാരങ്ങതാടക്കാധികാരിയും മന്ത്രിയും എൻ കെ അച്ചുറം നടക്കിയോഗം കാട്ടവുമുകൾ ചൂടി വില്ലേതിക്കൊണ്ട് ചുമന്നനടക്കാ ദേഹം സ്ഥിക്കേണ്ട കൂടി രാജാവും എതിരേവക്കന്നതും ആശാദം കണ്ടു. “അംഗദാന്താപദനപോലെ പാരവാനും ഭാവിച്ചുകൊണ്ട് ഇവിടെ നിന്നേക്കും; അങ്ങിനേക്കുയും അല്ലോ വിശ്വമം കിട്ടമക്കിലാവട്ട്” എന്ന ക്രയി ആയാം അതി കുറിം ചെയ്തു.

ശകന്തളിയെ കണ്ടതുമതൽ രാജാവിൻ്റെ മനസ്സ് അവളിൽ മാത്രമാണ്. വേരെ ധാതോഡ നിന്നും അ ദ്രോഹത്തിനും ഇല്ലെന്നായി. ഈ പ്രഭാതത്തിൽപ്പോലും ശകന്തളിയെക്കാണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിൻ്റെ ഗതി.

“ആ തങ്ങനീരതാപത്താട്ടുനിക്കുക്കിട്ടുമോ ഇപ്പോൾ എന്നും നിയേയമില്ല. കിട്ടിയില്ലകിൽത്തെന്നായും അവളും ദേ മരുഭാവം ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞതൽ എന്നിക്കും ആശാസമായി. ആറമിച്ചുകാഞ്ഞും വിഹലമായാലും, എന്നിക്കും അവളിലും അന്ന ശാന്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നും തന്നെ.”

വിചാരം ഇന്ത്യമായപ്പോരം രാജാവിനും തന്നെ താൻ മരിയാസമുണ്ടായി. തന്നെക്കാരിച്ചുതന്നെ അ ദ്രോഹത്തിനും പരിധാസം തോന്തി.

“മറ്റ വല്ലതിലും അവരുംനോക്കുന്നതിനിടയ്ക്കും ആ പിണ്ഡി എന്നിൽ ഒരു പ്രാണിയാ തിരിഞ്ഞതും എന്നിൽ പ്രേമം കൊണ്ടാണെന്നും, ഫ്രോണ്ടിലൂടെതാൽ അ ചർച്ച പത്രക്കു പുതുക്കു നടന്നതും ചുംബക്കുത്താനും വിലാസം കൊ

ശിഖരം, പോകുത്തെന്ന തൊഴി തട്ടത്തേപ്പാർ സ്വാഭാവികമായി അവർ ചൊടിച്ചുതു് എന്നില്ലെങ്കിൽ വിശദമാക്കണം തൊൻ വെറുതെ ഭൂമിക്കയാണോ തൊൻ സ്റ്റൂഡിക്കേസിനം തൊൻ വെറുതെ ഭൂമിക്കയാണോ സ്റ്റൂം തന്നെക്കുറിച്ചുണ്ടെന്ന തനിക്കു തോന്നിയേക്കു ആ വെറും തോന്നലിലാണോ എൻ്റെ മനസ്സു് ഇപ്പോൾ അലയന്നതു് എന്നൊരു മെഴുസ്യം.”

“തോഴരേ” എന്ന മാഡവുനിൽക്കിനു് അപ്പോൾ പറയ്ക്കുന്ന വിളിയാൽ രാജാവു് ഇംഗ്ലീഷ് വിനയിൽക്കിനു് സന്തോഷം. വടിയുണ്ടിക്കൊണ്ടു് വിവശനായി മാഡവു അനീകെ നില്ക്കുന്നതു് അദ്ദേഹം കണ്ടു.

മഡവുന്നു്:—“തോഴരേ, എനിക്കു കൈകൊലുക്കേണ്ട അനക്കവാൻ വയ്ക്കു. അതുകൊണ്ടു് ‘തോഴർ ജാക്കട്’ എന്ന തൊൻ ഇതാ വാക്കുകൊണ്ടു മാറ്റു അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു.”

“അങ്ങേയ്ക്കു” എന്നൊന്നു് ഇംഗ്ലീഷ് പാരവയ്ക്കും”എൻ രാജാവു മലസ്തീതിത്താടെ ചോടിച്ചു.

മഡവുന്നു്:—“തോഴർ എൻ്റെ കണ്ണിൽ കുതി നോട്ട് കണ്ണിൽ എങ്കിലെന്നുണ്ടായിയെന്ന ചോക്കുവാലും.”

രാജാവു്:—“അങ്ങേ പറയുന്നതു് എനിക്കു മനസ്സിലാണീല്ല.”

മഡവുന്നു്:—“പുഴയാൽ ചെല്ലുന്ന വണ്ണി കുന്നൻ ചേഷ്ട കുണ്ണിക്കുന്നതു് സ്വന്തം മിച്ചുകൊണ്ടെന്നു തനിന്റെ ഒഴുക്കുകൊണ്ടോ?”

രാജാവു്:—“നബിവേറുകൊണ്ടുതന്നെ.”

മാംവുണ്ട്:—“എന്നാൽ, എൻ്റെ ഇത് പാരവയും തോഴുക്കുകയാണെടുത്തതെന്ന്.”

രാജാവും:—“അതെങ്കിനെ?”

മാംവുണ്ട്:—“രാജുകാർത്ത്യക്കുള്ളാം വെടിഞ്ഞുവന്നുവരുത്തിയെ കൈക്കൊണ്ടു കാട്ടു ചുററിക്കഴിയുന്നതിലാണെല്ലാം അങ്ങേയും സംഗ്രഹിച്ചു. എനിക്കാവടക്കു മുഖ്യങ്ങളുടെ പിന്നാലെ ടാറിയോടിനടന്ന് സന്ധി ബന്ധപ്പെട്ടു ഉല്പത്തും ശ്രദ്ധിരം വസ്തുതെ യഥാക്കുട്ടി രിച്ചന്നു. അതുകൊണ്ടു തിരുവുള്ളൂ. കനിഞ്ഞും ഇത്തെന്നു നാശേക്കുകയിലും വിശ്രമിക്കുവാൻ എന്ന വിച്ഛയയുണ്ടാം.”

രാജാവിന്നു വിചാരിക്കി:

“വേട്ടയിൽ ഇത്താരം മുഖ്യിന്ത്യിരിക്കുയാണ്. മക്കി നൈയേ ഓക്കയാൽ എനിക്കും വേട്ടയിൽ ഉത്സാഹമില്ലാതെയുണ്ടെന്നു. മാനുകളും കാണുന്നുണ്ടും ഇവയിൽനിന്നായിരിക്കാം വിലോമമായ വിലോചന പിലാസം എൻ്റെ പ്രാണപ്രിയ അഭ്യസിച്ചതു് എന്ന വിചാരത്താൽ ആ മുഖ്യങ്ങളുടെ നേരെ വില്ലു കലയ്ക്കുവാനും, അനു തൊട്ടുക്കുവാനും, തൊണ്ടു വലിച്ചു വിട്ടവാനുമൊക്കെ എനിക്കു കഴിയുന്നുംകന്നില്ല.”

രാജാവിന്നെൻ്റെമെം്റനും കണ്ടു്—“തോഴുകൾ ഇപ്പോൾ മനോരാജുത്തിലെങ്ങോന്നുംവരിക്കുയാണ്” അല്ലോ! എൻ്റെ വാക്ക് വിജനവന്നതിൽ കിടന്ന മുറയിട്ടുപോലെ ലൈ തന്നെ!” എന്ന മാംവുണ്ട് വിഷാദിച്ചുകൊണ്ടു ചെന്നതു.

രാജാവിന്നും ഇതു കേട്ട പുഞ്ചിരിയുണ്ടായി. തൊൻ വേരെയെന്നുമല്ല വിചാരിക്കുന്നതു്. ഇഞ്ചുജനവാക്കും

അന്നാഭവിക്കാതിരിക്കുവാൻ തോൻ വഴിയോക്ക് കയാണോ”
എന്ന് അംഗേധി സാന്തപ്പനംചെയ്തു.

“ആവു! അങ്ങേ” ശീർഷായുജ്ഞാനായി വാഴട്ട്
എന്ന് ആദ്യപസിക്കുകയും ആദ്യപസിക്കുകയും ചെയ്തുകൊ
ണ്ട് മാലമ്പുൻ പ്രോക്കവാൻ എഴുന്നേറു.

രാജാവു്:—“നില്ലു; മുഴുവൻ കേരംക്കിംമുന്നേ പുറപ്പു
ടാങ്കായാ?”

മാലമ്പുൻ:—“വേണ്ടതെന്നെന്ന് അംജലീകാരിക്കാമ
ഡ്ലോ.”

രാജാവു്:—“വേണ്ടവോളും വിശ്രമിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പുണ്ടി
നെ, ടുടം ആയാസമില്ലാത്ത ഏതാബ്ദാരി കാൽഞ്ഞ
തതിൽ എന്നെ സഹായിക്കാമോ?”

മാലമ്പുൻ:—“എന്തിനോ? കൊഴുക്കട തിന്നുവാനോ?”

രാജാവു്:—“ക്ഷമിക്കു. കാൽഞ്ഞമെന്നെന്ന് തോൻ പറ
യാം.”

മാലമ്പുൻ:—“എന്നാൽ, അതു് കേരംക്കിന്തുവരു
തോൻ നില്ലോം.”

രാജാവു് സേനാപതിയെ വിളിക്കുവാൻ ഉടനെ
കാരണം അയച്ചു. ഉത്തരവിൽപ്പറി ആ ഉല്ലോഗസ്ഥൻ
രാജസന്നിധിയിൽ മാജരാണി. അല്ലോ അക്കബലവെച്ചു്
രാജാവിനെ കണ്ണപ്പോറം ആ മാ രംക്കണ്ണായ വിചാരം ഈ
അഭിനന്ദനയാണോ:—

“നായാട്ടിനു വല്ല ദോഷവുമാണെങ്കിൽത്തനെ,
അതെല്ലാം എന്നെന്നു സപാമിക്കു് ഇശാമായിട്ടാണിക്കു
നാതു്. നാരംതോരം വില്ലുട്ടണ്ണു് തോൻ വലിച്ചുകൊ
ണിക്കുവാൻ വക്കുസ്സിനോ വിരിവും ഭജങ്ങഡക്കു് ഉറ

പും കുട്ടലായിട്ടണ്ട്. കൊടിയ വെയിലത്തു് കാടിന നീംവേപ്പാലും ഒരും ഒട്ടം വിയക്കാതെയായിരിക്കുന്നു. കുറിഞ്ഞമാണെങ്കിലും, വ്യാധാമത്താലുണ്ടായ കാന്തിയാണു് കുടിനില്ലെന്നതു്. തിരിപ്പേരുണ്ടെങ്കിൽ വിഹരിക്കുന്ന മ തേരുമെന്നപോലെ എൻ്റെ സ്വാമി, എല്ലാംകൊണ്ടും മഹാസത്പന്നായി വിളഞ്ഞുണ്ടു്.”

ഈ കാരം ദർശനവുംവരുതാട തിരുമ്പവിൽ ചെന്നു് അഭിവാദ്രൂം ചെള്ളു്, കാട്ടതെളിച്ചു് മുഹജരുണ്ടു് ഇഴുകിയിതിക്കുന്നവെന്നും ഇന്തി എഴുന്നുള്ളുണ്ടു് എന്തുമുഖ്യമാണു് വെന്നുപാടി ഉണ്ടതിച്ചു്.

രാജാവു്:—“മാംവുന്ന വേട്ടയെക്കുറിച്ചു് ഭജിച്ചുപറ തുരുക്കൊണ്ടു് എന്ന ഭഗവാന്തായമനാക്കുന്നവ മല്ലോ.”

സേനാപതിക്കും വിത്രുമതിലാണു് അഭപ്പാറം മനസ്സു്. ആയാൾ നായാട്ടിലുള്ള ദോഷങ്ങളെളുക്കുറിച്ചു് വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിക്കുന്നേംശാണു് രാജാവിന്റെ ആരം വന്നതു്. സ്വാമിയെ കണ്ണുപ്പാറം ഉത്സാഹം വീണ്ടും ഉണ്ടിച്ചതുകുംബന്നുണ്ടു്. രാജാവിന്റെ വാക്കുകേട്ട പ്രസ്താവം സേനാപതിയുടെ മനസ്സു് വീണ്ടും, വിത്രുമതി ലേക്കു് തിരിച്ചതു. എക്കിലും, രാജാവിന്റെ അന്തർ തം എന്നതനാറിക്കാതെ മാംവുപ്രക്ഷേത്രിലേക്കു് ആയാൾക്കു് ചാത്രത്തുകൂട്ടണ്ടും. അതുകൊണ്ടു്, പിടിച്ചുപി ടി മരക്കിക്കൊള്ളുണ്ടെന്നു് മാംവുന്ന ഗ്രൂപ്പമായി അറിയിച്ചു് ആയാൾ വെളിവിൽ രാജാവിന്റോ ചിത്രവു തിരുവാ അനവത്തിക്കുവാൻ തുനിത്തു.

സേനാപതി:—“വേട്ടയെ ഭജിച്ചുപറക്കൊണ്ടു് ഇം വിധു എഴുന്നു പുജയിക്കാഞ്ഞുടെ! നായാട്ടിന്റെ തുനാ

തിരിന്നു തിരക്കന്നല്ലെങ്കാണ്ടതനെ പ്രശ്നാന്തമാണ് എല്ലാം. എതാൻം നാർ വേട്ടയാട്ടുന്നോഴീക്കും തിരുവുടിന്നും പുർഖുഡികം കാന്തിക്രൂട്ടിട്ടണ്ട്. നായാട്ടും നന്നാല്ലുന്ന പറയുന്നതും വെറും വാക്കാണും. ഇതുജും നല്ലവിനേംഡം വെരെയില്ല. മെഡല്ലും അഡി ഉഭം മെലിയുന്നതിനും, അംഗങ്ങൾക്കും ഉല്ലാസവമുണ്ടായി വിഹാരക്കുമ്മാക്കുന്നതിനും നായാട്ടും ഏറ്റവും നല്ലതിണ്ട്. മുത്തുപരംക്കും യേതാലും ക്രായത്താലും പ്രത്യേകമുണ്ടാകുന്നതും നോക്കി നായാട്ടിൽ തുല്വാം സ്ഥിക്കാം. വദ്ദുല ലക്ഷ്യത്തിൽ അന്നേയല്ലിങ്കേണ്ടിവരുന്നതിനാൽ നായാട്ടും വില്ലാളികൾക്കും ഉത്തരമുണ്ടായ അഞ്ചുംബാണ്ടാണും മണ്ട്.”

മാഡമ്പുരുഷൻ: “തിരക്കന്നല്ലെങ്കാണ്ടും ഇപ്പോൾ നപാവ സമിതിയിലായിക്കയ്ക്കുന്നും. അതിനെ ഇളം വാൻ താൻ കഞ്ചിപ്പുട്ടേണ്ടാ. വേണുമെങ്കിൽ താൻ കാട്ടകാടായി ഓടിനടന്നും, മനസ്സും ഒരു കടിച്ചതിനുണ്ട് വല്ല മുത്തുന്നു കരടിയുടേം വരുത്തേം ചാടിയേക്കു.”

മാജാവ്: “ഒരു നായാട്ടിനെ ദശിക്കയല്ലാ ചെയ്യുന്നതും. നാം ഇപ്പോൾ ആറുമു സമീപത്തായതുകൊണ്ടും, ഇവിടെ നായാട്ടിനായായിട്ടു ഒരുക്കുന്നതെ എന്ന കൂടുതലില്ലെന്നും. സേനാപതിയുടെ ധാക്കും നിക്ഷേപം ഇന്ന് നിരക്കിങ്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് മുഴുവൻ, കാട്ടപോംതുകൾ കൂട്ടണ്ടിലിംജേക്കുന്നുകളും നിർമ്മാണം വിശദിച്ചുകൊണ്ടു

ടെ. മാനകരം ക്രിക്കറ്റ് മാരി തണ്ടലിൽ ചെന്ന കിടന്ന് അഡവിരക്കെട്ട്. പന്നികരം നിർദ്ദേശം പോയുകളിൽ മുഴി മസ്തകരം കിളിയ്ക്കെട്ട്. തൊണ്ടകൊണ്ടാജ്ഞ കെട്ടിൽനിന്നു വിട്ട് എൻ്റെ വില്ല് ഇന്ന വിത്രമിക്കയും ചെയ്യുന്നു.”

സേനാപതി:—“ഉത്തരവുപോലെ.”

രാജാവു്:—“കാട്ടതെല്ലിക്കവാൻ ഹരാക്കിട്ടുള്ള വരെയെല്ലാം ഉടൻ ചെന്ന് തിരിയെ വിളിക്കു. ഭേദമാരാതും തുപ്പാവനത്രിന്നു് അല്ലെങ്കിലും പോലും പീംഗംവും താതിരിക്കത്തക്കവണ്ണും നിശ്ചയമായി എപ്പുംചേരുവാക്കുകയും വേണ്ടാം. താപം സന്ധാർ ശമപ്രധാനമാരാണെങ്കിലും, അഗ്നിമയമായ ഐവാരതേജസ്സു് അംഗവരിൽ നിന്മധാം കടികൊള്ളുന്നണിന്നു് ഓഫേഴ്സ് താണ്ടും. ആ തേജസ്സു് പരതേജസ്സിനോടു് ഇട എത്താൽ പെട്ടെന്നു് അതുപരം ഉജ്ജപലിക്കണം. ഫിംബപോലെ ശീതളമാണു് സുത്രകാന്തമകിലും സുത്രപ്രദയോടു് നേരിട്ടുവേഡാം ഉടൻ ജപലിക്കുന്നതുകാണിട്ടില്ലേ. അതുപോലെ. അതുകൊണ്ടു് ഒരുരാത്രം ആഗ്നിതിൽ പ്രമാണാക്കാതു പതിച്ചു് ക്രൂരങ്ങതാടെ നിക്ഷമരാവത്തു്.”

“തന്റെ അടബെല്ലും പിഴച്ചു് ഇപ്പോൾ താന്ത്രികയോ വില്ലുംയായതു്! ഇന്നി നടക്കാം” എന്നു് മാസമുള്ള പരിമഹസിക്കവേ, രാജാവിന്റെ അന്തഃത്തലപുകാരം സേനാപതി യാത്രയായി. അയച്ചെടു പിന്നാലെ രാജാവു് തന്റെ പരിവാരങ്ങളെല്ലാം വിത്രമിക്കുവാനായി അയച്ചു. അവിടെ രാജാവും മാഡവും മാത്രമായി.

മാഡവുണ്ട്:—“അങ്ങേ” ഇത് ചുക്കേയെല്ലാം തുട്ടിയോടി ചു കഴിത്തുവള്ളൂ. ഇതാ കാണന്ന പാറയി നേരു അങ്ങേ” ഇന്നി വിത്രമിച്ചാലും. അരികെയു ഇ വള്ളിപ്പുട്ട് ഇ പാരയെ മെൻകെട്ടിപ്പോ ലെ അലക്കരിക്കുണ്ടോ. അങ്ങേ” അവിടേക്കേ”എഴു നഞ്ചിയാലും. നിന്നനിന്നു് കാലുകളുടുക്കുകൊ ണ്ട് എന്നിക്കും ഇത്തിരിയെങ്ങാണും ഇരിക്കുവാൻ വെക്കി.”

അതിനുണ്ട്. അവരിന്വരും ചെന്ന് ആ പാറയി നേരു കയറി യഥാസ്ഥാനം ഇരുന്നു.

രാജാവു്:—“കാണുണ്ടതു കാണായ്ക്കാൽ അങ്ങെയുടെ അ സ്ഥിരം നിഷ്ട് ഫലംതന്നെ.”

മരഡവുണ്ട്:—“തോഴർ എൻ്റെ മധ്യിൽതന്നെ ഇ ണ്ടെല്ലോ.”

രാജാവു്:—“അവനവൻ്റെ ഇപ്പുജനത്തെ എല്ലാവർക്കി നയനരമണിയമായിട്ടു തോന്നകയുള്ളൂ. തോടു അങ്ങെക്കു് എംപ്പോഴും ദർശനിയന്നായിരിക്കാം; ഒരു നാൽ അതല്ലോ തോൻ്റെ ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞതു്. അതു ഗുരത്തിന്നു് അലങ്കാരത്തൊന്തരും ശക്താളുമെ അങ്ങേ” കണ്ണിലുണ്ടോ എന്ന് തോൻ്റെ വിഷാദിക്കയേ ണു്.”

വല്ലിക്കുവാൻ വിഭേദം കാമമല്ലോ ഇതെന്നു് മാഡവുണ്ട് ഉടൻ തോന്നി. അതുകൊണ്ടു്, അചൂയതെ തുല്യംതന്നെ ആയാൾ ചുണ്ണിക്കാണിച്ചു.

“താപസകന്നുക അകാമ്മയായിരിക്കു അവണ്ണു കണ്ണിട്ടു കാർത്തമെന്താണു്?”

രാജാവു്:— “പെണ്ണവെന്നതുടെ മനസ്സു് വജ്രമായ താ തൊന്തിലും ചെല്ലുന്നതല്ലോ അങ്കേ അറിഞ്ഞിട്ടു ഇരുത്തല്ലോ? അങ്കേ വിചാരിക്കിയപോലെ, താപസ പത്രിയല്ലോ ശക്കത്തോളം. വിഹ്യാമിതുരാജാഷ്ഠിക്കു് അ സ്ത്രോമനമായ മെനകയിൽ ജാതയായവളാണോ അവൻ. അവൻ വെടിയുകയാൽ അവളെ കണ്ട മഹാഷ്ഠി എടുത്തു വളരുന്നൊരായി. എരിക്കിൻകൈ ഡി വിശകിട്ടുക്കണ പിച്ചിപ്പുപോലെയാണോ അവളുടെ അവസ്ഥ. എരിക്കിൻകൈയിലാണോ അതിനെ ഇഴുപ്പാർഡ കാണാനുതക്കിലും, അതു ദേവാ റ്റന്റുകളും എരിക്കിൻപുവല്ലോ, എന്നെ പ്രൂഢലെയുള്ളവർക്കു് മുട്ടവാനുള്ള പിച്ചിപ്പുവത നേരാണോ.”

“ഈന്തപ്പും തിന്ന മട്ടത്തവന്നോ എഴി തിന്നവാ നണ്ണാകമോ കൊതി?പലരമണിമണികളെല്ലായം കണ്ണാന ദിച്ചിവന്നന അങ്ങേക്കു് ഈ കാട്ടുസ്ത്രീയിലോ മോഹം?” എന്നോ മാധവപ്പും ചിരിച്ചുരക്കാണ്ട ചേരിച്ചു.

രാജാവു്:— “അങ്കേ” അവളെ കാണായ്ക്കൊണ്ടാണോ ഈ ഒപ്പിനെ പറയുന്നതു്.”

മാധവപ്പും:— “അവളുടെ ഗ്രം തേരിക്കു് ആയുള്ളു ണാക്കിട്ടണക്കിൽ, അവരും ദിവ്യസൗംഘ്യവതി യായിരിക്കണമല്ലോ.”

രാജാവു്:— “അവളുടെ ഗ്രപലാവണ്ണും ഏകദിനെയും നോൻ ചുരുക്കത്തിൽ അങ്ങനെയെ അറിയിക്കാം. ആ ദിവം അത്രാളിത്തമായ ചിത്രം വരച്ചു് ഉണ്ടമല്ലോ തീരും ഷണ്ണംസംതൃപ്പി ചേന്നതിൽപ്പുണ്ണിനെ അതിനു ചെച്ചതന്നും കൊടുത്തതാവാം അവളുടെ ഗ്രപം-

അമവാ, അന്തകരണത്തിനും വിഷയമാകാവുന്ന തന്ത്രശില്പം സൗഖ്യം സാരത്തെ അല്ലോടും ചേര്ത്ത് ഈ ക്ഷേത്രത്തിനും തന്ത്രം ഉണ്ടാക്കിയതാവാം. അതു യും മഹത്പൊന്നും ധാതാവിനാണെല്ലോ. അതു യും ദി വ്രതപ്രവൃം അവളുടെ ത്രപത്തിനാണെന്ന്. അപ്പുന്തു മായ തന്റെ പ്രഭുവിലാസം അവളിൽ കാണുന്ന എന്ന്.”

മാധവ്യർഹം:—“അക്കദിനയാണെങ്കിൽ, ലോകത്തിലെ സുദാഖികൾ ഇവളാൽ പരാജിതരായല്ലോ.”

കാജാവു്:—“അവളുടെ ത്രപത്തെക്കരിച്ച ഞാൻ എന്തു പറയട്ടു. ആക്കം ഇതുവരെ മനസ്ത്വാംപേശലും എത്തിട്ടില്ലോതെ നബക്കുമം! സ്വപ്നശമാക്കവാനായി ആയം അണ്ണാതു നാളിട്ടില്ലോതെ ഇളം പവി അക്കാടി! അംഗത്തിൽ ധരിക്കുവാൻ ആയമെട്ടതും തുച്ഛിട്ടില്ലോതെ നബുരതം! ആക്കം ആസപദിക്ഷ വാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലോതെ മട്ടുള്ളേൻ! ഇക്കിണി യും ആ അനാശ്വര്യപോം അക്കാടയമായ സുകൂതത്തിൽ സ്വന്ന സഖിതപലമാണുന്നേ പറയാവു. ഇങ്ങനെ തുച്ഛത്താൽ ഓഗ്രവാനാണും ദേവം അണ്ണാവിക്കുവാൻ കൊടുക്കിക്കേണ്ണും എന്നിക്കും” അറിവത്രം ക്രൂഢാം.”

മാധവ്യർഹം:—“എന്നാൽ അക്കും ഇനി ഒരും അമാന്തിച്ച ക്രൂഡാം. ഓടലെണ്ണാകൊണ്ടും മുടിയും താടിയും മെഴു കു പിടിപ്പിച്ച വല്ല കാട്ടാടിയും അവക്കു കൊണ്ടു പോകംമുന്നെയു അക്കു ചെന്ന പാടിലാക്കിണും.”

ജാവു്:—“എ കുറുക അസ്പത്രയാണല്ലോ. അവളുടെ അട്ടിൾ അക്കദൈക്യക്കും ചേരയിരിക്കുന്നതാണ്. മുതമതം ഗ്രാമിക്കാതെ അവർക്കും യാതാനും ചെയ്യവാൻ അധികാരമില്ല. അതുകൊണ്ട് അവളുടെ മനസ്സു് താൻ അറിയാതെയാണിക്കുന്നതു്.”

ഓമവുന്ന്:—“എടു—അങ്ങയുടെ നേരെ അവളുടെ നോട്ടത്തിന്റെ മട്ടു് എങ്ങിനെയായിരുന്നു്?”

ജാവു്:—“സ്പാഡാവികമായി താപസകൂരുകകൾ മുഖ്യമായും കരഞ്ഞുവരുന്നു. എന്നാലും, അവളുടെ ചെയ്യുകളിൽനിന്നു് താൻ ആത്മയ്യും വഴി കാണാതിരുന്നിട്ടില്ല. ഇടയ്ക്ക് പേട്ടുന്നു് താൻ അവ ഒഴു നോക്കുവോളുക്കിട്ടും അവരും ഉടൻ മുഖം തിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. വേറു കാരണമുണ്ടാക്കി എൻ്റെ മുന്നിൽവെച്ചു് അവരും ചിത്രക്കയുണ്ടായി. ഇതിൽനിന്നു്, എന്ന കാണണ്ടിൽ അവരുംകൂടുതലുണ്ടും, എൻ്റെ സാന്നില്ലെന്തിൽ അവരുംകൂടുതലുണ്ടും, താൻ അറിഞ്ഞു. മന്ത്രാലയോത്തായിരിക്കാംന്നുംവേച്ചുകൂടു അവരും വെളിപ്പെടുത്താതിരുന്നതു്. എന്നാൽ, അതു് അതു മരംചുവക്കുവാൻ അവരുക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലു്.”

മാമവുന്ന്:—“ഇതിലധികം എന്താണിന്നി വേണ്ടതു്? അങ്ങദൈക്യ കാണുവോളുക്കിട്ടും അവരും വന്ന അട്ടംതു് ഇരിക്കണമോ?”

ജാവു്:—“തങ്ങൾ തമ്മിൽ പിരിയുവോരും, ലജ്ജിക്കലമായിട്ടാണുകുംഭം അവളുടെ മനോഗതം കുറുക്കിയും വെളിപ്പെടുകയുണ്ടായി.

ആ വാർക്കഴിലാറു മറ്റംമറ്റം അടിവെച്ചുകൊണ്ട്; രച്ചക്കോട്ടു ചെന്നപ്പോരു കാലിൽ ചല്ലിക്കുന്നുണ്ടും ഒരു എന്ന നടിച്ചുകൊണ്ടും അവിടെ ദട്ടിട വിഷ്ണവും ആനിനും. പിന്നെയും എത്താൻ അടി മറ്റൊട്ടു ചെന്നാളെനും, വല്ലേവാഞ്ചുലും വള്ളിപ്പുടപ്പും തടയും താൽ എന്നമട്ടിൽ അതിനെ വിശ്വിക്കുവാനാണെന്നു വ്യാഖ്യനും അവരും പിന്തിരിഞ്ഞു നോക്കി. ഈ ഒരു ഷുകരൂപകൊണ്ടും അവളുടെ മനസ്സും എന്നിൽ ഒരു സ്ഥിതിച്ചിട്ടെന്നെല്ലു തോന്ത് വിചാരിക്കേണ്ടതു്? മാലംവുന്നു:—“ഈനി ഇതിൽ എന്നാണു സംശയിക്കുവാനുള്ള തീരുമാനം അവരും അക്കദായ ബന്ധിച്ചുകൂടിയാണെന്നുണ്ടോ? അവരും അക്കദായ ബന്ധിച്ചുകൂടിയാണെന്നുണ്ടോ? അവളുടെ മായി ഇവിടെതന്നെന്നും വാം താമസം. തപോവനം അങ്ങോക്കോ? ഉപാന്മായി.”

രാജാവു്:—“കാൽം അതരെയ്യുണ്ടാണും ആയിട്ടില്ല. അററു കൂടുതലിയും കാണാനാതിനുപോലും വഴിപ്പും തെയ്യാണിരിക്കുന്നതു്. താപസമാഹിൽ പലർ എന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടിത്തിരിക്കുന്നു. ഈ എന്നിക്കു് ആത്മമത്തിൽ ചെല്ലുവാൻ എന്നാണും പായമെന്നും തൊനിച്ചപ്പോരും ആലോച്ചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നും.”

മാലംവുന്നു:—“അങ്ങോക്കോ? ആത്മമത്തിൽ കയറവാ എന്നാണിന്തു ആലോച്ചിക്കുവാനുള്ള തീരുമാനം അവരും മാരാജാവല്ലേ?”

രാജാവു്:—“അതുകൊണ്ടു്?”

മാലംവുന്നു:—“ഈ താപസമാക്കുടു വരിനെത്തുടർന്നിട്ടും രാജഭോഗം ചോദിച്ചുകൊണ്ടും അംഗീകാരം ചെന്നാക്കുടെയോ?”

രാജാവു്:—വിസ്തിതം പറയാതിരിക്കു. അനുല്പരത്തെ
അപ്പേക്ഷാളി. അതിന്റെപ്പുമായ ധനമാണ് രാജു
ഭോഗമായി ഇവരിൽനിന്ന് എനിക്കു കിട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. നാട്ടിലെ പ്രജകളിൽനിന്ന് രാജാ
വിനു കിട്ടിവരുന്ന നികത്തിപ്പണമൊക്കെയും തീരെ
നഷ്ടരമാണ്. എന്നാൽ കാട്ടിലെ മനികളിൽനി
ന്ന് ആറിലെബാങ്കാഗം വീതം സാജാവിനു കിട്ടുന്ന
തന്ത്രപാധനമാവട്ട, ശാശ്വതമായി വിശ്വദേശം.”

രാജാവു് ഇതും പറത്തേപ്പുണ്ടുമെന്ന് “ഹാ, നമ്മ
ടെ കാർം സിലുമായി” എന്നിക്കുന്നെന യീരവും ശാന്ത
ധൂമായ ശബ്ദം മുക്കുംഡക്കിട്ടിയിൽ ഉയൻ. രാജാവി
ന അനേപ്പണിച്ചുവരുന്ന രണ്ടു രാപസമാർ അഭ്യേഖ
ഞ കണ്ണപ്പൂർണ്ണ ഉടൻ പുരപ്പുട്ടവിച്ചു മർജ്ജാവെമാ
നതു്. അപ്പും അക്കലെയായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന രാജാ
വിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടു് അവരിലോരം അഭിനന്ദിച്ച
താവിതു്:—

“ഇദ്ദേഹം മധ്യ തേജസ്പിയാണെങ്കിലും ആക്ഷം
വിശപാസനത്തോടെ അട്ടക്കത്തക്കവണ്ണും അതും ബെഞ്ചമു
രമാണു്. ഇതു് രാജാവിനു യുക്തംതന്നെ. ഇതു പ്രശ്നിമാ
റിൽനിന്നു് അധികമേരും ഭിന്നിച്ചുതപ്പേണ്ടും ഇദ്ദേഹത്തി
ന്നുണ്ടാവും. സന്ധ്യാസമല്ലോ, ഗാർഹസ്മർമ്മാണെങ്കിലും
ഒരുശപ്പെട്ടുകൊണ്ടുപോകാതു് അതുമരത്തിൽനെന്നാണെല്ലോ
ഈ പുസ്തകത്താവു് വാഴുന്നതു്. ഭൂരതത്തിൽനിന്നും മഹ
രായ തപസ്സു് ഇദ്ദേഹം നാഡാനോരും സഖയിക്കുന്നതു
ണ്ടു്. വിശ്വാധനമാർ ഇദ്ദേഹത്തിനെന്നു നാമം പ്രശ്നി
പ്രഭത്തോടു ചേരും” ഇന്നും സങ്കീർത്തനം ചെയ്തുവരുന്നു.

ശ്രാംകനമായ രാജശബ്ദത്തെയും അതിൽ ചേര്ത്ത് “രാജഷ്ഠി യെന്നാക്കിനാണെന്നെന്ന വിശ്വാസമുള്ളത്.”

രണ്ടാമൻ:—“ഈ ട്രിമ്മലേപ ഇത്രസവാവായ ആ ഭൂഷിഷ്ഠ അരാജാവും!

ഒന്നാമൻ:—“അതേ.”

രണ്ടാമൻ:—“വഞ്ചിപനിലോധി ഇത് ദിംബളജക്കറം കുംഞ്ചേവാടം സാഗരമേഖലയായ ഭ്രമിയേ എക്കന്നാക്കി ഇത്രേമം പരിപാലിച്ചുവരുന്നതിൽ അത്രതാതോന്നാനില്ല. ഇത് കമാധനർഖം കുംഞ്ചേരിയില്ലാണ്, ദേവന്മാക്ക് ശരൂലപംസനത്തിൽ ആദാവലംബമായി ഇത്രക്കുറവും വഞ്ചിത്തിന്റെരെ ഒന്നേരാം വേരെയുള്ളതും.”

ഇങ്ങിനെ ആ താപസമാർ പരസ്പരം രാജകീയത്താം ചുവഴ്ചക്കാണ്ട് മന്നോട്ട് ചെന്ന.

“കമാരാജാവു് സദ്വാർക്കങ്ങൾ വർത്തിച്ചാലും” എന്ന് ആയിരില്ലിച്ചുകൊണ്ട് തന്റെ മധ്യിൽ ആഗര രാധ താപസമാരെ കണ്ട് “രാജാവു്” എഴുന്നേറുന്നിനു അഭിവാദ്യം ചെയ്തു. കാഴ്ചയായി അവർ കൊണ്ടുവന്ന് രിക്ഷനു ഫലക്കുള്ള നമസ്കാരപൂർവ്വം ഗമിച്ചതിൽപ്പെടുന്ന തോൻ ചെറുതുണ്ടിതെന്നും’ ആജ്ഞാവിച്ചാലും എന്ന് അദ്ദേഹം അറിക്കിച്ചു.

താപസമാർ:—“അങ്ക് ഈവിടെ ഉണ്ടെന്നു് ആതുമരം സിക്കം അറികയാൽ, അവക്ക് അങ്ങെയോടായിട്ട് അപേക്ഷയോടുകൂടി തെങ്ങുള്ള ഇങ്ങോട്ട് അയച്ച കിക്കയാണോ്.”

രാജശ്വരി:—“എന്നാണോ് അവരുടെ നിയോഗം?”

താപസനാർ: “കലപതിയായ കണ്പമഹർഷി ഈ പ്രോം ഇവിടെ ഇല്ലായ്യും യാൽ രാക്ഷസനാർ തെ ഒള്ളടക്ക യാഗകമ്മങ്ങൾക്ക് വില്ലും ചെയ്തുടങ്കി ധിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട്, എത്താനം നാടു അ ക്കു് ആയുധസാമഗ്രിക്കോടുകൂടി ആറുമത്തിൽ വന്നപാത്രം തെങ്ങളുടെ യാഗത്തെ ക്കഷിച്ചുംലും.”

രാജാവ്: “ഈ നനിയോഗം എനിക്കു് അനുരൂപമാണോ.”

താപസനാർ: “പുംബികനാരെ യടായമംം അനുവത്തിക്കുന്നതിൽ ദുർദ്ദിനം ഇരു ദശാ ത്രം യുക്തംതന്നെ. ആത്തത്രശാഖമെന്ന മഹായാമത്തിൽ സ്വർക്ക്കുതരാണല്ലോ പെത്രവനാർ.”

ഈ രുജും പറത്തു രാജാവിനു വിജയാശംസചെയ്തീ. താപസനാർ പോയി. ആറുമത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന തിനും സജ്ജിത്തമായ രദ്ദം കൊണ്ടുവരുവാൻ രാജാവ് ഉടൻ ഉത്തരവുകൊടുത്തു.

“ഭോഗി ഈ പ്രിച്ചതുനെ വെല്ലുൻ വിധിച്ചു പോലെയായി അങ്ങങ്ങോടു് താപസനാർ ചെയ്ത തുണം അപേക്ഷ” എന്നു് മാഡവുൻ പറത്തു.

ഈ കേട്ട വിരിച്ചുകൊണ്ടു് “അങ്ങങ്ങോക്കു് ശക്കത്തു ചെയ്യുവാൻ കേന്തുകമുണ്ടോ?” എന്നു് രാജാവ് ചോദിച്ചു.

മാഡവുൻ: “കെതുരകും ആപ്പും മഹാപ്രവാഹമുണ്ടിട്ടുണ്ടായി. രാക്ഷസനാരെക്കറിച്ചു കേട്ടേപ്പോറ്റും ഒരു തശ്ഛിപ്പോലുമില്ലാതെയുമായി.”

രാജാവ്: “തോന്ന അട്ടക്ക ഓല്ലും വേം അങ്ങോക്കു് ചെയ്യോ?”

ହୁନ୍ତୁଯୁ ପାର୍ଶ୍ଵକେବାହୁକଣ ରମଂ ସଜ୍ଜମାକଷିବାଳୀ
ସ୍ଥାନମିଳେ ଅରିଅକଷିବାଳୀ ଚେଣ ଫରୁଳ ମରରାଖ
ଛୋକାକୋଣିଥୁଁ ତିରିଲେ ବନ୍ଦଗୀତୁକଣ୍ଠୁଁ ଅବିକଟ ଦେଖ
କିମ ଆଜେହାନ୍ତିରିଲିତରୁ. ଅବର ଅରିକେବନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ
କୋଟାରତତିଙ୍କିଳାଙ୍କ ଅମମରାନ୍ଧରାଳୀ କଳ୍ପିଥୁଁ ଯତ୍ତିକୋ
ଶାଁ ଏହ ଅନ୍ଧରେଳୀର ବରିବେଳାଙ୍କ ରାଜାଯୁଁ ଅରିଲିତରୁ.

“ଅମ ଏହିନାଳୀ ପାରିତାଯଥ୍ବିରିକଷଣତୁ”
ଏହାଙ୍କ ଅଭେଦମା ସ୍ଥାନରେ ଥିଲିଥୁଁ.

“ଶାଲାନାଳ ତିରଙ୍ଗନାନ୍ଦୁ କାଲଂ କ୍ରିକଟି
ନାଳ ଅନାଙ୍କ ତିରମନନ୍ଦୁକୋଣ୍ଠୁଁ ନିଯୁଯମାଯୁଁ ଯବା
ଯେବେଳେମେଳାଙ୍କ ଅମମରାନ୍ଧରାଳୀ ତିରମନନ୍ଦୁକୋଣ୍ଠୁଁ
କଳ୍ପିଥୁଁ ରିକଷଣା” ଏହାଙ୍କ ଏହ କୁତଳ ଅରିଯିଥୁଁ.

ରାଜାଯୁଁ:—“ଅତୁ କୋତ୍ତାଂ! ମହାନ୍ତିମାନର ନିଯୋଗ
ଯୁଂ ଅମମ୍ବୁଦ୍ଧନିଯୋଗବୁଂ ଉରୋକାଲପରତାଳେଇ.
ରଣଢିଂ ଏହିକଣ୍ଠେ ଲାଙ୍ଘିଥୁଁ କୁକା. ହୁଣି ତୋର୍
ଏହିନାଳୀ ହୃଦୀର ଚେତ୍ତେଳତୁଁ?”

ମହାବୁନୀ:—“ଗୁରୀଙ୍କବିନ୍ଦୁପ୍ରାବେ ନାଟିଲି ନୀ
ନେକଣିଳାଂ.”

ରାଜାଯୁଁ:—“ତୋର୍ କଳ୍ପିଯାଇ ପାରିଯିଗନ୍ତୁ. ବାନ୍ଧୁବ
ତିରି, ତୋର୍ ହୁପ୍ରାରି କଷକିଲାଯିରିକାଳୀଶାଳୀ”,
ରଣଢିଂ ଗ୍ରାନିଯୋଗାଂ; ଅତୁରଣଢିଂ ତୋର୍ ଉକଟିପୁଁ
ଯୁଁ ଅନନ୍ଦବତିକେଳିତୁଁ. ଏହାତ, ରଣଢିଂ ର
ଣିକିତରତାଶାଳୀ; ଉରୋକାଲପରତାଳାଶାଳୀ. ହୁତିକ ଏହି
ତଜ୍ଜିଃ; ଏହିତ କୋତ୍ତିଜ୍ଞିଃ. କଣ୍ଠିରିଚେଣ ତକାଳି
ଯାତ ହୁଅପରିକଣ୍ଠେ ପିରିଲେତାନ୍ତାଫୁକମାରାଯ ପ୍ରତିକା
ପ୍ରାବେଲାଯାଶାଳୀ ହୁପ୍ରାରି ଏହେଳୀ ମନୋଗରିଳି.
ଅନୁବନ୍ଦ; କଣ୍ଠିରିଚେଣ ପ୍ରତିକାଯିକାଳାଶାଳୀ

ലൂപാ അമ്മ അക്കദൈ ആരംഭിച്ചവരന്നത്. അതു കൊണ്ട് എനിക്ക് പകരം താൻ കൊട്ടാരത്തിലേ കുംഭാർ അമ്മയും സന്ദേശമായി. താൻ ഇവിടെ ജൂഷികാൻം നിംഗ്രിക്കുന്നു. അമ്മയും പുതുകാൽം നടത്തിക്കൊണ്ട ഭാരം അങ്ക് കൈ യെല്ലാണ്. എൻ്റെ ഇവിടെത്തെ അവസ്ഥ അവി എ അറിയിക്കയും ചെയ്യുമല്ലോ.”

മാഡവുൻ:—“അക്കദിനെയാവാം. എന്നാൽ, താൻ രാക്ഷസന്മര പേടി ചുട്ടിട്ടാണ് പോകുന്നതെന്ന് അങ്ക് വിചാരിക്കുന്നതു്.”

രാജാവു്:—“ബുധമണ്ണാതമനായ അക്കദൈ താൻ അക്കദിന ശക്കിക്കുമോ?”

മാഡവുൻ:—“മഹാരാജാവിന്റെ സ്വന്തം അനജന്ന് സഞ്ചിതമായ എല്ലാ ആധിക്യംബുരുദ്ധരം കുടിവേണ്ടംഎന്ന അരയയ്ക്കാൻം.”

രാജാവു്:—“എൻ്റെ പരിവാരങ്ങൾ ഇനി ഇവിടെ താമസിക്കേണ്ടെന്നില്ല. അവക്കൊണ്ട് ത പോവന്താറിന് ശല്യമണ്ണാദേഹം. അതുകൊണ്ട് അവരേവരും അക്കദൈ അനഗ്രഹിക്കുന്നു.”

മാഡവുൻ:—“എന്നാൽ, താൻ ഇപ്പോൾ യുവരാജാ വാകി”എന്ന തെളിഞ്ഞു.

“വിച്ചവായനാണ് ഇപ്പേം. ശക്കത്തുകൈക്കണ്ണിച്ച് താൻ പറഞ്ഞതെത്തല്ലോം ഇപ്പേം അന്തഃചുരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചുക്കൊം. അതു് തടയുവാൻ ഉപായം ചെലു ഞെന്നും” എന്ന വിചാരിച്ച് രാജാവു് മാഡവുന്റെ കര തേരു ഗ്രഹിച്ച് മനോച്ച നടന്നകൊണ്ട് ഇങ്ങിനെ പ രഞ്ഞു:—

“തേഴുമോ, മഹാപ്രിയര സംഖ്യിച്ചതി ഗൗരവത്താഖാണം” ആഗ്രഹകാർത്തിലേക്ക് എനിക്ക് തിരിയേണ്ടിരാനും. ആ താപ്പനകന്നുകയെ കാമിച്ച് കാണുന്നും അങ്ക് തെററിശ്വരിക്കുന്നതും. അവളിൽ എനിക്ക് ഒട്ടം രാഗമുണ്ടായിട്ടില്ലോ. ഇതും സത്യമാണും. കാരം വ്യാപാരങ്ങളാട്ടെ സ്വന്തപ്രഭലംപോലുമില്ലാതെ ഈ കാട്ടിനള്ളിൽ മുഗദ്ദംക്കിടക്കിയിൽ വഴുങ്ങുന്ന ആ തങ്കൾ എവിടെ, ഈ തൊൻ എവിടെ! നേരണ്യക്കിന്നവേണ്ടി തൊൻ അക്കദയോട് എന്നുണ്ടാക്കുന്നേയോ പറത്തുവിട്ടുവെന്നേയുള്ളൂ. ആ കളിവാക്കകളെല്ലാണും അങ്ക് കൂത്തുമായി വിചാരിക്കുന്നതും.

മാഡവും:—“അക്കദിനെതന്നെ.”

മുന്നാം അഭിംബ.

പ്രതിജ്ഞക്കുപാലെ ഭാഷാഷന്തരാജാവും ആത്മക്ക്രിയയും പ്രഭവിച്ചും യാഗരക്ഷയിൽ ഉദ്ധോഗിയായി രോമധാഷംമായ റാംകാരംപോലെ ആ മഹായനപ്രിയര വില്ലിൽനിന്നും താണ്ടാലി പുരപ്പുട്ടേഞ്ചക്രടി യഗവിജ്ഞാമല്ലോം അകന്നക്കുറിഞ്ഞും ഇതും സമിതിക്ക് അഭ്രമം ശ്രദ്ധം പ്രദയാഗിക്കുന്നതും കമ്മായന്റും മെന്നും താപസമാക്കം” അത്രുത്തമുണ്ടായി. ആഗ്രഹത്തിനും അഭ്രമത്തിനും സാന്നിധ്യമാനുത്താൽ കമ്മങ്ങളും നിശ്ചായമായതുകണ്ട് ഔപചാരികമാർക്കും ആ മഹാസംഭാവം സവിശേഷം പ്രകാശിച്ചു.

യാളക്കമ്മം തങ്കാലം സമാപ്പിച്ചായപ്പോൾ ഒരുവിനു് വിത്രുമിക്കവാൻ അംഗങ്ങൾ കീട്ടി. ശക്കത്തും യുംതേതാടക്കിയാണു് അംഗങ്ങൾ ധാരാലാല തിരുന്നിനു് പുറത്തെക്കു് മുറങ്ങിയതു്.

“തപഃപ്രഭാവം എങ്കിനെയുള്ള തൊനു് തൊൻ അറിയൽക്കുള്ളിൽ തത്തനു. ബ്രഹ്മത്തേജാനിധിയായ കുംഖമധാഷി അല്ലെങ്കിലും കോപിക്കണ്ണത്തായാൽ അതിനെ താഴുവാൻ ലോകത്തിൽ ഒരാളുണ്ടില്ല. ശക്കത്തും ധാരാലും അംഗപത്രത്തും തൊനു് അവരും അംഗപത്രത്തും തൊനു് മിക്കാതെ അവർക്കിൽ ധാരാലും പ്രവർത്തിക്കവാൻ അധികാരമില്ല. അതുകൊണ്ടു് തൊൻ സപ്പബ്രഹ്മത്താൽ അപഞ്ച വശഗദാക്ഷികയോ, അവരും സേപ്പള്ളിയും എന്നിക്കു്

ക്രാന്തിക്കുയോ ഒന്നിലും അതുതാത്തതായിട്ടാണിലിക്കുന്ന ഉം. എന്നാലും, എൻ്റെ മനസ്സു് അവളിൽ നിനു് വിശ്വാസിയില്ലോ. അവളും ലോകു് തിരിത്തുകഴിത്തെ മനസ്സിനെ പിന്നോട്ടു വലിക്കവാൻ തൊൻ ഒരു ശക്തനല്ലു. അമേരാ, ഇംഗ്ലാൻഡിലും ദുരിതവും ഭസ്തുമാത്തനു. കാമദേവനും പരമാം മഹാശ്വരനെ നൽകിയും ക്ഷേമവരാണുപോതു. എന്നാൽ, വിദ്യപസന്നിയമായ വേഷത്തിൽ അട്ടാളത്തും കുടി അവർ കാമികളെ വണ്ണിക്കുന്ന മഹാകുമാരാണു്. അനുംതൻ പുഷ്ടിപായുധനാശനം, പരമൻ ശ്രീതമ്മകി രണ്ടുണ്ണാശനം പരായാരളിയുള്ളതു് എന്നുപ്പോലെയുള്ള വർഷം സത്രാമയിട്ടു ധരിക്കുയുള്ളൂ. മണ്ണക്കാമി നിലാബവന വേഖിൽ എറിതിക്കുന്നലാണു് പരമൻ. ചോരിയുന്നതു്. ഓലാ രഘും അന്ത്രാലവുമായ വജ്രമാണു് അനുംഗൻറെ ശ്രൂതും പുന്നും.”

ഇങ്ങിനെ പരിപ്പുമായ വിചാരത്തോടുകൂടി അവ് അവിടെ എങ്ങോടുന്നില്ലാതെ നടന്നുചെന്നു. രച്ചക്കിനെ ചോയപ്പോരു എങ്കിൽ വിനോദം കൊണ്ട് സോ താൻ ഇപ്പോരു വിശ്രമിക്കേണ്ടതും എന്ന വിചാരം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായി. ശക്കന്തളൈ താഴ്ക്കമന്ത്രത്തിലും തെ മറരവല്ലതിലുണ്ടാ അദ്ദേഹത്തിനുപ്പോരു മന്നു വം? തന്റെ ഇത് പാരവഹുതെ ഓർത്തപ്പോരു അംഗ മഹത്തിനു ഭീമംപനിധിപാസമുണ്ടായി.

സൗംഗ്രാം പ്രചബ്ദികിരണം ആശു സ്ഥിതു ചെലുതു കൊണ്ട് ഉയന്നനില്ക്കുന്നു. വെയിലിനു കുട്ടപ്പും കുയ ഇത് നേരത്തും മാലിനിതീരത്തിലെ വല്ല വള്ളികൾ ലില്ലമാണോ ശക്കന്തളൈ വിശ്രമിക്കു പരിവെന്നോ രാജാ നാറിയും. അദ്ദേഹം അങ്ങോടുകൂടി നടന്നു. നമ്മി രത്തിൽ എത്തിയപ്പോരു സുഖാവധമായ മനവായു ഭേദഗതിയെ എത്തിരോടു. മാലിനിയിലേ നീംത്രഷ്ണ കൂം, താമരപ്പുവകളുടെ നടമണ്ഡം കലംകൊണ്ട് വിടെ വിളയാട്ടു ഇളം. തെന്നലിനെ കാമജ്ഞരം ഞാൻ ആത്മരമായ ശർഖത്തിനോ ആ നാഡിതീരം വിം രംഗമാത്രണനോ അദ്ദേഹത്തിനുംതോന്തി. ആനദിതീരം തുക്കുടി നടക്കവേ, അങ്ങുളു വെന്നുമണിക്കു, അപ്പോ പതിനേതിട്ടുള്ള കാലടികളിലേക്കോ അദ്ദേഹത്തിനെന്നും കുറ്റത്തിരിത്തു. മുനിംതേക്കാരം പിനിംതാശകാരണോ ആ അട്ടികൾ. നിതം പേഡാരത്താൽ ഉണ്ടായതാണ് ഇത് താഴെയെന്നും ശക്കന്തളൈയെ കാലടിയാണോ ഇതും അദ്ദേഹം ഉണ്ടായിരുത്തു. ആറരവത്തുവികൾ ചുഴി കൊണ്ട് നേരെ കാണുന്ന ഘതാമണ്ഡലപത്രിൽ ശക്കന്ത

ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്ന വിഷ്ടാസത്തോട് ഉടനെ അങ്ങോട്ടു നടന്നു.

ഈവകർക്കിടയിൽ മറത്തുനിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ആ വള്ളിക്കഡിലിന്ത്രീഫേഴ്സ് നോക്കി. തന്റെ പ്രാണപ്രിയയായ ശക്തിയെ അദ്ദേഹം കണ്ട്. പാറ്റു രത്ത് പുമെത്തച്ചിൽ ശാവരം കിടക്കുന്നു. തോഴിമാർ അഭികു ഇരുന്നു തുരുപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരുക്കുരുക്കൾ പരമാനന്ദമായി. അവരുടെ ബൈപ്രസംഗ പിണ്ണം കേരംപും അദ്ദേഹം അവിടെ മറത്തു നിന്നു.

“ശക്താദ്ദേശം, താമരയിലക്കാണ്ട് വിത്രുവോടു നിന്നു സ്വഭാവം, തോന്നുംനോ” എന്ന സവികരം ചോദിച്ചു.

“തോഴിമാർ എന്നെ വിത്രുവാണോ” എന്നാണ് അദ്ദേഹം ശക്തിയുടെ സംശയം.

ഈ കേട്ട് അനന്തരയയും പ്രിയംവിജയം പരസ്യം വിശ്വാസത്തോടെ നോക്കി.

ശക്തിയും “എത്രകൊണ്ടും കലാലായ അസ്പദാസ്ഥരംഭം രാജാവുക്കണ്ട്. ഈ തൃപ്തി ഉള്ളിംകൊണ്ടും അന്നരാഗംകൊണ്ടും എന്നും സംശയമായി. രണ്ട് നിഘയിലും ഈ വരാവുന്നതുതനെ. താപ്താനിക്കാൻ മാത്രത്തിൽ കൂളിരോലും രാമച്ചുവും, കൈകകളിൽ ഇള തായ താമരവും യും അണിന്നുകൊണ്ട് അവരം ആത്മയോടെ കിടക്കുകയായിരുന്നിട്ടും ആപ്പെസ്ത ഓർത്തിനു മണിയുത നേരുക്കിയും വള്ളക്കയാണുണ്ടായിരിക്കുന്നതും. നിജാല്ലംകൊണ്ടും അന്നരാഗംകൊണ്ടും ദേഹത്തിനുണ്ടാക്കുന്ന താപം ഏതൊണ്ട് ഒരുപോലെയാണെങ്കി

എം, സുരീകർ വെയിൽച്ചുടാൻ വാടിത്തെഴുങ്ങേം തു തുയ്യികം പൊതാന്ത്രം പുലൻകാണക സംഭാവ്യമല്ലോ എന്നാൽ, കാമജമാദേശു ഇം വുമു? അതെ എന്ന തു പ്രപുട്ടേരുവാൻ രാജാവിന്ന് അപ്പോരം ദേയൽമില്ല അദ്ദേഹം സവികൾ എറ്റു പറയുന്നവെന്ന് ചെവിക്കെ ക്കരു.

ഉല്പാനത്തിൽ വെച്ചു” തങ്ങരം കാണുകയുണ്ടായ ആ ധമ്മാധികാരി സാക്ഷാൽ ഭഷ്യേഷന്തനാബന്നും ശക്കത്തു യുട്ടും സവിമംക്കം അനന്തനെന അറിയുവുണ്ട് കഴിഞ്ഞിണ്ട്. ആ രാജർഷിശൈ കണ്ണപ്പോരമുതൽ ശക്കത്തു എ മനസ്സിനെ എന്തേനാ വിചാരം അലട്ടിവരുന്നബന്നുണ്ടു അനന്നുയയുട്ടും പ്രിയംവദയുട്ടും തേനുല്ലണ്ടായി. ശക്ക ഇയ്യടക ഇം താപത്തിനും ആ വിചാരമായിരിക്കുമോ കാരണം എന്നും അവർ ഇപ്പോരം ശക്കിച്ചു.

അനന്നുയ:—“തോഴീ, ശക്കത്തേളു, എന്നിക്കു നിന്നോണം ഒരാദിക്കാനണ്ടു്. നിന്നക്കിപ്പോരം കലംഗം യ അസ്പാസ്യും കാണുന്നബന്ധല്ലോ.”

“നിന്നക്കു” എന്താണു് അറിയേണ്ടതു്?” എന്ന ആ ഒരു മുമ്പത്തയിൽനിന്ന പാതിയെഴുന്നേറ്റ നിലയി ശക്കത്തു ചോദിച്ചു.

അനന്നുയ:—“മദനചെഡ്സുകൾ എങ്ങിനെയെല്ലാം ബന്നും തച്ചോവനവാസികളായ നമ്മൾ അം ഞതിട്ടില്ലാത്തതാണല്ലോ. എങ്കിലും, കാമികളും അവസ്ഥാവക്ഷാരിച്ചു് ഇതിമാസങ്ങളിൽ വിലബലില്ലോ കേട്ടിട്ടണ്ടു്. ആ അവസ്ഥാണല്ലോ നിന്നിര ഇപ്പോരം തങ്ങരം കാണുന്നതു്! ഇതു് എങ്ങിണു

യുണ്ടായി. തൈദം ചെയ്യുന്ന ശിൽത്താപചാരങ്ങൾ കൊണ്ടു നിനക്കു സുവംകിട്ടാത്തതു കാണുമ്പോൾ നിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് താപം വേറുല്ലാൻ ശരീരിക്കമാണ് എന്നും തൈദംക്കു തോന്നുന്നില്ല. മഭനപീഡിയയാൽ മാനസികമായിട്ടുള്ള താണു നിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് താപം എക്കിൽ തൈദഹോട്ടൽ തുറന്ന പറമ്പിലും. രോഗ മെന്തോറിയാതെ പ്രതിവിധിചെയ്യുന്നതെങ്കി എന്നും?"

തന്റെ ഉംഗംതന്നെ അനന്തപ്രയോഗം ഉണ്ടായ തിൽ രാജാവിനു സമാധാനമായി. ശക്കന്തള്ളുകുളം കാമ ഒഴ്യാണോ എന്നും അദ്ദേഹം സ്പാത്മതാലല്ലോ ശക്കി ആത്മും എന്ന തീച്ഛപ്പെട്ട്.

ശക്കന്തള്ളുകുളം വിചാരമായി:—“എൻ്റെ ഇംഗ്ലീഷ് മനോ പുരുതു വിഭ്രംതലല്ലോ. എറിവും ശ്രദ്ധമായി മനസ്സിൽ അടക്കിവെക്കേണ്ട അഭിനിവേശമാണും എനിക്കുംണ്ടായിരിക്കുന്നതും. അതും ഇംഗ്ലീഷ് പ്രിയസവികളെല്ലപ്പോൾ അറിയിക്കുവാൻ എനിക്കും കൂദാശാഭിവന്നിരിക്കുന്നും.”

ശക്കന്തള്ളുകുളം ഇതുരുമാനും കേരംക്കായും യാതു അനന്തപ്രയോഗം ചോദ്യത്തെ പ്രിയംവദ ദംഗ്രഹിത രേണു ആവാത്തിച്ചു:—

“ശക്കന്തളേ, നീ ഒന്നം മിണ്ഠംതുതെന്താണും? അനന്തപ്രയ പറഞ്ഞതു ശരിയാണും. വെറും ഉള്ളിംകൊണ്ടുള്ള തുക്കച്ചല്ലോ നിനക്കിപ്പോഴുള്ളതും. എന്താണു സുവശക്കും? എന്ന നീ? പറയാതിരുന്നാൽ തൈദം ചികിത്സചെയ്യുംതെങ്കിലെനും? നിന്റെ ശരീരം ദിവസംതോഴം അ

யിക്കമയികം ക്ഷീണിച്ചുവരുന്നു. എന്നാൽ, ഒന്തും ശ്രദ്ധയും മാത്രം ഒരു കിറവുമില്ല.

അങ്ഗങ്ങൾ ഒരു ദീനാവധിയിൽ ശക്തിയുടെ അപകാന്തിക്ക ഘൃഷ്യാധികം മാറ്റ കുടിയിരിക്കുന്നുണ്ട് പ്രിയംവദഭേദ്യോലും രാജാവും കണ്ട്. കവിരിത്തം കഴിഞ്ഞും, മാറ്റം ഉല്പാദിച്ചും, മല്ലും തള്ളും, തൊഴുകൾ തുക്കിയും, നിറം വിളഞ്ഞുകൊണ്ട് കാമാതുരയായ ഇവർ. ദയനിയയായിട്ടുണ്ടുകൂടില്ലോ, ദയന്തക്കാരരാൽ വെള്ളിലെ കർമ്മ കൊഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള മല്ലികാവല്ലിപ്പോലെ ദർന്മിയയുമാണും അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചു.

ശക്തിയും:—“എനിക്കിള്ളു ആധി നിങ്ങളുടുംല്ലാതെ വേറു ആദ്ദോഢാണോ പറയുംതു്? എന്നാൽ, നിങ്ങളും എന്നിനാണോ ഇതിൽ തോന്തുകളുംപുട്ടതുന്ന തു്?”

സവിമാൻ:—“നിനക്കിള്ളു കണ്ണുത്തിൽ തൈമരം പങ്ക് കിക്കുഡായതുകൊണ്ടാണോ നിന്നെന്ന ഇതു നില്പുന്നീക്കാനു്. ഭൂവത്ര പക്ഷവാൻ കൂഴിഞ്ഞാൽ ഓരോ കിറയുമല്ലോ. അതുകൊണ്ട് നിനക്കിള്ളു താപം എന്നാണുന്നു തൈമരുളുടു് പറയുന്നതുകൊണ്ട് ഓരോ നിന്നും ശ്രമതെതയല്ലോ പ്രിയതെതയാണോ ഇരുക്കുക.”

സുവത്തിലെന്നപോലെ ഭൂവത്രിലും മനസ്സും മനസ്സും പങ്കുകൊള്ളുന്നവരായ ഇതു പ്രിയസവികരം ഇങ്ങനെ നിർബ്ബുദ്ധിക്കുകൊണ്ട് തന്നെന്ന മനസ്സിലെ ആധി ദൈക്ഷിച്ചു ശക്തിയും ഇനിയിതാ പറയുകയായി. അവർ പറയുന്നതു എന്നാൽ രിക്ഷമന്ന ശക്തിയാൽ രാജാവിന്നും മനസ്സും കന്നത്തുടങ്കാം. കാതോളം നീണ്ട കടക്ക

ഒക്കാണ്ട് പലകൾ ഇവർ രാജാവിനെ സാന്നരായം ചുക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതു നോട്ടം സ്വന്തം വ്യാഖ്യ ന തന്നിൽ അപ്പുകൾക്കുണ്ടാണോ രാജാവും അപ്പോൾ പും കുമരകുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മറ്റു ചേഷ്ടകളാലും ത പല്ലാതെ മരാരിയുമല്ലാ അവളുടെഅന്നരാഗം എന്നു വിന്നും അറിയാം. എന്നിട്ടും, അവർ അന്തർത്ഥ വെളിപ്പേട്ടതുവാൻ തുടങ്ങുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ അ മുന്നാബന്ധം ശുക്രകോണാംഗം രാജാവിന്റെ മനസ്സു സം മുഹായി.

തൈ—“തോഴി, തപ്പോവനരക്ഷകനായ ആ രാജാ
ഷ്ഠി എൻ്റെ ദേശിപമത്ര പ്രാവിച്ചത് എന്നോ
അന്നമുതൽ എന്നിൽ അദ്ദേഹത്രക്കരിച്ച് വള്ള
ന്നതുടങ്ങിയ അഭിനിവേശത്താൽ തൊന്ത് ഇതു സ്ഥി
തിയില്ലായി—”

“കേരംകേരിത്തു കേട്” എന്ന രാജാവും സംപ്രീത നായി. അദ്ദേഹത്തെ ഒല്ലാരത്തും സന്ത്വിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാമൻതന്നെ, നേരു തിരിതെന്തും, മുപ്പൊഴിയായാൽ തന്റെ സഭന്താഴിപ്പിക്കുമാറായി. വേനലിൽ കരിക്കാടു തിങ്കിയാണെന്തെ ആ ദിനം ജീവജാലത്തിനും ആള്ളും (വഷിക്കണ്ടതിനുടുത്തമുന്നും) ഏറാവും ഉള്ളിരിന്നും, അന്നത്തോടു (വഷിച്ചതുടങ്ങിയതിൽപ്പുണ്ടെന്നു) ധാരാളം ശൈത്യത്തിനും കാണുമാക്കണ്ടതേപാലെ.

ശക്തിയും “—എൻ്റെ ഇത് അലിവാഡം നിങ്ങൾക്കു സമർത്ഥാനക്കിൽ, ആ രാജപ്പിക്കൾ” എന്നിൽ കു അണ്യംഭരക്കന്തിനു നിങ്ങൾ ഉടനെ വഴികാണ എം. അല്ലെങ്കിൽ, എൻ്റെ ഉദകന്തിയയ്ക്ക് ഒരു താമസമഭാക്യയില്ല.”

സംശയത്തിനൊട്ട് ബുക്കിവകാശത് അവർ കു
ത്രം തുറന്നപരണ്ഠതു് രാജാവു് കുതാത്മതയോടെ കേട്ട്.
തോഴിമാരാവട്ട്, ശക്തിയുടെ കാരാത്തി മുൻഗാവ
സമഖിലേതിയിരിക്കുന്നവനു് ആറികയാൽ അതി
കുറ പ്രതിവിധിക്കു തിട്ടാറി. അവളുടെ അഭിനിവേ
ശം ചുങ്കവംശാലക്ഷാരമായ ചുങ്കപ്രേജ്യനിലാക്കാത്ത
അവർ അതിൽ അഭിനവിച്ചു.

അനുസ്ഥാനഃ—“സർവ്വമാ അന്ത്യപനായ ചുങ്കപ്രീയ
നിന്നും” അന്നരാഗമണിയതു, ഭാഗ്യമായി. മ
ഹാനി സമാദരംയപ്പാതെ മരോതിനെ പ്രാ
പിക്കിം?”

പ്രിയംവദഃ—“തഴിത്തു വളിന്ന് ദല്ലിഡു് തേമാവല്ലാതെ
ചേരമോ?”

ഇവരുടെ ഈ അഭിനന്ദനം കേട്ടപ്പോൾ, വിശ്വ
വതാരകൾ രണ്ട്, ചതുരേലുവയെ അന്വത്തിക്കുന്നതിൽ
രാജാവിനു് ആദ്യത്തുമില്ലാതെയായി. ആ അവസ്ഥ
ഈതാ ശക്തിയെ അന്വത്തിക്കുന്ന ഈ തോഴിമാരി
വും അഭ്യർത്ഥിക്കണ്ട്.

അനുസ്ഥാനഃ—“പ്രിയനാവിയുടെ ഈ അഭിലംഗം നാ
ശീലുംശായം, എന്നാൽ, ഗ്രാമശായം സാധിപ്പിക്കു
ണ്ണിയിരിക്കുന്നു. എന്താണ്ടിനു് ഉപാധിം?”

പ്രിയംവദഃ—“ഈതു് ഗ്രാമായി നടത്തുകയെന്ന കാര്യം
തതിൽ, നമ്മുടെ സ്ഥിതിക്കു്, കരിച്ചു് ആലോച
ഞ്ചേരിതുണ്ടു്. ശീലും വേണ്ടെന്നതു് നിഷ്ടു്
യാനാം ആവാം.”

അനുസ്ഥാനഃ—“അതെങ്കിനെ?”

ശ്രദ്ധ.—“തന്റെ അഭിനിവേശരെത സുവിള്ളിച്ച
കൊണ്ട് എ രാജാവി ഇവശ്ശേ സ്നേഹദാനം ഇട
ജ്ഞിട നോക്കുന്നതു തന്റെ കണ്ണിട്ടണ്ട്. ഇംഗ്ലീ
ടെസ്റ്റായി അട്ടപ്പമും, ക്ഷേണിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കു!
ഉറക്കമില്ലായ്മകാണാണ് ഈ പടവു് എന്നു
എഴം മനസ്സിലാക്കാം. ഇങ്ങിനെ ഇവളിൽ അ
ദ്രോഹഭരിന്ന് അന്നരാത്രെണ്ണെന്നു് തന്റെ അറിയതു
തുകൊണ്ടാണ് ഇവരെ പരസ്യരം ചെക്കിന്നതു് ക്ഷീ
പ്രസാദ്യമാണെന്നു തന്റെ പറഞ്ഞതു്.”

തന്റെ അവസ്ഥയെക്കരിച്ചു് പ്രിയംവദ ദയവിച്ച
വള്ളരെ ശത്രുവന്നെയുന്ന് രാജാവു് അന്തരംഗങ്ങൾ സ
തിച്ചു.

“രാവുടെതാടാ കണ്ണിർവാത്രുകൊണ്ടിരിക്കുവാനല്ലോ
ഒരു വരിക്കലും കണ്ണടയ്ക്കുവാൻ എന്നിക്കു കഴിയുന്നില്ല
ല്ലോ. എതാനം നാടകൊണ്ട് എന്റെ ദേഹം എത്ര
വള്ളരെ ചടച്ചിട്ടുണ്ടനു് ഈ എരുപ്പരണങ്ങളിടെ അയവു
കൊണ്ടു നിന്നുമ്പുണ്ടാക്കിക്കാമല്ലോ. രാത്രിയായു് എകാക്കിയാ
ക്ക്യോടു ശക്കുന്നുള്ളില്ലെങ്കിൽ കാമാത്തി തീരുമായി വള്ള
ന്നു് കരജൈരിത്തു് തള്ളന്ന തുക്കുന്ന മുഖത്തെ മന്ത്ര
തന്ത്രം താങ്കിക്കൊണ്ടു് തന്റെ സമിതി ചെയ്യുവെ, അ
നൃത്തം പൊഴിയുന്ന ചുട്ടകണ്ണിർ ചെകയിൽക്കുടി ഒഴുക
ക്കയാൽ അതിലെപ്പും നന്നത്തു്, അക്കിനെ ഒഴും
അപിയ രത്നങ്ങളിയന്ന ഈ പൊന്നവള്ളകൾ വടിവേശരെ
തണ്ണംതുചുന്നയൻ മണിക്കെട്ടിൽപ്പോലും തന്ത്രാതെ
ഇടയ്ക്കിട ഉണ്ടിയുംപോകുന്നതുകൊണ്ടു് അവയെ അ
പ്രസാദല്ലോ മേല്ലോട്ടുകൊക്കുക എന്നിക്കൊരു ജോലി
യായി വന്നിമിക്കയാണിപ്പോരം.”

രാജാവിന്റെ ഇത് അവസ്ഥക്കാണ്” അദ്ദേഹത്ര എ ശക്തിയിൽ അന്നരാഹത്തിനാറിയവാൻ കഴിഞ്ഞ പ്രധാനവർത്തന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സു തുറക്കുവ ഉപായമെന്നോ ഇടൻ കണ്ടവിച്ചിട്ടു.

“ശക്തിയും ആ രാജാവിന്റെ പ്രമാത്രിക്കുമുള്ളത് അതാണോ എന്നിക്കു തൊന്തന ഉപായം. ആ ഒ ദൈ തൊൻ പുണ്ണ്യദാക്ഷിംഗിൽ മറച്ചു” പ്രസാദമെ വ്യാജേന അദ്ദേഹത്തിനോ എന്നതിക്കും.”

അനന്തു:—“കൊള്ളിം. ഉപായം നന്നായി. എ കിരു സമ്മതംതന്നെ. ശക്തിയും” എങ്കു ഒ നമനു?”

ശക്തി:—“നിങ്ങൾ തീച്ചുപ്പേട്ടതുന്നതിൽ എന്നി ണ്ണാക്കമോ വിസമ്മതം?”

പ്രധാനവർ:—“എന്നാൽ നിന്റെ ഇപ്പോൾ ശത സ്ഥായകരിച്ചു” ലഭിതമായെങ്ക പദ്ധം നീ ഏ ഫോഫിച്ചുണ്ടാക്കണം.”

ശക്തി:—“അതു” തൊൻ ഉണ്ടാക്കാം. എന്നാൽ ഒ ദൈ അതു നിരസിക്കമോ എന്നു ശക്കിച്ചു നീ നീ നീ മനസ്സു വിരയ്ക്കുന്നു.”

“കൗൺ! അദ്ദേഹം നിരസിക്കക്കുപോലും! തന്മ പ്രാത്മനയെ തിരുന്നുമെച്ചുക്കമോ എന്നു കാതകയു നീ എതൊരാളേക്കരിച്ചു” പേടിക്കണ്ണവോ, ആയാൾ (നിമിത്തം തീരുകാമക്കുമാവിതന്നായി നിണ്ണാതജ്ഞനു ദേ ക്കിക്കേണ്ടും ഇതാ അരികെ നില്ക്കുന്നണ്ടില്ലോ. നിരു കാമിക്കണ്ണതു നിഷ്പാദിക്കുമോ എന്നും തൊന്നാഡ കയേക്കുലന്നായിത്തീനിനിക്കുന്നതും. നിന്റെന്നരാഹം

ചുങ്ങൾക്കിലും വൃത്തമാക്കേം? ശ്രീരാജു ആശി നാവന ചിലപ്പോറു കിട്ടിയെന്നും ചിലപ്പോറു കി ക്രായിലേന്നും വന്നേക്കാം. ആ ആശയം സാഹചര്യത്തിൽ അവനു നിശ്ചയമില്ല. എന്നാൽ, ശ്രീകൃഷ്ണ എ തരഞ്ഞാരാളിൽ ആശയംഡാക്കാതു അതു സഹായംതന്നെ യെന്ന് തീച്ചുണ്ടെല്ലാ. അഥവാവാൻ വന്നു ലക്ഷ്മി യെ ആരക്കിലും നിരസിക്കേം” — എന്നിങ്ങിനെ രാജാവും വിചാരിച്ചു.

ശകന്തരയുടെ ഭയം അസ്ഥാനത്തിലാണെന്നും ദേശ ഫീമാക്കം തോന്തി. “നിനക്കും തുണങ്ങഡം നീ അറിയുന്നില്ലാതുകൊണ്ടാണു” ഈ സംശയം. നിനു ആരം നിരസിക്കുകയോ! ശരീരത്തിനു സുവർണ്ണത്തുമായ ശരച്ചുള്ളിക്കയെ ആരാനും കടപ്പിടിച്ചു് മറയ്ക്കുയോ? ” എന്ന് അവർ പറഞ്ഞപ്പോറും “എന്നാൽ, നിങ്ങളുടെ മുള്ളംപോലെ തോൻ ചെയ്യുക്കോം” എന്ന ശകന്തര മാനും തുണ്ണിത്തേരുടെ സമർത്ഥിച്ചു. അവരും ദ്രോക്കമുണ്ടാക്കുവാൻ ആരോഗ്യം വന്നു ആരോഗ്യം വന്നായില്ലായി.

ആ നിലയിൽ അവരെ രാജാവു് നിന്നിമേഷം നേരം കിനിനു. തന്റെ ആ നേരട്ടത്തിൽനിന്നും വിചാരിച്ചു തിലയിക്കും ഫലം അദ്ദേഹത്തിനു കിട്ടി. പരിക്കാരളി വേണ്ടം ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു് ആ വരവിന്നിനി ധന്തുമണ്ഡാ കിവാന്നായി ആരോഗ്യം പുന്നുത്തരം ഏഴു കിത്തമായതിന്നും അവർക്കു് തന്നില്ലെങ്കിലും അനാശ്വരക അദ്ദേഹം തെളിത്തു കണ്ടു.

ശകന്തരഃ:—“തോഴ്വീ, തോൻ ദ്രോക്കമുണ്ടാക്കിക്കഴിഞ്ഞു മുള്ളും എഴുതുവാൻ മുവിടെ സാധനമൊന്നമില്ലോ.”

പ്രിയംവദ:—കിളിയുടെവയരുപോലെ മിനസമായ ;
താമരയിലായിൽ നബംകേണ്ട് എഴുതാമല്ലോ.”
ശകന്തളി അതിന്റെയും ചെയ്തിട്ട് ആ പദ്ധതി ഒരു
കാര്യം എന്ന നോക്കവാൻ തോഴിമാരോട് പറഞ്ഞ
“വായിക്കു, കേരംകുട്ട്” എന്നായി തോഴിമാ
ശകന്തളി ഇങ്ങിനെ വായിച്ചു.—

“നിന്നമനസ്സുറിവിലാ ഞാൻ;

നികുയാരെയൻ മനോരമം;

തപിപ്പിപ്പു ദേഹമെന്ന

നിത്യം നിർദ്ദിയ, മനമൻ”

ഉടനെ രാജാവു് അവിടെ പ്രത്യക്ഷമായി. ഈ
ചായികം കണ്ണം കേട്ടുംകൊണ്ട് നിഛ്ക്കുവാൻ അദ്ദേഹം
ശാരം ശക്തിയുണ്ടായില്ല. ദ്രോകം ചൊല്ലിക്കെട്ട് ആ മാ
സിൽത്തഖന അദ്ദേഹം നേരെ ശകന്തളിയുടെ മുദ്യം
കീഴു് കടന്ന ചെന്ന.

“ഹെ, തൃശാംഗി, അനന്തരൻ നിന്നെ തപ്പി
ഈ നാതല്ലേയുള്ളി. എന്ന അത്യുഗ്രം ഭദ്രിപ്പിക്കായാണ്
ചെയ്യുന്നത്. ദിനോദയത്താൽ അവിളിക്കുന്നതു ടേരി
ക്കും വാട്ടം ആവാലിനുണ്ടാക്കുന്നുണ്ടാ?”

ഈ പ്രിയവാക്കൊടെ അരികെ വരുന്ന രാജാവി
ക്കുണ്ടു് അനന്തപ്പയയും പ്രിയംവദയും സംമോദം എഴു
ട്ടു് ശകന്തളിയുടെ സിലുഹാലമായ മനോരമത്തി
സപാഗതം പറഞ്ഞു.

പുരുഷത്തായിലേ മലരകൾ അങ്ങിങ്കു പറരിയും
അഞ്ചത താമരവള്ളയത്തിന്റെ സെഴുള്ളും ആകമാന
പാന്നം ഉൽക്കടതാപത്രാക്ക് എററവും തള്ളന്നമിനിക്കി

“ ശീരംകുണ്ട് തന്നെസങ്കരിക്കവാൻ ശക്കന്തളുച്ചുണ്ടുണ്ടുന്നതുകണ്ട് “വേണ്ടാ ഈ അവധിയിൽ എനിക്ക് പ്രവർദ്ധമാണോ നീ വെള്ളേണ്ടാ ” എന്ന് രാജാവും നടത്താൻ.

അനന്നുയ അപേക്ഷിച്ച തിന്മണം രാജാവും ആ ദി പാതലവതിനേൽക്കും ഇരുന്നു. ശക്കന്തളു ലജ്ജാക്കാവായി. പ്രിയംവദ:— “നിങ്ങൾക്കിരുവക്കണ്ടു പരസ്യമുള്ള അന്ന മാറ്റാ ഇഴ്ചുപാടം പ്രത്യക്ഷമായി. എക്കിലും, സവി എല്ലാമംഗകാണ്ട് ഇക്കാര്യംതന്നെ പിന്നെയും പി നേയും പറയുവാൻ തോന്നുന്നു.”

രാജാവും:— “ടട്ടം മടിക്കേണ്ടാ. മനസ്സിലജ്ജി തല്ലാം പരായാതിങ്ങനാൽ, പിന്നീട് പദ്ധതിപിക്കേണ്ടി വന്നേക്കണം.”

പ്രിയംവദ:— “പ്രജകളിൽ ആക്കായാലും ആപത്തിണ്ടു യാൽ അതു തീരുക്കണംതും രാജധാന്മാന്മല്ലാം.”

രാജാവും:— “അതുതന്നെയാണു” മുഖ്യമംം.”

പ്രിയംവദ:— “എന്നാൽ, അങ്ങെയെക്കൊണ്ട് തെളിഞ്ഞു ചെയ്യാൻ കാമരേവൻ ഇതാ ഇതു സ്ഥിതിയിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. അങ്കു് ഇവരെ പ്രാണരക്ഷ ചെയ്തു അന്നറഹിച്ചാലും.”

രാജാവും:— “ഈകക്കുക്കിക്കണ്ടു ഒരുപോലെയുള്ള താണം ഇതു അപേക്ഷ. തൊന്തു ഇഴ്ചുപാടം സ്വീകരിക്കുന്നു അന്നറഹിയായി.”

ശക്കന്തളു:— “തോഴി, പ്രിയംവദ, അന്തഃചുഠതിയും നിന്നും അകലേണ്ടിവരികയാൽ സദാ ചിന്തകൾ നായിത്തീനും അവിടേക്കും തിരിച്ചുപോകവാൻ

തിട്ടങ്ങിക്കാണ്ടിക്കുന്ന രാജാവിൽ എന്തിനി അനീന വിഷമിപ്പിക്കുന്നോ?"

രാജാവ്:—"എൻ്റെ മനസ്സിനെ നീ അനുമാ ശക്കിക്ക താഴു്. നീയല്ലാതെ വേരൊരു ഗതി ഇം മനസ്സി നില്ല. എപ്പോഴും നിന്റെ സ്ഥിതി എൻ്റെ മനസ്സിൽ തന്നെ. കാമഗ്രാഹിക്കളാൽ ഇതിനുമുതൽ നിധതനായും തനിന് എന്ന ഇത്തരം വാക്കുകൾ അളവാൽ വിശ്വാം മനിക്കുക നീ ചെയ്യുക്കേണ്ടെ!"

അനന്തരായ:—"രാജാക്കന്നാക്കം" വളരെ വളരെ ഭാംഗ്മാർ ഉണ്ടെന്നു കേരംകുന്നു. അക്രൂട്ടത്തിൽ ഇവക്കും അങ്കേ വരിക്കയാണെങ്കിലും, തൈപ്പള്ളിട ഇം ഫീ സവിയെ ബന്ധുജന്തനിനും ദ്വാവിക്കവാൻ ഇം യണംവാത്തവിധം അങ്കേ ആരാറിക്കേണ്ടെന്നുമെന്നും അപേക്ഷിക്കുന്നു."

രാജാവ്:—"ദേദേ, എന്തിനേന്നരെ? എൻ്റെ കളത്തുകളായി എന്തുയധികം പേരുണ്ടെങ്കിലും, സാഹരമേവ ലഭ്യായ ഭ്രമിയും, നിങ്ങളിട ഇഷ്ടസവിധായ ഇര ക്കുമാണും എനിക്കു ഒരു രംഗ രണ്ടു കലപ്രതിഞ്ചം എന്നും തൊന്തു പ്രതിജ്ഞതെചെയ്യുകൊള്ളുന്നു."

ഭ്രമിയെന്നുപോലെ താൻ ശക്കന്ത്രയേയും ശ്രേ ക്കു മെന്നും, ആ അവസ്ഥ തന്റെ ഭാംഗ്മാർത്തിൽ മററാക്കാ പ്രാപ്തുമല്ലെന്നും രാജാവ് ശപം ചെയ്യാൽ അന്നേ യെയും പ്രിയംവിഭയുംസംതൃപ്തിരായി. അനന്തരം, ആ രാജാ വിനേജുംശക്കന്ത്രയേയും തനിയേവിട്ടും ആ രംഗത്തിൽക്കു സും തങ്കാലം മാറ്റവാൻ അവർത്തരം നോക്കി. ചെയ്തെരയകിലും അങ്കേപാരിടത്രും" ചുണ്ണിക്കാണിച്ചു്—"

താ ഇം മാൻകുട്ടി അങ്ങോട്ടുമിങ്കോട്ടും സാമേരിച്ചുകൊണ്ട് നോക്കുന്നു. വരു; നമ്മൾ “അതിനെ തജ്ജിയുടെ അട്ടക്കൽ കൊണ്ടുപോയുംവിടാം” എന്ന പറഞ്ഞു് പ്രിയം വഴി മുന്നേ നടന്നു. അന്നുയെ അവക്കു അനന്തരമിച്ചു.

ശക്കത്തു്—“‘എന്നിക്കു് തുണ്ടാരു്?’ എന്നെന്ന തനിയേ വിട്ടിട്ടോ നിങ്ങൾ പോകുന്നതു്. നിങ്ങളിലോ റാറംക്കു് ഇവിടെ നിന്നുകുടക്കേയോ?”

“ഭേദാക്കത്തിനാകമാനം തുണ്ടായിനില്ലെന്ന ആരം നിന്നീറ അഭികു ഉണ്ടാലോ”എന്ന പറഞ്ഞു് അവർ ഉണ്ട് മറത്തു.

ശക്കത്തു്—“അല്ലോ! അവർ പോയോ!”

ബാജാവു്—“ഒട്ടം പരിശ്രമിക്കുണ്ടാ. നിന്നക്കു വേണ്ടനു എത്തു ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു താൻ തരുംരാണു്. തളച്ച് പോകുന്നതിനു് നീർത്തുച്ചികറം കലന്ന് കൂളിക്കു തന്നു ഇള്ളതായിള്ളുകൂടാം ഇം താമരയിലുകൊണ്ട് നിന്നീറ വീശിട്ടുകേയോ? മാഞ്ചാരവായു നിന്നീറ ഇം അതണ്ണക്കാമളുമായ പദ്ധതിലുകൊണ്ട് എന്നീറ മടിയിൽവെച്ചുകൊണ്ട് താൻ നിന്നക്കു സുവന്നമമ്പും തലോട്ടുകേയോ?”

“മാനൃന്മാരക്കൊണ്ട് അവക്കുതാത്തതു് ചെയ്തി സ്ഥിക്കുന്നതു് അപരാധമാണു്. അതിൽ എന്നീറ മനസ്സു് വല്ലുകയില്ല” എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ശക്കത്തു് എഴുന്നീറപോകുവാൻ ഭാവിച്ചു.

എന്നോ, സുന്ദരി, ചെങ്കിൽ ആവീടില്ലെന്ന നീ കാണുന്നില്ലോ? നിന്നീറ ഇപ്പോഴേതു മേഘസമിതിയും നീ ഒന്നാക്കു. താപാകക്കാണ്ട് എഡാവും തളന്നിരിക്കുന്ന നീ

ഇരു പൂമെന്തരയെയും, മരിടത്തിലെ താമരയീലകളേയും
വെടിഞ്ഞു് ഈ വെയിലത്രു് നടന്ന ചെഴുന്നതു് ശരി
യല്ല”എന്നു് രാജാവു് അവരെ തടങ്ങുന്നിൽനി.

ശക്കൻഈ:—“എന്നൊ തോടക്കതു്, മന്ത്രാലയ ലംഘിക്കു
ന്നതു് പെണ്ഠവന്നരയ ദാങ്കേക്കു് യുക്തരല്ലു. തോൻ
കാമവിവരയായിട്ടണഞ്ഞിലും, തോന്നംപോലെ
നടക്കാവുന്നവള്ളെന്നു് അദ്ദേഹക്കു് അറിയാമല്ലോ.”

രാജാവു്:—“ഇതുക്കേയിലയാണല്ലോ നീ. ത്രഞ്ജനത്തെ
വിചാരിച്ചുണ്ടു് നിന്നുക്കു് ഇപ്പോടിയെക്കിൽ അതു
വെറ്റേയാണു്. ദാമ്പഥതനാണു് കണ്ണപരമഹാശി.
കാര്യം ഗ്രാമിക്കു ദോധ നിന്നെ. അദ്ദേഹം ആ
ക്ഷേപിക്കുന്നില്ല. സൗഖ്യത്വം സാർ പരസ്യരം അ
ന്നരാഗബജ്ഞരായി ത്രഞ്ജനത്തിന്റെ അനശ്വരയ്ക്കു
കൂടാതെ തങ്ങളിടെ ഇഷ്ടപോലെ കുടിച്ചേരുന്ന
തായ ആ ഗാന്ധ്യത്വവിവാഹത്തെ പല രാജക്കന്നു
കുമാരം മുറ്റു് ആചാരിച്ചിട്ടണ്ടു്. അതിൽ അവരെ
ത്രഞ്ജനം അഭിനന്ദിക്കുന്നെ ചെയ്തിട്ടില്ല.”

ശക്കൻഈ:—“എന്നാലും, ഇപ്പോൾ എന്നൊ വിട്ടു. തോൻ
തോഴിമാരെ കണ്ടു് ഒന്നു കുടിയും ചോദിക്കുന്നു.”

രാജാവു്:—“ആട്ടു, വിടാം”

ശക്കൻഈ:—“എപ്പോൾ?”

രാജാവു്:—“പുത്രതായി വിടന്ന് തേണ്ഠോന്നം മലവിനെ
കൊതികൊണ്ടുണ്ടിയ വണ്ണംനാപോലെ ഇന്തവ
രെ ആക്കിം കിട്ടായ്ക്കാൽ കരിവെതുമേല്ലാതെ അ
ഡക്ഷിംഗ് ഇരു ഇളംവെംചീക്കു തോൻ അലി
വോട്ടെയോനു് നകന്തിട്ടു് നിന്നെ വിട്ടുകയ്ക്കാം.”

හුරුයු පරිගතු අපේරා ගක්කෙනු යුතේ මුවගෙන ඔයග්‍ර්‍රවාක් තොටිතු. අවර අපෝජාරා මධ්‍යම්තිලි ඇ ගිණුකායායි.

“මෙ, එකුවාකී, හැනි නුණායෙන්” යාචුපර ගෙතස්සෙකු; හූතා රාත්‍රි ගැන්දාසෙනා” බුජා ගැබීමාර් ඩිඩ් ආපරායුගෙනාත් කෙරුකායුගා. නූරො හුණොඳු පෙනෙන්දෙනාම, තසසර්සේ” හුපෝජාරා වෙර්පෙන්දෙනා ගිණිසෙනාවෙනා හුඟ උප්‍රචාරිතික්නින්” රාජායු ගක්කෙනු යුත් ගුහ්‍යිතු. ගක්කෙනු යුතු සංමුද්‍රජායි.

“ඛුබේ ගෙහෙසුමිති, නැගෙප්පිතුකොඳු” ගෙශතම් නාමය් හුණොඳු පතිකායායිරිකෙනා. අ සේ” හුඟ ගාවකරුකිනෙයිත් මරණතුනිනාත් කො ජිංං” බුජා අවර ගිරුප්පෙහිකායාත් රාජායු අතිහැඳුව ගෙවු.

තෙශොන්දුකු තාමරයිලකුඩ් රාමතු අරඹු තු ප්‍රියංච්‍යවතුනිකිඩිලිලේස්” බුදුග්‍රුතුකොඳු පො යතු මුනිජිජුරිලෙභාරා කාංසාකයුජායිඩුඳුඩ්”. අ තෙපුං නූත්‍රකාසෙනා” නූත්‍රයාරා ගෛජාතුතින්” බෙ යිලිංග්‍රෑ කොඳුමකොඳු” ගක්කෙනු යුතු ඇඟුපාස්පාස්පු දුජායිතිකෙනාවෙනා නූත්‍ර ගාම්බිරතාපාං ගාම්පිස්සාවා ගාසාං” හුඟ සංයාපනයෙනා අවර මධ්‍යපිළිකොඳු සාකයු මුජායි. ගක්කෙනු කොපමයන් යුතේ ප්‍රා බාගාකායාත් ග්‍රුං තුපාසීනත්‍රකුජාතෙ ප්‍රතිචියිඵෙ යුතුනාමෙනා යාගාසංඩෙසියාය තීත්ම්ජලං අවර සායි ගෙශතමියුතේ කෙකුණිත තාත් කොඳුතයෙනු මෙනා පරිගතිඉංගා” නූ මුනිජිජුරු පොයතු.

ആ തീർജ്ജലം വഹിച്ചുകൊണ്ട് ഗൈതമി അനന്നുയ
അലും പ്രിയംവദയാലും അനന്നതയായി ശക്കത്തള്ളുടെ
അറികെ വന്നു.

ഗൈതമി:—“ക്രേഖ, നിന്റെ സുവക്ഷേപിന്മാർ ദേഹ
മുണ്ടാണോ?”

ശക്കത്തള്ളു:—“ഹൈപ്പോർ അല്ലോ ആഹ്പാസമണ്ട്.”

“ഹൈ തീർജ്ജംകൊണ്ട് നിനക്ക്” പുണ്ണിസുവച്ചുണ്ടാകം” എന്നപറത്തു് തീർജ്ജലത്തെ ഗൈതമി ശക്കത്തള്ളുടെ തലയിൽ തളിച്ചു് “മക്കേൾ, നേരം അന്തിയാവാരായല്ലോ; വത്ര, നമക്ക് പബ്ലിഷാലയിലേക്കു പോകാം” എന്ന വിളിച്ചുകൊണ്ട് തിരിത്തുനടന്നു. മറ്റൊരുവരും പുറപ്പാടായി.

ശക്കത്തള്ളു വിശ്വാസം വളരുന്നു. അഭിലാശ, സാധിക്കുന്നതിന്മാരിൽ നില്ക്കുന്ന അവസരം കിട്ടിയപ്പോരും ശക്കൊണ്ട് മാറിമാറി നില്ക്കുന്ന അവസരം തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ എത്തപ്പോരും വെറുതെതക്കിണ്ടിനെ പഠ്യാത്തപിക്കുന്നും ചെയ്യുന്ന തന്റെ ചപലമനസ്സിനേക്കാത്തു് അവരും തന്റെ തന്ത്രാം നിലിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു. ഒട്ടുരാ ചെന്നതിൽ പ്രീനെ തിരിത്തുനിന്ന് “എന്റെ താപത്തെ ശമിപ്പിച്ചു യേ, ലതാഗ്രഹമേ, നമക്കു തങ്കുലം വേർപ്പെടുണ്ടിവന്നാലും ഇനിയും കാണാം” എന്ന ധാതൃപ്പരത്തു് അവരും പോയി.

അവരേവേങ്ങം മറഞ്ഞതിൽപ്പിനെ രാജാവു് ശാഖക്കിടക്കിൽനിന്ന് വെളിയിൽ വന്ന പുവ്സമാനത്തു ചെന്നനിന്ന് ദിർഘമാശാന നിഃസ്പസിച്ചു്.

“ഹാ, ആശിച്ചു കാത്തു്, സിലുമാകന്നതിൽ എന്നും മിടക്കണ്ണാണു വന്നുവരുന്നതു്! ആ കാതരാക്കണി,

സാരത്താരെന്ന് മധുരാലാപത്രാർ തച്ചത്രു് കൈവിരെ
കളാൽ അയരം മറച്ചു് കവിരംതടം തോഴിലണച്ചു മ
വംതിരിച്ചുകൊണ്ട് നില്ലുവേ, ആ വദനകമലരെ
ഞാൻ പണിപ്പേട്ടു് ഉയർത്തിട്ടും, കുളിം! എനിക്കു ചും
ബിക്കവാൻ കിട്ടിക്കില്ല. ഇനി ഞാൻ എങ്ങോട്ടാണു്
ചെല്ലേണ്ടതു്! അമവാ എൻ്റെ പ്രിയത്തമയുടെ വിത്രുമ
സ്ഥാനമായ ഇം ലതാമണ്ഡപത്തിൽത്തന്നെ കരച്ചുനേ
ംകുടിയും ഇരുന്നേക്കാം. ഇതു, ആ പല്ലവാംഗിയാളെ
വഹിച്ച ഡിലാതലും; ഇതാ അവരും കിടന്നു് ഉല്ലതി
രിക്കുന്ന ചൂശത്തു; നവംകൊണ്ടു് വടിവോടെ പ്രേമപ
തികയെഴുതി പിന്നിട്ടു് വാടിയ താമരയിലായിതാ; ഇംാ
അവളുടെ കൈത്തണ്ണിൽനിന്നു് ഉണ്ടിവിശക്കിക്കുന്ന
ഉണ്ണാളുവള്ളകൾ! അവരും ഉപയോഗിച്ചു് ഇം വക സാ
ധനങ്ങളെ കണ്ടുകൊണ്ടു് ഇം വല്ലിറുമതെതു ഇതി
പ്പോരു വിജനമായിരുന്നിട്ടും, വെടിന്തുപോകവാൻ
എനിക്കു കഴിയുന്നില്ല.

അങ്ങിനെ ഒട്ടനേരം അദ്ദേഹം അവിടെ നില്ക്കു
ഡോഡു, യാഗശാലയിൽ കമ്മം ആരംഭിക്കുകയാൽ
അദ്ദേഹത്തെ അനേപാശിച്ചുകൊണ്ടു് ചില താപസനാർ
അവിടെ വന്നു.

“നാന്യൂകാലത്തിലെ രജതരവിധിക്കായി ഒരുപാഠം,
യൈപ്പാശക്കം, മോമാഗ്നിക്സിഡ്യങ്ങളെ ഉജ്ജിടക്കിക്കുണ്ടു്
ആ യാഗശാലയുടെ നാലുപാശം, സന്യൂമേഖം,
ഒപാലേഴല്ലാമിതമായിനാനാഗ്രചംപുണ്ടു് ദ്രോഗനിഗ്രാ
വരനാഞ്ഞെ ഭ്രംകരമായ ചംഡാപ്രകലം ഇള്ളക്കിത്രത്തുണ്ടാണെ

യിരിക്കുന്നു” എന്ന് അവർ രാജാവിനെ ശരിയിച്ച. “തെംനിതാ വരികയായി; ഒരു പേടിക്കേണ്ടാ” എന്ന പറഞ്ഞു, അദ്ദേഹം ഉടനെ അവളോടൊന്നിച്ചു യാഗമം ലഭിലേക്കു പോക്കയും ചെയ്തു.

നാലൂം അക്കാ.

ങ്ങനാൽ, പതിവുംപാശെ, ഉള്ളാനത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് പുവരക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് —

അനന്നുഡ: — “പ്രിയംവദഃ, ഗാന്ധൻമുഖിപോലെ വിവാഹം നടന്ന ശക്കന്തളു അന്നത്രപനായ ദിനാവിനെ പ്രാവിച്ചതിൽ എനിക്കു വല്ലതായ തീരു ത്മതയുണ്ടായിട്ടണ്ട്. എക്കിലും, മനസ്സിനു പിന്നയും കുറവുംനാ ഇള്ളക്കാക്കുന്നു.”

പ്രിയംവദ: — “എന്താണതു?”

അനന്നുഡ: — “ഈപ്പോഴുതെത യാഗക്കമ്മം പൂർത്തിയാക്കാതെ രാജാവു” നഗരത്തിലേക്കു പോയ്ക്കുത്തുവല്ലോ. അദ്ദേഹം അന്തഃചുരുത്തിൽ ചെതാമരിത്തു ക്ഷേണ്യാർധ ഇവിടെതെ കാൽം വിസ്തൃതിക്കുമോ, ആരുവാ!”

പ്രിയംവദ: — “അങ്ങിനെ സംശയിക്കേണ്ടി. മധ്യാന ഭാവനാണു് ആ രാജാവി. സത്യത്രാക്കാദാക്കണ്ണു് അ ദ്രോഹത്തിൽ കുറവുണ്ടാക്കില്ല. താത്കണ്ടപറ്റ വന്നു് ഇക്കാൽം അറിയുംവാർ എന്താക്കുമോ എന്നാണു് എന്നേറ വിഷാദം.”

അനന്നുയാഃ—“‘താതനം’ ഇതു് സമ്മതമായിട്ടു് വരുകയുള്ളവെന്നാണം” എനിക്കു തോന്നുന്നതു്”.

പ്രിയംവദഃ—“അതെങ്കിലെന്നു്?”

അനന്നുംഃ—“അന്നതു് പന്നായ വരന്നു് കുറ്റകാലാനംവെള്ളുവശൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണെന്നു മുദ്ദേ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഒപ്പവഗത്രും, അതും സംക്രിക്കാതെ അംകാരംം സാധിച്ചതിൽ അദ്ദേഹ തതിനു സന്ദേശമാണുള്ള ഉണ്ണാക്കയുള്ളതു്.”

അതു് ശരിതനൊന്നെന്നു പ്രിയംവദയും ഓത്തം. പുജയുള്ളവേണ്ടുന്നിട്ടേതോളം പുവരുത്തു കഴിക്കയാൽ അവർ പിന്തിരിയുവാൻ ഉടക്കിയപ്പോൾ, കുക്കന്തുള്ളും സെന്റഭാഗ്രേഡവർത്തകെ അച്ചിക്കുവാൻകൂടിയും പുജ്ജാദരം പറിച്ചുകൊണ്ടു പോകേണ്ടതുണ്ടനു്” അനന്നുയ പറഞ്ഞു. വിയോഗശാകാത്തയായ ശക്കന്തളു തുന്നിറ ഉപഭ്രാഗത്തിനു പുവരുക്കാവാൻപോലും കഴിവില്ലാതിരിക്കുന്ന യാഞ്ഞാം പ്രിയംവദ ഉടൻ ഓമ്മിച്ചു. അവരിങ്ങവയം വീണ്ടും പുവരുത്തുതടക്കി.

അപ്പോൾ, പബ്ലിക്കാലയുടെ പ്രാഥല്ലോഡമാരുത്തുന്നുനു് “തൊന്നു ഇതാം വന്നിരിക്കുന്നു” വെന്നു് ആരോ വിളിച്ചറിയിക്കുന്നതു് കേരിക്കാലുന്നു.

അനന്നുയാഃ—“ആരോ പാനമൻ പബ്ലിക്കാലയിലേക്കു ചെല്ലുകയാണെന്നു തോന്നുനു്.”

പ്രിയംവദഃ—“ശക്കന്തളു അവിടെ തുണ്ടല്ലോ.”

അനന്നുയാഃ—“അവളുടെ മനസ്സു് ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെങ്ങുമായിരിക്കയില്ല. പുവരുത്തുള്ളു ഇതു് മതി. നാം അദ്ദേഹം ചെല്ലുകയാണു് നല്ലതു്.”

അപൂകരം അവർ തോട്ടതിൽനിന്ന് ഉടൻ പാളിയാലയിലേക്ക് നടന്നു.

അവർ കേടു ശസ്യം മഹാപിതൃയ്യനായ ഭദ്രാസ സ്ഥിരമായാണ്. കണ്പാതുമണ്ഡിലെ അതിമിധിയായി ചീണ് അല്ലെങ്കിലും വരവ്. തന്നെ ആരം ഏതി രേഖയ്ക്കുതു കാണായ്ക്കുലാണ് ആ ഉറക്കേപ്പന്ന് “താനിതാ വനിതിക്കുന്ന്”വെന്ന് ആതുമദ്ദോഷത്തിൽ ചെന്ന സബഗ്രഹവം വിളിച്ചുപറത്തു. അതിനും അതിന്റെ മാറ്റരാലിയല്ലാതെ വേരെ മറപടിയൊന്നും കേടുക്കായ്ക്കുമ്പു. അതിനുകുത്തു ശക്കുന്ന അപ്പോൾ സ്ഥിരിച്ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഭദ്രപാതവിമാനമായ മനോരാജുത്തിൽ ആനന്ദചിത്തയായി അമർജ്ജിക്കയോണവർ. മഹാതേജസ്പിധയ ഭദ്രാസസ്യ് അവിടെ ആഗത്തനായ തും അവരും അറിഞ്ഞില്ല. തുണ്ണിക്കാരനായ മനി ഇതുനാഭത്താൽ പരമഞ്ജുനായി.

“അതിമിധയ ധിക്കരിക്കുന്ന ഏടി, ചേട്ട്, നീ ഈ താപസനായ എന്നു ഏതും പരിഗണിക്കാതെ ആരോ അന്നുനേ എക്കതാനുന്നയായി നിശ്ചയിപ്പിച്ചും ധ്യാനിച്ചു സൗക്യാണിക്കുലു? ഇത്യുംണ്ണു നിനക്കു ധാർജ്ജും? നീ സൂരിക്കുന്നതും ആരയേണ്ട ആ പ്രയാശം നിന്നു ആ മേനു പരിത്വനകുംപുംപൂഞ്ഞുട്ടിയും ഓക്കേതുവരുടു. പൂർവ്വത്താന്തരത്തു ഭാന്തനേന്നുപാലെ നിന്റെ കാൽ തെരുവാവൻ വിസ്തുക്കിക്കെട്ട്.

ഇങ്ങിനെ ശപിച്ചു് ആ മഹാപി ഒപ്പുത്താൽ തുജ്ജിക്കുണ്ടു് അവിടെനിന്നിറങ്ങി വബുപ്പുട്ട് നടന്നു. അതിമിധയായി വനിതിക്കുന്നതു് ഭദ്രാസസ്യംശാശ്വന്നും

വിന്താമഗ്രായ ശക്കന്തളിയാൽ അരുളേം അനാദിതനാ
യെന്നും, അതിൽ അരുളേം അവക്കു ക്രോധിച്ച ശപി
ച്ചവെന്നും ദാസ്യമാർഗ്ഗരണ അറിഞ്ഞും അനന്മുയയും പ്രി
യംവദയും അയ്യും വിളിച്ചുപോയും!

പ്രിയംവദ:—അശ്വിത്രലും ഉജപലിക്കുന്ന ആ തോജാ
മുത്തിയെ 'ശക്കന്തളി ചൊടിപ്പിച്ചുവല്ലോ!' ആ കൊ
ടംതിയിൽ അവരും പതിച്ചുവല്ലോ! അവക്കു അ
തിൽനിന്നു നാം രക്ഷിക്കുന്നമല്ലോ."

അനന്മുയ:—“നീ ഓടിച്ചേരുന്ന കാലിൽ വീണാം” അരുളേ
മഹതെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു് തിരിയെ വിളിച്ചുകൊണ്ട്
‘വന്നു. തൊൻ അപ്പോഴേക്കും അഡ്വല്യും തയ്യാറാ
ക്കാം.’

പ്രിയംവദ ഉടൻ അപ്പോട്ടുകൂടു പാതയു. പബ്ലി
ഷാലയിലേക്കു് ആവേറ്റതേടണ്ട ചെല്ലുന്ന അനന്മുയ
യും അപ്പോഴേതെ സംഭേദംകൊണ്ടു് കമേംഗ്രൂയാദി
അവഗണങ്ങളായി. കാലിടരകയാൽ അവളിൽനിന്നും ആ
ചുഞ്ഞു കൈതെറി വീണാ മറിതയു. ചുക്കിൾ പെരു
ക്കിവാനായി അവരാക്കു് അപ്പോരും അവിടെ വിളംബി
ക്കുന്നിവെന്നു. അതിലക്കത്ര പ്രിയംവദ തിരിച്ചേത്തി.

പ്രിയംവദ:—“ആ കടിലവിത്തൻ ആരക്കടക്കുകില്ലോ
സാന്തപ്പന്തെത്ത ഇരുന്നാളിം കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ടാം?
എക്കിലും, സോൻ യൂരേരെയല്ലോം പാട്ടപട്ടപ്പോരും
ഇത്തിരി അലിച്ചു് അരുളേംതിനുണ്ടായി.”

അനന്മുയ:—“അരുളേംതിന്റെ കാൽഞ്ഞതിൽ അതുയുമാ
മരു് വലിയ സിഖിയായി. എത്തുണ്ടായി, ഏ
റയു്?”

പ്രിയംവദ: — “അംഗേധമത്തെ തിരിയെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് തൊൻ പറഞ്ഞു സാമവാക്കുകല്ലാനും ഫലിക്കയുണ്ടായില്ല. അപ്പോൾ ശാപമോക്ഷത്തിനുവേണ്ടി തൊൻ പ്രാത്മിച്ചു. അറിഞ്ഞുകൊടുട്ട് ശക്കന്തള അങ്ങങ്ങെയെ അനാഭരിച്ചിട്ടില്ല. കാര്യാകാർണ്ണദി തിരിച്ചറിയുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത കൊച്ചു ബാലികയാണോ” അങ്ങങ്ങളുടെ ആരു മകറം. അവളിൽ ആരു ദ്രമായുണ്ടായ അപാരാധമാണോ ഇത്തന്നും അങ്ങോ ഓക്സോ! ഇംഗ്ലീഷ് തെററ കണ്ട്, ഇതിനുന്നു് അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു ചുജ്ജയെയെല്ലാം അങ്ങോ” മറ കൊബ്ലേ! ഇക്കുറി-ഇംഗ്ലീഷുമായും അപാരാധത്തിനും ആരു പാവപ്പെട്ടവർക്കു് മാപ്പു കൊടുക്കുണ്ടോ! —എന്നും മറ്റും തൊൻ കേണ്ട താണും പറഞ്ഞു.”

അനന്നുക: — “എന്നിട്ടോ?”

പ്രിയംവദ: — “തന്റെ വാക്കു് ഒന്നുകൊണ്ടും അന്നുമാ വേഖിക്കുന്നതല്ലെന്നും, അടയാളുമായി വലുതുമണ്ഡ കിൽ അതു കാണിച്ചുാൽ ശാപം നിവർത്തിക്കുമെ നും അല്ലെങ്കിലും പറഞ്ഞു് അംഗേധം അവിടെ അന്തർഭ്ലാനും ചെയ്തു.

അനന്നുക: — “എന്നാൽ ഇനി ആശപസിക്കാം. ആ റാജാം ഇവിടെന്നിനു പുറപ്പെട്ടുവേണ്ടം തന്റെ പേരു കൊതത്തിട്ടുള്ള മോതിരം ശക്കന്തളയുടെ കൈകു തിൽ അണിഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതുകൊണ്ട്, ശാപനിവൃത്തിക്കുള്ള ഉപാധം അവർക്കു വശംതന്നെ.”

അനന്നതരം അവർ ശക്കന്തളയെക്കുണ്ട് സെറാം ഗ്രേഡേവത്തെയെ അച്ചിപ്പിക്കുവാനായി പണ്ട്യാലയക്കിലേക്ക്

നെന്നു. അവിടെ അവർ ഇടതുകെകയാൽ മുമ്പ് തങ്കി കൊണ്ട്, തെന്താവിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിചംരം അംഗൾ, ചിത്ര മെന്നപോതു നിശ്ചയേഷ്ടം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു് അവർ കണ്ടു.

പ്രിയംവദ:—“തന്നെക്രൂട്ടിയും മരന്നിരിക്കുന്ന ഇവഴ്വാ സോ അതിമിയുടെ കാൽം, അറിയുവാം!”

ശാന്തികുമാർ:—“പ്രിയംവദേ, ഈ ശാപകാൽം നമ്മുടെ ഒരുപേരുടെയും മനസ്സിൽ അടങ്കിക്കിടക്കുന്നു. മുഖിലയായ ഇഷ്ടസവിക്കു് ഇപ്പ ദേഹവുതന്നാനു കേട്ടാൽ സമിക്കാവുതാക്കാണില്ല. അവക്കു കുട്ടി കേണ്ടതു് നമ്മുടെ ഭാരമാണാല്ലോ.”

“മല്ല ഹിൽ കാഞ്ഞതുവെച്ചും ആരാനും ഒഴിക്കുമോ?”
മന്നാൻ പ്രിയംവദയിൽനിന്നുണ്ടായ മറപട്ടി.

ഈ സംഭവത്തിനാദ്ദേശം കരേനാരംകൂട്ടിയും കഴി താപ്പുാദി കണ്ണപമഹാഷി സോമതീത്മരാസം കഴി തു് എത്തുമതിൽ തിരിയെ എത്തി. അന്നരാത്രി അ ബുധാമതിൽ അഭ്യേഷം ഉണ്ടോ, നേരം പുലരാജായോ എന്ന നോക്കിവരുവാനായി ശാശ്വതന്ന നിയോഗിച്ചു. ഒ ശിശ്വസ്ത്രം മുററത്തിനുകൂടിനോക്കിയപ്പുാദി നേരം പു റത്നായിഞ്ചു കണ്ടു. ഏരിടത്തു് അക്കുതകിരണ്ണൻ വി റ്റു മക്കിക്കൊണ്ട് അസ്കൂമിക്കുവെ മാറാറിടത്തു് ച ഡക്കിരണ്ണൻ അഞ്ചാനെന പുരസ്ത്ര രിച്ചുകൊണ്ട് ഉദയം ചരുന്നു. രാമം ഉയരുന്നുവും മരുരാമം താഴുന്നു. രിക്കലുന്നായ ഉച്ചത്തു് മരുരാമിക്കൽ താഴുന്നായും, ആ താഴുന്നെന പിന്നിട്ട് ഉച്ചത്തു് നായും മാറുന്നു. ഇക്കിനെ പുശ്രവ ജനിന്നു സാധാരണമാണുള്ള പുജി ക്ഷുദ്രത്തിനു”

നിഭ്യനമാണോ സൗംഖ്യദാനാക്കട ഹം ഉദാഹരിച്ച
തിയന്ന ചിന്തിച്ചുകൊണ്ട് എ മനിഗിഷ്വൻ അവിഃ
അല്ലെ നിന്നു. അനന്തരം—

“അധികി മരിയുന്നതു ക-
ണ്ഡാധിവിതാ തെളിവകന്ന ക്രമ്പനു;
പ്രിയവിരഹാലംഗനമാ-
രിയലുന്നസുഭ്രംബം കമനഭാരം”

എന്ന പാടിക്കൊണ്ട് എയാൾ അക്കദേതക്കി റ
ബിച്ച.

ഈ പ്രഭാതകീത്തനം കേട്ടകൊണ്ടാണ് അന്ന
യ ഉണ്ടാതു. കുറേ നാളായി ശക്കന്തളിയുടെ അവന
യേയോത്ത് അവർക്കു അസപാസ്യം വളരുന്നിക്കു
ണ്ട്. തലേന്നാൾ ഉറങ്ങുമ്പോഴും അവർക്കു അതു ഒ
ന്നായായിരുന്ന വിചാരം.

“പ്രിയവിരഹാലംഗനമാ-
രിയലുന്ന സുഭ്രംബം കമനഭാരം”

എന്ന കേട്ടപ്പോൾ “അതേ! അതു” അങ്ങിനെ
നൊയാണോ” എന്ന തുറന്ന പറമ്പുകൊണ്ട് അവി
ആവേഗത്താട പുറതെക്കു വന്ന.

“ലെതകികകാത്രുങ്ങളിൽ ഹംയുജ്ജ വർ പരിചയ
ചിട്ടില്ലായ്യാൽ കാമിനികാരുകമാക്കട ഹടപാടകക്കു
ണം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. എക്കിലും, ശക്കന്തളിയേ സംഖ
സിച്ചു എ രാജാവും കാണിച്ചുതും ഒട്ടം മന്ത്രാദയായിട്ട്
ല്ലോ എന്നും എന്നുക്കു തീച്ചപരയുവാൻ കഴിയും.”

അനന്നസുയയുടെ ഹം വാക്കു എ മനിഗിഷ്വൻ കേ
പ്പോൾ എന്നൊ ഉറങ്ങപ്പിച്ചുണ്ടാണോ” വിചാരിച്ച

തു്. ആധാരം നേരം പുലന്തിരിക്കണംവെന്ന് ഇങ്ങവി
നെ അറിയിക്കിവാൻ അക്കദേഹക്കു പോയി.

അനുസൃതയുടെ വിചാരം ശക്കന്തളിയെക്കു രിച്ചുത്
നെ തുടന്നു.

“ഉണ്ടെന്നുംനോരംപ്പുംഫേക്കും വീണ്ടും തൊൻ ചി
ന്തയിലാഴുന്നവല്ലോ. പതിവിൻപടിയുള്ള ജോലികൾ
കുറപോളും എൻ്റെ കൈകൊലുക്കൊന്നും ഇളക്കന്നില്ല.
കുഞ്ഞും! ആ കാമരേവൻ ഇതു കൊടുത്തായ കുടം കൈ
ചെയ്യുവല്ലോ. അസത്യവാദിയായ രാജാവിൽ എൻ്റെ
പ്രിയസവിയായ ശക്കന്തളിയും” അഭിനിവേശം വഴി
തീട്ടു് അനംഗംഗ്രഹിവാൻ സംസ്ക്രാന്തായിപ്പോളും! അമെ
വാ, മന്ത്രാസാവിന്റെ ശാപമായിരിക്കുമോ ഇം ദരവ
സ്ഥാപിക്കുന്നും! അതബ്ലൂക്കിൽ, അന്ന് അനുയോജ്ഞം
പറത്തു് നഗരത്തിലെക്കു പോയ രാജാവു് ഇതും
ശാംകുചിഞ്ഞിട്ടും കത്തുപോളും അയയ്ക്കാതിരിക്കുന്നതി
നു വേറെ കാരണമൊന്നും തൊൻ കാണുന്നില്ല. എന്നാൽ
ശാപത്തിന്റെ നിവൃത്തിക്കും, അദ്ദേഹത്തെ കാം
പ്രൗഢ്യത്തുന്നതിനും ആ മുദ്രമോതിരബെ അദ്ദോട്ടു്
അയച്ചുകൊടുത്തശ്ശോ? അതിലേക്കും, ഇവിടെതെ താ
പസന്നാരിൽ ആരോടാണു് തൊൻ അപേക്ഷിക്കേണ്ടതു്. അവരാവട്ട്, ലെഞ്ചികകാർത്തുളിൽ തീരെ ഉണ്ടാസിന
കുമാണ്ഡലും. താതകഞ്ചപൻ തീരത്തിലുണ്ടാണും കഴിഞ്ഞു്
തിരിച്ചുവന്നിരിക്കയാൽ അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെന്ന കാർത്തുമെ
ല്ലോം ഗമിപ്പിച്ചുലൈന്താണു്! ശക്കന്തളിയുടെ പേരിൽ
അപരാധമില്ലായ്യാൽ എന്തുകൊണ്ടു് ഇക്കാൽം അദ്ദേഹത്തെ
അറിയിച്ചുകൂടാ? എന്നാലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ
മുഖിൽ ചെന്ന മുഷ്ഠിയാൽ ശക്കന്തളിയെ വെച്ചിരിക്കുന്ന
വെന്നും, അവരും ഗംഗവതിയായിരിക്കുന്നവെന്നും തുറന്നു

പുരയുവാൻ എനിക്ക് “എത്തുകൊണ്ടോ ദെയൽമുണ്ടാക്കണില്ല. അക്കൂട്ടാട്ട തൊൻ ധമ്മസങ്കടത്തിലായി. എന്നാണിനി വേണ്ടതു്?”

ഇങ്ങിനെ ചിന്നാമന്നയായി അനുസ്യയ അവിഃ നില്പായി. അപ്പോഴേക്കും പ്രമാംതോടെ ഫീയർ ഒരു തന്റെ അട്ടക്കലേക്കു് വരുന്നതു് അവർ കണ്ട്.

കണ്പമധാഷ്ഠി ആറുക്കത്തിൽ എത്തിയള്ളുന്നെ, അഞ്ചോലയിൽവെച്ചു് അഡരിലുംകാഡി ശക്കത്തും അഡ്പു ചതുര അവസ്ഥ അറിയുമാറായി. അഡിരെ പരിശുന്നാഡുപാശല അദ്ദേഹംമായ ഭജ്ഞംപരവിന്റുതെ കുന്നു ചുത്തി ലോകത്തിന്നു എത്തുപത്തുത്തിനായി അഡിരു ദാ ധരിക്കുന്നവും അഡ്പേമം ഗമിച്ചു. അവക്കു ത്രഞ്ചുമത്തിലേക്കു് അയയ്ക്കുവാൻ നിയുക്കിച്ചിട്ടിട്ടാണു അഡ്പേമം നേരം നോക്കിവരുവാൻ ശിഷ്ടനേട്ടു് ആ അഞ്ചോപിച്ചതു്. പ്രഭാതമായക്കുപ്പാറം ശക്കത്തും അഡിരു കൈ വിളിച്ചു് അവർ സപ്രകമ്മതെയാരു് ലജ്ജക്കുണ്ടു് അധ്യാചുവിയായി നില്ലുവെ അഡ്പേമം വാത്സല്യതോടെ ആദ്ദേഹിച്ചു് സ്വയം അഭിനന്ധിച്ചു്:—

“പുകയേററു് ക്രൂക്കലജ്ഞിയിങ്ങാലും രാജക്കൻ മോഹിച്ചതു് ഭാഗ്യത്താൽ അഡിരിയിൽത്തന്നെ പതിച്ച ത്രപോലെയാണു് നിന്നെ സംബന്ധിച്ചു് സംഭവിച്ചിരുക്കുന്നതു്. ഉത്തമശിഷ്ടനായി നഞ്ചകിയ വില്ലരെക്കുണ്ടും നിന്നെക്കൊണ്ടും തൊൻ സംപ്രീതനായി. നിന്നു കാഞ്ഞത്തിൽ എനിക്കു് ഇനിയെങ്ങും വിഹാരപ്പേട്ടവാനില്ല. ഇന്നതന്നെ തിപന്നമാണെന്നും ക്ഷയിൽ തെത്തുപരുമത്തിലേക്കു് അയയ്ക്കാം.”

ശക്കന്തള്ളയോട് ഇതുവും പറഞ്ഞു യാത്രയ്ക്കും എപ്പും ടിലേഷൻ അദ്ദേഹം തിരിഞ്ഞു. ഈ ഗ്രന്ഥവർത്ത മാനം വഹിച്ചുകൊണ്ടാണ് പ്രിയംവദയടക്ക വരെ.

“വത്രു, വത്രു! നിന്നക്കു് എന്നാണോ ഇംഗ്ലീഷാന്റും? ശക്കന്തള്ളയെ തെറ്റുമറ്റതിലേഷൻ അയയ്ക്കുവാൻ നേര മായപ്പോൾ” — എന്നിങ്ങിനെ സാന്നിധ്യത്തോടെ വിളിച്ചു കൊണ്ട് അവർ അനന്നുയയ്ക്കുടെ മുഹിൽ ചെന്നു.”

അനന്നുയ അത്തിന്ത്യത്തോടെ “ഇതെങ്കിനെ” എന്ന ചോദിച്ചു. നടന്നടത്തോളം കാഞ്ഞമെല്ലാം പ്രിയം വദ അപ്പോൾ അവക്കു അറിയിക്കയും ചെയ്തു. അതു കേട്ടിട്ടണ്ണു അനുഭാവത്താൽ അവർ തോഴിയെ ഗാഡ മായി ആദ്ദേഹിച്ചു.

അനന്നുയ:—“തോഴീ, പ്രിയംവദ, എന്നിക്കിപ്പോൾ ആറിവും സംസാരം മാറ്റുന്നതും ഇന്നതു നേര ശക്കന്തള്ള ന മരുള വിട്ട് പോകമല്ലോ എന്ന വിചാരിക്കുന്നോരും കിരുച്ചു വിഷ്ണവും ഉണ്ണാക്കുന്നണ്ട്.”

പ്രിയംവദ:—“നമ്മുടെ വിഷ്ണവും എങ്കിനെയെക്കിലും തീക്കാം. ആ പാവത്തിനു സുവമ്പണ്ണാവത്തേ.”

അതു് അനന്നുയ അനവദിച്ചു. കാലാന്തരത്തിൽ കേടുപ്പാരത തുലണത്തിലും മാല അവർ ഇംഗ്ലീഷാ തത്തിലേക്കായി കിരുച്ചുനാടു മുന്തുളണ്ണാക്കിട്ടുണ്ട്. അതു് വിരുക്കിട്ടക്കയിലാക്കി അങ്ങോരു മാവിന്കൊന്നിൽ തുക്കിവെച്ചിരിക്കയെന്നാണ്. അതു് എടുത്തുകൊണ്ടുവരുവാൻ പ്രിയംവദയെ എപ്പിച്ചു് ഗോരോചനവും തീത്മമല്ലോ കുടകന്നുംകൊണ്ടു് മംഗലപ്രകാരിക്കുട്ട ചെക്കിവാൻ

അനന്നുയ അക്കദത്തക്ക പോയി. പ്രിയംവദ ചെന്ന ആമാവിൻകൊമ്പിൽനിന്ന് ചിട്ടക്കട്ടക്കു അഴിച്ചു് മാല യെട്ടത്തു മക്കിവരയേംഗേക്കും അനന്നുയ കറിക്കുട്ടു് തഞ്ഞാരകിക്കുംതു. അപ്പോൾ മരറാടിടത്തുനിന്ന് കണ്പമഹംപി ശക്കത്തുഡെ ഹസ്തിനപ്പരതിലേക്കു കുടിക്കൊണ്ടപോകവാൻ ശാർഘ്യവാൻ മുതലായവരെ വിളിക്കുന്നതുകെട്ടു് ആ സവികൾ തിട്ടക്കത്തോടെ അങ്ങോട്ടുകു പോയി.

കുളിക്കുംതുവന്ന ശക്കത്തുഡെ താപസിമാർ പീഠത്തിൽ ഇരുത്തി തലയിൽ അരിയിട്ടു് അനന്തരമിച്ചു. “തെന്താവിന്നു് നിന്നിലുള്ള ബഹുമാനത്തിന്റെ സൂചകമായി നിനക്കു് പട്ടമധിഷ്ഠിസ്ഥാനം ലഭിക്കുട്ട്” എന്നു് “നിനക്കു് മധാവീരനായ പുത്രൻ ഉണ്ടാവുട്ട്” എന്നു് “നിന്നെ തെന്താവു് അധികമായി ആദിക്കുട്ട്” എന്നു് അവരിൽനിന്ന പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ആശീർവ്വാദമുണ്ടായി. അപ്പോഴാണു് അനന്നുയയും പ്രിയംവദയും മംഗല്യാലക്കാരങ്ങളുടുക്കി അവിടെ എത്തിയതു്. അവർ ശക്കത്തുഡെ നേരെയിങ്ങൻി മംഗല്യക്കുറിയിട്ടുകൊടുത്തു് ചമയിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

“നിങ്ങൾ എന്നെ ഇദ്ദിനെ അലക്കരിക്കുന്നതു് സാധ്യാരണമാണെങ്കിലും ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതിനു് ഗതവേം കുടം. ഇതുപോലെ നിങ്ങൾ എന്നെ ചമയിക്കുക ഇനിയെന്നണാകും” എന്ന പറത്തു് ശക്കത്തു കരണ്ടു.

ഈ കേട്ടപ്പോൾ തോഴിമാരം കണ്ണീർ വാത്തുവെക്കിലും “ഈ ശ്രദ്ധാവസ്ഥരത്തിൽ നി കരയുതു്” എന്നു് അവർ അവക്കു സാന്തപ്പനം ചെയ്തു.

நிடான்ரெண்ணால் பூர்வாகான கைந்திலையே த போவதற்கிலே ஹு அலத்தாமஸாயந்தால் கட்டு அ நாடுபாட்சயிரிக்கணிலைங் அநாயூயையு. புரியங்கந்து விஷாலித்துக்கொள்ளுகினில்லை, அவிசாதிதமாயி ஏதா ஸம் முனிக்கமாரமாக் அதுவெண்ணாலோடுக்குடி அவிட வான.

“ஹதைப்பாம் எவிடெனின கிடிதி?” என் கெட தமி விழுயதேதாட அவரோடு போலித்து.

“தாதகள்ப்பெற்ற புரோவங்கொள்டு” உள்ளாய வ யான்.”

“ஸக்லியக்கிகொள்டு” ஸ்ரீக்கியானோ வெ யூது?

“அப்பா; வெரைபுகாரதிலான் கிடியது”. தா தகள்ப்பெற்ற அதுதையை நான் வத்தித்து கைந்திலை வெள்ளி தைங்கால் காட்டினாத்திற்கென் டூக்கரை அடுக்க யோர் சஞ்சுப்போலே நிம்மலயவழுமாய டூநேவுல ஆம், குழுக்கலிற் வாற்றுவாக் கேள்ளு வெள்ளு வெங்குதி ஆடும் வாரோ டுக்கம் தைங்கால் கெட்டுக்கொண்டு அதுவி ஜ்ஜித்து. மரங் மரங்குடுக்கால் வங்கேவதமாரியினின் கூவாருணக்குத் தொட்டு வெளிப்பூடு ஹூது கிர்க்கைக்கூது ஸ்ரீக்க வேள்ளு ஸ்ரீவாரங்காலக்குத் தைங்கால்க்க தன்.”—ஹதுயும் அரிதித்து அ முனிக்கமா ரமாக் கடப்பானியிலேது போனி.

“நினக்கூ” தெற்று குழுத்தைக் கைந்திவெக்குவானிர கூன் அது ராஜகியமாய செடுப்பத்தின் வங்கேவத மானுக ஹு கூராருயாது தங்க ராய ஸுவந்தான்” எடு

നോ അരപ്പാറം പ്രധിയംവഡ പറക്കാൻ, തന്റെ നു അ വസ്ഥാന്തരത്തേങ്ങാൽ ശക്കന്തള ലജ്ജാക്കബന്ധാണി.

“ആദ്ദേശാദ്ദേശമുന്നത്തു ഇതുവരെ പെരുമാറ്റിട്ടില്ല എവരുണ്ടു എന്നും. എങ്കിലും ചിറ്റക്കാട്ടിൽ കണ്ണിട്ടി ഒരു പരിചയംകൊണ്ട് നിന്നെന്ന എന്നും ചെയ്യിച്ച സോക്കിട്ട്” എന്നപറഞ്ഞു “സവിമാർ അതിലേഡ്യും ഒരും.

“നിങ്ങളുടെ സാമർപ്പം തോൻ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനാലോ” എന്നും ശക്കന്തള അവരെ അഭിനന്ദിച്ചു.

ആദ്ദേശാദ്ദേശത്ത് അലംകൃതയായി അവരും വെണ്ണം പട്ടക്കയാട ചാത്തിയപ്പോഴേക്കും സ്ഥാനാഭികമ്മദൈല്ലും കഴിഞ്ഞു കണ്ടപ്രമഹംപിഡുടെ വരവായി.

“ശക്കന്തള ഇന്ന് അക്കന്നപോകമല്ലോ എന്ന ഉം കണ്ണുഖാൽ എൻ്റെ മനസ്സും പശ്ചാക്കവാള്ക്കീന്തിക്കും നാ. ശോകാദിവഗംകൊണ്ട് പെരുകിയുയൻ ബാജ്ജും കണ്ണുഖിൽ തന്ത്രംനില്ലോഈ വാക്കിടരനു. വിഷയ അദ്ദേശ വേണ്ടംപോലെ ഗ്രഹിക്കവാൻ ആവാത്തവള്ളം അദ്ദോ, എൻ്റെ ഇത്രിയങ്ങളെല്ലാം നിന്നേയുണ്ടം തള്ളിക്കും മണ്ണും. എൻ്റെ തന്ത്രങ്ങളും ശക്കന്തളെന്നിരന്നിട്ടും അരണ്യവാസിയായ താപസനാശം തൊന്നെന്നിരന്നിട്ടും ഇതു വിശ്വാസിയായ ദിവസായിരിക്കും അന്നഭവമാക്കുന്നതുാണ്!”

ഇതു വിവാരണരാട്ടുട്ടിയാണ് കണ്ണപെൻറെ വരും.

“മക്കളേ, ആനന്ദഭ്യാസ്സം തുക്കന്ന നേതരങ്ങളെ നിന്മിൽ വാസ്തവല്പ്പത്രരാട വ്യാപരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇതാ നിന്റെ അപ്പുൾവന്ന വന്നിരിക്കുന്നു; അമാർധം അഭിവാദ്യം ചെയ്യു” എന്നോ ഗൈത്രമി പറഞ്ഞതു കേട്ട്, ശക്താശ്ര ലജ്ജാവിവരങ്ങായി അപ്പുൾവന്റെ മുഖിൽ ചെന്ന നമസ്കാരിച്ച.

കണ്ണപൻ:—“മക്കളേ, യഥാത്തിക്കു ശമ്മിപ്പിയെന്ന പോലെ തെരുവിനും നീ ബഹുമതയാവട്ടു! ആ ശമ്മി പ്പിഡിക്കും ഒരു വൈന്നപോലെ നിന്നും” വകുവത്തിയായ പുതുനു ഉണ്ടാവട്ടു!”

ഗൈത്രമി:—“അങ്ങയുടെ ഇതു അഞ്ചുപ്പാടു് കേവലം ആയിര്യാദമല്ലോ, ഒണ്ട വരങ്ങാളാണോ.”

അനന്തരം ശക്താശ്രയേക്കാണ്ടു് മോമാശിക്കുശ്ശ ധലത്തുവെള്ളിക്കവാനായി കണ്ണപമഹാഷി അവളെ യാഗ ശാലയിലേക്കു കുട്ടിക്കാണ്ടുപോയി. ആ ശാലയുടെ ചുറവാടം സ്ത്രീപ്പിഡിസ്മാനങ്ങളിൽ ഭേദപ്പെടുകൾ വിരിച്ചു മോക്കണ്ണയങ്ങളിൽനിന്നു് സമുജ്ജപലിക്കുന്ന അശിക്ക ഒഴി താതനിയോഗപ്രകാരം അവരും പ്രക്ഷേപിണ്ണംചെയ്തു. “ഹവിർദ്ദിഷ്യത്താൽ സവപ്പാപങ്ങളെല്ലാം ഹരിക്കുന്ന ഇതു പുണ്ണാശികൾ നിന്നിൽ സവപ്പാ തേരുന്നു വളരെ തിരുപ്പിനെ കണ്ണപൻ അവരുംകു പുറപ്പെട്ടവരും അനാശ്രക്കാട്ടത്ര. ശക്താശ്രയേ കുട്ടിക്കാണ്ടു പോകവാൻ തയ്യാരായി നിഷ്ടിനാ ശിശ്രമാർ അദ്ദേഹം വിളിച്ചു ഉടനെ മാജരായി. അവരിൽ പ്രധാനിയായ ശാസ്ത്രവാദം തുരന്നിയോഗപ്പിരം വഴി കാണിച്ചുകൊണ്ടു് മുഖിച്ച നടക്കവേ

ஈக்கநீதியும் அவைகளை கிரதூசிக் காலநமிக்கேன்கிலே கீ' கள்பான் முதலாயவகங் ஆகுமத்திற்கிண் பும் சிப்டி.

கிரதூசோடு சென்னிடு' வங்கேவதமாகை ஸபு ளீஸுத்தாக் கிரிப்புப்புலாவும் கொஞ்சன் எது தபோவன வுக்ஷப்பைக் கள்பான் ஆகப்பாரெயான்' ஸோக்கி.

“அல்லயோ, தங்கல்லைஜே, பிவங்கேநாரா நி ஜைக்கையெல்லாம் நந்தூக்குதியும்முடு' ஜலபாங்கோபாலு செறுாரில்லாதவஷாள்' ஶக்கந்தை. நிக்கைக்கு உழவு க்கன் தழிக்கக்கூட கரத்திலிவாது ஹவர்ட் தொட்டக்கோபு வும் செண்ணில்லை. நிக்கைக்கு ஆலுமாயி பூக்கர் யிட கையோம் அங்கிவர்க்கி மஹோத்ஸவமாள்'. அங்கே கெ நிக்கைக்கூட பூரியதற்கும் வழுத்திவநை ஶக்கந்தை ஹதா நிக்கைக்கையெல்லாம் வெடித்தே' தெற்றுமுடிவுக்கை போக்கன். ஹவர்க்கீ' நிக்கைர் அங்குள்ளது கொட்டக்கைவிக்!”

உடனை அவிடெ கோகிலுங்காமுள்ளையி. வா ததிக்கு கைமிழு வாடுக்கயாது சுண்டாதிக்கூடாய்'த்தின் ஹா வுக்ஷக்கலாம் ஶக்கந்தையூ' யாதுண்ணயி ஸமோமா மாய கூக்கள்ளாதத்தாக் ஸாப்பிதியேஙை கூங்குள்ள கொட்டுத்துவென்' கள்பான் ருக்கிழு. அந்தினை துடங்கி' ஏட்டுவக்கீ' அதூதமாமார்' ஹண்டென அங்கிலிவு: க்கைள்ளையி:—

“தாமரைப்புவக்கர் நிரைய நிரைதை குமங்கியங்கா ஸ்தூக்கர் பாஷியில்லைாலும் ஹடிண்ணீடெ காஸோமாராவடு ஸுந்த்கிரள். அந்தை கிரதூசேநே' வுக்ஷஸமுமக்கைப் பு சிக்கிக்கூட நிழூட்டெ. வழியிலே உண்ட்தாகிக்கர் தாம

രപ്പുംവൊടിപ്പോലെ മുള്ളിലാവാട്ട്. അന്തുമുഖമായ വഴിയുതിയാൽ ഇവള്ളടക്ക യാതു എററിവും സുവശമാവാട്ട്.”

ഗൈത്രമി:—“മക്കളും,സ്വന്തം അക്കാതികളില്ലപ്പോലെ നിന്നെന്ന സ്ഥലമിക്കംനു വന്നേഭേദമാർക്ക് ഇം യാത്രാവാസരത്തിൽ നിനക്കും” അന്തരുമും നൽകുകയാണെന്നിരും. ആ ഗൈത്രമിമാരെ നി വഞ്ചിക്കും.”

ശക്കന്തളും അക്കാതിനെ ചെരുളും വിണ്ടും നടന്നു. തപോവനന്തര വേർപ്പെടുണ്ടിവരുന്നതോരുളും അവർക്കു കുണ്ഠിതമുണ്ടായി.

ശക്കന്തളും:—“പ്രിയംവദം, ആച്ചുചുത്രുനെ കാണുന്നതിനും എനിക്കും എററിവും ഒരുബുക്കുമണ്ഡക്കിലും ഇം ആഗ്രഹത്തെ വിഞ്ചേപ്പുകൾക്കാതിനും” എത്ര പണിപെട്ടിട്ടും എൻ്റെ കാലുകൾ മുന്നോട്ടും നിങ്ങളില്ലപ്പോം.”

പ്രിയംവദം:—“തപോവനന്തര വേർപ്പെടുന്നതിൽനിന്നു ക്കേണ്ടപ്പോലെ, നിന്നെ ചിരിയുന്നതിൽ ഇം തപോവനത്തിനും കടിനമായ ഭാവമുണ്ട്”. ഇതുനോക്കു. മെത്രുനടക്കംനു മാനകളും,ആടി സൌംക്കന്ന മയിലുകളും പെട്ടുനുത്തു നിത്തിക്കൊണ്ടും നിന്നുന്നു. കണ്ണികൾ ഇററിററവിഴുംപോലെ ലതകളിൽനിന്നും” ഇതു വെള്ളിലകൾ പൊഴിയുന്നു.”

ഈ കേട്ടപ്പോറും, താൻ സദ്ധാരിയെപ്പോലെ സ്ഥലമിക്കനു ആ വനജ്ജുപാസുംനയെന്ന ലതകയെ ശക്കന്തളും ഓരുളും. അതിനോടും യാതു പറയുവാനായി അട്ടുണ്ടുണ്ടും അന്നമതിപ്രകാരം അവരും അക്കോട്ടും ചെന്നു. ആലതകയെ അവരും സ്വന്തം സദ്ധാരിയായിട്ടാണും” സ്ഥലം.

മിക്കനുതന്നു് കണ്ടുനം അറിയാ. വലതു ഭാഗത്തെ അംഗിലുണ്ടും അതിനേയും, അരികെ ചെന്നു് അതിനെ ആചിംഗനാവെയുന്ന ശക്തിയേയും അദ്ദേഹം സക്രാന്തുകും നോക്കി.

ശക്തിയു്:—“എടോ, വന്നേജൂർസ്സു് നേ, വേണ്ടിംപോൾ തേനാവിനെ പ്രാപിച്ചിക്കുന്ന നീ മുരഖയും വാസതിനു് പുരുഷുട്ടിരിക്കുന്ന എന്നു നിംബൻ കൊച്ചു തളിർക്കുകയും കൊണ്ടു ആദ്യുഷിക്കു.”

കണ്ടുപാട്:—“മക്കളു്, താൻ മുഴുവു കൈതിയതുപോലെ സൗത്തരാൽ അന്തരുപനായ തെനാവിനെ നീയും, ഉയച്ചു കൂടിയ തേനാവിനെ ഈ മല്ലവള്ളിയും പ്രാപിക്കുമാറായല്ലോ. നിങ്ങളീങ്ങവയേയും കുറിച്ചു് എനിക്കിനി വിചാരില്ലു; വത്ര, പോകും.”

ശക്തിയു്:—“തോഴിമാരു, എന്നും വന്നേജൂർസ്സുനുകയും താൻ ഇതാ നിങ്ങളുടെ കൈകുഞ്ഞു എല്ലക്കുന്നു.”

“തങ്ങെല്ലു നീ ആരക്കെ കൈയ്യിലാണു് എല്ലിക്കുന്നതു്?” എന്നു് സാവിമാർ അദ്ദേഹം കരഞ്ഞു.

കട്ടിക്കാലു്, നിങ്ങൾ കരയുകയാണോ! ശക്തിയും മല്ലപൂർണ്ണ ആരധപസില്ലുകയെല്ലു നിങ്ങൾ ചെങ്കുണ്ടതു്” എന്നു കണ്ടുപാട് പറക്കയാൽ അനന്ത്യയും പ്രിയംവാദയും ചുംബക്കി.

വീണ്ടിം അവർ മുന്നാട്ടുനടന്നു. അദ്ദേഹം ആത്മ മസ്തിഷ്ടതായി, റഡ്ഡാരംകുണ്ടു് വലിഞ്ഞിപ്പത്തുനടന്നു തിന്നു മാൻപെടരെ ശക്തിയുകുണ്ടു്. “ഈ മാണിക്കൻ സുവല്ലപ്പാവം എനിക്കു് സംഗ്രഹിച്ചവത്തംാനമാകയാൽ അപ്പും അതു് ഉടനെ എന്നു അറിക്കിക്കുണ്ടോ”

എന്നും അവർ അപേക്ഷിക്കുന്നതു “ശാൻ ഇതു ഭാമ്പി ചുകൊള്ളാം” എന്നും കണ്ടു ഏറ്റ.

സം ۲۶

പിന്നെയും കരിച്ചുകോട്ടു ചെല്ലുമ്പോഴേക്കാം തന്ത്രം ചേല പിന്നിലെങ്ങിനെയും തന്ത്രത്തുപോലെയാക്കിക്കയാൽ ശക്തിയും തിരിത്തുനോക്കി.

കണ്ടു:—“മക്കുളു, മെഡിക്കൽ, നിശ്ചിതമായ കൂൾഗ്രം തിരിച്ചു” ദിവത്തു മറിവേല്ലുകയാൽ നീ എഴു ത്രഞ്ചുകൊണ്ടുവന്നു—തെലുഭ്യാരയാൽ ആ മുൻ തെളിഞ്ഞുക്കാണും, ചാമപ്പോടി ഓരോ പിടി ധമാകാലം കൊടുത്തുകൊണ്ടു് വാസ്തവ്യത്താട്ട വളർത്തിവന്നു—നിന്നും മകനായ മാൻകിടാവു് നിന്നു ഇപ്പോൾ വഴിയിലിടത്തു് പിറ്റുടങ്കയാണു്.”

ശക്തിയും:—“കണ്ണത, സമവാസത്തെ വെടിത്തുപോകുന്ന എന്നു നീ എന്തിനു പിറ്റുടങ്കുന്നു? ജനിച്ചു് ഏതാണും നാറം കഴിയുമ്പോഴേക്കാം അമ്മയില്ലാതാണ്ടിന്നീന് നിന്നു ശാന്താനാല്ലോ ഇതേവരെ വളർത്തിയതു്. ഇതാ ഇപ്പോൾ ശാനം നിന്നു വിടുകയായി. ഇന്തി നിന്നു അപ്പും വളർത്തും—നീ ഇവിടെ നില്ലും.”

കണ്ണിരോടുകൂടിയാണു് ഇതു വാക്കു് അവളിൽനിന്നു പുറപ്പെടുത്തും. പിന്നീട് തിരിത്തുനോക്കുവാൻ ശക്തയാവാതെ അവരം നടന്നു.

കണ്ടു:—“മക്കുളു, പ്രജ്ഞികരംക്കു മുമ്പിലുള്ളതൊന്നും കാണുവാൻ കഴിയാത്തവന്നും ഇമകളിൽ തങ്ങിയ തന്ത്രകൊണ്ടു ചെങ്കുന്ന കണ്ണിക്കുള്ളികളും നീ നിയന്ത്രിക്കും. കണ്ടുകളും കണ്കകളുമായിട്ടാണു് ഇതു

യഴ । കാഴ്തടങ്ങതാൽ കാലിടരിയേക്കും. ദെഹം തുരതാൽ നീ വൊള്ളത്തെ അടക്കിക്കൊണ്ട് വേണം നടക്കുവാൻ.”

ചോദ്യവൻ:—ഗ്രേവാനോ, ജലം കാശനാത്രവരൈക്കും ഈ പ്ലിജനത്തെ അനന്തമിക്കക്കയ്ക്കാണല്ലോ വിധി. ഇതാ ഈ വിടെ സഹസ്രിരമായി. ഈനി ഈ വിടെ വെച്ച് സന്ദേശത്തെ അതുള്ളിച്ചെച്ചുള്ള് ഗ്രേവാൻ മട കൈച്ചെപ്പള്ളകയല്ലോ നല്ലതു്?”

“അതാ ആ എഴിലംപാലയുടെ തണലിൽ നമ ഒരു ചെന്ന നില്ലും” എന്നുകണ്ടപുൻ പറകയാൽ എ പ്ലിബാദം അങ്ങോട്ടു നടന്നു. അവിടെ എത്തിയതിൽ കൂടിനേ ആ മഹാഷി സന്ദേശത്തെക്കുറിച്ചു് ആദലാചി ചുക്കൊണ്ട നിന്നു.

അദ്ദും ശക്കതുള്ളയും അനന്തരയും തമ്മിൽ ഈ അപേന്തയാൽ മഹസ്യല്ലാപ്പെമ്പായി:—

ശൈക്ഷിക്കു:—“അനന്തരയും, അതാ നോക്കു. ഇടയിൽ താ മരയിലക്കൊണ്ടു് അകൾറ ഇണ അല്ലോ മരയുംവേണു ഫേക്കും ആ ചക്രവാകി എത്രയേറെ ഭാവിക്കുന്നു! അതിനെ നോക്കുവോരും എന്നർ മനസ്സു് എത്ര കിറിനമാണു്!”

അനന്തരയും:—“അങ്ങോനെ വിചാരിക്കുന്നതു്. ഇണ്ടെയ പിരിത്തുകൊണ്ടു് ഓഹാരഗോക്കേതാടെ സുഖീർഘ മാസ എത്രയെത്ര രാവുകൾ ഇതു ചക്രവാകിക്കു പോകുണ്ടിവരുന്നു? ചിരധിശാകം എത്ര ദാങ്ങണ മായിക്കുന്നാലും ആശാവെന്നുംകൊണ്ടു് അതു് ആ ക്കും നാമിക്കാവകാണ്ണും.”

ഇവർ ഇരുയും പറയുമ്പോഴുക്കിം കസ്റ്റപൻ ഭഷ്മ പ്രസാദമാരാജാവിനു യുദ്ധാച്ചിത്തം പറഞ്ഞയ്ക്കുണ്ടെങ്കിൽ തായ സന്ദേശത്തെ ആലോചിച്ചുകൊടി.

“ശാർഘ്രവ, നീ ശക്രതളൈയെ രാജസമയിൽ കുട്ടി ക്കാണ്ടിചെന്നു് എൻ്റെ വാക്കായി അഭ്യുധത്തെ അറിയിക്കേണ്ടതു് എന്നെന്നു കേൾക്കു.”

ശാർഘ്രവൻ:—“അവിടുന്നു് ന്തുജ്ഞാവിച്ചുംലും!”

കസ്റ്റപൻ:—“തപോധനനാണു് ഈ യുജ്ഞ വന്നും, ഉർക്കുംഖുക്കച്ചാതനനാണു് അങ്ങു് എന്നും, വെസ്യം നാതിന്റെ അനുഭവത്തുക്കാതെയാണു് ഇവരം സ്വന്തെ എഴുന്നുത്തെ അംഗങ്ങൾക്ക് അപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു് എന്നും അങ്ങു് നല്ലവല്ലും ഓക്കുനാണെങ്കിൽ അങ്ങയുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇവരെ സാമാന്യമായ പ്രതിപത്തിയോടെ ഗമിച്ചുംലും എന്നു മാത്രമേ എന്നിക്കു് അറിയിക്കേണ്ടതായുള്ളൂ. പിന്നെയുള്ള തല്ലും ഷാഹാഫോലെ ഭവിക്കുട്ടു; അതിൽ ഇന്നാതികരിക്കു് എന്നും പറയുണ്ടതായില്ല.”—ഈതുണു് എൻ്റെ സന്ദേശം.

ശാർഘ്രവൻ:—“സന്ദേശം തോൻ യരിച്ചു്”

കസ്റ്റപൻ:—“മക്കേളി, ഈനി എനിക്കു നിന്നോടു് ചുരുക്കി തതിലെഡാനു് ഉപദേശിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. വന്നവാസിയാണു് തോൻ എക്കിലും ലെറ്കിക്കുകാഞ്ഞുകൊണ്ടിൽ അവിവില്ലാതില്ല.”

ശാർഘ്രവൻ:—“പ്രാജ്ഞത്തൊക്കെട ബുദ്ധിക്കു് എത്ര വിഷയമാണു് അന്നോച്ചരംബിം?”

കസ്റ്റപൻ:—“മക്കേളി, നീ തെന്താവിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വസിച്ചതുടങ്കിയാൽ, ചുജ്ജരായുള്ളവരെ എപ്പോഴും

കേളിയോടെ ഉപചരിക്കണം. സപത്രികളോട് ഇഷ്ടസവിധയപ്പാലെ ഇന്തപേടണം. തെന്നാവി നാൽ ധിക്കുതയായാൽപ്പോലും നിന്നിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് “അപ്രിയമായി യാതൊരു ചേഷ്ടയും ഉണ്ടാവുകയും” ഭന്നുവർദ്ധിക്കാൻ വരുത്തിക്കണം. സുവഞ്ചേരങ്ങളിൽ നീ ഒരിക്കലും ഗംഗിക്കാതും. ഇങ്ങിനെയുള്ള വയു വാണി ഗ്രഹിണിപദ്ധതിന് അന്തിമരാക്ക. ഈ ഒരിനെയുള്ളതുവരും ഗ്രഹബാധയായിട്ടാണു തീരുക്.”

ഗൗതമി:—“വയുവിനോട്” ഇതുമാത്രമേ ഉപഭോഗിക്കേണ്ടതുള്ളി. മക്കളും, ഇന്നി എന്നോയും നാവിമാരേയും അദ്ദേഹിച്ചിട്ടു പറഞ്ഞയക്കു.”

യക്ഷന്തളഃ:—“ഈവിടവെച്ച്” നിങ്ങളെല്ലാവരും എന്ന വേർപ്പെട്ടക്കാണണാ?”

കണ്പൻ:—“ഈനി എനിക്ക്” ഇത് സവിമാരേയും വേളിക്കഴിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടമല്ലോ. ഇവർ ഇവിടെ നില്ലട്ടു. ഗൗതമി നിന്നോടൊരുമിച്ച് അങ്ങോളം വരും.

“മലയപച്ചത്തിലെ തട്ടത്തിനിന് പരിച്ചു തു ചടനവല്ലിപ്പോലെ, അച്ചുനീറു മടിയിൽനിന്ന് വേർപ്പെട്ട് തോന്ന എങ്ങിനെയാണ്” ദേശാന്തരത്തിൽ പ്രാണധാരണംവെച്ചുള്ളതു്” എന്ന് കണ്ണിരോടെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ശക്കന്തളും അച്ചുനീറു ആത്മലിംഗനംവെച്ചു.

കണ്പൻ:—“വത്സ, ഇങ്ങിനെ അബൈയത്രും നിന്നും സാവരുകയും” ശീലംകൊണ്ടു കൂലംകൊണ്ടുള്ളതുജ്ഞാ

നായപുത്രശൻറ പ്രിയലോച്ചയായി, എന്ന ഉന്നതപദ തതിക്കണ്ടതാവിശ്വരമിൽനേനാക്കി, പലപലയം തുരുങ്ങാളിക്കുമ്പോൾ പ്രാപ്തും പ്രാപ്തും കൊണ്ടിരിക്കും, പ്രാചിക്കുള്ളുമ്പെലു യടാകാലം നിന്ന കൈ തേജസ്സിങ്ങായ പുതുൻ സംജാതനാക്കകയും ചെയ്യുമ്പോൾ എൻറെ വിഭ്യാഗത്താൽ നിനക്കുള്ള ഭാവം നിന്നെന്ന ഒരു തവിള്ളിക്കുന്നതായും കിയില്ല.”

ഇരുക്കെട്ട് പിന്നെയെന്നും പറയുവാൻ ആവശ്യത ശക്കാതു അനുസ്ഥിത നമസ്കാരികയും, “നിനക്കും സർവ്വാ ദീഖ്യങ്ങളും സിലബിക്കട്ട്” എന്നും കണ്ടപും മക്കളെ അന്ന ഗ്രഹികയും ചെയ്തു.

അനന്തരം ശക്കാതു സവിമാനരുടെ അഭികൈ ചെന്നു. അവളുടെ അഭിലാഷം പോലെ അവർ രണ്ടുപേരും ഒരുമിച്ചു് അവളെ ആദ്യേന്നിച്ചു.

സവിമാൻ:—“തോഴി, രാജാവു് നിന്നെ കണ്ടിട്ടു്, പാക്ഷി, ഓമ്മിക്കാതിരിക്കയാണെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരു കൊതരിട്ടും ഇതു ദിവ്യമാതിരം ഉടനെ കാണിച്ചുകൊടുത്തുക്കണം.”

ശക്കാതു:—“നിങ്ങളുടെ ഇംഗ്ലീഷ് സംശയം കേരംക്കിയോടും എൻറെ മനസ്സു് പിടിയുന്നു.”

സവിമാൻ:—“പേടിക്കേണ്ണോ. അതിന്റെയും അസ്മാനത്തിൽപ്പോലും അനിഴ്സ് ശക്കായെ ഉണ്ടാക്കിയേക്കിം.”

“നേരം വെക്കും, ഉടൻ പുറപ്പോണം” എന്നും ശാർഡ്വരവൻ തിട്ടക്കാക്കയാൽ ശക്കാതുയുടെ മനസ്സു് യാത്രയിലേക്ക് തിരിത്തെ. അവരും അനുമതതിലേക്ക് തി

வினாக்களில் “அங்கு, தொன் ஒன்றி என்னோ” இட
தீவாவனம் காலைக் கீழ் விலங்கிடு.

கணபதி:—“நீ இட முனியெட ஸப்பதியாயி ஷஹ
காலம் வாளதித்துப்பிளை, தூங்கின்றா நினிலு
ஸாக்கு மஹாவிரோத சுறுதெ நாவதிகை
ஒலாகும் கேடிய முனியெட முஷவான் ஏது
பிடித்து நினகை” தெர்தாவோகொகமிடு விழுமிகை
வாங்கு ஒடுக்கம் இட முஶாந்தமாய அஞ்சுமத்திற்கு
வராவுக்குதானோ.”

ஏதுமிகி:—“மக்கூ, காலம் அதிகுமிகை நீ. அங்கு
ஒன் திரியெ அயயைக்கு. அம்மா, அங்குத்தனை
ஹவகூ அயத்து அஞ்சுமத்திலேகை மக்குக்குயானம்
நல்லு. அங்கூகிண் ஹவர் ஹனியும் காரோனம்
பரவதூகொடுக்கு தாமஸிதேக்கும்.”

கணபதி:—“வதேஸ், ஏன்ற தீவாவனத்துப்பரம்கை”
காலம் தெரியங்கு காலனிலே?”

“அங்கு, தப்பிலுகொடுக்கு” ஹப்புஷே ஏதுரவும்
உள்ளிருக்கும் ஹா காலிரதை அங்குள் ஏனேனேயோ
? “தீவிடு” அக்குதினையும் கூபிணிட்டிக்கைதே!” ஏது
பரவதூ கூக்குதூ கணபதெ விளை அஞ்சிடங்கை
ஏயு.

நபதி:—“ஏவிடெ நோக்கியானோ” நினைக்குவிடு
தொன் தீவிக்கூதிதிருக்கேன்றது? அஞ்சுமத்தினம்
இதிற்கு ஸமிதிவெறுவோர் ஏதுதிட்டு நோக்கி
யாலும் நினை காண்டிப்புக்கை வழைக்கூலை மாறுமே
காலைக்குத்து. நீ வெலித்துக்கிய நவாகேஷு” அஞ்சு

അമത്തിലേ അക്കണ്ഠതിൽ വളർന്ന കാണ്ണയോരു
സാൻ നിന്നെ ഓക്കേതെയും വിധ്യാഗാത്തനാവാ
തെയ്മിരിക്കുന്നതെങ്കിനെ! എന്നാൽ, നീ എന്നെ
ക്ഷേത്രത്ത് വിചാരപ്പേഡണ്ടോ. എന്നിക്കേ സമീക്ഷ
വാൻ ശക്തിയുണ്ട്. ഇനി, നീ പോകു. വഴി
യിലെങ്കിൽ നിന്നു മംഗളമണ്ഡാവട്ട്.”

ഈയും പറത്തു് ശക്തിയും അയച്ചു് കണ്ടപ്പെ
പിന്തിരിത്തു. സമാധിക്രോട്ടങ്കുടി ശക്തിയും അതു
യായി. അവളുടെ ടിനിം നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്ന് അ
നസ്തിയും, പ്രിയംവദയും—“ഹാ! കഞ്ചി! മരങ്കുട്ടങ്ങളും
ടെ മറവുകൊണ്ടു് ശക്തിയും കാണ്റവാൻ കഴിയാതെ
യായല്ലോ” എന്ന് സദിനം വിലപിച്ചു.

കണ്ടപ്പെ ഈ കേട്ട് നേര നെടുവായ്പിടിച്ചു.

“അനസ്തിയും, നിങ്ങളുടെകാരമിച്ചു് കുളിച്ചുകൊ
ണ്ട വാൻ ചങ്ങാതി ഇതാ പിരിഞ്ഞപോകി. ഇനി
ഒരുവരെതെ അടക്കിക്കൊണ്ടു് എന്നുന്നുടെ വരവിൽ.”
അനസ്തിയും, പ്രിയംവദയും—“അല്ലോ, ശക്തിയില്ലോ
യും ആൽ ശ്രൂപ്രമന്നപോലെയായ ആറുമത്തിലേ
യും തെളിവും എങ്കിനെ കുടക്കം?”

“ഒപ്പുമാംകൊണ്ടു് ഇങ്കിനെ തോന്തക സാധ്യാരണ
മാണോ” എന്ന് അവരെ സാന്തപ്പനംചെയ്തു് കണ്ടപ്പെ ആ
ആമത്തിലേയും നടന്നു. കുറച്ചും ചീന്താകലനായി
നടന്നതിൽപ്പുണ്ടെന്നാദ്ദേഹംതന്നെതാൻ ഇങ്കിനെ ചു
റയുകയുണ്ടായി:

“ആവു! ശക്തിയും ഭർത്തുഗ്രഹത്തിലേയും അ
യജ്ഞവാൻ കഴിഞ്ഞുവരാലോ! എന്നു മനസ്സിനു് ഈ

എപ്പാഴേ സ്വന്തമ്പ്രതിഭായുള്ളൂ. പരസപ്രകാശലും കുറാജനം. കന്നുകരയ അവർക്കു് അന്തരുപനായവ നാന എപ്പിക്കുന്നതുവരെയും പിരുജന്തിനു് അസ്പാധ്യം തന്നെ. ശക്തമുഖം, അവക്കു പരിഗമിച്ച ഗുരുക്കാട്ടി അയച്ചകൊട്ടത്തോടുകൂടി പണയസ്വത്തു നിരിയെഎപ്പിച്ചുത്തപോലെ അതുയും പ്രസാദം എൻ്റെന്നുണ്ടിനു് ഉണ്ടായിവനിരിക്കുന്നു.”

അരിവും അക്കം.

ശഡവ്യൻ:—“തോഴേരു, അതാ കേൾക്കു. സംഗീത ശാലയിൽനിന്നു് മനോജത്തുമായ ഗാനം ചുറപ്പെട്ടുണ്ട്. മംസപാലികാഡവി വള്ളുസംശയകംചെയ്യും സോന്ത തോന്തനം.”

ജാവ്:—“മിണ്ണാതിരിക്കു. തൊൻ കേരംക്കാട്ടു.”

അരൈപ്പുരുഷം സംഗീതഗാലയിൽനിന്നു് രാജാവു കേട്ട നാനു തുതാണു്:

“നവമധു മധുവ, നകൻ-

അനിനെ കൊതിയോടു പുണ്ണ ചുതലംതയേ നീ കിതവ, മരന്മ നളിനീ-

രതനായി മയങ്ങി വാഴുകയാണല്ലോ?”

ജാവ്:—“ഹാ, ഗാനത്തിൽ രാഗം പ്രവർത്തിക്കുന്ന വള്ളും?”

ശഡവ്യൻ:—“ഈ ഗാനത്തിന്റെ പോഴം അങ്ങോയും മന്നുണ്ടിലായോ?”

മനസ്സിൽത്തേട്ടുകൂടിയാണ്” ഇതിനു രാജാവിൽ കീസ് മറപടിയുണ്ടായതു്:—

“ഇതിന്റെ എനിക്ക് ഇവളിലായിരുന്ന അധികം പ്രശ്നങ്ങൾമുണ്ടോ, ഇപ്പോൾ എൻ്റെ മനസ്സ് വസുമ തികിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞിട്ടിട്ടുണ്ടോവെന്നും കാതിക്കൊണ്ടു് ഇവർ മുള്ളിവാക്കു പറക്കാണോ. അങ്കു് മംസപബി കയെ ചെന്ന കണ്ടു് “ശക്വരം കണ്ണക്കിനുകൊണ്ടു്”വെന്നു ഞാൻ നാശതിയുംിക്കൊണ്ടുവെന്നു പറയു്.”

“അങ്കിനേയാവട്ടു്” എന്നു കൈക്കുയേറു് മില്ല വ്യക്തം പോകവാൻ എഴുന്നേറു. അപ്പോഴുള്ളൂം അതു വിച്ഛുപ്പക്കാനായ ശക്കുണ്ടായി:—

“ദോഷരേ, നിജുംമനംരായി സംസാരവെന്ന തിന്തിനിനു യേൻപെട്ടവർക്ക് പോലും അപ്പുംനീകളുടെ കൈയിൽ അക്കപ്പെട്ടാൽ മോക്ഷമില്ലാതായെങ്കാംമെല്ലോ. ഇണ്യുള്ള വർഷ മംസപബികാഡവിയുടെ മുഖിൽ ചെല്ല ദിംബാർ വല്ലതും പറത്തുകൊണ്ടു് എൻ്റെ കുട്ടമയിൽ ചിട്ടികുട്ടക്കാണുകിൽ. എനിക്കു പിന്നെ എന്താജാം എന്തി?”

രാജാവു്:—“റുമാ തക്കിച്ചുനില്ലാതെ അങ്കോട്ടു് ചെ സ്ഥി. കൈഞ്ഞലുത്തിൽ കാഞ്ഞും ഗ്രഹിച്ചിക്കരുണ്ടോ.”

“നിംബാമഹമില്ലല്ലോ” എന്നു പറത്തുകൊണ്ടു മറ്റൊരു പോശി. പെട്ടെന്നുള്ളകൊണ്ടാം രാജാവി സ്ത്രീ മനസ്സു പത്രാക്കലമായി.

“ഇള്ളജനവിരയും ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും അതുജുതു പോലെ എന്തോ വല്ലായുമു് എൻ്റെ മനസ്സിൽ ഇണ ശാന്തം കേട്ടതിന്ത്തപ്പിനെ വളരുന്നവല്ലോ! എന്താണി

തിനു മെത്ര. അമ്പവാ, സഖ്യസുവസന്ത്രിയോടെ
വാഴനവക്ക് പേശിലും സുന്ദരത്തും കാണാനോളാ, മധു
ഗാനം കേരിക്കുന്നോളാ പ്രബലമായ ഉള്ളക്കണ്ണ് മന
സ്ഥിൽ ഉണ്ടായെങ്കാം. പുർജന്നതിലേ മമതാബന്ധം
അതിസുക്ഷ്മമായി വശസനാത്രപേണ അടങ്കിക്കിടക്കി
തു ചെട്ടു വിലപ്പോരും അവുക്കതമായി സൗമ്യത്തിനിൽ
ഇളക്കന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഈ ഉള്ളക്കണ്ണ്. അതല്ലോ
തെ വേറെ മേതുവൊന്നും തോൻ കാണന്നില്ല.”

ഇങ്ങിനെ രാജാവു് വിന്താമഗനായി.

അപ്പോരും അവിടെ ഘുഖ്യനായ കാഞ്ഞുകേയൻ നേ
ടവിപ്പോരും പ്രവേശിച്ചു. അന്തഃചുരുതിൽ അധികാ
രമുദയായി ബഹുകാലം ധരിച്ചുപോന്ന ആ ദണ്ഡു് ഇ
പ്പോരും കാലിടി വീഴാതിരിക്കുവാൻ ഉള്ളി നടക്കി
തിനാണോ ആയാൾക്കു് ഉപകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. മഹാ
രാജാവിന്നു ധർമ്മക്കാർണ്ണം അതിക്രമിക്കാവത്രഭ്ലോ എ
നു വിചാരത്തോടെ ആ കിഴവൻ വലിത്തു നടന്നുകൊ
ണ്ണാണു വരവു്.

“മഹാരാജാവു് രാജുകാർഞ്ഞാരും നിത്തിവെച്ചു് ധ
ർമ്മസനു വിട്ടു് ഇതാ അന്തഃചുരുതിൽ എത്തിയേതെങ്കു
ജു. അപ്പോഴെയും, കണ്പുമഹംശിയുടെ റിഷ്യരാർ
വനികിക്കുന്നവും തിരുമ്പിയിൽ അറിയിച്ചു് വീണ്ടും
കാർത്താലോചനയിലേയും വിളിക്കുന്നമെന്നായതിൽ എ
നിക്കു് കലാലോച വിഷാദമുണ്ടു്. എത്തുവെച്ചും; ഭ്രാ
വനമെന്ന കർമ്മത്തിൽ ഒരിക്കലുമില്ലല്ലോ വിത്രമം. രൂ
തിൽ കത്തിരക്കെല്ല കെട്ടിയതിൽ പിന്നെ അവരും അ
ഴിക്കുന്നതോടു അവസരം സുത്രനോ മുകളിച്ചുകൊണ്ടില്ല.

വായവിനും പുരപ്പേട്ടതുമതിൽ ഒരിക്കലും ഒരിട്ടും നില്ലവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഭൂമിയെ തലയിലേറിയതുമതിൽ എന്നും ഒരിക്കലും കൂടിയായിട്ടില്ല. ഇനങ്ങളിൽനിന്നും കരം ഗുഹിച്ചതുടങ്ങിയവക്കും ഒരു സ്ഥലമില്ലോ വിശ്രമം. അതുകൊണ്ട് മഹാരാജാവിന്റെ രാജ്ഞികാർണ്ണം. ഉണ്ടത്തിക്കുവാൻ എന്ന് തവസ്ഥയിലും ഞാൻ മടിക്കേണ്ടതില്ല.”

ഈ വിചാരങ്ങളാട്ടെ ആ കാഞ്ചുകേരയൻ രാജസന്നിധിയിൽ ചെന്നു. ഇനങ്ങളെ സ്വന്തം പുതുമാരം പ്രോബ പരിപാലിച്ചുകൊണ്ട് ഇടയ്ക്കിട്ടും വിജനതിൽ വിശ്രമിക്കുന്ന രാജാവിനും കണ്ണപ്പോൾ സ്വന്തം യുമത്തെ അംഗീരത്തിൽ വച്ചിപ്പാലെ നയിയ്ക്കുകയോലുണ്ടായ പരിശുമാരാൽ തന്നെക്കുടിയ ചോലയിൽ എന്നു കൊണ്ടി കാലാറുന്ന ഗജയുമപെന്ന ആയാൾ ഓത്തു.

കാഞ്ചുകേരയൻ:—“മഹാരാജാവു് സദ്ധ്വാന്തക്കേഷ്ഠൻ വത്തിച്ചുാലും! മിമവക്കുപ്പേശത്തിലെ തപോവനത്തിൽനിന്നും കണ്പമമഞ്ചിയുടെ സദ്ദേശത്തോടുകൂടി സ്ത്രീകളോടൊക്കെമിച്ചു് വില താപസമാർ വന്നിക്കുണ്ടും. മേലിൽ വേണ്ടുന്നതു തികമന്ത്രി ലെ ഉത്തരവുപോലെ.”

രാജാവു്:—“എന്തു്? കണ്പമമഞ്ചിയുടെ സദ്ദേശത്തേ ഒരുക്കുടി താപസമാർ വന്നിക്കുണ്ടവെന്നോ?”

കാഞ്ചുകേരയൻ:—“അംടിയൻ.”

രാജാവു്:—“എന്നാൽ, ആ താപസമാരെ യമാവിധി എതിരെറു കുട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു് അർധമതപോലെ സർക്കരിക്കുവാൻ പുരോധീതനായ സോമരാത്രെനും അറിയിക്കുണ്ടും. ഞാൻ അവരെ സ്വീകാ

തിരുവാൻ ഉചിതസ്ഥാനത്തു ചെന്ന് കാര്ത്തുനി
പിം.”

ആ എഴുപ്പേരെയെ വധിച്ചുകൊണ്ട് കാര്ത്തുക്കയൻ
പോയി. ഉടനെ രാജാവു” പൊരുവലികയായ യേതുവെ
തിരുവിലിച്ച് മുമ്പിൽനടത്തിക്കൊണ്ട് അഗ്രിമോന്തു
ഗ്രഹത്തിലേപ്പു യാത്രയായി. രാജുഭാക്ഷ്മീഗതതാർ
വെവശ്രൂതേശടങ്കിയാണ് രാജാവിന്റെ ആ ഗതി.

“എതാര ജീവിക്കും ഇഷ്ടലംബവരേക്കു മാത്രമേ
കഷ്ടമുള്ളു. രാജാവിനാകട്ട, ഇഷ്ടം നേടിക്കഴിഞ്ഞാ
ലും, പിരന്നായും കഷ്ടമാണ്. രാജാധികാരം സിലിച്ചാൽ
അതിലേക്ക് അതിനുന്പുണ്ടായിരുന്ന ഒഴുക്കുത്തിന്ന് ദാ
നിയണംകുന്നാതല്ലോതെ മരറാര സുവദ്യം തോൻ കു
ണ്ണാഡില്ല. രാജാവിന് അധിഗതമായ അത്ഭീതത ദി
ക്കേണ്ടിവരുന്ന ആ ഫേശം അതിച്ചുപ്പുമാറ്റ തന്നെ. കു
കിട്ടിയാൽ ഇനി വെയിൽച്ചുട് എംബും ഗുതിലുപ്പോ. ഏ
നും മനസ്സിൽ ആസ്പദമിക്കുന്നു. അംഗതകാലത്തുന്നെ
അവൻ ആ കടയുടെ ഭാരംകൊണ്ട് കുഴങ്കകയും ചെയ്യുന്ന
രാജാധികാരവും അങ്ങിനെയാണ്. സുവര്ത്തിനുവേണ്ടി
അധികാരത്തെ വധിച്ചിട്ടുനിന്നുന്നതം ഭൂവിക്കേണ്ടതായി
ടാണു വരുന്നതും.”

രാജാവിന്റെ മനസ്സ് ഇങ്ങിനെ വാച്ചുന്നതു കണ്ണ
പ്രോം അകത്തുനിന്ന പ്രാത്യാധനാത്മം സ്ഥിതിപാം
മുണ്ടായി:—

“ബഹുജനമിത്തതിനുവേണ്ടി ആത്മസുവര്ത്തൻ
തൃജിച്ച അംഗമിനും പരിഗ്രമിക്കയെന്നതാണ് അങ്ങയു
ട ധമ്മം. ഘോഷമായ ഉദ്ധൃതതെ ശിരസ്സാൽ താങ്കി

കൊണ്ട്, തന്റെ അതിരുതന്നുകൾ “തന്മലകിക്കൊണ്ട് നില്ലുന്ന വുക്ഷതേപ്പോലെയാണ്” അങ്ങു വർത്തിക്കുന്നതു്. ഒരു ഗതേ നിറുമ്പിച്ചും, കലവക്കും ശമിപ്പിച്ചും, സജ്ജനതേത അന്നറംടിച്ചുംകൊണ്ട് അതിൽ അങ്ങ് സദാ അഭിയുക്തനായി വാൺമെഡം! പ്രജകൾക്ക് സുവർത്തിനു വേണ്ടുന്നതെല്ലാം നടത്തിക്കൊടുക്കുന്ന ഏകബന്ധ അങ്ങാണ്; നേരിയ ധനം അനുഭവിച്ചതിന്റെവാൻ മാത്രമേ സ്വന്തം ഭായാഭന്നാർ അവക്ക് ഉതകാരജ്ഞി.

ഈ സ്ത്രിയാൽ രാജാവിൽ തേജസ്സുണ്ട് ഉണ്ടും വളരും. ഉടനെ വേതുവതിയോടുകൂടി നടന്നു്, അചിച്ചതും ചുതുമുന്നിനക്കിയിരിക്കുന്ന അഗ്നിമോത്രഗുഹയിൽനിന്നും കോലായിൽ അവിടെ മറംതു നിന്തിയിരിക്കുന്ന മോമപത്രവിന്റെ അതികിങ്കുടി പരിജനത്തിന്റെ ദതാളിൽ താങ്കിക്കൊണ്ട് അഭദ്രമം ചെന്ന കയറി.

രാജാവു്:—“വേതുവതീ, എന്തുകാഞ്ഞത്തിനായിരിക്കും കണ്ടപമഹാഷി ഇങ്ങാട്ടു് ആശു അയയ്യിലിക്കുന്നതു്? താപസന്നാക്ക പ്രതാനഞ്ചാനത്തിനു് വല്ല വിജ്ഞവും ഉണ്ടായുന്നിരിക്കുമോ? ആഗ്രഹത്തിലേ പക്ഷിമുഹാഡികളെ ആഹാസം ചെന്ന് ഉപദ്രവിച്ചിരിക്കുമോ? എന്നെന്നും അപത്രത്രുംകൊണ്ട് അവിടെതെ ഭ്രംഘക്കുംകും വേണ്ടംപോലെ വിളവില്ലാതായിരിക്കുമോ?—ഇങ്ങിനെയോരോ ശങ്കകൾ തുടർന്നു ചെന്നയൻ്നു് എന്നെന്നു മനസ്സു് പത്രകളുമാണ്ണീന്നിരിക്കുന്നു്.”

വേതുവതി:—“സുചരിതത്തെ സവം അഭിനന്ദിക്കുന്ന വഴായ മധ്യാദിമാർ തിരുമേനിരെ അന്നമോഡിക്കു

വാനാണ് “ഈ വരവു് എന്ന് അടിയൻ ഉള്ളി
ക്കേണ.”

ഈ സമാധാനം രാജാവിന്ന് ഉരുക്കൊള്ളാവതാ
യില്ല. അദ്ദേഹം സംശയഗ്രൂപ്പനായി അവിടെ നിന്ന്.

കാര്യുക്കേയെന രാജാവു് ഏപ്പിച്ചതിന്റെ പുണി
മിന്ന കണ്ടാറുമതിൽനിന്ന് ആഗതരാധ്യവരെ കുടി
ക്കൊണ്ടു അഗ്നിമോത്രഗ്രഹത്തിലേക്കു വരവായി. പു
രോധിതന്റെ പിന്നിൽ താപസമാരാധ മുധിലായി
ശുഭ്രത്തെല്ലായും ഗൈശ തനിയും നടന്നു.

രാജധാനിയിലെ ആക്രമാട്ടാട്ടെയുള്ള അവസ്ഥയെ
സോകിക്കോണ്ടു് ശാർഘ്ഗരവൻ തന്റെ കുട്ടകാരനായ
ശാരദപ്രതനോടു് ഇങ്ങിനെ പറത്തു:—

“ചുംബന്നരാജാവു് മഹാധന്യനം പരമധാർമ്മിക
സ്വരൂപകൊണ്ടു് ഇവിടെ അപക്ഷ്യനായോ അപമാനായ
യാദേയാ ഓള്ളമില്ല. എന്നാൽ ലേഡകികവൃവഹാരങ്ങ
ബിൽ അപരിചിതനായു് അരണ്യത്തിൽ വാഞ്ചവന്നു
എനിക്കു ജനബഹുലമായ ഈ രാജധാനി അഗ്നിയാൽ
ആവുതമഴയതുപോലെ ഭസ്യമായിട്ടാണ് തോന്ന
നാൽ.”

ശാരദപ്രതൻ:—“പുരണിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം
കുടിയെന തോന്നിയതു് അഭ്രതമല്ല. ശ്രൂവി
മാൻ കുറച്ച ചഹിനനേയും, സപതനരം പരതന്ത്ര
നേയും, ഉണന്നവൻ ഉറങ്ങുന്നവനേയും, കളിക്കഴി
തേവൻ എന്നെതച്ചുവിരിക്കുന്നവനേയും എങ്ങിനെ
യോ അങ്ങിനെയാണ്” വിഷയവീരകതനായ തോന്ന
ഈ വിഷയാസക്തനാരായ പെത്രനാരു കാണു
നാൽ.”

അവുന്നവരൾ തോന്തലിനെക്കാറിച്ച് ഇവർ അക്കിനെ പരയുന്നതിനിടയ്ക്ക്, തന്റെ വലതുകളിൽ മരിക്കുന്നതുകളിൽ “അംഗ്യാ, എന്നാണ് ഈ ഭന്നിമിത്തം” എന്ന ശക്തിയും പേടിക്കുന്നായി. “മക്കേ, തന്റുകു പത്തിലേ ദൈവത്തോടു അമംഗളം നീങ്കി നിന്നും സംഖ്യാത്മയും അഞ്ചലട്ട്” എന്ന് ഗൈതമി അപ്പോറി പ്രായമിച്ച്.

അങ്ങിനെ കിരിച്ചുകുറം നടന്നപ്പോഴേക്കിടു അപ്പം അക്കലയായി രാജാവു് എഴുന്നള്ളിയിരിക്കുന്നതു് അവർ കണ്ടി.

പ്രോഡിന്റ്:—“മേ, താപസമാരെ, ഇതാ, ചതു വ്ലണ്ണക്കദളം ചതുരാഗ്രം കദളം ചതുരം സംരക്ഷക നായ രാജാവു് മൻകുട്ടി എഴുന്നള്ളി നിങ്ങളെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന; നിങ്ങൾ ചെന്ന കാണ്ണവിന്!”

ശാർഘ്രഹവൻ:—“മേ, ബുദ്ധമന്നാത്മ, രാജാവിന്റെ ഇം വിനയം അഭിനവങ്ങിയംതന്നെ. എന്നാൽ തൈക്കാരം ശാർഘ്രഹവൻ ഇതിൽ അഭ്യന്തരമില്ല. ഒപ്പംവാഹ്യപ്ര തനാൽ വുക്ഷക്കദളം, ജലഭാരതതാൽ മേലാക്കദളം മെ നാവോലെ സന്ധ്യക്കുസമുല്ലിയാൽ സജ്ജനവും താണനില്ക്കു സാധാരണമാണ്. പ്രോപകാരു തനാക്ക് ഇം വിനയം ജനസിലുമായ ഭാവമണം ലൈം.”

ഇങ്ങിനെ പരഞ്ഞുകൊണ്ട് അവർ രാജസന്നിധി യെ അട്ടത്തു.

വേദവതി:—“ഈ താപസമാരെ മുവഭാവം പ്രസന്നാശിരിക്കുന്നാണ്. കാർണ്ണസിലിയിൽ വിശ്രാ

സ്ത്രീകുട്ടിയാണ് ഇവർക്കു വരവെന്ന് അടി
യൽ വിചാരിക്കുന്നു.”

രാജാവു്:—“ആരാണോ ആ യുവതി? മുട്ടപ്പടത്താൽ ഗൾ
രഘോഡയെ മറച്ചുകൊണ്ട്, വെള്ളിലകൾക്കിടയിൽ
ഇളം തൃപ്പിരെന്നപോലെ, ഈ താപസമായെടു മ
ല്ലെത്തിൽ മദം മദം വരിക്കുന്ന ഈ കാമിനിമ
ണിയാം ആരാണോ?”

വേദു ബഹി:—“കെണ്ടതുക്കത്തിൻറെ തഞ്ചയകൊണ്ട് യാ
തൊന്നും ഉണ്ടാക്കിവാൻ അടിയന്നോ ഇപ്പോൾ ക
ഴിവില്ല. ഇവഴ്തെ ആവം ദർന്മിയമാണെന്നു മാ
ത്രം പറ്റേണ്ടതുണ്ടോ.

രാജാവു്:—“ഹരിക്കുട്ട്. പഞ്ചക്കൂർത്തെ ഉറവുന്നാക്ക
ന്നതു് യേശുമല്ലോ?”

ഈ അവസ്ഥത്തിൽ ഒക്കന്തള്ളുവെടു മനസ്സു് രക്കക
ഈയു തിളച്ചുകൊണ്ടാണീങ്ങനു്. അവർ വക്ഷസ്സിൽ
കൈവെച്ച മനസ്സിനെ അവ്യാകലമാക്കിവാൻ അമർത്തി
നേരി. “മനസ്സു്, നീ എന്തിനാണിങ്കിനെ പിടിയു
ന്നതു്! സ്വന്മമായിരിക്കു. ഭർത്താവിൻറെ അന്നത്തെ
അന്നരാഗത്തെയേണ്ടതു്” നീ ദേഹംപ്രേപ്പിക്കു
നെ അവർ സ്വയം ആച്ചുപാസം കൊള്ളുവാൻ ശുചിച്ചു.
അപ്പോഴേക്കും അവർ രാജസന്നിധിയിലെത്തി.

പ്രഭാവിതൻ:—“മധാരാജാവേ, ഈ താപസമാർ
ഖവിടെ അമാവിധി സത്തുതരായിട്ടുണ്ട്. ഇവർ
തങ്കളുടെ കലപതിയുടെ സദ്ഗോത്രതാടക്കുടിയാ
ണോ ഇങ്ങോട്ടു പോന്നിരിക്കുന്നു്. അതു് അങ്കു
കേട്ടാലും!”

രാജാവു്:—“തൊൻ ഇതാ തന്നുറാണു്.”

താപസമാർ:—“രാജാവു് സവേംകുങ്കും വത്തി ആലും!”

രാജാവു്:—“തൊൻ നിങ്ങളെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുനു.”

താപസമാർ:—“അങ്ങോക്കേ സർവ്വാഖിംഷങ്ങളും സിലു മാവട്ടു്.”

രാജാവു്:—“മഹാമിഥിരാട തപസ്സു് മുടക്കമേതും കൂടാ തെ നടക്കണ്ണിലേു്?”

താപസമാർ:—“അങ്ങു് ധമാധമം പരിപാലിച്ചുവ യന്നോറും തപസ്സിനു് വല്ല വിശ്വാസം ഉണ്ടാക്ക മോു് സുത്തും ഉജ്ജപ്പലകാന്തിയോടെ ഉയൻു് നിഛ്ക യോറും കുരിഞ്ഞട്ടിനണ്ണണാ ഇവിടെ ന്യാനം!”

രാജാവു്:—“ഇങ്ങിനെ ലോകരാജ്യന്തിനു് തൊൻ ആ ഇക്കണ്ണബേജകിൽ, രാജാവു് എന്ന പേരും എന്നിക്കും അത്മവത്രതനു. അവിടെ കണ്ടപ്പറവാൻ ലോ കാനുഗ്രഹാത്മ, കശലിയായി വാഴുന്നിലേു്?”

താപസമാർ:—“സിലുാത്മമാക്കും” സപവയമാണല്ലോ കു ശലം. അഭ്യേഖം ക്ഷലപ്രക്രിയുൾവും അങ്ങയെ അറിയിക്കുവാനായി തങ്ങളെ ഒപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു കേട്ടാലും!”

രാജാവു്:—“എന്താണു് ദഗവാന്നെന്നു ആശതെു്?”

“അന്നോന്നുമണ്ണായ, അന്നരാഗംകൊണ്ടു് എന്നെന്നു പത്രിയെ അങ്ങു് ഗ്രംമായി പരിഗ്രഹിച്ചതു് നിങ്ങളിൽ ഇങ്ങവരിലുമുള്ള വാസല്പ്പത്താൽ തൊൻ സമ്മതിച്ചിരിക്കുനു. സന്ധുംനേംഗ്രാമകുടകുണ്ടു് അപ്രതിമന്നാണു് അങ്ങു്. ശക്കന്തള്ളയാവട്ടു, സത്ത്രംന്നതിന്നെന്നു മുത്തിമ തിയെന്നപോലെ വിള്ളേണു. ഇപ്പുകാരം സമാനരൂപം

രംഗ വധുവരമാരെ ഇണചേക്കിക്കയാൽ, നമ്മെയല്ലാം തികച്ചുകൊണ്ട് ഒന്നും ചെയ്യാറില്ലെന്ന് വിധാതാവിനു പണ്ടുപണ്ഡിയുള്ള പഴി ഇതോടുകൂടി ഇല്ലാതായിക്കിക്കുന്നു. ഇനി അങ്ങ്, അങ്ങയാൽ ഗർഭിണിയായ ശക്തിയെ സമയമാംശവരണത്തിനായി സ്വീകരിച്ചാലും” എന്ന കണ്പണ്ണവാൻ അങ്ങയെ അറിയിക്കുന്നവെന്ന് താപസമാർജാവിനെ രഹിപ്പിച്ചു.

ഗൈത്രമി�—“ആശ്രം, അങ്ങയോട് ഈ സമാഖ്യത്തിൽ എനിക്കും ചിലതു പരായേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ ഇനി അതെല്ലാം പരാഞ്ചിട്ട് എന്നതാണോ കാഞ്ചം? ഇവർ മുഖ്യമന്ത്രത്താട് ചോദിച്ചിട്ടില്ലോ. അങ്ങേക്കും വശഗയായതു്. വധുവിന്റെ ബന്ധുങ്ങളുടെ നീ’ സമ്മതമാണെന്നു എന്നു് അങ്ങ് ആത്മാചിച്ചിട്ടില്ലേ. നിങ്ങൾ സ്വപ്നപ്പോലെ ശ്രദ്ധമായി നത്രിയ ഇക്കാൽത്തിൽ ഇനി എനിക്കെന്നൊന്നു പരിശോഷിക്കുതു്.”

“ആശ്രംചത്രം ഇതിനു് എത്തു പറയുമോ” എന്നു് ശക്തിയുടെ മനസ്സു് ഉഴരിഞ്ഞുക്കുവേ, “എന്നതാണോ നിങ്ങൾ പ്രസംഗിച്ചതു്” എന്ന വിസ്മയായ ചോദ്യം രാജാവിൽനിന്നു മുഴുവാൻ. ശക്തിയുടെ മനസ്സിൽ ആവാക്കും തീ കോരിയിട്ടു്.

ശാർണ്ണരവൻ:—“എന്നതാണു പ്രസംഗിച്ചതെന്നോ? കൊണ്ടും! ലോകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ പരിജ്ഞാനംകൂടി യവരാണെല്ലാ നിങ്ങൾ. റിവാഹം കഴിഞ്ഞെ വധു വീണ്ടും പിറുറ്റുഹത്തിൽത്തന്നെ പാക്കിന്നതായാൽ അവർ എത്ര സുചരിതയായിരുന്നാലും ജന

അദി ആക്ഷേപിക്കാമെന്ന് അങ്ങ് അറിയാതാണോ? അതുകൊണ്ട് അവരെ വരുന്ന പ്രിയമായാലും അപ്രിയമായാലും അഞ്ചാൽക്കുടം തന്റെ മഹത്തീലേപക്ക് അയച്ചുകൊണ്ട്. അതുതന്നെ യാണ് ഇവിടെയും ഉണ്ടായിട്ടിക്കാതു്.”

രാജാവു്:—“ഈതെന്തു്! തൊൻ ഇവരെ ഇതിനുന്ന പരിപ്രധിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

ഇരുക്കേട്ട്, തന്റെ ആരംഖ ശരിയായെന്ന് ശക്തിയുള്ള വിഷയാഭിച്ഛ.

ശാർഡ്വവൻ:—“ഈതെന്തു്” എന്നതനെ തൊൻ ചോദിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ചെറുപ്പേപ്പായ അപരാധം വെള്ളിപ്പുടക്കയാലണ്ണായ ഇന്ത്യൻ, കൂദാശക്കു വിച്ഛുള്ള നിന്ദാബയം, അമാവാ, വെറും ധിക്കാരമും, എന്നാണിതു്?”

രാജാവു്:—“ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്തതു് ഉണ്ടായിയെന്നനിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ എങ്ങനാട് ചോല്ലും ചൊഞ്ചും നാവല്ലും.”

ശാർഡ്വവൻ:—“ഈത്തരം മന്ത്രികാരങ്ങൾ ഒന്നും തന്നും വർദ്ധിച്ചുകാണുക സാധ്യാരണമണ്ണും.”

രാജാവു്:—“എന്നെ നിങ്ങൾ കലാഖലായി അധിക്കണ പിക്കും.”

കാൽം ഇക്കിനെ തക്കത്തിലായപ്പോൾ ഗൈതമി ക്കാരു യുക്കി തോന്തി:—

“മക്കേ, ക്ഷേമനേന്നതേതക്ക്” ലഘജയ അടക്കി. തൊൻ നിന്റെ മുട്ടച്ചടം നീക്കേട്ട്. നിന്നെ നേരെ കാണ്ടുപാരും തെന്നാവു് ആക്കു ഹാമ്മിക്കും”—എന്ന വരുത്തു് ആ താപസി അതിന്മുണ്ടാണ് ചെയ്തു.

രാജാവു് ശക്കന്തളെയ നല്ലവള്ളം നോക്കി.

“എൻ്റെ അരികെ വന്ന നില്ലുന ഇതു അനവ പ്രാംഗിയെ തൊൻ ഇതിനുമുച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടാ ഇ ലിയോ എന്ന സംശയത്താൽ, ഉഖാകാലത്തു് മിമകൾ ഒപ്പെട്ടു ഉംകൊണ്ട കുറച്ചുജ്ഞുതെ അഥവായുമാരായ ഉ ഗോന്നപേരുള, തള്ളവാൻ, കെരുള്ളുവണ്ണം ആള്ളാവ തെ തൊനിതാ വലയുന്നു” —എന്നിങ്ങിനെ അദ്ദേഹ വിന്നാമഗാനാഡി സ്ഥിതിചെയ്യു.

പരിജനങ്ങൾ ഇതുകണ്ടു്, മധ്യരാജാവിൻ്റെ മനനില്ല അതുതാവധംതന്നെ എന്നു് അവർ തമിൽ കൈമാറി സപകാൽമായി പ്രകാസിച്ചു. ഇതും മോൾ നാരുപിണിയായ തങ്ങിരതു, തനിയെ വന്നുചെന്നി മറരാരക്കിലും ഇങ്ങിനെ കുകിച്ചുനില്ലുമോ” എന്നു് വക്കു തോന്തി.

മാർദ്ദുരവൻ:—“രാജാവേ, അങ്കു് ഓന്നം മിണ്ണാത്തരു എന്താണു്?”

രാജാവു്:—മധ്യപേം, തൊൻ ഗാഡമായി ആലോച്ചി നോക്കിട്ടും തൊൻ ഇവഞ്ചു ഇതിനുമുച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നനില്ല. അതുകൊണ്ടു്, സുഖമായി ഗംഗലക്ഷ്മിം തികഞ്ഞതു ഇവഞ്ചു പരക്കു ശുക്രുട്ടാതെ തൊൻ എങ്ങിനെ സ്വീകരിക്കും?”

“അമോ! വിവാഹകാൽംതന്നെയും സംശയത ലാഡോ! മനസ്സു, നിന്റെ ആശക്തിക്കല്ലാം നിഷ്ഠപ്പാ മായി” എന്നു് ശക്കന്തളു ആത്മഗതമായി ഭിംബിച്ചു.

മാർദ്ദുരവൻ:—“രാജാവേ, തന്റെ ചതുറിയെ ശുശ്മാം അങ്കു് പരിഗ്രഹിച്ച ആ അപരാധത്തെ വാൻ

ലുച്ചർഡ് പൊരുത്തതിന് കണ്ടുമഹാഷിങ്ഗാട്² അങ്കു³ ചെയ്യാറേണ്ടതു⁴ ഇങ്ങിനെതന്നേയോ! മോസ്തിച്ചു ധനത്തെ മൊശക്കന്നതെന്ന വിളിച്ചു വരുത്തി സാദരം സമ്മാനിക്കണംപോലെ കലപതി അങ്ങയോട്⁵ ഈപെട്ടുകയാൽ അദ്ദേഹം അങ്ങേ കു⁶ അവമാന്നുനായിപ്പായി!”

ശാരദപതിൻ്റെ—“ശാർദ്ദരവ, ഇന്തിയിൽ മതിയാക്കിക്ക. ശകന്തളി, തക്കാളാലാവുന്നതു⁷ പറത്തുകഴിത്തു. രാജാവിന്റെ മരച്ചടി നീ കേടുവണ്ണു. ഇനിനി നക്ക വല്ലതും ഇദ്ദേഹത്താട്ടു⁸ പഠ്യവാനണ്ണെ കിൽ അതും ആവട്ട്.”

ശകന്തളി ഈ സ്ഥിതിക്കു⁹ എന്നാണ് പറയേണ്ട തു!¹⁰ രാജാവിൽ അന്ന കാണുകയുണ്ടായ ആ അന്നരാഗ മെവിടു! ഇന്നത്തെ ഈ ഭാവ?¹¹മെമെവിടു! ക്ഷണം ക്ഷണം ഇതുയും മാറാവുന്ന ആളു അവരും വല്ലതും ഓമ്പി പ്രിച്ചിട്ടു ഫലമെന്തു¹²! എക്കിലും ഒന്ന പരിക്ഷിച്ചുനോക്കിയേക്കാം എന്നും അവരും നിശ്ചയിച്ചു.

ശകന്തളി:—“ആയ്യു...അല്ലോ: വിവാഹകാൽ¹³ തന്നെ സംശയത്തിലായിരിക്കണ്ണോ ഈ സംബന്ധം മന്ത്രാദയല്ലാ. അല്ലേയോ, പെറ്റരവ, അനന്നും ആത്മക്രമത്തിൽവെച്ചു¹⁴ അങ്ങയുടെ വാക്കുകൾ കേടു വിശ്വസിച്ചു ഈ പാശപ്പെട്ടുവഞ്ചു മിച്ചാലു തിജന്തരും വണ്ണിച്ചു¹⁵ പരിഗ്രാമിച്ചിട്ടു് ഇപ്പോൾ ഇങ്ങിനെയാരോന്ന പറത്തു നിരസിക്കണ്ടതു¹⁶ അങ്ങുക്കു¹⁷ യുക്തംതന്നെന്ന്!

“എന്നെന്ന പാപം” എന്ന പറത്തുകൊണ്ടു് രാജാവു് ചെവി പോത്തി.

“അസത്യവാദത്താൽ എന്നിൽ ധമ്മംഡേശം ആരോപിച്ചു” നീ നിന്നും നേനു മാലിന്യമണംഡിന്നതു് എന്തിനാണോ? നിരണത്താഴക്കന്ന പുശ്രാതിന്റെ തീരത്തിലേ വുക്ഷത്തെ പുശ്രാതി വീഴ്ത്തി ആതിലെ തെളിനിനെ സ്വയം കലക്കിംപോലെയാണെല്ലാ നീ ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതു്!”

ശക്കന്തളി:—“അങ്ങു് എന്നെ പരകളുന്നമെന്ന ശക്കിക്കാനു് പരമാത്മായിട്ടാണുകിൽ ഇംഗ്ലീഷ്യാനുകൊണ്ടു് തൊൻ അങ്ങയുടെ സംശയത്തെ തീക്കാം.”

“അതു് ഉത്തമപക്ഷം തന്നു്” എന്നോ രാജാവു് സമർപ്പിച്ചു.

ശക്കന്തളി തന്റെ വിരലിൽ ഭൗക്കിയപ്പോൾ, താൻ കൈതിയ അലിജ്ഞാനം അവിടെ കണ്ടില്ല. “അംഗ്രോ, മോതിം കാണുന്നില്ലെല്ലാ” എന്നോ ഗൈതമി ദേ നോക്കി അവരും വിശ്വാസിച്ചു.

“ശക്രാവതാരത്തിന്നരികെവെച്ചു് ശച്ചിതീതാർത്ഥത്തെ വദിക്കയുണ്ടായപ്പോൾ മോതിം നിന്റെ വിരലിൽനിന്നു് വെള്ളത്തിൽ ഉഞ്ചിവിണ്ടപോകിക്കൊം” എന്നോ ഗൈതമി ഉഞ്ചിച്ചുകൊണ്ടു് പറത്തു.

രാജാവിനു് ഈ കെട്ടപ്പോൾ ചിത്രിയാണുണ്ടായതു്. “സുരീകരംക്കു് അദ്ദേഹപ്പോൾ ഉച്ചിതംപോലെ ഉത്തരം ദേശമെല്ലാം” എന്നോ അദ്ദേഹം പരിധസിച്ചു. ശക്കന്തളി:—“ഒൻ്റ്രിയിയുടെ മഹത്പരമാണോ ഇവിടെ കണ്ടതു്. ഇനി താൻ അടക്കാളത്തിനു് മരാരാജാ സംഗതി പറയാം.”

രാജാവു്:—“അടയാളം കാണിക്കാമെന്നതു പോയിട്ടു് ഈ പ്രോഡ കേരംപുരിക്കാമെന്നായി. അതും എവ്വെട്ട്.”

ഈക്കുള്ളു:—“അണ്ണായ നാറം നവമാലിക്കാമണ്ണം തിൽ സ്ഥിതിചെങ്ങുമ്പോരം അങ്കു് താമരയിലെ ക്കുമ്പിറം കൊണ്ടു് വെള്ളം കോരി അതു് കൈയിൽ വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ—”

രാജാവു്:—“മുഴുവൻ പറയു.”

ഈക്കുള്ളു:—“തൊൻ പത്രനിർത്തിയേഷം മൈലിക്കണ്ണ ദിർഘാപാംഗനന്ന മാൻ കിടാവു് അവിടെ യാണോ. വാതസുപ്പുച്ചുവം അങ്കു് ആ മാൻകട്ടിക്കു് കൈയിലെ വെള്ളം കടിക്കവാനായി നീട്ടിക്കാണിച്ചു്. പാലിവയമില്ലായ്ക്കും അതു് അക്കദയുടെ അരികെ വന്നില്ല. ആ ക്കുമ്പിറം എൻ്റെ കൈയിൽ വാങ്ങി തൊൻ അതിനെ വിളിച്ചപ്പോരം അതു് ഈ ഗണക്കേതുടാടെ അരികെ വന്നു വെള്ളം കടിച്ചു്. അതുകണ്ടു് “എവക്കും അവരവർത്തുടെ കുട്ടകാരിയും വിശ്വാസംകുട്ടും; നിങ്ങളിൽവരും വന്നവാസികളാണോ ലോ” എന്നു് അങ്കു് എന്നെ പരിഹസിക്കും ണായി.”

രാജാവു്:—“തന്റെകാഞ്ഞം നേരിവാൻവേണ്ടി ഗൃഹികരം ഈ ഒപ്പിനെയോരോന്നു് കെട്ടിച്ചുമാറ്റു പറയുമ്പോരം സവൃംഖമെങ്കിലും സുമധുരമായ ആ വാഴക്കരം കൈട്ടു് കാമവശഗന്നാർ കുട്ടങ്ങിപ്പോയേക്കണം.”

ഒഴുതമി:—“മഹാന്മാരാവനായ അങ്കു് ഈ ഒപ്പിനെ എന്നു ക്കുമ്പിക്കുണ്ടതു്. തുപാവന്തിൽ വള്ളംവരുന്ന ഇവരും വബനകളോന്നും തീലിച്ചിട്ടില്ലു്.”

കാജാവു്:—“‘എ, രൂലതാപസി, ഇഡ ജീവികളിലെ
സ്കീവർത്തിനപോലും തന്നകാൽം നേട്ടന്തിനു
ഒരു പാടവം ജനസിലമായണട്ട്. പിന്നെ മന്ത്ര
സ്കീകളിടെ അവസ്ഥ തൊൻ പറയേണ്ടതുണ്ടാണോ?
കണ്ണതും വൈദിപ്പേട്ടു് സ്പദം പറക്കാരാവുന്ന
തുവഴക്കം തന്റെ മട്ടക്കുള്ള പെൻകുറിയിൽ കുക്കു
കുട്ടിൽ ചതിയായി വളരുന്നതു് സാധാരണ
മല്ലോ?’”

ശക്കനൗളിയും ഈ കേടുപെട്ടാം കോപമണ്ണായി.

“അംഗായ്യനായ അങ്കു് തന്നെപ്പോലെ വണ്ണക്ക
മനുരാണം മരാല്ലാവരക്കുമനു് ധരിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടു്. ദു
ച്ചികാണട മുടിയ കിണ്ണരപോലേ ധന്മക്കപ്പോയത്തിൽ മ
റഞ്ഞ ഭയംകരനാണു് ‘അങ്കു്’. അങ്ങനെയപ്പോലെ ഈ മാതിരി
മോഹി മോഹകമം, മരായം ചെയ്യുന്നില്ല.”

രാജാവു് ആരോഗ്യവന്നയിലാശി:—

“എന്നെങ്കണ്ണിച്ചു് ഇവർക്കുണ്ടായിരിക്കുന്ന ഈ കോപം നിവ്യാജമാണണാ എന്നു് ഈ വള്ളടെ ഭാവം കാ
ണുന്നും എനിക്കു് ശക്കിപ്പേക്കണ്ണിവണ്ണം. തൊൻ രഹ
സ്ഥിൽ വിവാഹം ചെയ്തിട്ടു് അതു തീരെ വിസ്തൃതിച്ചു്
ഈവളേ നിരസിക്കുമാറു് കരിനച്ചിതനായിത്തീന്നാൽ
എതു തീരുമായ കോപം ഇവർക്കുണ്ടാക്കാമോ അതു
യും അംഗവിധിയം ഇപ്പോൾ എന്നെങ്കണ്ണിച്ചു് രോഷ
ഉണ്ടായതുപോലെയാണു് ഈ വള്ളടെ പുരിക്കുമും വള
തെളുക്കാണന്നതു്. അനംഗനായ വണ്ണിതാക്കരാൽ ഏ
റാവും കുശലയായി ആ ദേവന്തരെ ചാപത്തെ ഒടിക്കു
കയാണാ ചെയ്യുന്നതു് എന്നു് ഇവള്ളടെ ഭ.കടി കാണം
ക്കുവാം തോന്നിപ്പോകുന്ന —”എനിക്കിനെ വിചാരിച്ച
കിൽച്ചിന്നെവളിവായി അദ്ദേഹം ഇങ്ങിനെപറത്തു്—

“ഒറേ, ഭഷ്മപരമാന്തര ചരിത്രം സർവ്വങ്ങം അറിയാതിട്ടുള്ളോ. നീ മാറുമെ എന്ന ഇങ്ങിനെ ആക്ഷഘപിക്കയിട്ടാൽ ഒരു ദിവസം മാറ്റണം.”

“നന്നാം! ആക്ഷപ്പാട് എന്ന ഇട്ടേം. താന്നെതാനിയാക്കിവിട്ടു. വായിൽ തേനം അക്കത്തു വിഷ്യും ബൈച്ചുകൊണ്ടു ഇട്ടേം എന്ന വണ്ണിച്ചു! പുഞ്ചവംശം എത്ത് വിശ്വസിക്കാതു ഇട്ടേംത്തിന്റെ വഖനത്തിൽ തോൻ കട്ടങ്ങിപ്പോയില്ലോ” — എന്ന പറഞ്ഞു ചേലാണു ലംകാണ്ട മാവംമറച്ചു ശക്കുമ്പു തേങ്ങിതേങ്ങിക്കരുതു. ശാർജ്ജരവൻ:— “മനസ്സിന്റെ ചാപലും ഏതുവണ്ണം ആലോച്ചിച്ചു തകയാതിനന്നാൽ ഒട്ടവിൽ ഇങ്ങിനെ പദ്ധതിപിക്കേണ്ടിവരം. അതുകൊണ്ടു, ഇടപാടേതാനും വേണ്ടിപ്പോലെ പരിക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടാതെ ചെയ്യുകയും. വിശ്വഷിച്ചു, രഹസ്യമായി ണ്ണാക്കന്ന വേഴ്ത്തു ഗാഡമായി ആലോച്ചിച്ചിട്ടു ആകാവു. അന്തരംഗം ശരിയായി ഗ്രഹിക്കാതെ, തോന്നിയപോലെ വലുവയ്ക്കായി വേഴ്ത്തുണ്ടായാൽ ഒട്ടക്കും അതു ഇന്ത്യകാരം ബെരമായി മാറും.”

രാജാവു:— “കഴും! ഇവർ പരയുന്നതുമാറും വിശ്വസിച്ചു എന്ന ഇങ്ങിനെ തുറന്നും അധികാരിക്കുമ്പെട്ടിരിക്കും.”

ഇതുവരെ ശാർജ്ജരവൻ വെറ്റപ്പുകൂടി:—

“തലകീഴായ് മറിച്ചുകൊണ്ടു” ഇട്ടേം നാംസാമി ചീനതു എല്ലാവണ്ണം കേരംക്കാവിൻ! ഇനിച്ചുനാട്ടുതന്ത്രം വണ്ണനയെന്നതു എന്നെന്നും അറിഞ്ഞിട്ടുംപാലുമില്ലാത്ത

“ഈ സാധ്യി അസ്ത്രമാണവോൽ പറയുന്നതെല്ലാം! സപന്ത, വില്ലരുക്കാഡി എഴുപുാഴം പരവഞ്ചനെയ അല്ല സിച്ചകൊണ്ടിരിക്കുന്നവർക്ക് സത്രവാദികളുമാണവോൽ.”

കാജാവു്:— “മേ, സത്രവാദി, അങ്ങേ പറയുന്നതു ഞാൻ നഥതിരേഖക്കാം. എന്നാൽ ഒന്നു ഞാൻ ചോദി ചുകൊള്ളടക്കേയാ! ഈ സ്കീയേ വഞ്ചിച്ചിട്ട് ഏ നിക്ക് എന്നേങ്ങ ലാമോണ്ടുള്ളതു്?”

ശാർഡ്വാഹൻ:— “യമ്മംലോപം.”

കാജാവു്:— “പെഞ്ചവന്നാർ നപയം ധമ്മലോപത്തെ വരിക്കുന്നവരാണോ വിശ്വസിക്കുന്നതോ?”

ശാരദപതിൻ:— “ശാർഡ്വാഹ, വെറുതെ ഈ വാഗ്പാദ മെന്തിനാണോ! ഇക്കാവിൻ്റെ ആളശ്രദ്ധപാലു നാം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. ഈനി നടക്ക് മടക്കിയേറ്റുകാം.”

ശാർഡ്വാഹൻ:— “രാജാവേ, സത്രമായി അങ്ങു് പരിപു മിച്ചിട്ടുള്ള സുലുതയാണിവർ. ഈവെള്ള അങ്ങു് കൈകൈക്കാള്ളുകയോ തള്ളിക്കള്ളുകയോ യെമെഴ്ചും ചെയ്യാം. ദാന്തുഖ സംബന്ധിച്ചുള്ള സർവ്വലാര വും ഭർത്താവിനാണോ. ഈവെള്ള പാണി ഗ്രഹണം നടത്തിയ അങ്ങു് ഈനി ഈവള്ളട കാത്തതിൽ: എ ഇചെയ്യാവും തൈപ്പര്യക്ക് ചോലുമില്ല. തൈപ്പര്യ പോകാണായി. ഗൗതമി, മന്ത്ര നടക്കു.”

(അങ്കിനെ അവർ ചുറ്റപ്പാടായി.)

“ഈ യുത്തൻ്റു് എന്നെ വഞ്ചിച്ചിരിക്കുന്നോ. ഈനി നിങ്ങളും അന്നാമയായ എന്നെ ഉച്ചപക്ഷിച്ചുപോകയാണോ” എന്ന ദിനാലാപത്താട്ട ശക്കത്തു ഗൗതമി കൈ പിറ്റുടന്ന് ചുറ്റപ്പെട്ടു.

ഗൈഥത്വി:—“ശാർദ്ദുവ, ഇതാ ശക്കന്തള നമ്മുടെ പി
നേബ കരാത്തുകെട്ടണ്ട് വജനം. തേര്താവു് പഞ്ചം
വാഴക്കര പരബ്രഹ്മകാണ്ട് നിർദ്ദിയം നിരസിക്ക
യാൽ ഇനി ഏൻറെ മകർ എത്തുവച്ചും!”
ശക്കന്തള പേടിച്ച വിറയ്ക്കുമാറു് ശാർദ്ദുവൻ കോ
പ്പാത്രതാട തിരിത്തു നോക്കി.

“എത്തു” തോന്ത്രാസമാണിതു്! ഭാഷത്തിൽ മാ
ത്രം കുറുക്കി നീ പിനേയും താനേന്താനിത്തം കാണിക്കു
നാഡോ! രാജാവു് പറയുംപോലെയാണു നിന്റെ അവ
സമയക്കിൽ മാവിന്നും പററിയ നീ നിന്റെ അപ്പേ
സോ പരിത്രാജ്യയാണെന്നു്” രാതേത്തങ്കു. താൻ സതി
അബന്നനു ഭേദാധി നിന്നിൽ ദ്രശ്യമായുണ്ടക്കിൽ, ഒ
ത്രുപ്പുമത്തിൽ ഭാസിയുടെ നിലക്കിൽ പാക്കന്നതായോ
ലും ശ്രദ്ധയ്ക്കുതനെ. അതുകൊണ്ടോ, നീ ഇവിടെ നി
ഛുക്കു. തെങ്ങും പോകട്ടു.”

രാജാവു്:—“അല്ലായോ താപസനാരെ, എന്തിനാണോ
ഈ സുനിയെ നിങ്ങൾ ഇക്കിനെ കുഴക്കിന്നതു്! ഈ
വിടെ ഇവരുക്കു് എത്തുത്തി! ശശാക്കൻ കൂദിനിയെ മാ
ത്രമേ ഉല്ലസിപ്പിക്കയുള്ളൂ. മാത്താണ്യൻ കുലവിനിയി
ലല്ലാതെ വിഹരിക്കുവില്ല. അതുപോലെ, സപ്രഭാത്യിൽ
മാത്ര, മഹിക്ഷാവരാണോ ജിതേത്തുഡിയമാർ. അവയുടെ
മനസ്സു് പാക്കിത്തിൽ കൂചെല്ലക്കയില്ല. പിന്നെ എ
ന്തിനോ ഇവശ്ശേ ഇവിടെ നിന്നുണ്ടാണു്!”

ശാർദ്ദുവൻ:—“കുഴത്രാന്തരാത്തിൽ ആസക്തനാകയാൽ
ഘർവ്വസംഭവം അങ്കോ വിസ്തൃതിഖികയാണെ
ക്കിൽ, ധമ്പംലോചത്തിൽ ഭയമുണ്ടു് അങ്ങേക്കു് ഇവ
കൂടു ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടെന്നുണ്ടോ?”

രാജാവു്:—“ഇക്കാൽത്തിൽ തുരന്തപത്രതക്കണ്ണിച്ചു് താൻ നിങ്ങളോടുതന്നെ ചോദിച്ചുക്കൊം. ഈവശ ഇതിനുമുച്ചു പരിഗ്രമിച്ചുതു് താൻ മറന്നിലിക്കയാണോ എന്നും, ഈവരും ഇവിടെ പറയുന്നതു് അസത്രമാണോ എന്നും സംശയമുണ്ടായിരിക്കുന്നതിൽ, പരിശീതയായ ഭാർത്തയെ പരിത്രജിക്കുന്നതോ, പരക്കിട്ടുതെത്ത പരിഗ്രമിക്കുന്നതോ എന്താണു് അധികം പാപമെന്നു് നിങ്ങൾതന്നെ നിയമിച്ചു പറയുവിൻ്നു്!”

ഹരുക്കട്ടു് പുരോഹിതൻ ഒട്ടോന്നു് ആലോച്ചിച്ചു് തിൽപ്പിനെ “എന്നാൽ, ഈവിടെ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യാം” എന്നു് ആരംഭിച്ചു.

രാജാവു്:—“അന്നുംസിക്കാമല്ലോ.”

പുരോഹിതൻ:—“പ്രസവംവരെ ഈവരും എൻ്റെ വൈക്കതിൽ പാക്കുന്നു. ഭോഗം” വകുവത്തിയായ പുത്രന്മാരുടുക്കുമെന്നു് മഹാബ്രഹ്മണർ അന്നറമിച്ചിട്ടിട്ടില്ലോ. അത്തരം ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കു തിക്കണ്ടു പുത്രൻ ഇതു കണ്പച്ചതുണ്ടിയിൽ ജാതനാഞ്ഞന്തായാൽ ഇവശേഷ വേണ്ടംപോലെ സത്കരിച്ചു് അന്തിച്ചുരത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കൊം. അല്ലെങ്കിൽ, ഇവരും അല്ലെന്നു അട്ടക്കലേക്കുതന്നെ പോയിരക്കേണ്ടതു്.”

രാജാവു്:—“അങ്ങൾക്കു അഭിപ്രായംപോലെയാവാം.

“വത്സ, എൻ്റെ കുടെ വകു” എന്നു് പുരോഹിതൻ ശക്കന്തള്ളുതെ വിളിച്ചു.

“മുമി പിളിന്റു് ഇതു നില്ലിൽതന്നെ താണമറയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ—” എന്ന ശക്കന്തള്ളു ശോകമോഹിത-

യായി പ്രാത്മിച്ചു. അവർ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് പുരോ മിതനെ അന്നഗമിക്കും, ഗൈതമിയും താപസമായം അവിടെനിന്ന് അപ്പോൾത്തന്നെ പോകും ചെയ്തു.

ശാപമുൻചിതനായ രാജാവു് ശക്തമുള്ളടക കാൽം തന്നെ പിന്നെയും വിനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവെ, “ആയു തും, ആയുതും” എന്ന മറംരംടത്തുനിന്ന് വിഴിച്ചുപ രജനാതു കേരംകൊയ്യുന്നു. “എന്താണുതു്” എന്ന രാജാ വു് സംശയിക്കുന്നേം ഫേശക്കും “വലിയ അത്ഭുതമാണണായതു്” എന്ന വിസ്മയത്തോടെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് പുരോ മിതൻ അവിടെ വന്നു.

രാജാവു്:—“എന്താണണായതു്?”

പുരോമിതൻ:—“കണ്പഗിഷ്ടർ വേർപെട്ട മരണത പ്രോഡി ആ ബാലിക ആത്മായി കൈരണിം ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് തന്നീറ ഭർദ്ദുലിയിൽ പഴിച്ചുപ ചിച്ചു് മരിക്കു്”

രാജാവു്:—“എന്നിട്ടോ?”

പുരോമിതൻ:—“അപ്പരസ്യിത്മത്തിന്റെ അരികെവെച്ചു് ഏഴു ദിവ്യത്വങ്ങൾു് മഹിഷാസുരത്തിൽ ഇരങ്ങിവന്നു് അവണ്ണ എടുത്തു് ആകുഗാംതക്കും നീം ഉടൻ മരഞ്ഞു്.”

രാജാവു്:—“ആ സൂരീയക്കരിച്ചു് എനിക്കു യാതൊന്നും അനിവില്ലുന്നു് തൊൻ ഹ്രതിനുംവെ തജ്ജിവിട്ടു കഴിഞ്ഞു. വെരും ഉണ്ടാക്കുന്നേരുകൊണ്ട് എപ്പുകാൽമാണംതു്? ഇനി ഇതിനേപ്പറ്റി നാമാഞം വിഖാനപ്പേണ്ണോ. അങ്കു് ചെന്ന വിശ്രമിച്ചാലും.”

“അങ്ങേക്കു വിജയം” എന്ന് ആരാസിച്ച പട്ടം
മിതൻ പോയി.

രാജാവിന്റെ ഒരു പ്രഭു എന്ന ക്ഷീണിമണ്ഡാക്കക്ക്
യാൽ ഒരു ദിവസം വേതനതിലെ മഹ്യനടത്തിക്കൊണ്ടാണ്
ആഗാരതിലെ ക്ഷീണി എഴുന്നള്ളി. അക്കിനെ ചെല്ലുന്നോടും
അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരം ശക്തിയുള്ളതെന്നുണ്ട്.

“നിരാക്രതയായ ആ മനിക്കന്നുക തോന്തപരിഗമി
ചുവളാണെന്ന്” എനിക്കു തോന്തന്ത്രയില്ല. എന്ന
ലും, എൻ്റെ മനസ്സു് ഇങ്ങിനെ തപിക്കണ്ടതെന്നാണ്?
ഈ മനസ്സാപാഠ കാണാനോടും അവളുമായി എനിക്കു
ഇതിനുവും വേഴ്ചയണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്ന ശക്തിക്കേണ്ടിവ
ഞബല്ലും.”

ഇങ്ങിനെ രാജാവിന്റെ മനസ്സു് നിലയറയ്ക്കു
തായി.

ആറാം അക്കം.

ജാനകൻ, സുചകൻ എന്നീ രണ്ട് രക്ഷിക്കേണ്ടതു
നിരാക്രാന്തായ നഗരാധികാരി ഓന്നാർ വീമിക
ശ്രീ ചുററിനടക്കാനോം, മഹാരാജാവിന്റെ നാമമുട്ട്
യും അംഗൂഹീയകതോടുകൂടി എതാണ്ഡാണ മക്ക വ
നെ പിടിക്കുടി. രക്ഷിക്കരം അവനെ പിന്നെകെ കെട്ടി
പൂടിച്ചു് മുഴുിയാൽ മുത്തുകിൽ ഇടിച്ചുകൊണ്ട്, “എന്ന,
കുള്ളാ, പൊന്നതന്മാൻ ഇ തിരഞ്ഞെടു നിനക്കു
എങ്ങിനെ കിട്ടി” എന്ന ചോദ്യമായി.

ദിനനായ മുക്കവൻ—“പൊന്ന് തന്മരശമൊരോ, നിങ്ങൾക്ക് ഒരു സംഭാവനാ! തോൻ കട്ട നടക്കിനാവന ല്ലോ” എന്ന് വിലചിച്ചു.

ജാനകൻ:—“എന്നാൽ, ആശ്രമാവാസിനെന്നാവെച്ചു മഹാശാഖാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് നിന്നെ വിളിച്ചു ദാനം ചെയ്യുതായിരിക്കാം ഈ തിരുവാഴി!”

മുക്കവൻ:—തന്മരശമൊരു കേരംക്കണ്ണ! ശങ്കാവതാര തിരി പശ്ചിമ മുക്കവന്നാണ് തോൻ.”

സുവകൻ.—“എടാ, കിളി, നിന്റെ ജാതി ത്രഞ്ചം ചോബിച്ചുവോ?”

അധികാരി:—“സുചകാ, അവൻ മുഴുവൻ മറയ്ക്ക പറയട്ടേ. ഇടയ്ക്കു തന്മരാത്തു്.”

രക്ഷികർ:—“അവിഥരെ കല്പനപേശലേ.”

അധികാരി:—“പറയെടാ, കേരംക്കണ്ട്.”

മുക്കവൻ:—“തോൻ ചുണ്ടലിട്ടും വലവിശിയും മീൻ പിച്ചു വിറിട്ടാണ് കട്ടംവോ പുലത്തിന്നതു്.”

അധികാരി:—“നിന്റെ കാലക്കേപം പരിത്രാലംത നേന്.”

മുക്കവൻ:—“തന്മരാനു് അങ്ങിനെ തോന്നത്തു്. പലതുകൊണ്ടു ചീതയുംനുന്നു്” മറ്റൊരു വർഷ ആക്കേ പിച്ചുാലും പരമ്പരയായുള്ള തോഴിൽ മനസ്സുക്കണ്ണ കൂടാ കൈവിട്ടുകൂടാ. കരളിന്ന് ഏററുവും അലിവു കുടിയ വെവികമൊരുപോലും കലയമന്ത്രിനുവോ സ്ത്രി കട്ടം ശക്കുടാതെ ആട്ടക്കണ്ണ കൊല്ലുറിപ്പേ?”

അധികാരി:—“അതിരിക്കട്ടേ; ഈ മോതിരം നിന്നും എങ്ങിനെ കിട്ടി എന്ന പറ?”

മുക്കാൻ: “ ഒരുന്നാർ തൊൻ പഴയിൽ വലവിശിയ ദ്രോഡ അതിൽ ഒരു ചെമ്മീൻ കുടങ്ങി. അതി നേ പിടിച്ച് അരുത്തതിൽ അതിൻ്റെ വയറേൽ ഇം മോതിരം തിള്ളുകിക്കാണ്ട് കിടക്കുന്നതു കണ്ട്. ഇന്ന് സാപ്പാട്ടിനു വേരെ വക കാണായ്യ യാൽ ഇം മോതിരം ആക്കുകും വില്ലെങ്ങനായി തൊൻ തെരുവിലേയ്ക്ക് ഇറങ്ങി. അസ്സും ചെക്കും തന്നുഹാക്കുമാർ വന്ന് എന്ന പിടിച്ചുകെട്ടിയിലി ക്കുന്ന. ഇതാണ് സത്രും. ഇനി എന്നെന്ന തന്ന രാക്കുമാർ കെടുന്നാലും കൊള്ളാം, വിട്ടാലും കൊ ഇം. പരമാത്മം തൊൻ പരഞ്ഞതു.”

അധികാരി: “എണ്ണോ, ജാനകാ, ഇവൻറെ വികുതവേ ഷ്വും, ഇവൻറെ ഫോമത്തിലെ മീൻനാറരൂപംകുണ്ട് ഇവൻ മുക്കാൻതന്നെന്നായാക്കിരിക്കുണ്ട്. മീനി നെറു വയററിയ്ക്കിന്നാണ് ഇം തിരുവാഴി കിട്ടിയതെന്ന് ഇവൻ പരയുന്നതിനെപ്പറ്റി മാത്രമേ ഇനി ആലോചിക്കവാനില്ല. അതിലേക്കും നാ കും കൊട്ടാരത്തിലേക്കും ചോക്കാം.”

അപുകാരം പുരപ്പുട്ട നഗരാധികാരിയെ “നടക്കും, വില്ലും” എന്ന മുക്കാനെ കുള്ളിക്കൊണ്ട് രക്ഷ കിട്ടം അനന്നമിച്ചു. അവൻ ഗ്രാമപഠനത്തിൽ എത്തി അധികാരി:—“നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഇം പുള്ളിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഇവിടെ നില്ക്കുവിൻ. ഇവൻ ചാ ടിപ്പൂകാതെ സുക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം. തൊൻ തിരുവിതചേന്ന് ഇം തിരുവാഴി കാണിച്ചു സംഗ തിരെയല്ലാം ബോധിപ്പിച്ചും ഉത്തരവു വാങ്ങി ഉടൻ വരാം.”

രക്ഷിക്കം:—“അവിട്ടും പോതി വരുണ്ടോ. അവിട്ടേതെ
പുരിൽ തിരുവാളയും മലാവട്ടു്.”

അയികാരി ഉചന കൊട്ടാരമ്പിലെക്ക് കടന്ന. ①
ക്ഷീകരം അവിടെ കാത്തു നില്പായി.

സുചകൾ:—“യജമാനൻ പ്രായിട്ട്” നേരം കിരീത്യേരം
യായല്ലോ.”

ஜான கார்:—“மஹாநாஜாவின்ற ஸ்த்ரீயியில் ஸ்தாதா எனக்குத் தூண்டுப்பாலெ கேரிசெப்புமா?”

ஸுவகன் : “ ஹவன கொப்பமாலயிடிக்கவான் ஏற்றா
கெக்கம் திட்டங்கள்.”

പല്ലിരമ്മിക്കൊണ്ട് ആ രക്ഷി കൈയ്യോടുനാതുക്ക് എൻ്റെ “അഞ്ചും, എന്നൊക്കെല്ലാത്തു! തൊൻ കൂളിന്പു” എന്ന മുഴവൻ നിലവിലിട്ടു.

ஒரை கள்:—“ஹதா, யஜமானங் உத்தரவு வாணி ஹ
.க்ஷோதி வாய்ன. ஏடுகா குதிதா, நீ குழக்கரெய்கிடம்
நாலூ யக்கி தீரிருந்துவாய்க்கி.”

അംഗീകാരി അവിടെ വന്ന.

“හුම මූල්‍යවෙන යිංතයෙකුට. හුමතියෙන් හුව
සා කිරීමෙන් නොදුරි හැවෙන පරෙනතෙ ගරියාණු.”
ඇඟකළු:—“කුඩානුපොලු.”

“**മുചകൻ:** “യമലോകത്തു കടന്നിട്ട്”, തിരിയെ വന്നവനാണിവൻ.”

അവർ ഉത്തരവിന്റെ മക്കവനെ കെട്ടശിഥിവിട്ട്.

“തന്മരാൻ എൻ്റെ ജീവനെ കുറിച്ച്” എന്ന
എ മക്കവൻ അധികാരിയോട് തൊഴുകുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.
അധികാരി:—“നിന്നെ വിട്ടുയ്ക്കുക മാത്രമല്ല, തിങ്ക

വഴിയുടെ വില നിനക്കെ തങ്ങാനായി മഹാരാജ്ഞ്
വു തിരമന്നൂകൊണ്ട് കലിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് ആ ഉദ്ഭ്രാഗസ്ഥൻ ഒരു പണക്കിഴി ആ മുക്കുവൻറെ കൈയ്യിൽ കൊടുത്തു. മഹാശംഖാ
ദണ്ഡാടെ നമ്മുടിച്ചുകൊണ്ട് ആ കിഴി അവൻ വാങ്ങി.

“പോന്നതനും തിരമന്നൂറിലേക്ക്” അടിയന്തിൽ
ഇങ്ങിനെ തിരുവള്ളൂർ മണിയല്ലോ. അഡിയൻറെ
നല്ലകാലം!” എന്ന് അവൻ ആമോദിച്ചു.

സുചകൻ:—“തുക്കമത്തിൽ കയറിയവെന അതിൽ
നിന്നിരക്കി അംബാരിയിൽ ഇത്തരുകയാണ്” ഈ
പ്രേഫുണ്ടായതു. ഇതിലധികം നല്ലകാലം മററം
തുവേണം!”

ജാസ്തകൻ:—“യജമാനേ, ഇവന്നുകൊടുത്ത സമ്മാനം
കാണാമ്പോൾ തിരമന്നൂറിലേക്ക്” ആ തിരുവാഴി
യിൽ എന്തോ പ്രജ്ഞുകമായ പ്രതിപത്തിയുണ്ടെ
നംതാനന്നം.”

അധികാരി:—“എറാവും വില കുടിയതാണെന്നുവെച്ചു
ല്ലോ, തിരമന്നൂറിലേക്ക്” ആ മോതിരഞ്ഞൊട്ട് ഈ
അയം പ്രതിപത്തിയുണ്ടായിരിക്കുന്നതു. ആ മോ
തിരം കണ്ണപ്പാർ എന്തോ ഇണ്ണജന്തതിന്റെ ഓ
മ്മ തിരമന്നൂറിലേക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കും. തിരു
ന്നൂറിലേക്ക് സപാദ്ധവികമായി എറാവും ഗാംഡി
ആമായിരുന്നിട്ടും ആ മോതിരം കണ്ണേഞ്ഞുകൂടി
തിരമന്നൂറിലെ കണ്ണുകൾ അതുപെട്ടെന്നുണ്ടായി.”

സുചകൻ:—“എന്നാൽ അവിട്ടനു തിരമന്നൂറിലേക്ക്
ഉപകാരം ചെയ്യുതായി വന്നവല്ലോ.”

“ഈ മീൻകൊല്ലിക്കാണ മദ്യാപകാരമായതു” എന്നപറ്റതു് അവനെ ജാനകൻ അസൃതയോടെ നോക്കി.

മക്കവൻ:—“ഈതിൽ പാതി തന്മാരകമൊർ എടുക്കണം. തന്മാരകമൊഴിം” എൻ്റെ പേരിൽ നല്ല മനസ്സുണ്ടാവെട്ട്.”

ജാനകൻ:—“അതു വേണ്ടതുനെന്നു.”

അധികാരി:—“അരയരെ, തനിക്കു മത്താഭക്തുമെന്നു് എനിക്കു മുന്നേ അറിയാം. ഈമുതൽ എൻ്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവക്കാതിയാണെന്നു താൻ. ഈ സ്ഥലം നല്ല ചണ്ണം ഉറപ്പിക്കുവാൻ നമ്മൾ” ഒക്കമിച്ചിരുന്നു കടിക്കണം. വത്രു, നമ്മൾ ഹാരായക്കെടുത്തു കയറാം.”

അതിനിളം ആ ഉള്ളാഗ്രഹമൊർ മക്കവനെ മുക്കുവെന്നു ഡയിൻ നടത്തിക്കൊണ്ടു യാത്രയായി. ആ രംഗം അതു ഘടകാണ്ടു കഴിത്തെ.

വസന്തകാലമായി. സാമ്പത്തി എന്ന പേരായ അസ്സരസ്സീ ദൈനാദി വിമാനാനുഭവയായി വന്നു് കൊട്ടാരമ്പിലെ ഉള്ളാന്തതിൽ ഇരഞ്ഞി. അസ്സരസ്സീത്മത്തിൽ അവരുടെ തുടക്ക തവണ അപ്പോരും അവസാനിച്ചിക്കുന്നു. വിശ്വഷിച്ചു്, അവിടെ മഹാശ്വാവൻ്റെ സ്ഥാനത്തിനായി വന്നു കാലമാണിതു്. അതുകൊണ്ടു് ആ തിന്മത്തിൽ ഇന്നി അവരുടെ താമസിക്കേണ്ടതില്ല. ദിശാശ്വന്തരാജാശ്വിയുടെ സ്ഥിതി നേരിൽക്കാണ്ടു മനസ്സിലുാണും വിശ്വാനായിട്ടുണ്ടു് അവരും ഇപ്പോരും ഈ ഉള്ളാന്തതിൽ ഇരഞ്ഞിയിരിക്കുന്നതു്. അവരുടെ മെനകയുമായിതു ബന്ധതാൽ ശക്കാളുമായി ആത്മനിർവ്വിശ്വഷമായ സ്ഥാ

മെനക എല്ലിക്കയാൽത്തന്നൊന്നാണ് അവളുടെ ഇ ഇ പറപ്പാട്. അവരും രാജധാനിയെ ആകമാന മാഡാന നോക്കിയതിൽ, വസന്തകാലമായിട്ടും, കൊട്ടാരത്തിൽ ഉസ്വത്തിൻ്റെ ദയക്കുംപെല്ലാംരം കാണായും അതുപെല്ലും. ദിവ്യദിഷ്ടികൊണ്ടു് എത്തോന്നം ഗ്രഹിക്കവാൻ അവരും ശക്തയാണുകില്ലോ, മെനകയുടെ അഭിലാഖംപോലെ, എല്ലാം പ്രത്രക്ഷമായി അറിയുന്ന തിനും അവരും തുനിന്തു. ഉച്ചവന്നതിൽ അവരും ഇര അദിയദ്ധോരം, പരഞ്ഞതിക്കരയന്നംമധുകരികയെന്നം പേരായ ഒന്തു് ഉദ്ധാനപാലികകരം അവിടെ മാവു തളിത്തി ചിക്കന്നതു് നോക്കിക്കൊണ്ടു് നില്ലായാണു്. അതുകണ്ടു് അവർ എന്നാണു പറയുന്നതെന്നു കേൾക്കുവാൻ തിരിക്കുന്നിയാൽ മറത്തു് സാന്നമതി അവക്കരിക്കുവേണ്ണ.

പരഞ്ഞതിക:— “ഈമധുമാസത്തിനാഴിവചെതന്നും വഴി ത്രിക്കൊണ്ടു് ആദോഹം പേരുകിയ പരഞ്ഞത്തുപോലും, മധുകരങ്ങപോലും ആപുതമായി ആത്മംഗളമെന്നുപാലെ പത്രതായി മൊട്ടിട്ടു് ഇ തേനോവിതാമധുരാത്തിയോടെ വിള്ളുക്കുന്നു.”

“പരഞ്ഞതികേ, നീ എന്നാണു് അവിടെ തനിയെ നിന്നുകാണ്ടുമന്ത്രിക്കുന്നതു്?” എന്ന മധുകരിക വിളിച്ചുവോടിച്ചു.

പരഞ്ഞതിക:— “കയിലിൻ്റെ പേരാണല്ലോ എനിക്കു്. മുതം ചുണ്ണിച്ചുകാണുന്നോരും പരഞ്ഞത്തിനു് ഉസാധം വള്ളുമല്ലോ.”

“മാ, വസനകാലമായി” എന്ന വർഷിച്ചുരക്കം ണ്ടു് മധുകരിക്ക അങ്ങോടു് വിരദ്ധവോടെ ചൊന്ന.

പരം്തിക:—“മധുകരികേ നിനക്കു് വണ്ണിന്റെ പേരാ സ്ഥല്ലുാ. മഴിച്ചുകളിച്ച സൗഖ്യനടക്കേണ്ട കാല മല്ലേ ഇതു്?”

മധുകരിക:—“തോഴി, നീ എന്നെ തങ്ങിനില്ലോ മോ? തോൻ എന്തിനിനുമാംപുവുപൊട്ടിച്ചു് അനംഗനെ പുജിക്കേടു്.”

പരം്തിക:—“പുജാഹലത്തിൽ അർഖാംശം എനിക്കു് താമോ?”

മധുകരിക:—“അതു് ചോദിക്കേണ്ടെന്നോ? ശമീരം രണ്ടാംബന്ധിലും ജീവൻ നമ്മകു് ദന്നാംബല്ലുാ.”

ഇങ്ങിനെ പരംതു് മധുകരിക തോഴിയെ അവലും ബിച്ചുനിന്നുകൊണ്ടു് മാംപുവു് എന്തിപ്പറിച്ചു്.

“ഈതു് പുണ്ണംഡയി വികസിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും, തെ ട്രാവിച്ചുത്താകാഞ്ഞുള്ള സൗഖ്യരംഗം നല്ലവന്നുണ്ടു്” എന്ന പരംതു് അതിനെ കൈയ്ക്കിയെ വെച്ചുകൊണ്ടു്—

“എടോ മാംപുവു, വസന്താംഭത്തിൽ വിഘ്നതി നില്ലുന്ന കാമദേവന്നാണി നിന്നെ താനിതാ നൽകുന്നു. അനംഗന്റെ പദ്ധതിയും നിലവിലുണ്ടു് ആശാനകളും മനസ്സിനു നീ അതിലോരുമാ തീരുക്കേടു്”—എന്നു് അവൾ അപ്പിച്ചുത്താങ്കും.

അപ്പോഴേക്കിം കഞ്ചുകി അതു് കുണ്ടു് ദേശ്ചുതേ, ദു അവിടെ ഓടിവന്നു.

“അങ്കതയ്ക്കു്! വകതിവിവില്ലുംതവഞ്ചേ, നീ എന്തു താങ്കാനിതമാണു കണ്ണിക്കുന്നതു്. മഹാരാജാവു് വ

സംസ്ഥാത്സവം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു നീ മാർപ്പുവരക്കുന്ന
വോ!”—എന്ന് ആയാൾ ചൊടിച്ചു.

ഉള്ളാനപാലികകൾ രണ്ടുപേരും ദ്രോക്കലരാൻി.

“ആയും പ്രസാദിക്കുന്നേ! തങ്ങരം ഇതു” അറി
ഞ്ചിട്ടില്ലോ.”

കമ്പുകി:—“നിങ്ങരം അറിഞ്ചിട്ടില്ലയോ? ഈ ധന
നകാലത്തിൽ പുജ്ജിതങ്ങളാക്കാ വുക്ഷങ്ങളും അ
വയെ പരിസേവനം ചെയ്യുന്ന പക്ഷികളും കുടി
മഹാരാജാധ്യ തിരുമന്ത്രിലെ ആജ്ഞയെ കേട്ട് അ
തിന്റെ, ആചാരിക്കുന്നതു നോക്കുവിന്നു! വസന്ത
ആരംഭിച്ചിട്ടു് ഇതുയും നാളായിട്ടും മാവിന്മെഞ്ചക്ക്
ഇതു ഇന്നിയും ധൂമ്രവാടി ഉണ്ടായിട്ടില്ലോ. ചെങ്ക
രഞ്ചിയാലേ മൊട്ടകൾ ആ മട്ടിൽ നില്ക്കുന്നതല്ലോ
തെ ഇനിയുമിതാ വിടന്നിട്ടില്ല. ശിശിരകാലം അ
വസാനിച്ചുതു കണ്ണിട്ടും കയിലുകളോന്നും കണ്ണും തു
രക്കുന്നില്ല. അനന്തരാ ആവന്നാഴിയിൽനിന്നു് അ
നൃകൾ എടുത്തതു് വില്ലിൽ തൊട്ടക്കാഞ്ഞ പെട്ട
നു് ഭീതനായി നില്ക്കുപോലെയാണു് ഇപ്പോഴും
തെ അവന്മരയന്നു് നിങ്ങരം കാണുന്നില്ലോ?”

“അതേ! അക്കിനെതനെന്നയാണു കാണുന്നതു്. ഒ
ധാന്നാവനാണുല്ലോ രാജാഷ്ഠി” എന്നു് അവിടെ മറ്റൊരു
നില്ക്കുന്ന സാന്നമതി സ്വയം സമ്മതിച്ചു.

പരിഞ്ചിക:—“ആയും കേട്ടാലും! രാജസ്വാലന്നായ മി
ത്രാവസ്തു നൈപ്പാദാശ തുപ്പാദാശഗുണ്യാഡായി ഇങ്ങോ
ടയച്ചിട്ടു് അധികം നാളായിട്ടില്ലോ. തിരുമന്ത്രക്കു
ചെന്നതിൽ ഈ ഉള്ളാനത്തിന്റെ സംരക്ഷണമാണു്

என் மஹாஜாவு தினமளிப்புகொள்ளு என்றென்றே எடுப்பிடிக்கூண ஜோலி. தெய்வர்கள் ஹவிடெ அல்லாய பதிவையும் மாறுமே உள்ளதிட்டுத்து. அது கொள்ளலாமா” ஹட வர்த்தமானும் தெய்வர்கள் கேர்ப்பக்கு தின்னாறு.”

கனுகி:—“ஹஸ்பார்ட் தொங்க கூவித்து. ஹனிமேலியின் நினைவு ஹஸ்பார்ட் செய்தது.”

உழூங்பாலிக்கமார்ட்:—“மஹாஜாவு ஆறு காலை தாலுவாஸ் வஸநேதாஸவும் நிழேயிடிக்கூண து” என்ற தெய்வை அரியிக்காவுண்டாளை கிடை கேர்ப்பக்கு வாங்க தெய்வர்கள் வழாரை கீழத்துக் கூட்டுறவு.”

“மாண்பும் உஸவும் கேட்டாட்டுந்தித் தீர்வை உஸுவிகளுமிரிக்கை, ராஜாவு” ஹஸ்பார்ட் வஸநேதாஸவும் நிழேயிடுதினா” கெட்டுவை குடிய வழு மேறு வழங்காயிரிக்கூணம்” என்ற ஸாம்மதி விசாரித்து.

கனுகி:—“ஹசாஞ்சு பரகை அரித்தூக்குப்பின்றதா ஸாலூ. பினை ஹது நினைவோடு பரியுண்டி என்றாஸ் விரோயா? மஹாஜாவு” கைநை ஒலை நிராகரித்து நினைவு கேட்டிக்கூடிலோ.”

உழூங்பாலிக்கமார்ட்:—“கேட்டிட்டுள்ளு”. தினவாழி களை கிடியதுவதேக்குத் தெய்வானமெல்லாம் ராஜஸ்ராம நிற்கின்ற தெய்வர் அரித்திக்கூணம்.”

கனுகி:—“என்னால், ஹனி எனிக்கு” அல்லும் மாறுமே நினைவை அரியிக்கவான் ஜூத். அது ஒடுமோதின் களத்தாட்குடி, தாங்க கைநைவை ராஜஸ்ராமயில்

മനു പരിഗ്രഹിച്ചുതു സത്യമാണെന്നും, ഏറ്റുകൊണ്ടോ താങ്കാലികമായുണ്ടായ ബുദ്ധിത്രംതാലും എന്ന് അവക്ഷേ താൻ നിരാകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും സുരഖായുണ്ടായി മഹാരാജാവു് തീയതുമായ പദ്ധതാപത്രതാൽ വിവശനാങ്ങീന്നിരിക്കുന്നു. മധ്യില തെത്തേപ്പുാലെ ഉറ്റിമാതമായി രാജുകാൽവിചാരത്തിൽ അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ ഏപ്പേട്ടുന്നില്ല. മെൻസി അവസ്ഥകളിലെപ്പോം അദ്ദേഹത്തിനിപ്പോൾ വെള്ളപ്പുാണുണ്ടായിരിക്കുന്നതു്. ശരൂയിൽ അദ്ദേഹാട്ടമി ക്ഷേഡ്ധം തിരിത്തു മറിത്തു കിടന്നകൊണ്ടു് തീരെ നിറ്റായീനന്നായിഞ്ഞദ്ദേഹംരാവുകൾ പോകുന്നു. ഓക്സിംപ്പു താൽ മാത്രമാണു് അദ്ദേഹം അന്തഃപുരത്തിൽ ചെല്ലുന്നതു്. അവിടെ കാന്തമാരോടു ചേര്ന്നു സല്പവിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു്, പെട്ടുനു ചില പ്പോൾ ശക്കത്തും പുരുഷകൊണ്ടു് അവരെയാ രൈയകിലും വിളിച്ചു് അതിൽ അദ്ദേഹം ലജ്ജി തനാവാറുണ്ടു്”

സാമ്മതി ഇതു് അത്യന്തം സംതാപംതാടക്കുടിയാണു് കെട്ടതു്.

“—ഈക്കിനെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇപ്പോൾ ഏറ്റവും അസ്പദമന്നായിരിക്കുന്നതാണു് വസംന്താസം വം വെണ്ണേണംവെച്ചുതു്.” എന്നു് കമ്പുകി തുടർന്ന് പറഞ്ഞു.

“ഈതു യുക്തംതന്നെ” എന്നു് ഉള്ളാനപാലികമാണ് ശരിവെച്ചു.

ഉണ്ണെ മരീരിഞ്ഞുനിന്നു് കേരംക്കായുന്ന ശമ്പുതാൽ കമ്പുകി അദ്ദേഹാട്ട നോക്കിയപ്പോൾ മഹാരാജാ

വു” എഴുന്നിള്ളുന്നതു കണ്ട്. ഉല്ലാസപാലികമാരെ അവ വൈകട ജോലിക്കായി നിയോഗിച്ചു രാജാവിനെ എതി രേറ്റുകൊണ്ട് ആരും മുണ്ടാട്ടുന്നു. പദ്ധതിയാവ തിനും അന്നത്രപരമായ വേഷത്തിലാണ് രാജാവിൻ്റെ വരവു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരുമിച്ചു മാഡമ്പുന്നം പിന്നാലെ വേത്രവതിയും നടക്കുന്നു. “ഗ്രേജുമായ അപം എത്രവാസമയിലും ഭർന്നിയം തന്നെയെന്നും രാജാവിനെ കണ്ടപ്പോരം കണ്ണുകിക്കു തോന്നി.

“ഹതു് ആധുമംതനെ! ഹതു വളരെ ശോകമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും രാജാവിൻ്റെ അപസൗഖ്യത്തിനും ഒട്ടുമിണ്ണു കുറവു്. ഇടങ്കെക്കിയിന്റെ മനിക്കേട്ടിൽ കിഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന പൊൻവള്ളെയാംമാത്രമേ ആരുഭ്രാംമായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇപ്പോരം അണിഞ്ഞതിട്ടുണ്ട്. ഉറക്കമീണ്ടായുംകുറ്റുകൾ കലഞ്ഞിക്കും ശിഞ്ഞും, തീക്കുംണമായമനസ്സാപത്താൽ ചുണ്ടുകുറഞ്ഞു വിളം്പിരിക്കുന്നു. ഏന്നാൽ ഹതുവളരെ ക്ഷീണമുണ്ടായിട്ടും അതു് ഇദ്ദേഹത്തിൽ സ്വാധീനമായുള്ള തേജസ്സുള്ളഭിയാൽ ഒട്ടും വെളിപ്പുടനില്ല. കടത്തുതേയുംതോരും തന്ത്രത്തിനും ശോശങ്കകയാണല്ലോ ചെയ്യുക.”

കണ്ണുകിയെപ്പോലെതന്നെ സാന്നമതിക്കും രാജാവിൻ്റെ ആകാശസൂഖ്യമ കണ്ടപ്പോരം അത്രുതമുണ്ടായി. “ഇദ്ദേഹം നിരക്കരിച്ചു് അവരുന്നിച്ചിട്ടും കുന്നെല്ല ഇദ്ദേഹത്തെക്കരിച്ചു് വിന്തിച്ചുകൊണ്ട് ഭാവിക്കിന്നു് യക്കതന്തനെ” എന്നു് അവർക്കു തോന്നി.

കൊവലം വിന്താമഗനായ രാജാവു് ആ ഉല്ലാസത്തിൽ അഞ്ചുമിങ്ങുമായി ലാത്തിത്രുടക്കാറി.

“എൻറ പ്രിയത്മരാർ സപയമേവ വന്ന് അൻ ഉണ്ടത്തീട്ടം ബുലിമേത്തിൻറ കച്ചപ്പുംകൊണ്ട് ഉറ കൈകിടന്ന തും മതവളംയം ഇപ്പോൾ തീയുമായ പദ്ധാതതാപത്തിനു വേണ്ടിമാത്രമൊള്ളഞ്ഞിനെ ഉണ്ടിരിക്കുന്നതു” എന്ന് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് വിലാപമുണ്ടായി.

“എന്തുചെയ്യാം! ആ പാവപ്പെട്ട ശക്താളയുടെ ഡോഗം ഇങ്ങിനെയൊക്കെയാണെല്ലോ” എന്ന് സാന്നമായി അന്തവിച്ചു.

“ഇംഗ്ലീഷ്മരെതെ ആ ശക്താളാവുംയി വീണ്ടം പിടിക്കുടിയെല്ലാ. ഇതിന് എന്നാണ് പികിതസബചയ്യേണ്ടതെന്ന് എനിക്ക് അറിതുകൂടാ” എന്ന് മാധവപുന്ന് വിചാരംമായി.

കണ്ണുകീ ഉടെന രാജസമക്ഷം ഭേദന് ഇങ്ങിനെ ഉണ്ടത്തിച്ചു:

“മഹാരാജാവു് സവേം്കുംകുംഭം വത്തിച്ചാലും അടിയൻ തും ഉള്ളാന്തതിൽ എല്ലാംഗത്തും ചുററിന്നു് പരിശോധിച്ചു. തിരുവാളയുംപോലെ ഇവിടെ ഏതും എഴുന്നുള്ളി വിനോദിക്കാം.”

രാജാവു്:—“ഹീ; സന്നാഹമായി. ഇനി നീ സപരം ജോലിക്കു പോജ്യാളുക്.”

ഉത്തരവിൽപ്പറ്റി കണ്ണുകീ പോയി.

രാജാവു്:—“എംബോ, വേതവതീ, ഉന്നക്കുമില്ലായ്യായാൽ താൻ കുഡിണിച്ചിരിക്കുകൊണ്ട് രാജുകാൽവിച്ചാ രത്തിനായി ആധാനമുന്നണ്ടില്ല വരുന്നതിന് ഇന്ന് എനിക്കു് ഒട്ടം ഉമേശമില്ലാ എന്നും, അതു

കൊണ്ട് പെത്രരകാൽക്കുടം അവിടെ വേണ്ടംപോലെ തീർമാനിച്ചു് എന്ന പത്രമേഖല അറിയിച്ചുകൊള്ളണമെന്നും മന്ത്രിയായപിതൃനേന്നോട് ചെന്ന പറയുക.”

ഈ നിയോഗത്തോന്തരിൽ നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ട് അവിടെ നിന്ന് വേത്രവരിയും പോയി.

മാധവ്യൻ:— “അങ്കു് ഈ ചുക്കളെല്ലാം അട്ടിയോടിച്ചുകഴിഞ്ഞുവെല്ലോ. ഹേട്ട് പിടിച്ചു എത്തു ഡിനിരകാലം അകലുകയാൽ ഏററാറും രഹസ്യിയമായ് തത്തിന്നിരക്കുന്ന ഈ ഉദ്രാനന്തതിൽ അങ്കു് ഇനി യമാസും വിഹരിച്ചാലും!”

ഈ കേട്ടപ്പോൾ രാജാവിന്നു് ദിർഘനിഃശ്വാസമണായി. അനന്തരം ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

“തോഴ്ര, അനന്തർക്കുടംപെശെല്ലാം തരംനേക്കി ഒരു വിച്ചു വന്നാകുട്ടമെന്ന പറയാറുള്ളതു് ശരിയാണു്. എന്നു ഭാഗിച്ചുതിരുത്തുന്ന പരിഗ്രഹിക്കുയുണ്ടായതിനെ മറചുകൊണ്ട് എന്നിലുണ്ടായ തമോവികാരം ഇപ്പോൾ നീക്കുയ്ക്കേണ്ടതുകൂടി ഇതാം പുജ്ജിബാണ്ണൻ മാംപുവന്നുകും പില്ലിൽ തൊട്ടത്തുകൊണ്ട് എന്നെ പ്രമരിക്കുവാനായി ഒരുപാടി വന്നിരിക്കുന്നു.”

“ക്ഷമിക്കു. എൻ്റെ ഇംഗ്ലീഷ് വടക്കൊണ്ട് കാമരുവൻ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടും തകരുക്കുള്ളേതുകോം” എന്നു് എത്തു വിളുഷ്കാൻ പറഞ്ഞു് മാം പുവുക്കുള്ള അടിക്കുവാനായി വടക്കുന്നു.

രാജാവു് ഇതു കണ്ട് വിരിച്ചു.

നികുതി. അങ്കുടുടെ ബുദ്ധമതേജസ്സു് തൊൻ കണ്ണിട്ടുള്ള താണ്ണല്ലോ. ഇംഗ്ലീഷ്യൻ വെറുതെ ഉപദ

വിക്രൈണം. എൻറ പ്രാണംപരിയോട് എത്തണ്ട് സാദിയുമിൽ ലതകളെ നോക്കേക്കാണ്ട് നെത്രങ്ങളെ സുവിസ്തിക്കേന്നതിന് ഇവിടെ എവിടെയാണ് ചെന്നി വിക്രൈണ്ടു്, അതു പറയു.”

“അങ്കു് വിച്ചപ്പേഖരിച്ചാരിക്കയായ ചതുരിക്കയോട് “ഇംഗ്ലീഷ് താൻ ചെന്ന് വിത്രുമിക്ക നാലു മാധവിമണ്ഡപത്തിലാണ്”എന്നം, “താൻ തന്നെ എഴുതി കൂടി ശക്കത്തുയുടെ ആ ചിത്രം അവിടെ കൊണ്ടിവന്നതു രേണു്”എന്നം അങ്കു് പറയുകയുണ്ടായപ്പോൾ.

രാജാവു്:—“ഈതിനെ. മാധവിമണ്ഡപമാണ് ഇപ്പോൾ തന്ത സ്ഥിതിക്കു് എററവും ഉചിതമായ വിത്രുമ പ്രദേശം. അതുകൊണ്ട് നമ്മക്കു് അങ്കോട്ടു ചെല്ലാം.”

അവർ രണ്ടിലേക്കും ഉടനെ ആ മണ്ഡപത്തിലേക്കു നടന്നു. തിരുപ്പട്ടണിയാൽ മറത്തുകൊണ്ട് സാന്നമതി അവരെ അനന്തരമിച്ചു.

“ഈതാ, വെൺകളിൽ കുത്തതരയോടുകൂടി മാധവിമണ്ഡപം. ഈതു് ഇല്ലാമട്ടിലും സെഞ്ചുവം തിക്ക തെരു് സമു സർക്കരിക്കവോന്നു ഒരങ്ങാനിനില്ലോപ്പോലെ തോന്നുന്നു” എന്ന മാഡവും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. അതിൽ അവതിരവകും കയറി യമാസ്തനം ഉപവിഷ്ടരാകയും ചെയ്തു.

“താൻ ഈ വള്ളികൾക്കിടയിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ശക്കത്തുയുടെ ചൊല്ലയെ നോക്കാം; എന്നിട്ട് ഭർത്താവി നീറ രാഗാതിശയം അവശ്രൂഢിചെന്ന പറകയും ചെയ്യാം” —എന്ന നിയോയിച്ചു് സാന്നമതി അങ്ങിനെ ചെയ്തു.

രാജാവു്:— “തോഴരേ; ശക്കന്തളെയ സംബന്ധിച്ചു് ഇന്നു
കഴിഞ്ഞതെല്ലാം ഇപ്പോൾ തൊൻ വഴിക്കുവഴിയാ
യി ഓക്കെനാ. ആത്രും അവളുമായി ഉണ്ടായ കാര്യം
മെല്ലാം തൊൻ അങ്ങനെയാട്ട പറഞ്ഞിട്ടാണല്ലോ. എ
നാൽ, അങ്കേ അതിനെപ്പറ്റിയുണ്ടാട്ടു് ഇതേവ
രെ ഒന്നം മിണ്ണാതിരുന്നതു് എത്രകൊണ്ണാണോ? അവശ്യ
ശാമ്പുകൊണ്ടു നിരാകരിക്കുവോടു
അങ്കേ എന്നീര അട്ടക്കൽ ഇല്ലാതിരുന്നതു് എ
ണ്ണീ ഭാഗ്യദാഹം തന്നെ. അതിനുണ്ടും വിനീ
ടിം നാം തമ്മിൽ പലപ്പോഴാം വിനോദസംഭാഷി
ണാം ഉണ്ണായിട്ടിം ശക്കന്തളിയുടെ പേരുപോലും അ
ങ്കേ പറയുകയുണ്ടായിട്ടില്ലല്ലോ. അങ്ങേക്കിം എ
നോപ്പാലെ വിസ്‌തൃതിയുണ്ടായോ?”

മാധവ്യൻ:— “തൊൻ അക്കാദ്ധം മരന്നതല്ല. തോഴർ
അനന്നു് എന്നോട്ട് ശക്കന്തളെയക്കണ്ണിച്ചു് പറഞ്ഞ
തെല്ലാം തൊൻ ഇപ്പോഴാം ഓക്കെന്നാണ്ടു്. എന്നാൽ
അനന്ന പറഞ്ഞതെല്ലാം വെറും നേരംപോഴക്കാണു
നാം, അതു കാര്യമാണെന്നു കയറ്റിയാൽ വില്ലുംതെ
മാക്കുമെന്നാണ്ടു് തോഴർ എന്ന ഒട്ടകൾ വിശ്വസി
പ്പിച്ചതു്. എന്നീര മണ്ണയിൽ മൺകുട്ടയാകയാൽ
തോഴർ പറഞ്ഞതിനുപുറം തൊൻ ഒന്നം ആലോ
വിച്ചില്ല. വില്ലുംതെമായക്കിലെം എന്ന പേടി
ചു് തൊൻ അതിനെപ്പറ്റി ഒന്നം മിണ്ണിയതുമില്ല.
ഈനി എത്തിനെല്ലാം പറയുന്നു? വഞ്ചവാനള്ള^ഇ എങ്കിനെയും വന്നാചേരും.”
“ശരിയാണു്” എന്ന സാന്നമതി മരവിൽ അനു
വിച്ചു.

മാജാവാക്കട്ട്, വിയോഗശാകാത്തനായി “തോഴു
രേ, എന്ന താങ്ങിക്കൊള്ളുണ്ട്” എന്ന പറത്തുകൊ
ണ്ട തള്ളൽ ചൂണ്ടു.

മാഡവുണ്ട്:—“‘ഇതെല്ലു’! എൻ്റെ തോഴുരേ, ഈ അ
വസ്തു അഞ്ചേരിക്കും യുക്തമല്ല. മഹാപുരാണമാർ
ഭിക്കലും ശോചനിയരാവുകയില്ല. കൊട്ടംകാററ
ടിച്ചാലും കനിന്നണണാക്കമോ ഇഷ്ടക്കം?”

മാജാവും:—“മോഹണസ്യനായ തൊൻ കാരണമെത്തുമില്ലാ
തെ നിരാകരിക്കയാൽ ഫോകാത്തയായി നിന്ന എ
ൻ്റെ പ്രേരണസിരുടെ അരപ്പൂഴത്തെ അവസ്ഥയെ
ഓക്കീകയാൽ എൻ്റെ മനസ്സു് നിലവിട്ടാലുണ്ട്.
തൊൻ നിർദ്ദയം നിരാകരിക്കവേ, സപ്രജനങ്ങളെല്ല
അന്നഗമിച്ചുകൊണ്ട് പുരപ്പുട ആ അഗ്രതിയെ
“നിൽക്കു അവിടെ” എന്ന ദേഹാവാക്കണ്ട് മുക
ഗിഞ്ചുണ്ണംബിക്കയാൽ അവരും മനസ്സുട്ടത്തു് അരങ്ങ്
ചൂണ്ടിമായ ക്രഷ്ണിക്കളുക്കൊണ്ട് ഈ കെട്ടംകൂട്ടുന്നെന്നു
നോക്കുയുണ്ടായതു് ‘ഈനു്’ എൻ്റെ മനസ്സിനെ വി
ഷ്ണായ്ക്കടമായ ശല്യംപോലെ അത്യുറും തപി
പ്രീക്ഷാനാവല്ലോ.”

“അംഗോ, സപ്രത്യേൻ്റെ വിചേഷ്ടിതം അത്തിനം
തന്നെ. കരിനമായി ഇള്ളേമം സന്തപ്പിക്കുന്നതു കണ്ടാ
ടു് എന്നിക്കു സംസ്ഥാപ്തമാണല്ലോ ഉണ്ടാകുന്നതു്” എന്ന
സാനുമതി വിചാരിച്ചു.

മാഡവുണ്ട്:—“തോഴുരേ, ആകാശചാരികളായ യക്ഷി-
സ്ഥാപ്തരാരാനും ശ്രീമതിയെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോ-
യിരിക്കയാണെന്നു് എന്നിക്കു തോന്നുനു്.”

രാജാവു്:—“ആ പതിപ്രതാരതാത്ത ആക്കാൻ സ്ഥലി ക്കവാൻ കഴിയുമോ? മെനകയാണെന്നു അവളുടെ ജനകിതി. അതുകൊണ്ട്” അപ്പുമോവയ്ക്കുതിൽ ആരക്കിലുമായിരിക്കും അവളെ കൊണ്ടപോലെ തോൻ തോൻ ശക്കിക്കുന്നു.”

“അവളുക്കാറിച്ച്” ഇതുയുമെല്ലാം അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും അവളെ ഇടയ്ക്കുന്ന ഇടപ്പേശം മറന്നപോയതിലാണോ, ഇപ്പോൾ ഓർമ്മാരായതിലല്ലോ എന്നിങ്കും അതുതം”എന്ന സാമ്മതിക്കു തോന്നി.

മാഡവുൻ:—“വല്ല അപ്പുരസ്യമാണോ” കൊണ്ടപോലെയെന്നിരിക്കിൽ ശ്രീമതിയുമായി അങ്ങോങ്കു് ഉടേന സമാഗ്രമാദ്ധ്യാദ്ധ്യക്ഷം.”

രാജാവു്:—“അതെങ്കിനെ?”

മാഡവുൻ:—“തന്റുവിയേയാഗതാൽ മകൾ ദിവിച്ച കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ട്” പിതൃജനം എവരും സഹിക്കുകയില്ല.”

രാജാവു്:—“അങ്കിനെ ആഗിക്കവാൻ തോൻ വഴിക്കുണ്ടുണ്ണില്ല. സപ്ലൂതിലുണ്ടായ അനഭവങ്ങളെയും മായയിൽ കാണുമാരായ ഭ്രതിയേയോ, ചിത്രഭ്രാന്തിയാൽ തോന്നിയും സുവര്ണതേങ്ങാ പോലെ ശക്കുത്തുണ്ടായോഗം എന്നിങ്കു കൈക്കുതൊത്താത്തായി. എന്നിൽ സപ്ലൂമായുള്ള പ്രസ്തുതിനോ ഇതുമാത്രം ക്ഷണിക്കമായ ഫലം മാത്രമേ എന്നിങ്കു നൽകുവുന്നതുണ്ടായിരിക്കാം. എതായാലും, അക്കാഞ്ചും ഇനിയിങ്കു തിരിയെ കിട്ടാത്തവുണ്ടാം ഒരേ പോക്കിൽ മറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. എൻ്നെ ആഗയ്ക്കു് എത്തില്ലെന്നും

മിക്കവാൻ കഴിയാത്തതു അതു് അകലെയേങ്കാ
പോയി!”

മാഡവുട്ടു്:—“അങ്ങനിരാഗനാരാത്തു്. വിധിമതംഞ്ചാര
കണ്ടു് നാം വിചാരിച്ചുറയ്ക്കപോലെയല്ലല്ലോ കാ
ത്രജ്ഞാനിതാദി. അതിനു് ഈ മോതിരം നല്ലോ
അ ദിഷ്ടാന്തമാണു്. ഇതിന്റെ പുനർല്ലാഭത്തെക്കു
റിച്ചു് നാമാരകകിലു് ഇതിനു് വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടോ?”

കാജാവു്:—“കണ്ണു്; ഈ മോതിരത്തിന്റെ അവസ്ഥ
എത്ര ശ്രോചനിയം! അസുലമോയ ഉന്നതപേര്
തതിൽനിന്നു് ഇതിനിങ്ങിനീ ഭാഗിക്കേണ്ടിവന്നവ
ല്ലോ. എടോ, മോതിരമ, സുകൃതപോലും എന്നിക്കൈ
നപോലെ നിനക്കും ക്ഷണികമായിട്ടാണു് കലാ
ശിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആ ആരോഗ്യമാളിടു ചുതുവേ
ന്തിരാരം കൈയ്യോടു ചേന്നിട്ടു് ഉടൻ അതിൽ
നിന്നു് നമ്മക്കു് വേർപ്പെടുത്തിവന്നപോയു്!”

“ഈ മോതിരം അനുക്രമക്കാരം കിട്ടിയെന്ന വ
ന്നാദ്ദു ശ്രോചനിയമാക്കുള്ളി. ഇപ്പോൾ ഇതു് യദാ
സ്ഥാനം ചേന്നിരിക്കയാൽ നന്നിയമാണു്” എന്ന
സാന്നമതി ആത്മഗതംചെയ്തു.

മാഡവുട്ടു്:—“തൊഴ്രേ, അക്കദയുടെ പേരു കൊണ്ടിട്ടു്
ഈ ഈ മോതിരം ശ്രീമതിയുടെ കൈയിൽ എ
ങ്ങിനെയാണു ചെന്നതെന്നു് എന്നിക്കൈ മനസ്സിലാ
കുന്നില്ലല്ലോ.”

സാന്നമതിക്കും അതുതന്നും അപ്പോൾ അറി
ഞ്ഞാൻമിയിന്നുന്നതു്.

രാജാവു്:—“പറയാം, കേരളി. ആളുമതിൽനിന്ന്
തൊൻ നഗരത്തിലേക്കേ പറപ്പേട്ടപ്പോൾ, എൻ്റെ
പ്രിയതമ കുറഞ്ഞുകൊണ്ടു “ആംച്ചതൻ എന്നാ
ണു് എന്ന കൊട്ടാരത്തിലേക്കേ വരുത്തുക” എ
നു ചോദിക്കുണ്ടായി.

മാധവു്:—“എന്നിട്ടു്?”

രാജാവു്:—“അപ്പോൾ ഈ മുദ്ദമാതിരം അവളുടെ
വിരലിൽ അണിഞ്ഞുകൊടുത്തു്, ഇതിൽ കൊതി കുഞ്ഞി
എൻ്റെ നാമത്തിലെ ഓരോ വർഗ്ഗം ഓരോ
നാധവിൽ എന്നിക്കൊണ്ടു് ഒട്ടക്കരിത്തിലെത്തു
നു അനു് എൻ്റെ പ്രിയയും കൊട്ടാരത്തിലേക്കേ
വരുന്നതിനു് അക്കമ്പടിയോടുകൂടി എൻ്റെ ആദി-
ക്കാർ വന്നുത്തുമെന്ന പറത്തു് അവളെ തൊൻ
സാന്തപനംചെയ്യു്. ആ പ്രതിജ്ഞയെ തുരംസ
നേര തൊൻ വ്രാമോഹത്താൽ നിവർത്തിച്ചില്ല.
‘കൂടും! ആ അവധിയെ കൊഡാ, തെററിച്ചുവ-
ണ്ണു’ എന്ന സാന്നമതി വിഷ്ണാഭിച്ച.

മാധവു്:—“പിന്ന മുക്കിനെന്നുണ്ടു് ഈ മോതി
രം ചെമ്പിനിന്റെ വയറിൽ കുട്ടങ്ങുകളും മുഴവ
നു കിട്ടുകയും ചെയ്യുതു്?”

രാജാവു്:—“അങ്ങയുടെ തോഴി ശച്ചിത്തിൽമെഞ്ഞ വദി
ക്കബോം ഇതു് അവളുറിയാതെ വിരലിൽനിന്നു
ഗംഗാപ്രവാഹത്തിൽ ഉംരിവിണ്ണപോയു്!”

മാധവു്:—“അതു ഒരിയെന്ന തൊന്നുന്നുണ്ടു്.”

“അടക്കാമുദ്ദമാതിരം കാണ്ണയും കൊണ്ടായിരിക്കാര
അധമ്മത്തിൽ ഭീതനായ രാജഷ്മിക്കു് തപസ്വിനിയായ-

അക്കമുള്ള വിവാഹംചെയ്യു കാൽം സംശയത്തിലായ തു” എന്ന സംശയത്തി ഉണ്ടിച്ചു. എന്നാൽ, ഇതുയോഗാവാനരാഗം ഇട്ടേമ്പതിനാഞ്ചായിരിക്കു അടയാളം കണ്ണിട്ടുവേണ്ട വിവാഹകാൽം ഓൺകിഴങ്ങവാൻ എന്നവന്നതു് എന്നുകൊണ്ടാണെന്നു് അവർക്കു ശക്തിജീവി.

രാജാവു്:—“എനിക്ക് ഇം മോതിരഭത്ത ഒന്നു ശക്കാവി ക്രൈസ്തവമെന്നു തോന്നുനു്.”

“ഇട്ടേമ്പതിനു ഭാഗപിടിച്ചതുവോലെ കാണുന്നവല്ലോ.” എന്ന മായവുന്നു വിചാരമായി.

രാജാവു്:—“എടോ, മോതിരഭേദം, കിസലയകോമല്ലമായ കരത്തിലേ ലളിതാംഗുലിയിൽനിന്നു് നീ അക്കന്നു് വെള്ളത്തിൽ മുങ്കീയതു് എന്തിനു്! അമവാ, വിവകമില്ലാത്ത ജീവവസ്തുവിനു് ഇണ്ടത്തെ ഗ്രാമിക്കു വാൻ കഴിവുണ്ടോ? എന്തിനു് നിന്നു തോൻ പാശിക്കുന്നു! പ്രാണപ്രിയരെ എന്നുകൊണ്ടു് തോൻ നിരാകരിച്ചു്?”

തന്റെ കടലുമഴവൻ വിശദ്ധൃക്കടന്നു് കടിച്ചതിനു് നാവല്ലോ എന്ന വിശ്വാദമാണു് മാഡവുന്നു് അപ്പോൾ ഇണ്ടായിരിക്കുന്നതു്. രാജാവാക്കട്ട വിരമോന്നതനായി പരിഞ്ഞുവന്നു തുടങ്ങി.

“അക്കാണു് നിരാകരിക്കുകൊണ്ടു് പദ്ധതാവാ അതാൽ എൻതെപോരാവിയുന്ന ഇം എന്തിൽ അല്ലോ കാരണ്യമുണ്ടായി ചുനർദ്ദംനും തന്റെമെ, പ്രാണനാഡോ!” എന്നു് അട്ടേമം ദീനനായി പ്രലപിച്ചു.

അപ്പോൾ ചതുരിക അവിടെ ബലഘേഷ്ട്ടി. കടന്ന വന്നു “ഈതാ, ചിത്രഗത്യാരു സപാമിനി” എന്നപറഞ്ഞു് രാജാവിനു ചിത്രം കാണിച്ചുകൊട്ടതു്.

മാല്യവും:—“ദോഷരെ, പിതൃ വളരെ കേമമായി. ആ ഭാവങ്ങളിൽ ഒരു നിലകളിലെപ്പോലെ തികച്ചും ശരിയായി. അതു അംഗത്വത്തിന്റെ സ്ഥിതികൾ ദയാജിച്ചുതുടങ്ങുവോലെ താണം പൊങ്ങിയുള്ള ഇട ഓളിൽ എൻ്റെ ക്രൂരകർ ഇടവുംപോലെ തോന്നുന്നു.”

സാന്നമാറി ആ വിത്രം കണ്ട് രാജാവിന്റെ നേര പുണ്ണ്യത്തെ സവിശേഷം പ്രശ്നാസിച്ചു. ആ വിത്രത്താൽ ശക്കന്ത്ര തന്റെ മുഖ്യിൽ വന്ന നില്കുന്നതുപോലെ അ വർഷ തേണ്ടി.

രാജാവു്:—“വിത്രത്തിൽ അംഗങ്ങൾക്കോ സ്ത്രീക്കുമ്പരി കേണ വള്ള കോട്ടവുമുണ്ടെങ്കിൽ അതെപ്പോലെ നോക്കി നേരക്കിത്തിരുത്തുന്നതിനും”, പരേക്കു, കൂറിന്നേതു കാണം. എന്നാൽ, അവളുടെ ശ്രദ്ധകാന്തിയിൽ ഏററവും കാച്ചുമാത്രം ഇതിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ എന്നിക്കു് സാധിക്കുമെന്നും.”

“പദ്മാത്മാപംകോണ്ട് ഇപ്പോൾ അതിപ്രഖ്യയ മാല്ലീന്നിനിക്കുന്ന അന്താവത്തിനും, തന്റെ നേരപ്പുണ്ണത്തിൽ തനിക്കു് ഒരു ഗർബ്ബവുംപുണ്ണവും അനുസ്രവിക്കുന്ന രാജാവിന്റെ ഇം വാക്കു്” എന്നും സാന്നമ തി അന്തരാദ്ദേശം അഭിനന്ദിച്ചു.

മാല്യവും:—“ദോഷരെ, ഇതിൽ “മുസുപ്പേജണഡല്ലും മുഖം, പ്രീഥിമംഗളാക്ഷാണം”. ഇവരിൽ ആരാണം ശക്കന്ത്രം?”

“ഈ തുഡിം സെഡണ്ട്സ്റ്റ്സ്റ്റുല്ലായ ശ്രദ്ധ കണ്ടിട്ടും ശക്കന്ത്രം ആറിയുവാൻ വരുത്താതെ ഇംഡാളടുക്കു് ക്രൂരം

കുറ തീരെ നിശ്ചയപ്പെട്ടതനെ” എന്ന് സാമ്മതി ഇതു കേട്ട് അടോക്കപ്പെടിയു.

കാജാവു്:— “ഇവരിൽ ആരാണോനും അങ്ങു തന്നെ നോ കിപ്പിറയു്.”

മാഡവുൻ:— ഉള്ളിലെ പുമാലു വെളിയിൽ കാണമാറു് കുന്തൽക്കെട്ട് അഴിത്തും, മുഖത്തു് വിയർപ്പു തു ഇടികരം പൊടിത്തും, തോഴുകരം തള്ളൻ്റു് ഇംഗ്ലീഷ് അദരം കഴിത്തുമുണ്ടു് നിലയിൽ, അപ്പോഴും തന്നെ വേറു കളിത്ത് ഇളംതുളിക്കരം നിറത്തു വിളക്കുന്ന തേനോവിനാരികെ അല്ലും ക്ഷിണിഭാവത്തിൽ നില്ക്കുന്നവർ ശക്തതുള്ളും മറ്റുവർ രണ്ടുപേരും തോഴിമായമാണോനു് എനിക്കു് “തോന്നാണ്.”

കാജാവു്:— “അങ്ങു് ബുദ്ധിമാൻ തന്നെ. ഇനിയും നോക്കു. എന്നും അന്നരാഹാജനമായ ശക്താളും ചിത്രഗത്യാക്കിയതിൽ എനിക്കു് അപ്പോഴും അഭ്യന്തരം നോവികാരങ്ങളും ചിഹ്നങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയാൽ കാണാവുന്നതാണു്. കാമാത്തിയാൽ എന്നും വിലഭിന്ന വിയപ്പുണ്ണാക്കയാൽ അതിന്നും ലഭ്യമാനംകൊണ്ടു് ചിത്രരേഖയിൽ അല്ലും വർഷാഭ്യന്തരം കൊണ്ടു് വിനോദഗഞ്ചകത്താൽ എന്നും മുഖത്തു നിന്നു് ഇരുക്കയുണ്ടായ അനുകണ്ണം ചിത്രത്തിന്നും കവിളിയിൽ വീണു് അവിടെ ചായം കരച്ചും കലാപിയിരിക്കുന്നു. ഇനി തോൻ ഇത് ചിത്രത്തെ ചൂത്തിയാക്കാതെ. എന്നോ, ചതുരികേ, ഇതിലെ വിഹാരസ്ഥലം പാതിക്കാതുമെ എഴുതി കഴുതിട്ടിട്ടുണ്ടു്. ബാക്കിയും തു് എഴുതിക്കൂട്ടു

കിം വാൻ നീ ചെന്ന് തുലികയും ചായപ്പെട്ടിയും എടുത്തുകൊണ്ടു വരിക.”

ചതുരിക:—“മാഡവുന്നങ്ങളേ, ഇതാ, ഈ ചിത്രപടം വാങ്ങു. ഞാൻ ചെന്ന് തുലികയും ചായപ്പെട്ടിയും എടുത്ത് ഉടൻ വന്നേക്കാം.”

രാജാവു്:—“ചിത്രപടം ഇങ്ങ് തന്നേങ്കു. ഞാൻ പിടിക്കണം.”

ചതുരിക ആ പടം രാജാവിന്റെ കൈയ്ക്കിക്കൊട്ടതു് ഉപകരണങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടു വരവാൻ പോയി. രാജാവു്:—“സ്വയം എന്റെ മുമ്പിൽ വന്ന നിന്ന ദയിതയെ ഞാൻ താഴ്ത്തിക്കളുതു്, ഇപ്പോൾ അവളുടെ ചിത്രം നോക്കിക്കൊണ്ടു് എന്നിക്കു് രസിക്കേണിവന്നിതിക്കുന്നു. സ്വർഗ്ഗംഗയിൽ നിന്നു് തന്ന താൻ അകന്നപോന്നിട്ടു് മതമരിചികയിലേക്കൊണ്ടു് ഭാദ്യശാന്തികായി ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഉഴറി ചെറുന്നതു്.”

“ഈ സത്രുംതന്നേ; റംഗാപുരാധത്തെ വെടിത്തു മുത്രാളികയിൽ നിന്നാണു് ഇദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ വെള്ളംകടിക്കവാൻ കൊതിക്കുന്നതു്” എന്ന വേരെ ആത്മത്തിൽ മാഡവും വിചാരിച്ചതിൽപ്പിനെ “ഈനി ഈ ചിത്രത്തിൽ എന്താണ വരയ്ക്കവാൻ പോകുന്നതു്” എന്ന ചോദിച്ചു.

ശക്കാളിയും പ്രിയതരമായ പ്രഭേദങ്ങളായിരിക്കാം ഇദ്ദേഹം എഴുതുവാൻ കരതിയിരിക്കുന്നതു് എന്ന സാന്നമതി ഉണ്ടിച്ചു.

രാജാവു്:—“മാലിനിനടി; അൺഡിലെ മന്ത്രതട്ടന്തിൽ മംസമിച്ചുനം; സരസ്വതിക്കരെ മുന്നുകളംസവിത്രി

മായ മീമവൻസാൻ; മരവുകികൾ തുക്കിയിരിക്കുന്ന ഘട്ടങ്ങൾ; കീഴിലായി ഇണ്ണയുടെ ശരീരത്തിൽ ചാരി അതിന്റെ കൊമ്പിൽ ഇടതുകളിൽ ഉണ്ടിക്കൊണ്ട് നില്ക്കുന്ന പേടമാൻ—എന്നിതുവും കുടി ഇതിൽ എഴുതിച്ചുകൊണ്ടതുണ്ട്.”

“ഞാനാണ്” എഴുതുന്നതെങ്കിൽ താടിക്കാരായ താപസ്പ്രവിഷകളുകൊണ്ട് ഇംഗ്ലീഷ് ചിത്രം നിറച്ചുകൊണ്ട് ഒന്ന് മാധ്യമവും വിവാദിച്ചു.

രാജാവ്:—“ഇതുകൂടാതെ, ശക്കന്തള്ളയുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ ഇൽ ചിലതുകൂടിയും വേങ്ക്കാഡിയിരിക്കുന്നു.”

തന്റെ സവിയുടെ വനവാസത്തിനും മുച്ചാവാവാവാനുത്തിനും അന്നറുഞ്ഞമായ റബ്ലൈഷ്കളുമായിരിക്കാമെന്ന് അദ്ദോഹം സാനുമതിക്കു തോന്തി.

മാധ്യമവും:—“അതെന്നെല്ലാമാണ്?”

രാജാവ്:—“കവിദിത്തംവരെ കടന്ന നില്ക്കുന്ന ശിരീഷ ഭ്രംജം. കണ്ണം കുറഞ്ഞാളിൽ ചുത്തംജം. ശാച്ചുഞ്ഞ നീം. കോമള മോഹനമായ മുണ്ണാളുന്നാളും വക്ഷ നീൽ അലങ്കരിക്കുയും വേണും.”

മാധ്യമവും:—“തോഴ്രേ, ഇതു നോക്കു. വനതാമരങ്ങൾ വുവോലെ വിശ്വാസിനാ കൈത്തടവരത മുഖത്തിനെന്ന തിരെ ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് ശ്രീമതി എന്നാണിങ്കു നേ പേടിച്ചുത്തപോലെ നില്ക്കുന്നതു്? മനസ്സിലായി! സുക്ഷിച്ചുനോക്കിയതിൽ ശ്രീമതി പേടിക്കുന്നതു് എന്തിനെന്നു് മനസ്സിലായി. പുന്നേൻ കവയന്ന വണ്ടു് ശ്രീമതിയുടെ മുഖംനു തുകുമിക്കുന്ന വല്ലോ!”

രാജാവു്:—“ആ ഭർപ്പുതനെന തടക്കു.”

മാധവപുരൻ:—“ഭച്ചിനിതമാരെ ശാസിക്കുന്ന അംഗങ്ങൾ മാത്രമേ ഇവനെ തടക്കവോൻ കഴിവുള്ളൂ.”

രാജാവു്:—“ശരിതനു. എടോ, വണ്ണേ, പ്രജ്ഞവല്ലി കുറങ്ങു ഇഷ്ടാതിമിയായ നി ഇവിടെ എന്തിനാണോ ഇക്കാണെന ചുറവിപ്പുനു കഞ്ഞപ്പെട്ടുന്നതു്? നി ഒൻ്റെ പ്രേയസി അതാ തൃഷ്ണാത്തയാൽ പ്രധിലുക്ക് സുഖത്തെ പ്രാപിച്ചിട്ടും നിംബു വിഭ്യാഗത്താൽ ആത്രം യാഗി തേൻ നകരാതിരിക്കുന്നതു നോക്കു.”

തന്റെ അനന്തസ്ഥിനാണോ അനന്തരാജ്യമാണു വാക്കുകൊണ്ടാണു രാജാവു് വണ്ണിക്കുന്ന വിലക്കുന്നതു് എന്നു സാനു മതി അഭിനന്ദിച്ചു.

മാധവപുരൻ:—“വിലക്കിയാഘു, ഒഴിത്തുപോകുതെ വീണ്ടും എതിരെ വരുന്ന വർദ്ധമാണിതു്.”

രാജാവു്:—“അതുംഘു, എൻ്റെ വാക്കു് അനസരിക്കു യില്ലോ? എന്നാൽ, ഈ കയ്യുലുനെ തൊൻ ദണ്ഡി കുറഞ്ഞും. എൻ്റെ പ്രിയതമയുടെ ഈ ഇഷ്ടംതല്ലിർപ്പോലെ കോമലമായ ചെബുഡി തൊൻ എറാവുും കരണ്ണയോട്ടക്രമിയാണു നകന്നവനിട്ടുള്ളതു്. ശംനായ ഈ മരോൽക്കടൻ ഈ മധുരായരത്തെ തൊടുന്നതായാൽ ഇവനെ തൊൻ താമരക്കമാട്ടിൽ അക്കപ്പെട്ടുതി ബന്ധനതിലുക്കും.”

മാധവപുരൻ:—“ഈ ഭലാരവിധി കേട്ടാൽ ഇവൻ പേടിക്കാതിരിക്കുന്നതെങ്കിലെന്ന്?”

ഈ ഇതും പ്രാണരൂപാഭേദങ്ങൾം ആ ബ്രഹ്മജന്മാണു തന്നെത്താൻ ചിരിച്ചു. “ഈദ്ദേഹത്തിനു” ഇപ്പോൾ ഭാ

നൊണ്ട്; സാമർപ്പിച്ചുകൊണ്ടു തോന്നും ഭാവനായി” എന്ന വിചാരിച്ചു “തോഴുരു ഇതു ചിത്രമാണ്” എന്ന മാലബുൻ രാജാവിനെ ഓമ്പുട്ടത്തി. അപ്പോഴേ രാജാവു് ഉണ്ടാക്കു.

സാന്നമതിയും ഇതു ചിത്രമാണെന്ന വാസ്തവം മറന്നിരിക്കയായിരുന്നു. എഴുത്തിലെന്നപോലെ വിചാരത്തിലും അന്നദിവിക്കുന്ന രാജാവിനും ഇങ്ങനെന്ന ഭേദമണ്ഡായതിൽ, പിന്നെരയത്തുള്ളതം!

രാജാവു്:—“തോഴുരു, അങ്കു് എന്തിനാണ് എന്നു ഇങ്ങനെ കൂപ്പുത്തിലാക്കിയതു്! സത്യമായി മധ്യിൽ നില്ക്കുന്നതു കണ്ണിട്ടുന്നപോലെ ധ്രൂവൻ തനാൽ തോൻ സുവിച്ചുകൊണ്ണിരിക്കവേ അങ്കു് എന്നു ഉണ്ടത്തി എൻ്റെ ഫ്രേയസിയെ വീണ്ടും വിത്രമാക്കിത്തീര്ത്തവാല്ലോ.”

രാജാവു് ഇതുവും ചരണത്തേപ്പാശക്കിട കരഞ്ഞുപോയു്!

“ഹൃദയമത്തിന്റെ ഇഴ വിയോഗഹോകർ പൂർവ്വാവു രവിരോധയാളം വിലക്കണമായിരിക്കുന്നവുനു്” സാന്നമതി വിചാരിച്ചു.

രാജാവു്:—“തോഴുരു, ഒരിക്കലും ആൾപാസമില്ലാതെ എന്തിക്കിങ്കിനെ തുടർച്ചയായി ഭിവിക്കുണ്ടിവന്നും ഒല്ലോ! ഉറക്കമെല്ലായ്ക്കൊണ്ടു് എന്തിക്കു് അവക്കു സപ്പള്ളാതിൽപ്പാലും കാണാവത്തുകന്നില്ല. ചിത്രത്തിലെക്കിലും കാണാമെന്നുവെച്ചും അതുപുഖ്യ ഹംകൊണ്ടു് അതിനും കഴിയുന്നില്ല.”

രാജാവു് ഇപ്പോൾ അന്നദിവിക്കുന്ന ഗോക്കം ശക്കര ഇയെ നിരാകരിച്ചതിനു് തക്കത്തായ പരിധാരമായിട്ടു

ഒളം സാന്നമതി കുറ്റി. രാജാവിൻ്റെ ഈ കണ്ണിൽ നിരൂപിതയായ ശക്തിയുടെ മനസ്സാപത്രത നി ചേറ്റി, അവരുടെതിന് പത്രാഖ്യം തന്നെയെന്ന് അവർ കണ്ടു.

ഈ അവസരത്തിൽ വരുമിക അവിടെ തിരിച്ച് വന്നു.

വരുമിക:—“തൊൻ ചായപ്പേട്ടി എടുത്തുകൊണ്ടു” ഈ ക്ഷേപാട്ട് പോരുമ്പോൾ—”

രാജാവു്:—“എന്തെണ്ണായതു്?”

വരുമിക:—“തരളികയോടുകൂടി ഇവിടേക്കു വന്നു വസുമതീഭേദവി വഴിയിൽ ബെച്ചു കണ്ടു് “പെട്ടി തൊൻ തന്നെ കൊണ്ടുപോയി അതുപുതുരും കൊടുത്തുകൊള്ളാം”എന്ന പറഞ്ഞു് എന്നിൽനിന്നു പിടിച്ചുപറിച്ചു.”

മാഡ്യൂൺ:—“നിന്നെ വിട്ടുയെല്ലാത്തു ദാന്തും.”

വരുമിക:—“ദേവിയുടെ ഉത്തരീയം ചെടിയിൽ തടയു കയാൽ തരളിക അതിഭന വിട്ടവിഷമുണ്ടു് ആ തരം നോക്കി തൊൻ ഇക്ഷേപാട്ട് പാതയു പോന്നു്.”

രാജാവു്:—“എൻ്റെ പ്രീതിഭാവനയാൽ വസുമതിക്കു ഇപ്പോൾ ഗവ്, കുടിക്കിരിക്കുന്നുണ്ടു്. തോഴുരു, അവരു ഇവിടെ കടന്നുവരുമ്പെന്ന ഈ പടം അ ക്കു് മറച്ചുവെച്ചുക്കണം.”

“പടത്രത മാത്രമല്ലാ അത്മാവിനെന്നും മറഞ്ഞു ശ്രദ്ധിയിരിക്കുന്നു. ദേവിയുമാണി നടക്കുവാൻ പോകുന്ന ഫൂജുക്കിൽ തോഴുക്കു ക്കു കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞാൽ എന്നെ പിളിക്കാം. അതുവരെ മേലപ്പറ്റിചേരുമെന്ന മാളിക

മുകളിൽ തൊൻ ഒഴിച്ചിരിക്കാം. അവിടെ മാടപ്പാവുക
ഉല്ലാതെ മറ്റായോ എന്നെന്ന കാണുകയില്ല.” എന്ന പറ
ത്തു് മാഡവുൻ ചിത്രപടത്തെ എടുത്തു് ഓടിമരിതു.

അപ്പോൾ അവിടെ വേതുവതി ഒരുപ്പേരുടുക്കി
വന്നു.

രാജാവു്.—“വേതുവതി; നീ വരുമ്പോൾ വഴിക്കു് വസ്തു
മതിയെ കാണുകയുണ്ടായോ?”

വേതുവതി:—“കണ്ണി; അടിയൻനു കൈയിൽ ഇം എഴു
ത്തു കാണുകയാൽ ഭവി തിരിയെ പോയി.”

രാജാവു്.—“ഉചിതശ്രദ്ധയാണവർ. തൊൻ കാൽവി
ചാരതൻിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അതിനു് അവർ
വിഘ്നമുണ്ടാക്കുകയില്ല.”

വേതുവതി:—“മന്ത്രിക്കു് ഇന്നു് മുതലെടപ്പുകൾക്കുകൾ
പരിശോധിക്കേണ്ടിയിരുന്നതിനാൽ പെതരകാൽ
ങ്ങളിൽ ഒന്നമാത്രമേ ഇന്നു് വിചാരണയ്ക്കുകൾ
വാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. അതു് ഇം എഴുതിയിൽ കരി
ച്ചീടുണ്ട്.”

രാജാവു് ആ എഴുത്തു് വേതുവതി തുറന്നകാണിക്കു
വേ, മുഴുവൻ വായിച്ചുനോക്കി.

“സമ്പദവുംചാരിയായ ധനമിന്നു് കൂപ്പുകളുണ്ടെങ്കിൽ
യാൽ മരിച്ചപോയിക്കിന്നുവെന്നും ആയാൾക്കു് മക്ക
ഉംപ്പുനും, അതുകൊണ്ടു് ആയാളുടെ ധനമെല്ലാം സക്കം
കിലേക്കു് അടങ്കേണ്ടതും എന്നുമാണുംപ്പോ മന്ത്രി ഒ
ഴതിയിരിക്കുന്നതു്. കുഞ്ഞംതന്നെ! മക്കില്ലാതാക്കന്നതു്
കറിനമായ സക്കടമാണു്. ആയാൾക്കു് അനേകം ഭാൽമാർ ഉണ്ട്

യിരിക്കുന്നും. അവതിൽ ആരെങ്കിലും ഒരു ധരിച്ചാട്ട് സോ എന്നും അനേപാഷിക്കുണ്ടിയിരിക്കുന്നു.”

വേദവതി:—“യന്മിത്രൻറെ ഭായ്മാരിൽ സാക്ഷത്തേരെ ജീയുടെ പത്രിയായി ഒരവള്ളണ്ട്. ആ സ്ഥിക്ക് ഇന്ത്യിനെ പുംസവനം കഴിത്തുവരു.”

രാജാവു്:—“എന്നാൽ റാഡ്രതിലെ ആ കട്ടിക്കാണു് അ പ്ലാൻറു സ്വന്തമിനു് അവകാശം. ഇതു മന്ത്രിയെ അറിയിക്കുന്നും.”

ഈ ആജ്ഞയെ വധിച്ചുകൊണ്ട് വേദവതി പറ പ്ലൗപ്ലാറ്റ് രാജാവു് അവശ്രേഷ്ഠ തിരിയെ വിളിച്ചു് പറ ഞത്താവിത്രു്:

“സന്തതി ഉണ്ടക്കിലെത്തു് ഇല്ലെങ്കിലെത്തു് പെത നോക്ക്” എന്തെതിള്ളിജനം നൃത്യമാക്കുന്നവും അതതാലുായി ഇന്ത്യൻ ദശാംശന്തി നിവർപ്പാജം വര്ത്തിക്കുന്നതാണു് വിളംബരം ചെയ്യേട്ട്.”

അങ്ങിനെയാവാമെനു് ഉണ്ടത്തിച്ചു വേദവതി പോയി. കരച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞതിട്ടു് അവർ തിരിയെ വനു. രാജാവു് അപ്ലോറ്റ് ചിന്താമന്ധനായി സ്ഥിതിചെയ്യാണു്.

വേദവതി:—“കാലംപോലെയുണ്ടായ മഴപോലെ തിരുമന്ത്രിലെ വിളംബരം സർവ്വജനത്തിനും ഫീൽഡുകമായി.”

രാജാവു്:—“കഴും! ഇങ്ങിനെയാണ്ടേലും, സന്തതിക്കു ദത്താൽ നിരാലംബമായ പൂർവ്വിക്കയനം അന്നു ത്വം വേണിക്കുന്നതു്. എന്നെന്നു അ ഭാവത്തിൽ പെത്തുവരുന്നിയുടെ ഗതിയും ഇങ്ങിനൊക്കമേലും.”

വേദവതി:—“തിങ്ങമന്നുകൊണ്ട് ഈ ശമംഗളവാക്കും ഉച്ചരിക്കാതിരിക്കേണമേ. ഒരുപാഠ നിയുയമായും അക്കടിനെ വരുത്തുകയില്ല.”

രാജാവു്:—“തോൻ എത്ര മുർഖാണ്ടും! തനിയേ കൈ വന്ന ആ ശ്രേഷ്ഠനുംനെ തോൻ എറിഞ്ഞുകളുകയും ഷ്ടേ ചെയ്യുതു്?”

ഡക്കന്തള്ളയെ പിചാരിച്ചുകൊണ്ടും ഈ ദ്രോഹം ചെയ്യുന്ന മുഖം ആത്മനിന്നനും എന്നും സാന്നമതി അറിഞ്ഞു.

രാജാവു്:—“എറിവും ധചപ്രദായ ഭൂമിഭേദ വിത്തുവി തച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടും കൈവിട്ടുകളുംപോലെ എ കുറ കാലപ്രതിജ്ഞയും ആധാരമായിതാൻനേംഞ്ചു പാഠനും ചെയ്യു കളുത്തെത്തു. തോൻതന്നെ പാർത്തുജിച്ചുവല്ലോ!”

“ഭേദബന്ധര സന്തതി ഒരിക്കലും പരിക്ഷീണമുണ്ടാവാത്ത താണും” എന്നും മറവിൽ നില്ക്കുന്ന സാന്നമതി ദന്സാ ആണുംസിച്ചു.

വള്ളരിക വേദവതിയേംടു് സ്വപകാർത്തമായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—“ഈ വ്യാപാരിയുടെ വര്ത്തമാനം കൈതിക്കുന്നെന്ന തിങ്ങമന്നുംലേക്കും പൂർണ്ണാധികം പദ്ധതിപാംകുടിയിരിക്കുന്നു. തിങ്ങമന്നുംലേ ഈ അസ്പസ്ഥിം തീരുതു് ആധപസിപ്പിക്കുവാനായി മേഘമാളിം തിൽ ചെന്നു മാഡവുനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുതു്.”

വേദവതി ആതു ശബ്ദവെച്ചു് മാഡവുനെ വിളിക്കുവാൻ ഉടൻ ചെന്നു.

രാജാവു്:—“കണ്ണം! ഭഷ്മം പിണ്ഡം മുഹിക്കിനാവക്കു് മേലിലെന്താണു്” ഗതി! അപുതു നായ എന്നെന്ന നോക്കി, ഇനിയുള്ള കാലം തങ്ങൾ ക്കു് നിവാപം തങ്ങവാൻ ആയമില്ലെല്ലാ എന്നു് ഭഃ വിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എൻ്റെ പിറുകൾ തൊൻ ഇപ്പോൾ. അവക്കായി നഞ്ഞകാട്ടുള്ള അലത്തിൽനിന്നു് തങ്ങളുടെ ചുട്ടകള്ളിരാൻ മലിനമായ മുവ തെരു കുഴുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കരെ എടുത്തതിൽപ്പുണ്ടെന്ന ബോക്കിയുള്ള താഴിരിക്കാം ഉംക്കൊള്ളുവും കൂതു്.”

ഇരുശം വിവാഹിച്ചപ്പോഴുണ്ടു്, ശോകാദേവഗ താൽ അദ്ദേഹം മുർഖത്തെനായി, ചതുരികു ഇതുകണ്ടു് വെയ്യലും ചെന്നു് രാജാവിനെ താങ്കിക്കൊണ്ടു് ആ ധപസിപ്പിക്കവും അമിച്ച.

സാന്നമതി:—“കണ്ണം, കണ്ണം! ദിപം സപവംമായി ഉണ്ടാക്കിയെന്നിട്ടു് ഇടയ്ക്കുള്ള മറവുകൊണ്ടു്” അന്ന കാരംതയാണു് ഇട്ടുമധ്യം അന്നവേിക്കി നാതു്. തൊൻ ഇപ്പോൾത്തെന്ന സത്രം ധരിപ്പിച്ചു് ഇട്ടുമാതെ ആശപനിപ്പിക്കെട്ടേയോ? വേണാ! ഇപ്പോൾ അങ്ങിനെ ചെള്ളുക്കാ. “യജതാഗതതിൽ നിരത നൂരായ ദേവമാർക്കയമ്പതിയായ നിന്നു തേൽക്കാവു് ഉടനെ അഭിനവിക്കതെക്കവെള്ളും ഉസ്യമിക്കും”എന്ന പരഞ്ഞക്കിട്ടാണെല്ലാ അഭിതീര്ണവി ശക്ക നൈയെ സാന്തപനം ചെള്ളിരിക്കുന്നതു്. അതുപോലെ വേിക്കുന്നതുവരെക്കും തൊൻ ക്ഷമിച്ചുകൊം. ഇവിടെ തൊൻ കുംബക്കയും കേരംകുക്കയും ഉണ്ടാ

യത്തെല്ലാം എൻ്റെ പ്രിയസവിയോട് പറത്തു “അവരെ ആധപസിപ്പിക്കാവാനായി ഉടൻ അങ്ങോടു ചെല്ലുകയാണ് അപ്പോൾ ചെയ്യേണ്ടതു്.”

ഇങ്ങിനൊന്നിയുമില്ല സാന്നമതി മെല്ലോട്ടേക്കു യന്മാർ അവിടെ മറത്തു.

“അന്തോ, കൊല്ലുതനേ!, എന്നെ കൊല്ലുതനേ!” എന്നാൽ നിലവിലി അപ്പോൾ മരറാറിടത്തുനിന്നു കേരിക്കായ്ക്കു.

മുൻചെവിട്ടുനേറു രാജാവു “ഈതു മാഡവ്വു കുറ്റ ശബ്ദമാണെന്നു തോന്നുനാവല്ലു” എന്നു ഇങ്ങില്ല കൊണ്ടു് അതിലേക്കു ചെവികൊട്ടത്തു.

ചതുരിക്ക്:—“മാഡവ്വുന്നങ്ങളിനെ കുന്നുള്ളാണേവിയുടെ പിന്തുപട്ടനാട്ടുട്ടി വസ്തുമതീഭേദവിയുടെ ഭാസി മാർ പിടിക്കുടിയിരിക്കാം.”

രാജാവു:—“മാഡവ്വുനെ ഉപദേവിക്കുതെന്നു് എൻ്റെ വാക്കായി വസ്തുമതിയോട് ചെന്ന പറയു്.”

അപ്പോഴേക്കും വേതുവതി ഓടിവന്മാർ “ഈതാ തിരുമന്ത്രിലെ തോഴരെ കഴുത്തു തെക്കിക്കൊല്ലുവാൻ തുടക്കുന്നു; ഉടൻ വന്മാർ രക്ഷിക്കണം” എന്നു മറയിട്ടു.

രാജാവു:—“എതാണിങ്ങിനെ ഭജ്ഞതു കാണിക്കുന്നതു്?”

വേതുവതി:—“മനസ്സുഭജ്ഞിക്കു ഗോചരമല്ലാത്ത എന്നു തോ സതപമാണു്. ആ ഭ്രംതം അരുദേഘനത്തെ കഴുതിയപ്പിടില്ല തുക്കിക്കൊണ്ടു് മേലാംഖികയുടെ മോന്തായതിലേക്കു കൊണ്ടുപോയിരിക്കുന്നു.”

രാജാവു:—“എത്തു്? എൻ്റെ വേന്തതിലും ഭ്രംതബാധ ചെന്നും? അമുഖം തനിക്കു പററുന്ന തെററകൾ

എന്തല്ലുമാണെന്ന ശരിക്ക മനസ്സിലാക്കണമെന്നും അശക്തം തന്നെ. പലപല ജനങ്ങൾ എഴുന്നേൻ ല്ലാമാണു ചെറുവയന്നതെന്ന് ഉടനെടൻ രഹിച്ച കൊണ്ടിരിക്കുക അതു എഴുതശ്ശു .കാൽമാണോ?"

ഇങ്ങിനെ അദ്ദേഹം വിചാരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് "അയ്യോ രക്ഷിക്കണേ! ബാടിവരണേ!" എന്ന പിന്നെയും നിലയിളി കേട്ട്. ഉന്നെന്ന രാജാവു് മേലു മാളികയെ നോക്കി സ്ഥപരം ചെന്ന് "തോഴരേ, പേടിക്കേണ്ടാ" എന്ന വിളിച്ചുപറത്തു.

"താൻ പേടിക്കാതിരിക്കുന്നതു് എങ്ങിനെ? ഈ താ ആരോ എൻ്റെ കഴുതു് പിടിച്ചു് പിരകോട്ടവള്ളു് കരിവിന്തണ്ടപോലെ ഒടിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു" എന്ന് മാഡ്വുൺറ ടീനസ്പരം മുകളിയ്ക്കിനു കേട്ട്.

രാജാവു് യവനിയെ വിളിച്ചു് വില്ലും കൈ യുണ്ടു് എടുത്തുകാണട വക്കവാൻ കല്പിച്ചു. അ പറഞ്ഞു അതു് ഉടൻ ചെന്ന കൊണ്ടുവന്നു. അദ്ദേഹം അതു ധനിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് മുകളിയ്ക്കിനു് ഇങ്ങിനെയൊരു ഗജനമ്പണ്ടായി:—

"തെക്കിപ്പിടിക്കുകയാൽ കിടന്ന പിടയുന്ന നിനു, കഴുതിയ്ക്കിനോഴുകനു പുതുനിന്നും കടിക്കുവാനായി പ്രയുവിനെ പുലിഞ്ഞപോലെ താൻ ഈ താ കൊല്ലുകയായി. ആത്തജനത്തിനു് അഭ്യും കൊട്ടക്കുവാൻ വില്ലേന്തിയിരിക്കുന്ന ഭാഷ'യാൽത്തന്നെന്ന നിനു ക്കുക്കുവാൻ വരെട്ട്."

ഈ കേട്ടോ് രാജാവു് അഞ്ഞനായി. "എന്തു്? എന്നതെന്ന ചുണ്ടിപ്പുറയുന്നവോ? എടം, പിശാചേ,

നിന്നും കമ്മൾ നിമിഷം കഴിയും” എന്ന സിംഹമാം ഒരു ചെറുകാണ്ട് അദ്ദേഹം കോൺഗ്രസ്സിലേക്കു കടന്നു. അങ്ങനെതും നോക്കിയതിൽ എരെയും കണ്ടില്ല.

മുകളിൽനിന്ന് പിന്നെയും മാസവുംന്നു അതിന് നാദമുണ്ടായി:—

“അയ്യു, എന്ന ക്കുമ്പിക്കണ്ണൻ! തൊൻ അങ്ങു ചെ കാണുന്നണ്ട്. അങ്ട് എന്ന കാണുന്നില്ലല്ലോ. ഷുച്ച പിടിച്ച എല്ലിയെന്നപോലെ അയ്യു തൊൻ ജീവിതനിരാഗനായി.”

“എടാ, ഭഞ്ഞുതുമേ, നിന്നു തിരുപ്പുണ്ണിപ്പ ചെയ്യാം എന്നു അസുരത്താട് പറയകയില്ല. നിന്നെ കണ്ടുപിടിക്കവാൻ എന്നു ശരത്തിനു കഴിവുണ്ട്. ഈ താ തൊൻ അവധിയുള്ളൂ. ഈ വയ്യർന്നായ നിന്നെ വധിക്കയും, പാലുപ്പന്നായ മുഖമണ്ണനെ പാലിക്കയും ചെയ്യും. നീരിൽ കല്പന്ന് പാൽ, അരയന്നും വേർപ്പെട്ടതിനെയടക്കംപോലെ അത്തരം ദിവ്യപ്രഭാവം എന്നു അസുരനിന്നുള്ളതു നോക്കിക്കോ!” എന്ന വിളിച്ചുപറ്റി നെരുതു രാജാവും അംഗീകാരത്തു വില്ലിൽ തൊട്ടത്തു.

തർക്കണം ബന്ധനമുക്കന്നായ മാസവുംനോട്ടു കി ഇതും അംഗീകാരം മാതലി അവിടെ പ്രത്യക്ഷമായി. മാതലി:—“ഒഴുവന്നു അങ്ങനെയുടെ ശരങ്ങൾക്കു ലാക്കി

കണ്ണിരിക്കണ്ടതു് അസുരനൂരെയാണു്. അവരിൽ അവധിയുള്ളന്തിലയ്യുണ്ടു് അങ്ങനെയുടെ ഈ വില്ലിനെ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതു്. മിത്രങ്ങളിൽ പതിക്കേണ്ടതു് ഈ തീക്കുംണ്ടതു് കുടിയ ശരമല്ലും; അതുപോലും മായ തുള്ളിയാണു്.”

“എന്തു”, മാതലിയോ! അങ്ങേയുള്ള സ്ഥാനതം” എന്ന പറഞ്ഞു രാജാവു് അസ്ത്രത്തെ ഉപസംധിച്ചു. മാംവുണ്ട്:—“എന്ന യാഗപത്രവിനെപ്പേശേലെ കൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങിയ ഇന്ത്യാദ്ദേശ്യം സ്ഥാനതം പറഞ്ഞു ആശ്രിക്കുന്നതു്!”

മാതലി ഇതു കുട്ട് ഒന്ന വിരിക്കുമാതൃ ചെള്ളു് തന്റെ അതുമനസ്സാലേശം രാജാവിനെ അറിയിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

“ദേവേന്ദ്രൻ എന്നു വോന്ന കാണാവാൻ അയച്ചിക്കുന്നതു് എന്തിനെന്നു കേട്ടാലും!”
രാജാവു്:—“തൊൻ ഇതാ തയ്യാറാണോ.”

മാതലി:—“കാലനേമിയുടെ മകളായി ഭർജ്ജം നാരേന്ന പേര് പൊങ്കിയ ഒക്കുട്ടം അസുരമാണെന്നോ.”

രാജാവു്:—“നാരദമഹാശിതി നീനു് ഇതിനുണ്ടെ തൊൻ അവരെക്കുറിച്ചു കേട്ടിരിക്കുന്നോ.”

മാതലി:—“അങ്ങേയുടെ മിത്രമായ ദേവേന്ദ്രൻു് അവർ അവധ്യരാണോ. അവരെ വധിക്കുന്നതിനു് അങ്കുമാതുമേ ശക്തനായിരുള്ളു. നിഃഖണ്ഡകാരത്തിന്റെ നീമുൾന്തതിനു് എഴുന്നുണ്ടുള്ളായും അതു ആ രം ചത്രനാണല്ലോ വധിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് ഇരുപ്പാറും ചാപയാരിക്കാതി നില്ക്കുന്ന വോൻ ഇന്ത്യാനിലയിൽ തന്നെന്ന മാഘാദുമെത്തിൽ കയറി വിജയാത്മം പറപ്പുട്ടാലും!”

രാജാവു്:—“ഇരുദൈവം തന്റെ ഇന്ത്യ സംഭാവനയാൽ തൊൻ അനന്തരമീതനായി. ഇവിടെ ഒന്നമാതൃ

മേ എനിക്ക് അങ്ങയോട് ചോദിക്കവാൻ ഒളി. അങ്ക് എന്തിനാണ് ‘മാധവ്യരൂപനാട്’ ഇപ്പുകാരം അവത്തിച്ചുതു്?”

മാതലി:—“അതും അങ്ങയെ അറിക്കാം. എന്തോ മനോവ്യമധ്യാൽ അങ്ക് ഉന്നേഷമില്ലാതെ വാചി തരശ്ശന്നിരിക്കണമുക്കാട്. അങ്ങയെ ഒന്ന് ചോടി പ്രിച്ചവിട്ടവാൻവേണ്ടി ഞാൻ ഇങ്ങിനെ ചെയ്താണ്. വിരകിനെ ഇളക്കംതോടും തീ അധികമായി എരിയും. നിരോധിച്ചാൽ സദ്ധം പഠാവിരിക്കാം. അതുപോലെ ആരാനം കയറ്റത്തിക്കണ്ണാണ് അക്ക് തന്നിലുജ്ജീ തേജസ്സു് ഉജ്ജപലിതമാക്കക.”

ഈപ്പോൾ, മാതലി ചെയ്തിന്നും ഉദ്ദേശം രാജാവിനു മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം മാധവ്യരൂപനാരികെ വിശ്വിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

“ദേവദ്രോഹം ആശയ അതിനുമിക്കാവത്തല്ല. അങ്ക് അമാത്രനായ പിത്രനന്ദക്കണ്ട്, എൻ്റെ കലവില്ലു് മറരായ കാർത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞിരിക്കണ്ണാൽ മഹിമതിയായ ആഞ്ചേരി തങ്കാലം ഏകനായി പ്രജാപാലനം ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു”വെന്നു് ഞാൻ പറഞ്ഞതായി അറിയിക്കാം.”

അഡാലിനെ മാധവ്യരൂപ എല്ലിച്ചയച്ചതിൽപ്പിനെ രാജാവു് ഇന്ത്രമത്തിൽ കയറി മാതലിയുടെ സാമ്പ്രതിയും ആകാശത്തെക്കുയും.

എഴിംഗ് അക്കാ.

ദേവകാംശം നിർവ്വഹിച്ചുകഴിഞ്ഞതിൽപ്പിനെ ദി
ഷ്യമന്തരാജാവു് രഥാനുഡനായി മാതലിയേശഭാസി
ച്ചു് ആകാശമാർദ്ദൈണ തിരിയെ ഘറപ്പെട്ട്.

രാജാവു്:—“മാതലീ, ദേവദ്രാബന്നർ ആജ്ഞക്കൈ തൊൻ
യമാശക്തി അനുജ്ഞിച്ചുവെക്കിലും, അഭ്രമം എം
നിക്ഷ ചെയ്യു സ്വന്തകാരത്തിന്നർ ഗൈഡവം വിചാ
രിച്ചാൽ, അതിനൊത്തെ ഉപദേശം എന്നെങ്കുക്കാ
ണ്ടു് അഭ്രമധത്തിനു് ഉണ്ടായില്ലല്ലോ എന്നു് തൊൻ
വിഷാദിക്കുന്നു.”

ഈ കേട്ട് മാതലിക്ഷേ. മനസ്സിതമുണ്ടായി.

രാജാവേ; അഭ്രക്കുന്നുപോലെ മഹദ്രാം ഈ
തിരു രൂപ്പിയണ്ടാക്കിട്ടില്ല. താൻ അഭ്രഭാഢ ചെയ്യു ഉപ
കാരം, പിന്നിട്ട് ഈ ഭ്രാന്തണ്ണായ സ്വന്തകാരത്തെ നോക്കു
ഡോറു എറബവം ത്രസ്തമാണെന്നു് അഭ്രു് വിചാരിക്കു
ന്നു. അക്കദയുടെ മഹാപരാത്രം കണ്ടു് വിസ്താരപിത
നായ ഇതുനാവട്ടു, അക്കദയെ വേണ്ടംപോലെ സ്വന്തക
രിക്ഷയാൻ തനിക്ഷേ കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ എന്നു് അതും
പുണിതിക്കയാണിപ്പോരാം.”

രാജാവു്:—“എന്നാൽ, അതു് യുക്തമല്ലോ. എന്നെന്ന യാ
ത്രയയ്യും ഡോറു ദേവദ്രാബന്നു് എനിക്ഷിചെയ്യു സ്വ
കാരം എൻ്റെ മനോരമത്തിനുപോലും എത്ര
വാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തവള്ളും അതും ശ്രദ്ധമാ
ണു്. ദേവനും ദേവിം നിറങ്ങ്യെ നില്ലുവെ അവരു

ഒട മുമ്പിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹം എന്നെന്ന അല്ലാസന തതിൽ ഉപവേഗിപ്പിച്ചവെന്ന തന്നെയല്ലോ, ത സ്ത്രീ അവിക്കെ ആകാംക്ഷയോടെ നിൽക്കുന്ന ജയ തന്നെ സ്ഥാപിതം ഓന്ന് നോക്കിയതിൽപ്പിനെ, അ ദ്രോഹം തന്റെ വക്ഷസ്ത്രിലെ സുരഖിലമായ ഫലി ചടങ്ങത്താൽ അക്കിത്തായ മദ്ദരമാലയെ സാഭരം അഴിച്ചെടുത്തു് എൻ്റെ കണ്ണത്തിൽ പ്രിയത്തെന്ന ഒട അഞ്ചിത്തുതന്നവല്ലോ. ഇതിലധികം ബുദ്ധ മതി എനിക്കു് വേറെയെന്നതാണ് ആഗ്രഹിക്കുവാന ആകു്.”

മാതലി:—“ദേവതയെന്റെ ചുരുക്കാരത്തിനാണ് അംഗങ്ങൾക്കു് അർഹതയില്ലാത്തതു്? അംഗു ചൗത്ര നോക്കു. സുവലോലുപനാള സുരാധിപനു് അ സുരക്കലം കൊണ്ടു് ദേവലോകത്തിനുണ്ടായ കണ്ണ കശാധാരവെ നീക്കുവാൻ രണ്ടാണ്ണംബാണു് ഉപക രിച്ചിക്കുന്നതു്. മനു്, നമസ്തിഷ്ഠുതിയുണ്ടു് എന്നവകാളുള്ളം, ഇപ്പോൾ, അംഗങ്ങുടെ വണ്ണ ശരദാദ്വാരാംബാണു് അതു രണ്ടു്.”

രാജാവു്:—“ഈ അദിനെ സാധിച്ചുതിവു് ശതകതുണ്ട് വാൻ്റെരമധതപത്രത്തെന്നും സ്ത്രീക്കേണില്ലു് അധിശ്വരെന്റെ പ്രഭാവഗ്രഹം വെം കൊണ്ടാണു് എററവും ഭിജ്ഞരങ്ങളും കാൽപ്പനികൾപോലും അനു വരഹാർ നടത്തുന്നതു്. സൗംഖ്യവാനെന്റെ സാം പ്രതിനിംബാംബാവാതിനുണ്ടായെ, തമസ്ത്രിനെ അക്ക രഘുതിനു് അതണ്ണണണണം ശക്തി.”

“അംഗങ്ങൾക്കു് ഈ വിനയം യുക്തം തന്നെ” എന്നു് ആ വിവാദത്തിൽ നിന്നു് മാതലി ഒഴിത്തു് മറ്റൊരിട

രത്ന നോക്കി. സുധമന്ത്രിയിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ട വിമാം സ നദിനബ്രത തരണം ചെയ്യാൻപോരാം.

മാതലി:—“രാജാവു, അങ്ങങ്ങളുടെ ശയസ്തു” ദേവലോക തിൽ സ്വപ്നതിരുമ്മിതമായി സൈഭാഗ്യത്രം എത്തിക്കുന്നതും ഇതാ നോക്കു. — സപർഡ്രോക്കകാമി നികർ അണിത്രുകഴിഞ്ഞും അവശേഷിച്ചിട്ടും അംഗരാഗത്രത്രഹല്ലാമെട്ടതും ക്ലുപ്പതകളും അലക്കരിച്ചിക്കൊന്ന അംഗ്രൂക്കങ്ങളിൽ അങ്ങങ്ങളുടെ വരിത്തരത്ക്കുറിച്ചു് ഗാനംഞ്ചാഗ്രമായി വിശദിതമായ കീത്തനങ്ങൾ ദേവന്മാർ എഴുന്നതും അങ്ങു് കണ്ണാലും!”

മാശാവ്:—“മാതലി, ഇന്നാലേ തൊൻ സുധമന്ത്രിലേക്കു ചെല്ലുകയാണു എന്നുകാരുമായ യുദ്ധവിച്ചാരംകൊണ്ടും ഇം മാർഗ്ഗം എതിചെ വിശേഷങ്ങളുംഞാണും തൊൻ നോക്കുകയുണ്ടായില്ല. ഭ്രാഹ്മതിനിന്നും സപർഡ്രോക്കത്രിനിന്നും ഇടയ്ക്കും എഴു വായുസ്തുന്യങ്ങളും തിൽനാം ഇപ്പോരു എതിലാണു് ഇരാക്കിയിരിക്കുന്നതും പറയും”

മാതലി:—“ഭ്രമിക്കിയിൽനിന്ന് ആരാമത്രത വായുസ്തുന്യമാണിവിടെ. അതായതും സപ്തമാരാത്രക്കളിൽ പരിവഹന്നു സ്ഥാനം ഇതാണു്. സപ്തംഗരയെ ചെക്കിക്കൊന്നതും സപ്തംഗിമണിയലത്രത തേജാവിഭാഗം ചെയ്തു് നയിക്കുന്നതും ഇം പരിവഹനാണു്. പണ്ടും ഇസ്രാഖജനാഥി അവതരിച്ചു ആ വാമനന്തു തിരിയുടെ രണ്ടാമത്രത പജം ഇവിടെയാണു് പതിച്ചതും”

രാജാവു്:—“സ്ഥാനപ്പെട്ടി കൊണ്ടായിരിക്കോം ഇവിടെ എൻ്റെ അത്മാവിനോം ഇത്രിയങ്ങൾക്കും ഇത്രം നിർവ്വതി തോന്നുന്നതു്.”

ഇങ്ങിനെയോരോനോ ഇവർ സംസാരിക്കുവേ, കൂദാശാലാം ബഹുധ്യാജന പീനിട്ടകൊണ്ടു് അതിവേദി ചരിക്കുന്ന മെം ഭ്രാഗത്തെ സമീചിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ചള അള്ളിട അവസ്ഥാന്തരത്തെ കണ്ടു് “ഈതാ നാം ഇ ഷ്ടോറം മേലുമായ്ക്കുതിലായി” എന്നു് രാജാവു് പറയു.

“അതു് എങ്കിനെ അറിഞ്ഞു്?” എന്നു് മാതലി പോറ്റിച്ചു.

രാജാവു്:—“ഈതാ നോക്കു. തേർച്ചുകുങ്കുലിലെ അങ്ക ക്കോലുകൾക്കിടയിൽക്കൂടി തുന്നകടന്നകൊണ്ടു് വേണ്ടാവലുകൾ ഇവിടെ പറക്കുന്നു. ഇടക്കിട മിന്നലൊളിയുണ്ടായി അംപങ്ങളിൽ പീതകാന്തി കുലങ്ങൻ. തേർച്ചുകുങ്കുലിടെ പട്ടകൾ നീർത്തുള്ളിക്കു ഓരോ നന്നത്തിലിക്കുന്നതുമണ്ട്. ഇതിനുനിന്നു നമ്മുടെ മെം കാർക്കോണലിൽക്കൂടിയാണു് ഇഷ്ടോറം ചരിക്കുന്നതെന്നു് തൊൻ ഉണ്ടിച്ചു്.”

മാതലി:—“അതേ; അതു ശരിയാണു്. ഇനി ഉടനെ അങ്ങോക്കു് സ്വന്തം അധികാരാദ്ദേശിയിൽ ഇരണ്ടാം.”

രാജാവു്:—“രമം ഇപ്പുകാരം അതിവേഗം ഇരങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുവേ, കീഴുപോട്ടുക്കു നോക്കുവേം ഭ്രാഗത്തിന്റെ ഒരും എത്ര അത്രതാവധമാണു്

യിരിക്കുന്ന! കന്നു കഴിയുമെന്നും വിഭക്തമാവാതെ ഒരേ നിരപ്പിലായി ആളും കണ്ണ ഭ്രമി അട്ടതെ ക്ഷണത്തിൽ പർവ്വതശിവരാജരും ഉയൻയൻ വൈ ഖിപ്പുച്ചും അതിൽനിന്ന് ഭ്രതബദം താണ്ടതാണിര ക്കുഡിയും വേർപ്പെട്ടു കാണുമാരാക്കുന്നു. വെറും പച്ചി ലപ്പരപ്പായി തിങ്കിക്കുടിക്കണ്ണ ഭ്രാഹം, ഉടനെ ലിനബിന്നവുക്ക്ഷാരം വിച്ഛവിച്ചു നില്ക്കുന്ന കാട്ടകളും യും തെളിയുന്നു. നിഞ്ഞലമായി സ്ഥലമയ്ക്കുന്ന തോന്തിയ ഭ്രാഹം മന്ത്രാന്തരാത്താൽ ജലപൂണ്ണമായു നബിപ്പാദഗമായും മാറുന്നു. ആക്കപ്പാട നോക്കു യോരി ഭ്രമിയെ സുവ്യക്തം കാണുന്നതിനും ആരോ അതിനെ എൻ്റെ മുഖിലേക്കും അതിവേഗം പൊക്കിക്കൊണ്ടു വരുന്നുവാലെയാണും ഈ ഇറക്കു തതിൽ എന്നിക്കു തോന്നുന്നതും.”

മാതലി:—“അംഗങ്ങൾ തോന്നുംപോലെയാണും എൻ്റെ യും അനുഭവം. അമോ, ഭ്രവാകരത്തിന്റെ ദിനം എത്ര ഉഭാരതഭാരിയാം!”

ശാജാവു്:—“മാതലി, ഈതാ കാണുന്ന മഹാപവർത്തം എത്രതാണും. കിഴക്കും പട്ടിനത്താറും കടലുകളിലേക്കും ഇറങ്കിക്കേണ്ടും പൊന്നാരകിന്തിള്ളുംപോലെ ഇതും നിലവുകൊള്ളുന്നും.”

മാതലി:—“ഹേമകുടവർവ്വതമാണിതും. ഈതാണും കിം പുരമാത്രം നാടും. തച്ചല്ലുകൊണ്ടും നേടാവുന്ന പുണ്യലോകവും ഈതാണും. സർവ്വലോകചിത്തം മഹാന്റെ മാനസവുതനാൽ മരീചിയിൽനിന്നും ഉൽപ്പാദിച്ചുകാശുപരുജാപതി സഭാത്തുനായി സൃഷ്ടി

രാസുരച്ചുജിതനായി ഇവിടെയാണ് തച്ചല്ല ചെയ്യു
വാഴുന്നതു്.”

കാജാവു്:—“അതുകൂടുതലായ ഇത് അവസരരെ
തൊൻ ഉപേക്ഷിക്കുത്തല്ലോ. കൂദ്രപഞ്ചവാഹി
വല്ത്രത്വച്ചു് നമസ്കരിച്ചിട്ട് നമ്മൾ” പൊയാരു
മതിയെന്നാണ്ടു്.”

ആ പക്ഷത്തെ മാതലി അഭിനന്ദിച്ചു്. മെമ്പ് ഉം
നെ അവിടെ ഇരുക്കുകയും ചെയ്യു.

മെമ്പ് ഇരുങ്ങിയിരിക്കുന്നവനു് മാതലി പറഞ്ഞ
എപ്പോൾ ആ അത്രതും കണ്ണു് കാജാവിനു് പുണ്ണിൽഡി
നാഡി.

“മാതലി, ചക്രവർത്തി ഉരുളുന്നതുകൊണ്ടുള്ള ലഭിയ
വടക്ക്, ചൊടിയാവട്ട്, ഇളക്കമൊവട്ട് ഇത് ധൗതിനു്
ഇല്ലായ്യാലും, ഇതു് ഭ്രമിയെ സ്വീകാര്യായ്യാലും ഇതു് ഇ
രങ്ങിയിരിക്കുന്നവനു് പറഞ്ഞുകൈരുക്കുവാനല്ലാതെ കു
ണ്ടവിധിവാൻ എന്നിക്കു് കഴിയുന്നില്ലു്.”

മാതലി:—“ഇതുമാറ്റമാണു് അങ്ങേയുടെ മെത്രതകാർ
മദ്ദേശ്യമെത്രതിനുള്ള വിശേഷം.”

കാജാവു്:—“ഇവിടെ എവിടെയാണു് കൂദ്രപഞ്ചമം?”

“പുരു പൊങ്കിയുതൻനു് അരംഭയേണ്ടം മറഞ്ഞു്,
പാബിനുവളക്കരം മാറിമെല്ലാം ചുറിയും പുരാതനമാ
ഡ ലതാവലയങ്ങരം തിങ്കി നീണ്ടവെള്ളൻനു് കണ്ണപ്രഥമ
നതിൽ കെട്ടിപ്പിണ്ടതും, ക്ഷേമവിശ്രൂതക്ക്ഷേഖാടക്കുടിയ ജ
ഞാജുക്കുറം തോഴ്ത്തിലേക്കു നീണ്ടിരക്കിയുംകൊണ്ണു് സൃഷ്ടി
ശാന്തിമോയ വണ്ണാതേജസ്സുടെ സൃഷ്ടിക്കാശക്കു ആ ര

മാതപസ്വി അതാ അവിടെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്” എന്ന മാതലി ചുണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് ഫുറ്റേറു.

രാജാവു്:—“അതുറതപസ്വിയായ ആ മധ്യൻിന്റെന് നമസ്കാരം.”

ദെം കിരുക്കുടിയും മുന്നോട്ട് വിട്ടതിൽപ്പിനോക്കിരക്കേശ കടിത്താണ് വലിച്ചുനിൽക്കി, “അഭിതീരേ വി സപനം ഒക്കെകുണ്ട് നട്ടവളർത്തിയ ഉദാരവുക്കൾക്കുണ്ട് ഇക്കാണന്നതു്; ഇതുനെന്നായാണ് കാശ്രപാത്രമം” എന്ന് മാതലി രാജാവിനെ അറിയിച്ചു.

രാജാവു്:—“സപ്രൂതിലേക്കാൽ അധികമായ സർച്ചു ദ്രിഘസ്വബാ ഇതു പുണ്യസ്ഥലത്തിൽ ഉണ്ടാവുന്ന ണ്ട്. ഒന്നിക്കാവട്ട്, അഴുതപ്പുരത്തിൽ ഇരുപ്പി മുങ്ങിയതുചപാലു അതുകൂടം ആനന്ദം ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നു.”

അനന്തരം രെത്തിൽനിന്ന് രാജാവും മാതലിയും ഭൂമിയിൽ ഇരുപ്പി. അവർ ആ ഉദാരത്തുക്കൾക്കിടയിൽ ഞുടി മുന്നോട്ട് നടന്നു. തച്ചസ്വികളുടെ ആ ആത്മപ്രഭാഗം മാതലി കാണിച്ചുകൊടുത്തതു് രാജാവു് നല്ലവ ദിനും കണ്ടു.

“ഈ യതീന്റുമാങ്കെ രജപാനിയു ശാത്രത്തുന്നതെനെ. സർച്ചുഡിപ്പുകൾക്കും നാൽകന്ന കല്പവുക്കൾക്കും ആട്ടംകുടമായ് നില്ക്കുന്നതിനിടയിൽ, വായുമാന്ത്രം ക്ഷേമിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഇവർ നാടു കഴിക്കുന്നതു്. പൊന്തു മരച്ചുനേബാടിയാൽ പിംഗലുക്കൾക്കി കലന്ന് സുജലത്തിലാണ് മുത്തിയമലപ്പുകാരം ഇവർ കൂടിക്കുന്നതു്. ഈ

വർ യുന്നമശായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു് നവരണ പിതമായ പീംഖലിലാണ്. സുഖലോകസൗരികളും ആപുതമായിട്ടാണ് ഇവരുടെ ആവശ്യമെന്നും. ഇവർ തിവ്യവിഭവങ്ങളാൽ സന്ധുന്നമായ ഈ പണ്ണലേ ഇവർ തപസ്സുകൊണ്ട് നേടിയതായിരുന്നിട്ടു് ഇരു യം ഈ താപസമാർ നാഡാ തപിക്കയാണ്. ചെടുതു്. ഇതു് അത്രതും തന്നെ!”

“ഉത്തരേശരാഹം ദ്രോധസ്തിനാഖ്യനേ പ്രാത്മികാവരാണ്ടോ മഹാത്മാകൾ” എന്ന് രാജാവിനേ പരഞ്ഞത്തിൽപ്പിനേ, ആത്മുചത്തിനാളുള്ളിലേക്കു് കുറിക്കൊണ്ടു് “മേ, മുഖംശാകല്ലു, കാശുപദ്ധതി ഇപ്പോൾ എത്രചെയ്യുന്നാണു്?” എന്ന് മാതലി ചു ചു പോലിച്ചു.

“അദിതിനീജവിയും മറ്റു മഹാപതിമാരം ദ്വിക്കയാൽ അവരേണ്ടു് പതിപ്രതാധനമാം ഉപഭോഗ്യാണിപ്പോൾ.” എന്ന് അകത്രുന്നിനു് മഴപട്ടി ശഭായി.

“എന്നാൽ, ഭഗവത്സന്നിധിയിൽ ചെല്ലുന്നതിൽ ഇപ്പോൾ അനുശതകിട്ടിയേക്കാം. അങ്കു് ഈ അശോക ക്ഷേത്രത്തിലെ തലത്തിൽ അല്ലും വിത്രുമിച്ചുംബും. താൻ ചെന്നു് അങ്കേയുടെ ആത്മമനാ അറിയിച്ചു് അനുശത അഡി ഉടൻ വരാം” എന്നപരഞ്ഞു് മാതലി അക്കരേ ചു പോയി.

ഉടനെ തന്റെ വലതുകൈ തുടിക്കൈക്കാൽ ഇ ശ്രൂംലേക്കണം എന്തിനെന്നു് രാജാവിനു് വിചാരമാണി.

“എന്തെന്നു ആ ആശ അണന്ന കൈകവ്യ ടുപ്പോയ്ക്കു തന്തു. ഇനി എനിക്കു് എത്രു് ഇജ്ഞാസില്ലിയാണു് ഉ

எனக்குவானத்திட்டு! பினை ஏனினால் வுமா ஹட ஒரு சிலச்சளி. கைவள உறுத்தெடு எதான் மோஹத்தாக் கிராக்கிக்கூடிய ஹனி ஏனிடத் தேவந்தூதை ஏற்ற எடு!"

ஹக்கின அட்டேம், விசுவரிக்கூதினிடத்தில், அப்பு. அக்கப்பயானி "அதைத்திட்டு" ஏன் அதே அதுவதையும் தகவுக்கிட்டு கூட்டுக்கூட்டு. "விதுதி காளி கைத்திட்டு"; ஜாதிஸபங்கள் தானியே வெழிபெட்டுவை போ" ஏன் அபிட இடங்கள் பரவுகின்றது கேரங்கிழ ஜின்.

"ஹட பூர்ணமாய தபோவநத்தில் அவ்விடை தான் காஞ்சிலிப்புப்போ; பினை அதுவால் ஹக்கின விரையிக்கொட்டு" ஏன் ஸஂஶயத்தோடு ராஜாவுக்கு தீவிரமாக நோக்கி.

ஒவக்கிட்டுக்கொட்டு நிளைகள் ஸிஂஷஷ்டியை அதின்ற தாந்திரை பேட்டிக்காதென்று; அங்கத்தைய தாபங்கிமார் விளையிக்கொட்டு கேரங்க்கூதென்று ஏதாவோடு வொல்லாத தாக்கை காலிக்கைவானியில் வோலமாய ஸங்கிரியிக்கு குடிப்பிடிட்டு உடன்கோடு வலிப்பிடியைகள். "ஸிஂஷஷ்டிக்கீ வாத பெல்லிக்கை". நின்ற பல்லுக்கரி எதான் ஏன்னினோக்கைடு" ஏன் அது வொல்லா பராய்கள்.

"ஒளி, விழுதித்தம் காட்டுத்திட்டு! தைக்கரி மக்களிலே வைத்து ஹட முக்கை கூலை உபடுவிக்கையா! நின்ற திடிப்பு கார ஏற்கிபோக்கங்கள்". 'ஸஷ்வரம் என்' ஏன் நின்கை மக்கிமார் பேரிட்டு யமாத்மீ,

தனை.” எனும் தாபஸி கல்லீலெல்லாரல் தடித்துக்கொடு போய்ன.

ஸ்பந்தம் பூதுகளிலென்றேவாலெ சௌஜாவி ஸாஃ ஹ வூலகித் வசைல்பூதுமளையி. தன்ற அங்பத்ரு கைஞ்சாயிரிக்காங் ஹஉ கட்டியித் தனிக்கே” ஹண்டிள் மத தோண்டாதென்று” அங்கும் ஈகித்து.

“ஸ்பந்தனோ, நீ ஹஉ ஸிஂயக்ஷ்டியே விடிக்கிய அதின்ற தஞ்ச நின்ற ஸேரே சாகிவிழ் ஷேஷ்” எனும் மரைஈ தாபஸி பேடிப்பித்து ணாக்கி

வூலங்கே ஹது கேட்டஷேஷ்டார் விரியாஸங்காயது “என்னால் எனிரக்கநே பேடியாஸ்” எனும் அவர் சுள்ளு விடுத்திக்கள்ளித்து.

ஓடுதோ மஹா தேஜஸ்பியுடெ பூதுங்காய ஹஉ ஏ வூலங்கே எனிரித்துக்கைவாங் விரகிங் காத்துக்கை ணிரிக்கை தீயின்பொறிபோலெயாள்ளங்கை ராஜாங் காட்டி.

“ஹ்லீ, நீ ஹஉ ஸிஂயக்ஷ்டியே விடு. நின்கை கல்லிக்கை வாங் வேரென்றை க்கொங்” எனும் மரைஈ தாபஸி புலோலித்துப்பூரல் “என்னால் தஞ்ச” என சோதித்துக்கொள்ளு அது வூலங்கே கை நீட்டி மலத்திக்கள்ளித்து.

அது மன்னும் கள்ளு ராஜாவிங்கே அதுவேற்றுமளையி.

“அமோ, ஹஉ கட்டியுடெ கையித் தாகுவத்திலு கூஸங் ஹதா தெல்லின்திரிக்கை. ஹவங்கே ஷீ கிடிவாங் கெட்டதுக்கெதோடெ நீட்டியிரிக்கை ஹஉ கைய், விரல்யுக்கெல்லூங் விழுக்கிழேத்துத்துபோலெ ஹ

ചതുന്ന് ചേന്ന്, ഉഷ്ണകാലത്ത് പഴതുപെടാതെ തിങ്കി
ചുന്ന് ഇതളുകളോടുകൂടി വിവിശ്രാതുടങ്ങിയ ചെന്നാര
മുച്ചുവോലെ ഇതാ ചൊക്കേചോകേ പ്രകാശിക്കുന്നു” —
എന്ന് അദ്ദേഹം കണ്ടു.

വേറെ കളിക്കോപ്പ് ഉടൻ കിട്ടായ്യാൽ ആ ബാ
ലൻ സിംഗരക്കട്ടിയെ പിടിച്ചുവല്ല മുകുളാട്ടതനെ
വീണ്ടും കളിത്രടക്കി.

“വാക്കുമാറ്റംകൊണ്ട് ഇവനെ അടക്കവാൻ കഴി
കയില്ല. മാക്സിഡിവാലൻ” കളിക്കോവാൻവേണ്ടി മണി
ക്കാണ്ട് തീര്ത്ത് ചായുംപിടിപ്പിച്ച് വെച്ചിട്ടുള്ള ആ യക്ക
നാതെ നീ പണ്ണിശാലയിൽ ചേന്ന് “എടുത്തകോണ്ടവ
തു” എന്ന് താപസികളിലെംബാറം അയയ്ക്കുന്നയാൽ മ
രിറാരാറം അതിലേക്കു ചോയി.

“അതുവരെ തോൻ ഇതിനെക്കൊണ്ടുതനെ കളി
ക്കിം” എന്ന് ബാലൻ അവിക്കെ നില്ക്കുന്ന താപസിയോ
ട് വിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

“തുനിവുകുടിയ ഇരു ബാലനിൽ എനിക്ക്” എന്നു
ണിതു വാസ്തവല്ലം” എന്നോത്ത് രാജാവു് എന്തുവീപ്പിട്ടിട്ട്
“ഒന്തമുകളുകൾ ഒട്ടൊട്ട് വെളിക്കുകാണിച്ചു് അകാരണം
സൗഖ്യിതം തുകിയും, അവുകുതവും മോഹനവുമായ ഒരു
നേരൻമൊഴികൾ സോല്ലാസം ചൊരിത്തുംകൊണ്ടു് ഓ
മനമകൾ ഓടിവന്നു് മടിയിൽ കേരവെ, അവന്നുറ ഒരു
മെയ്യിൽചേന്ന് പോടികളാൽ സ്വപ്നമെത്തെ അലകൾ
ചു് അങ്ങിനെ ആനന്ദിക്കുന്നതിനു് സുകുതനിധികളായ
ധനുക്കൾപ്പേണ്ടു സാധിക്കുമ്പോൾ” എന്ന് അദ്ദേഹം വിഷാദ
ത്രഞ്ചിട്ട വിചാരിക്കുന്നും ചെയ്തു.

താൻ ആധുനികതയോളം തട്ടത്തിട്ടും ബാലൻ സിപ്പക്കട്ടിയെ വിടായ്ക്കാൽ അവിടെ നില്ക്കുന്ന താപസി “പ്രശ്നിക്കമാറ്റാർ ആരംഗം ഇവിടെ ത്രണങ്ങാ” എന്ന ഡിശിച്ചുവോദിച്ചുകൊണ്ട് ചുറരും തിരിത്തുനോക്കി ആ നോട്ടത്തിൽ രാജാവിനെ കണ്ട് “അങ്ങും ഇങ്ങേ ഭട്ടാനു വരണേ! ഇവൻ ഇം സിംഹക്കട്ടിയെ മരകേകവ ടിച്ചുവലിച്ചു് ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ട് കളിക്കുന്നതു നോക്കു ഞാൻ തട്ടത്തിട്ടും ഇവൻ കുട്ടാക്കുന്നില്ല. ഇതിനെ ഇം കുറ പിടിയിൽക്കിനും അങ്ങും വിച്ചവിക്കുന്നോ” എന്ന ആ താപസി ആവശ്യ പ്ലെട്ട്.

രാജാവു് മദ്ദസ്തിതതോടെ അരികെ ചേരു.

“എംബോ, മുനിക്കമാര; തപോവനവും തിശേഷം വിശ്വാസിക്കുന്ന മുരത കാണിച്ചു് സതപസ്തമും വിത്രഖലവുമായ ജനങ്ങൾ, ചെറുപ്പാനു് വരുന്നമരങ്ങൾ ദേന്നപോലെ, നി ഭാഷിപ്പിക്കുന്നതു്.”

താപസി:—“ഒറോ, ഇവൻ മുനിച്ചതുനല്ലോ.”

രാജാവു്.—“ഈവൻറെ ആത്മത്തിയും പ്രക്തതിയും കൊണ്ട് അതു് അരിയാവുന്നതാണോ. സ്ഥാപവിശേഷം കൊണ്ട്. തൊൻ വേരെ വിധത്തിൽ വിചാരിച്ചു ചോദ്യനോഞ്ഞുണ്ടോ.”

ഇക്കാലിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് രാജാവു് ആ ബാല കുറ പിടിയിൽ നിന്നും സിംഹക്കട്ടിയെ വിച്ചവിച്ചു. അപ്പേഴുംബനായ ബാലകസ്ത്രത്താൽ രാജാവിനും അചൂഢമായ സുവം അനുഭവമായി. “അരക്കുനാരനോ കല മെത്തനോ അരിയാത്ത ഇം ബാലനെ ഞാൻ തൊട്ട് ബോഴ്ചക്കും ഇത്രയും സുവോദയം എനിക്കും. ഉണ്ടാവു-

മെഴിയ്, ഇവനെ സപ്പച്ചതെന്നു വാസ്തവ്യത്തോടെ
ആദ്യപ്രകാശന ആ മഹാധന്യസ്സ് എത്ര അനിർവ്വാദ്യ
മായ ആനദംമായിതിക്കാം ഭവിക്ഷന്തു്” എന്ന് അദ്ദേഹം
കാര്ത്തകോണ്ട നിന്നു.

ആ താപസിയാവട്ട്, രാജാവിന്റെനും ബാലങ്ങും
യും വിണ്ണം വിണ്ണം നോക്കിക്കൊണ്ടു് ആയുമ്പും വെളി
പ്പെട്ടതി.

അതിന്റെ മേരു എന്നെന്നുവിയുവാൻ രാജാവി
ന്ന് കൈയ്യുകമുണ്ടായി..

“അങ്ങെയ്ക്കും ഈ ബാലനും ആ പത്തിൽ ഇതുയി
കികം സാദ്ധ്യം എങ്കിനെയുണ്ടായിരുന്നു് താൻ വി
സ്തിക്കുണ്ടാണോ. എന്ന തന്നെയല്ലാ, ഇതിനുന്നു് ഒട്ടം
പരിവയ്ക്കില്ലാതിരുന്നിട്ടും അങ്ങെങ്കു് ഇവൻ അനുകൂല
നായി നില്ക്കുന്നതുണ്ടു്” എന്ന് ആ താപസി പറഞ്ഞു.

രാജാവു് ആ ബാഹനെ ലാളിച്ചുകൊണ്ടു് “ഇവൻ
മഹാഷിഷതുന്നല്ലെങ്കിൽ ഇവൻറെ വംശം എതാണോ”
എന്ന് താപസിയോട് ഒച്ചംചിച്ചു.

താപസി:—“പുഞ്ചകലവത്തിലാണോ” ഇവൻ ജനിച്ചിക്കു
ന്നതു്.”

ഇതുകൂടു് രാജാവിന്റെ മനസ്സു് കുക്കാക്കലമായി.

എത്രു്! എൻ്തെ വംശത്തിലോ ഇവൻറെ ജനനം!
അതുകൊണ്ടുണ്ടാവിക്കും എൻ്തെ ചോക്കു ഇവനുണ്ടെന്നു്
താപസിക്കു തോന്തിയതു്. ജണാതികളായി എനിക്കു പ
ലഞ്ചമുള്ള പരിയ അന്തുമായ കലലുത്തെതാനുചരിച്ചുകൊ
ണ്ടു് അരംഗത്തിൽ പാക്കിന ആരാനമായിരിക്കാം ഈ
ബാലൻറെ അട്ടുണ്ട്. നാട്വാഴ്ചകിൽ എപ്പെട്ടു് മരുഹ

മന്ത്രങ്ങളിൽ വിഹരിച്ച കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിനെ അന്തുകൂലം യമാധിമം കാട്ടവാഴ്യിലേക്ക് തിരിഞ്ഞു സഥാന്തരയിൽ തയ്യുലങ്ങളിൽ പാത്രക്കാണ്ട്. കഴിയുക പെരുവമാക്കിയിൽ പണ്ടിപ്പേണ്ടജീളു നടപ്പാണ്ടല്ലോ—” എന്നീ വിചാരത്താൽ അദ്ദേഹം നബ്രർ ശകയെ പരിമരിക്കവാൻ ശുമിച്ചു. എന്നാൽ, ആ വാനപ്രധാനമാക്ക് ഇത് സിഖലോകത്തിൽ എങ്കിലെ പ്രവേശം കിട്ടി എന്ന് അദ്ദേഹത്തിനും മരീരു റഷ്യജായി. “മനസ്സുകൾ ഇഷ്ടംപോലെ കടന്നവരാവുന്നതല്ലോല്ലോ ഇത് ദിവ്യലോകം” എന്ന് ആ സംശയത്തു അടച്ചുമും, താപസിയുടെ മുഖിൽ വെളിപ്പെട്ടതുകയും ചെയ്തു.

“ഈയാണും അങ്കു പറഞ്ഞതും. ഈ ബാലൻറ അമ്മയും അസ്ത്രാധിബന്ധം ഉണ്ടു ത്രക്കാണ്ട്”, ദേവയും വായ കാശ്യപൻറ ഇത് ആത്മരൂമത്തിൽ ഇവനെ പ്രസിക്കുന്നതിനും അവരുക്ക് സാധിച്ചതാണും” എന്ന് താപസി രാജാവിനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു.

രാജാവിൽ പത്രക്കുപ്പുത്രക്കേ കിളിത്തുടരടങ്ങിയ ആശ ഇതുകെട്ടുപ്പാർഡ ഓന്റുകിയും തുച്ഛം. ആ ഗൈതി എത്ര രാജംഞ്ചിയുടെ ഭായ്യാണും” എന്ന ദിവിക്കവാൻ അദ്ദേഹത്തിനും ദെയന്ത്രമുണ്ടായി.

“യമ്പത്തിനെ പരിത്രജിച്ച ആ മനസ്സുന്നേര പോരുക്കിയും ഉച്ചരിക്ഷവാൻ യോഗ്യമല്ല” എന്നാണും താപസിയിൽ നിന്നുണ്ടായ ഉത്തരം.

“എന്ന ഉദ്ദേശിച്ചാണോ ഈ വാക്ക്?” എന്ന് രാജാവിനും സംശയമായി. എന്നാൽ, ഈ ബാലൻറ അമ്മയുടെ പേരു എന്നെന്നും ദിവിപ്പാലും എന്നും

അദ്ദേഹത്തിന് തോന്തി. പരസ്യീ പ്രസംഗം അങ്ങനെ തത്താണ്ടിന് ഉടൻ ഓരു അതിയന്ത്രിന് അദ്ദേഹ തിന്റെ മനസ്സ് പിന്നവാക്കി.

അപ്പുശേഷം കുറുമശക്കന്തരോടുകൂടിമരറ താപസി തിരിച്ചെ വന. “എടു സവുട്ടുമനാ, ഇതാ, ശക്കന്തലാവണ്ണം നോക്കു” എന്ന് അവർ ആ ബാലനെ അടക്കലേക്ക് വിളിച്ചു.

ബാലൻ തിരിത്തുന്നിന് “എൻ്റെ അമ്മ എവിടെ?” എന്ന് അടേപച്ചാമായി.

“ശക്കന്തലാവണ്ണം എന്നേക്കുള്ളു ശക്കന്തളാവണ്ണം, എന്ന് മാത്രപ്രിയനായ ബാലൻ നാമസാമൃതതാൽ ഭേദിച്ചപോയി” യെന്ന് താപസിമാർ ചിതിച്ചു. “കണ്ണത, ശക്കന്തത്തിന്റെ ലശവണ്ണമാണ് നോക്കവാൻ പറഞ്ഞതു” എന്ന് അവർ ആ ബാലനെ ധരിപ്പിക്കയും ചെയ്തു.

രാജാവിന്റെ ആശാലത പിന്നെയും തളിക്കണമാരായി. “ഈ കുട്ടിയുടെ അമ്മയുടും ശക്കന്തളായന്നാണോ പേരു! ആ പേരു” പലക്കും ആവാമഴ്ല്ലാ. എതായാലും ഈ പ്രസ്താവം ഇങ്ങിനെ ആശങ്കയെ വളർത്തീടു് കുടക്കം മങ്ങമരിചിക്കുപ്പാലെ കലാണിച്ചു” എന്ന അധികാരായി വേദിപ്പിക്കുമോ, ആവോ!” എന്ന് രാജാവിന്ന് വിചാരംയായി.

“എതു ചന്തമുള്ള ശക്കനാ! കളിക്കവാൻ എനിക്കും ഇതു മതി. ഇങ്കു തങ്കു” എന്ന കൈ നീട്ടിക്കൊണ്ടു ബാലൻ താപസിയെ അടക്കു. അപ്പോൾ ബാലൻ്റെ

കൈക്കിൽ രക്ഷ കൂണ്ടായ്യും “അമ്മോ, രക്ഷ എന്നവിട” എന്ന് ആ താപസി സംശ്ലേഷിച്ചു.

“പരിമുക്കേണ്ട. ബാലൻ സ്ഥിരമകളിയെ പിച്ചിച്ചവലിച്ചകാണ്ട നിന്നപ്പോരു രക്ഷ താഴെ വീണോ ഇതാ കിടക്കുന്നു” എന്ന പറത്തുകൊണ്ടു് രാജാവു് അതു് എടുക്കുവാൻ കനിഞ്ഞു. “തൊട്ടുതോതു, തൊട്ടുതോതു” എന്ന താപസികൾ വിലക്ക നോക്കിയുണ്ട്. അദ്ദേഹം അതു് എടുത്തുകഴിഞ്ഞു. അതു കണ്ടു്, അവർ അതു നും വിസ്തിതരായി മാറിൽ കൈ വെച്ചു് പ്രമുഖം നോക്കികൊണ്ടു് നിന്നു.

“ഈതു് എടുക്കുന്നതു് എന്നു് എറ്റുകൊണ്ടാണു നിങ്ങൾ വിരോധിച്ചതു്” എന്ന രാജാവു ശ്വാസിച്ചു.

ഈതുയും കൊണ്ടു ദിഷ്ടംഗതനാണു് ഇട്ടുമെമ്മു് ആ താപസികൾക്കു് അനുമാനിക്കുവാൻ കഴിയുകയാൽ “മഹാഭാജാവു” എന്ന സംബന്ധംനേരതാടക്കയിൽ അവർ മറച്ചി കൊടുത്തതു്:—

“ഈ രക്ഷ അപരാജിതയെന്ന ദിവ്യംഷയിലും ഓ. ജാതകമ്മകാലത്തു കൂദ്യപഭ്രവാൻ ഇവന്നെന്ന ദിപ്പിച്ചതാണിതു്. ഈ കൈക്കിൽനിന്നു വീഴുകയാണെന്ന കിൽ ഇവനോ, അചൂടുനോ, അമമയോ അല്ലാതെ മറ്റൊരു എടുക്കുന്നതെന്നാണു വിധി.”

ബാജാവു്:—“വിധി തെററിച്ചു് ആരുകൈഡിലും എടുക്കുന്ന തായാലോ?”

നാചസി:—“എടുത്താൽ ഈ സപ്പമായ്ക്കിന്റു് ആ ആളു കടിക്കിം.”

ബാജാവു്:—“അങ്ങിനെ ഇതിനുന്നു് എപ്പോഴേക്കിലും നിങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുനോ?”

താപസി:—“പലപ്പോഴം.”

ഇതു യും കേട്ടപ്പോൾ, ചുണ്ണസിഖമായ മനോരമ തെരുതു താൻ ഇന്നിങ്ങനീനു് അഭിനന്ദിക്കാതിരിക്കുന്ന എന്നു് ആമോദത്തോടെ വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് രാജാവു് ആ ബാലനെ വാരിയെടുത്തു മാറ്റോട് ചേര്ത്തു.

“ഈ വർത്തമാനം ലുതനിജ്ഞയോടെ അമരണ്ണ ശക്തിയും ഉടൻ അറിയിക്കേണ്ടു്” എന്നു് ആ താപസി മാർപ്പണം ശാലയിലേക്കു പോയി.

ബാലൻ:—“എന്ന വിള്ളു; തോൻ എൻ്നെ അമ്മയുടെ അട്ടക്കൽ പോകടെ.”

രാജാവു്:—“മകൻ, എന്നോടൊന്നിച്ചുചേരുന്നു്” അമ്മ ശുശ്രാഷ്ട്രിയിൽക്കൊമ്പേണ്ടു്.”

ബാലൻ:—“തോൻ അംഗങ്ങളുടെ മകന്നല്ല. എൻ്നെ അമ്മ ദുർഘ്ഗയിൽനിന്നുണ്ടു്.”

“ഈ വിവാദംകുണ്ടിതരുന്ന അതു് എനിക്കു നിലവില്ലെന്ന് വിശ്വാസമായി” എന്ന രാജാവു് വിരിച്ചുകൊണ്ട് പറത്തു.

അപ്പോഴേങ്കിലും താപസികളിൽനിന്നു വർത്തമാനം, ഗ്രഹിച്ചു്, വിശ്വാഗ്രൂഹത്തോൽ ഏകവേണ്ടിയരയായ ക്ഷക്തി അവിടെ വന്നു. “സപ്തമായി മാറേണ്ട അധി സരത്തിൽപ്പോലും സമ്പ്രദമന്നേൻ്നു രക്ഷ പൂർണ്ണമിതി തീരുത്തുന്ന കാണുമാറ്റായിരുന്നു താപസമാരിൽനിന്നു കേട്ടിട്ടു എനിക്കു് എൻ്നെ ഭാഗ്യത്തിൽ വിശ്വാസമുണ്ടാക്കുന്നില്ല. അമവാ, സാമമനി വന്നു് എന്നോടു പറഞ്ഞതെല്ലാം വിചാരിക്കുവോരു ഇങ്ങിനെ വന്നുകൂടിയില്ല” — എന്നീ വിചാരണത്താടക്കയിൽനിന്നു് ആ ശോകം

ആയുടെ വരദ്യ്.

രാജാവു് ശകന്തളൈ കണ്ടു. അറങ്കിലും, മറ്റിലും ബഹിച്ചിരിക്കുന്ന ചേലകൾ രണ്ടും തീരെ മഴിഞ്ഞും, അതോപവാസങ്ങളാൽ ശോഷിച്ചും, സംസ്കാരമില്ലായ്ക്കു അഞ്ചു ചെട പിടിച്ചിരിക്കുന്ന വാർക്കഡൽ ഒരേ കരായായി ഒരേ ഭാഗത്തെയ്ക്കും. അഴിച്ചിട്ടുംകൊണ്ടു പല നാളും കി നിന്തുമായ വീരമാൻകുമാരനു വധിച്ചുകൊണ്ടു തപിക്കുന്ന തു സാധ്യപിയെ രാജാവു കണ്ടു.

പദ്ധതാപത്താൽ എററവും വിവിണ്ണനായീന്ന് രാജാവിനെ കുണ്ഠിട്ടു് ശകന്തളയ്ക്കു് ആളുവിയുവാൻ പ്രയാസമായി. “ഇത്തേരും എൻ്റെ ആളുപ്പത്രനാണെന്നു്” എന്നിക്കു തോന്നനില്ലല്ലോ. രക്ഷകട്ടാരത എൻ്റെ മകനെ ശരീരപ്പുമാംകൊണ്ടു് മഴിപ്പിക്കുന്ന ഇത്തേരും ആരാഞ്ഞു്” എന്നു് അവരും സംശയിച്ചു.

സർവ്വദമന്നും അമ്മദയു കണ്ടപ്പോരും അടുക്കാട്ടുകും മാറി. “ഈതാ ആരോ ഒരാദം എന്നെന്ന എടുത്തു് ‘മകനെ’ എന്നു വിളിക്കുന്നു്” എന്നു് അവൻ രാജാവിനെ മൃഖിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

രാജാവു് ശകന്തളയുടെ മധ്യിലേക്കു നീങ്കി.

“എൻ്റെ പ്രാണിപരി, തൊൻ ചെയ്തു” മേഖല മായ കുറതയാണുകിലും, അതു നിന്റെ ചാരിത്രത്താൽ ഇതാ അണക്കുലമായുണ്ടിരിക്കുന്നു. നിന്റെ തെതാവാണു് ഇത്തുള്ളവൻ എന്നു് നീകാണ്ടിച്ചുവിയേണ്ടെങ്കുന്നു് ഇപ്പോരും പ്രാത്യീക്കേണ്ടതായ അവസ്ഥയിലാണു് കൊൻ” — എന്നിക്കിനെ അദ്ദേഹജിൽനിന്നു് ദിനവാക്കു ചുറ്റപ്പെട്ടു.

ശക്കന്തള ഇപ്പോൾ ആബേം ശാരിഗത്രു. തന്റെ ദിനാവിന്നത്തെന്നായാണ് താൻ കാണണ്ടെതന്നും അവർ കൂടിയാസമായി. “മത്സം അകന്നും ഭദ്രവത്തിനും ഈ പ്രോഡ എന്നിൽ കഞ്ചനയുണ്ടാക്കിച്ചുനു തോന്നുനു” എന്നും അവർ മനസ്സിനെ ആശപ്രസിദ്ധിച്ചു.

ശാജാവു്:—“പ്രിയേ, സുലും, എന്നും മോഹാന്യകാ റംനിങ്കി മനസ്സിപ്പോൾ തെളിഞ്ഞിരിക്കയാണോ. ഓഗ്രത്താൽ, ഇതാനീ എന്നും അരികെ വരികയും ചെയ്യും. രാഹ്ലബാധയകനും ചുറ്റുനിക്കാ വീണ്ടും രോധിണിയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു.”

ശോകത്തു അകററിക്കൊണ്ടു് മനസ്സിൽ ഉയൻ്തു ടൈറിയ ഫഷ്ട്രാൽ ശക്കന്തളയിൽ ബാഞ്ചേജ്യാൽഗമമുണ്ടായി. “ആയും പുതു ജയിച്ചാലും” എന്നും അവർ ആ തംസിച്ചതു് ഇടയ്ക്കു തോണ്ടുനിട്ടുകയാൽ തടരത്തുനിന്നുപോഴും!

ശാജാവു്:—“നീ ചെയ്യു വിജയാശംസ ഇടയ്ക്കുണ്ടായ ഗതിഗമത്താൽ നിങ്ങലുമായാലും, അതു് നിന്നെ കണ്ണപ്പോരിത്തെന എന്നിൽ ഫലിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മുംഗാരവുംപാരങ്ങളിലെംനും മനസ്സു ചെലുംതെ ഇന്നാളും നീ എന്നും വിജയാഗ്രഹത്താൽ തെളിച്ചുകൊണ്ടാണു് കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നെതന്നും താംന്നു ലരാഗം കുചരാത്ത ഇംഗ പാടലാധാരം കണ്ണപ്പേരും തെണ്ടു. അറികയും തോൻ ജയികയും ചെയ്യുക ചുണ്ടെന്നു.”

ബാലൻ:—“അമേ, ഇദ്ദേഹം ആരാണു്?”

ശക്കന്തള:—“മകനെ, നിന്നും ഓഗ്രത്താടു് ചോദിക്കും.”

“രാജാവു” ഉടനെ ശക്കന്തളിയട പാംക്കാളിൽ വീണ് ഇങ്ങിനെ വിലപിച്ചു:—

“എന്നോ, കല്യാണി, നിന്നനു തൊൻ നിന്മാക്കി പുതോത്ത് നിനക്കു” ഒട്ടംതന്നെ അപ്രിയമുണ്ട് വാതിരിക്കേണമേ! അനും എൻ്റെ മനസ്സു് അതിഞ്ചു മൊയ മോഹത്താൽ തീരെ ഇങ്ങന്തക്കുംക്കയായിരുന്ന മനസ്സു് തമസ്സാൽ മറഞ്ഞവർ സാപ്രാപ്തമായ കല്യാണ തേരേപ്പൂഡം ഏരംതു തള്ളിക്കൂട്ടുക സാധാരണമാണു് അന്നും ശിരസ്സിൽ മാലയെ അച്ചിച്ചും അതു് ചാഡാണു് പരിമേച്ചു് തടിയകറിയേക്കുമല്ലോ.

“എഴുന്നേല്ലേണേ! ആത്തുച്ചതു എഴുന്നേല്ലേണേ എൻ്റെ ഭാഗ്യത്തെ ബാധിച്ചുകൊണ്ടു് പുഖ്യജനപാപം ഹരിശാരുവമായിരുന്നതുകൊണ്ടാവാം കരണാനീയിയു യ അങ്ങേയ്ക്കു് എന്നുക്കുറിച്ചു് അങ്ങിനെ അനു തോന്നിയതു്” എന്നു ശക്കന്തളി കരണത്തുകൊണ്ടു പറയുന്നതു കെട്ട രാജാവു് എഴുന്നേറ്റ.

“ശ്രോകാത്രയായ എന്നുക്കുറിച്ചു് അങ്ങേയ്ക്കു പിന്നെ എങ്ങിനെന്നാണു് ഓമ്മയുണ്ടായതു്” എന്നു് അവർ തുടർന്നു ചോദിച്ചു.

“ഈ വിഷാദഗല്പത്തെ ഉള്ളിൽനിന്ന പറിച്ചുനീക്കിട്ടു് പിന്നീടു് അതെല്ലാം പറയാം. മോഹാധിനന്നായ തൊൻ നിർമ്മിയം നോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ലേഡവ അനു നിശ്ചിറ്റം അയരുത്തിൽ ഒഴുകിവിഴുകയുണ്ടായ കണ്ണീക്കു് ഇനു് തൊൻ ഇമയിൽവെച്ചു തന്നു തുടച്ചു നീക്കി നിന്നും മനസ്സാപത്തെ അല്പമെങ്കിലും ശമിപ്പിക്കുട്ടു്” എന്നീ സാന്നപനവാക്കാടു രാജാവു് അപ്രകാരം ചെയ്തു.

അംപ്രൂദ രാജാവിന്റെ വൈക്കമിൽ മുദ്രമോതിരം
കണ്ട് “ഹത്ത് എ മോതിരമല്ലോ?” എന്ന ശക്കത്തു ചോ
ടിച്ച.

രാജാവു്:—“അതേ; ഹാ മോതിരം കണ്ണതിൽപ്പിനെ
യാണോ എനിക്കോ ചാമ്പയുണ്ടായതു്.”

ശക്കത്തു:—“വല്ലാതെതാങ്ക ചതിയൻ മോതിരമാണിതു്.
അങ്ങങ്ങയെ ചാമ്പിപ്പിക്കവാനായി നോക്കിയപ്പോറ
ഹത്തിനെ തൊൻ കണ്ണില്ലു്.”

രാജാവു്:—“എന്നാൽ, ഹപ്പോറം, വസന്തങ്ങാഗത്തി
തൊൻ ചിന്നമായ പുഞ്ഞത്തെ ധരിച്ച വല്ലി പരി
ശോഭിക്കുന്നു്.”

ശക്കത്തു:—“ഒവണ്ണാ; ഹാ മോതിരത്തെ തൊൻ വിശ്വ
സിക്കയില്ലു്. ഹത്ത് അങ്ങങ്ങുടെ വിരുദ്ധിൽത്തനെ
കിടക്കുന്നു്.”

ഹവഞ്ചെ ഹാ സല്ലാപം അംപ്രൂദാണായ മാതലി
ഇടെ വർവ്വാൽ നിലച്ച.

“ഭാഗ്യത്താൽ ധമ്പപത്രിയോഗവും ഘത്തംനവും
അംപ്രോക്ഷ് ലഭിച്ചതിൽ തൊൻ അഭിനന്ദിക്കുന്നു്” വെന്നു
പറത്തുകൊണ്ട് മാതലി രാജാവിന്റെ അരികെചെന്നു.
രാജാവു്:—“ഹാ ആശാഫലം എന്റെ പ്രിയസ്വാഹത്തോ
ധ അങ്ങങ്ങയെക്കൊണ്ട് ഉണ്ണായഞ്ഞകയാൽ എനിക്കോ
അധികമധുരമാണുണ്ണാനുണ്ടോ. ഹക്കിനെ ഹവി
ടെ സംഭവിക്കുമെന്നു് മഹേദ്രുദ്ഗവാൻ അറിഞ്ഞി
ടില്ലാത്തരാണെല്ലോ! അമവാ ഹാ ശപ്രഹരണക്കോ
അ അതാതമായി എന്നോണാണോ.”

“അതു് ശരിയാണോ?” എന്ന പുഞ്ചിരിയിട്ടുകൊണ്ട്
മാതലി സമ്മതിച്ചതിൽപ്പിനെ, കാശ്യപഭരവാൻ അ

അങ്ങളുടെ വരവു് കാര്ത്തകാണിരിക്കുന്നു”വെന്നു് രാജാവി നെ വിളിച്ചു.

രാജാവു്:— “ഗക്കത്തുള്ള, മക്കനെ എടുക്കു. നിന്നെ ഒരു സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടു് കാശ്യപദ്മവാനെ ചെന്നു് ദാർക്കേണമെന്നാണു് എൻ്റെ അലിലാശം.”

ഗക്കത്തുള്ള:— “ആയുധത്രനാനിച്ചു” ഇരുസന്നിധിയിൽ ചെല്ലുവാൻ എനിക്കു ലഭജ തോന്നും.”

രാജാവു്:— “ലഭജിക്കേണ്ടാ. അല്പും കാലത്തു് ഈ നൈന്ത്യാണു് വേണ്ടതു്; വത്രു.”

അതുകേട്ടു് ഗക്കത്തുള്ള മക്കനെ എടുത്തുകൊണ്ടു് വിൽ നടന്നു. അങ്ങിനെ ആരു ദിവതികൾ മാതവീനു മേതം നേരെ കാഞ്ചപസന്നിധിയെ പ്രാപിച്ചു.

കാശ്യപമഹാംബി തന്റെ സമയമ്മചാരണിയായ അഭിതിയോടുകൂട്ടുകി ഇരിക്കയേണ്ടപ്പോൾ. രാജാവു് വഞ്ഞാനു കണ്ടു് —

“എഡോ, ഭാക്ഷാധിശ്വരി, നിന്റെ പുത്രനായ ഇങ്ങനുവേണ്ടി എടുപ്പാഴം പോർക്കൈറ്റത്തിൽ ഇവിട്ടുന്നുണ്ടു് ആ ഭ്രഥാക്കണ്ണകത്താവായ ഭൂഷിംഷന്റെ ഇതാവയന്നും ഇട്ടുമാത്തിന്റെ കലവില്ലാൽ കായ്യും കൈല്ലും സാധിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് നിന്റെ പുത്രനു് തന്റെ നിതിവാളം കേവലം അലക്കാരപ്പാളമായുണ്ടിന്നിരിക്കയോണിപ്പോൾ” എന്നു് കാശ്യപൻ പ്രശ്നിച്ചു പറഞ്ഞു.

ഈ ദിവസത്തിന്റെ അപം മഹത്തായ അന്നാം തന്ത്രം സവിശ്വാസം ശോഖിക്കുന്നു”വെന്നു് അഭിതിയും രാജാവിനെ അലിനന്നിച്ചു.

ഇവരെ രാജാവിനും മാതലി കാണിച്ചുകൊടുത്തു:—

“**ഈതാ,** ദേവന്മാരുടെ മാതാപിതാക്കൾക്ക് ഒന്തുനി
ബ്രിശേഷമായ വാസല്പ്രദാന്തം അങ്ങയെ നോക്കിക്കൊ
ണ്ടിരിക്കണം; അരികെ ചെന്നാലും!”

രാജാവു്:—“മഹാത്മജോനിയികളായ ആ ദ്രാദശാഭി
ത്രുമാർ ഇവരിൽ നിന്നാണല്ലോ ഉണ്ടായതു്. സർ
ഡ്രോവാധിപതിയും ത്രിശ്വാക്കേശപരമായ ആ മ
ദ്രോഗന്റെ മാതാപിതാക്കളാണല്ലോ ഇവർ. സർ
ഡ്രോക്കപിതാമഹമന്റെ പിതാവായ മഹാവിജ്ഞ
വാമനമുത്തിയായി ഇവരിലാണല്ലോ ജനവാനായ
ം. മരിച്ചിപ്പറുന്ന ദക്ഷചൃതിയുമായ ഇവർ സാ
ക്ഷാത്കരിക്കുമാവിന്റെ നേരരേഖയ്ക്കുനം പെണ്ണതി
യുമാണനം തൊൻ കേട്ടിട്ടണ്ടു്.”

മാതലി:—“അരതെ! അങ്ങിനേത്തന്നൊന്നാണു്.”

അനന്തരം **രാജാവു്** ആ മഹാത്മാക്കളെ അരികെ
ചെന്നു നുസ്ഖരിച്ചു് “**ഈദുര്ഗവാൻറെ ആജിതാക്കര
നാശ ഭൂഷിഷ്ഠന്റെ നിങ്ങളെ ഇരുവാഴയേം അഭിവാല്പം
ചെയ്യുന്നു**” എന്നു് ഉണ്ടായിച്ചു്.

കാശ്യപൻ:—“മക്കനേ, നീ ബഹുകാലം ഭ്രാവനം ചെ
യ്തു് വാഴട്ടേണ്ടു്.”

അഭിതി:—“**ഉള്ളി, നിന്നക്കു് എതിരാളിയായി ആരക്കി
മില്ലാതാവട്ടു്.**

**ഈദുര്ഗവിൽ നിന്നും ഇങ്ങിനെ ആശിസ്തു നേടിരാജാ
വു്** മാറിനിന്നപ്പോരം ശക്കന്തളി തന്റെ പ്രത്യേനാട്ടക്രമി
അരികെ ചെന്നു് അവരുടെ പാദങ്ങളെ വദിച്ചു്.

കാശ്യപൻ:—“**മക്കേ, നിന്റെ തത്താവു്** ഭേദവന്നു
ഉണ്ടായിരിക്കുമാണു്.

നീ ഇഞ്ചാൻറിയെപ്പോലെ ശോളിക്കെട്ട് എന്ന്, ഇവക്കുത്തവണ്ണു, തൊൻ അന്നരഹമിച്ചുകൊള്ളുന്നു.”

അദിതി:—“രക്കേളി, നീ ദേശാവിന്ന് ബഹുമതയെട്ട്. നിന്റെ പുത്രൻ ദിന്മാധവയും മാനായി തുകയുത്തിനും ആനന്ദവർഖകസാവട്ടു.”

ഈ ആഗ്രഹിയ്യു കഴിഞ്ഞു ത്രഞ്ഞായേരഹപ്പകാരമുല്ലാവകം അവിടെ ഇരുന്നു. കാശ്വരപാഠ അവരെ മാത്രകും മുത്രകും ദോഷിയതിൽപ്പിനേരു ഭിഷ്ണവന്നു പറഞ്ഞതാവിത്തു:—

“കൃതാത്മവായ ഉള്ളി, രഥപ്രഭാവനായചതുരേണു ടം സാധ്യമുത്തയായ ഭാന്ത്രയാട്ടം ചേന്ന് ചുപ്പാറി, ശ്രേയല്ലിന്റെ സാധനത്തയമായ വിധിയും, വിത്തയും, ശുഖയും വേണ്ടം പ്രോപാലെ സമേളിച്ചുത്രുപ്പോലെയായി.”

ഭിഷ്ണവന്നു:—“ഗ്രവബനു, അങ്ങയുടെ അന്നരഹതിനു നീരം സംഗ്രഹിയതിനും അന്നാട്ടുശത്രുവാണു. ദർശനാനന്തരം ഈ ജീവി തെത്തിൽപ്പിനേരു ദർശനം എന്നാണ് ഇവിടെ സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഏവും ആദ്യമായിട്ടായിട്ടും പിന്നൈണ്ടില്ലോ ഫലത്തിന്റെ പുറപ്പാടും. പ്രമദമായി കിരികാരം അനന്തരം മഴവെള്ളി വുമാണും കാണാറില്ലതും. കാഞ്ഞകാരണഗതി സാമാജ്യനും ഈ ദിനൈന്ത്യാരിക്കേ; അങ്ങയുടെ പ്രസദാത്തിൽ മാത്രം ഫലം മുമ്പിലാണും.

മാതലി:—“ഇതാണും പ്രാക്കപിതാക്കുള്ളുടെ പ്രസാദപ്രാവും.”

ശജരവു്:—“ഭഗവാനെ, അങ്ങയുടെ ആജ്ഞകാരിനിയായ ഈ ശക്തിയെ തോൻ ഗാന്ധർവ്വവിധിപ്രകാരം പരിഗ്രഹിച്ച തിൽപ്പിനെ, എതാൻം മാസം കഴിഞ്ഞപ്രോഡി അഞ്ചാതികരം ഇവശ്ശേ എന്നെന്നു ദിവിലേക്കുട്ടിക്കൊണ്ടിപ്പാനെതിൽ, അപ്രോഡാശങ്ങൾ മോഹത്താൽ തോൻ നിരാകരിക്കേകാണ്ടു് അങ്ങയുടെ സഹ്രാതുനായ കഥപരമാവാനു് കറിനമായ അപരാധം ചെയ്തിരുത്തുന്നു്. പിന്നിടൊരുപാർശ്വം ഈ ഒമാതിരം യദി പ്രൂഢിയാ കാണിമാറാണപ്രോഡി, ഈ വശ്ശേ അതിനുമ്പു തോൻ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തി ട്രിബണലെന്ന കാര്യം എന്നെന്നു സ്ഥൂതിയിൽ തെളി തന്തു. ഈ സംഭവം എന്നിക്കു് അത്രത്തമായിട്ടു സ്ഥിരിക്കുന്നതു്. എതാണ്ടാരാം വഴിപോകുന്ന ആനന്ദം അരികെ കണ്ണപ്രോഡി അതു് ആനന്ദാല്ലെന്ന നിപ്പേഖിക്കും അതു് കുറെ അകന്നപ്രോഡി അനന്ദാശോ എന്ന ശക്തിനാകയും, അതു മറ ഞ്ഞതിൽപ്പിനെ, അതിന്റെ കാലാപിപ്രാഥകളെ നോക്കി അതു് ആനന്ദാശോയെന്ന നിണ്ണിക്കുയും ചെയ്യുകയാണുകുംഭിൽ ആ ഭോഗണ്ഠരതുപോലെയുണ്ടി ഇ ഈ കാര്യത്തിൽ ഈ യുദ്ധം വിശ്വാസി ചേതോവി മോഹം.”

കാശുപൻ:—“ഉള്ളി, അപരാധങ്ക ഇതിൽ ടെപ്പോ ലും വേണ്ടാ. ഉള്ളിക്കണ്ണായ ആ മോഹമാവട്ടം, സകാരണമാണെന്നും അറിതേതുക്കു.”

ചുശ്ചഷന്തൻ:—“അതു് എങ്കിനെയെന്നു് ഉണ്ടാം ചുശ്ചഷാൽ കൊണ്ടാം.”

കാശുപൻ:—“ഉള്ളി,നിരാകരിച്ചതു ശക്തിയെ അസ്വരസ്തീത്തതിന്റെ അരികെവെച്ച് മേനക കണ്ട് അഭിതിയുടെ അട്ടക്കൽ കൂട്ടിക്കാണ്ടുപോന്ന പ്രോഡത്തെന, ഭർദ്ദാസ്സുംഖിന്റെ ശാപംകൊണ്ടും തപസ്വിനിയായ ഈ സമയമ്ഹാരി ണിയെ വ്യാമേഡം പാനായി ഉള്ളി നിരാകരിച്ച തെന്നം, ശാപമേഡക്ഷുപ്രകാരം ഈ മോതിരം കൂടണ്ണും ഉള്ളി ഇവരെ ഓമ്മിക്കുമെന്നം ദിവ്യ വക്ഷ്യൂഷം തൊൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.”
ബാജാവു ഇതുകേട്ട് നെട്ടവിപ്പിട്ടുകൊണ്ട് “എന്ന കിംജിംജായ ലോകാപവാദം ഈതാ മരത്തു” എന്ന ആഗ്രഹപരിച്ച.

ശക്തിയുള്ള ഇപ്പോൾ ശാന്തിയുണ്ടായി. അതു ഇങ്ങിനെന്നുണ്ടായും:

“ആർപ്പത്രൻ എന്ന നിരാകരിച്ചതു സകാരണ മാണസവന്നതു് എന്നും ഭാഗ്യം തന്ന. അതുമതിൽ വിരധിശാക്രത്താൽ തൊൻ ശ്രൂപ്രവൃദ്ധയായി നാരം കുഴിച്ചിരുന്നപ്പോൾ എന്നെല്ലാശാണു് ഉണ്ടായതെന്നു് യാതൊന്നും എന്നിക്കു് ഓമ്മയില്ല. ആ അവസ്ഥയിലായിരിക്കാം ഈ ശാപം ഉണ്ടായതു്. തോഴിമാർ ഈ ശാപം അറിഞ്ഞതുകൊണ്ടാവാം, ഓമ്മിപ്പിക്കേണ്ടി വന്നാൽ തെന്താവിനു് ഈ മോതിരം കാണിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു് എന്നോടു് പ്രഭ്രൂക്കമെടുത്തു പറക്കുണ്ടായതു്”—എന്നിങ്ങനെ അവർ നിന്നു.

കാശുപൻ:—“മക്കേ, സംഗതിയെല്ലാം നീ ഇപ്പോൾ അറിഞ്ഞതുവല്ലോ. ഇനി നീ തെന്താവിനെക്കുറിച്ചു്

നേരമന്നു ഉക്കിക്കയ്ക്കു്. ശാപഗക്കിയാൽ ഓ
മ്മ കെട്ടകയാലുണ്ടു് നിന്നെന്ന തത്താവു് നി
രാകരിച്ചതു്. ഇപ്പോൾ, എമാധം നീങ്ങളുകയാൽ
ഈ ശീലസ്വയന്നു് നിന്നെന്ന ഒരുംഗാനരാഗത്തോ
ടെ ദേക്കുണ്ടുമാറായി. പൊടിയേറു ഒക്കു
ഡോൾ പ്രതിബിംബവത്തേങ്ങാനും ഏല്ലാതിരിക്കു
യും, തൃടച്ചവെട്ടപ്പാക്കിയാൽ എതിർപ്പെടുന്നതെ
ല്ലോ ശരിക്കു് ഉടൻകുണ്ടുകയും ചെയ്യുന്ന കണ്ണാടി
പ്രോബലയാണു് മനസ്സു്.”

ഉഷ്ണപ്പന്നു്:—“അംഗേര; അങ്ങിനെന്നെന്നയാണു് ഇവി
ടെ ഉണ്ടായതു്.”

കാശുപൻ:—“ഉണ്ണി, ജാതകമംാദിസംസ്കാരം യ
മാവിധി അനുശ്രീച്ചു് ഞങ്ങൾ വളര്ത്തിയിരിക്കുന്ന
ഈ ശൈത്യാപത്രും ഉണ്ണിക്കു് അഭിനന്ധനപ്പും?”

ഉഷ്ണപ്പന്നു്:—“ഇവനിലാണെല്ലാ എന്നുറ വംശപു
തിയു്.”

കാശുപൻ:—“ഇവൻ—ഉണ്ണിയുടെ രക്കൻ—ജാവിയിൽ
വന്നുവര്ത്തിയായി വിള്ളുക്കു. ഇവൻ മഹാമന്നാ
യി എങ്കിം തന്റെ അനുമതിച്ചു കയറിക്കു
ണ്ടു് കടലേഴ്തു് ലംഘിച്ചു ചെന്ന ഭൂമിയെ ഭൂവൻ
ജയിച്ചു കീഴടക്കം. സർ ജീവിക്കേണ്ടിയും ഭമനം
ചെയ്യുകൊണ്ടു സർഭമനനനും നാമം ധരിച്ചിരി
ക്കുന്ന ഇവൻ ഭ്രാക്കമാനും ഭേദപ്പെടുണ്ടു മേലിൽ
തേതെന്നു വിവ്രാതനാകം.”

ഉഷ്ണപ്പന്നു്:—“മഹാത്മാവായ അങ്ങയാൽ കുത്തസം
സ്കാരനായ ഇവനിൽ ഇതുയുമെല്ലാം സംഭവിക്കു
മെന്നു് അഴിക്കാവുന്നതെന്നു്.”

അംഗിതി:—“ഭഗവാനെ, മകരാശു” ഇങ്ങറിനെ അഭിലാഷിപ്പിയിൽജ്ഞായ പ്രിയവർത്തമാനം ഉടനെ ആശൈ അയച്ച കണ്പമമഹിയെ അറിയിക്കേണ്ടതില്ല യോ? എത്രിവാസംച്ചരതാൽ മേന എന്നെ ഉപചരിച്ചുകൊണ്ടു് ഇവിടെരെനെ പാർക്കുകയാണി ഫ്രൈഡ്.”

അപ്പുനെ ഏങ്കിനെയാണു് ഉടനെ ഇതുവർത്തമാനം അറിയിക്കേണ്ടതെന്നും ശക്കന്തള വിചാരിക്കുന്നുംയാർഥത നെയാണു് അംഗിതിയിൽനിന്നു് ഇതു പ്രസ്താവം ഉണ്ടായതു്. കാശ്യപൻ:—“കണ്പനു് എന്നെതാനും തപഃപ്രഭാവ താൽ പ്രത്രക്ഷമാണു്.”

“അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം കണ്പദഗ്ഭവാൻ എന്നിൽ കോപിക്കാതിരുന്നതു്” എന്ന ഭശ്യപ്പന്തൻ ഉണ്ടായിരുന്നതു്.

“എങ്കിലും ഇതു പ്രിയവർത്തമാനം ആശൈ അയച്ച തന്നെ അറിയിച്ചേക്കാം”എന്ന നിശ്ചയിച്ചു കാശ്യപൻ ശിശ്വനായ ശാലവനെ വിളിച്ചു. ആശ്രായ വധിക്കുവാൻ തയ്യാറായിക്കൊണ്ടു് ശിശ്വനു് ഉടനെ ധാരജായി. കാശ്യപൻ:—“എന്നോ ശാലവാ, ശാപത്രിയന്നിനു നി രൂതിയിണ്ടായതെഞ്ചുട്ടുടി ഒമ്മ തെളിഞ്ഞുകയാൽ ഭശ്യപ്പന്തൻ ശക്കന്തളയെ ചുത്രസമേതാ പ്രതിര ഹിച്ചിരിക്കുന്നവെനു ഇതു പ്രിയവർത്തമാനം നീ ആകാശമാദ്ദേശ ചൊന്ന കണ്പമമഹിയെ കണ്ടു് എന്നെന്നു വാക്കായി അറിയിക്കണം.”

ആ ആശ്രായ വധിച്ചുകൊണ്ടു് ശാലവൻ മരിത്ത.

കാശ്യപൻ:—“ഉണ്ണി, ഇനി നിന്നു് എത്രനേട്ടു് ഓ ത്രഞ്ചുട്ടുടി, ഉണ്ണിയുടെ സവാവായ ഇതുവൻറെ

ഈ തമിൽത്തന്നെ കുറി രാജധാനിയിലേക്ക്
പുറപ്പോം.”

ചോദ്യൻ:—“അങ്ങയുടെ ആര്യത്വപാലെ.”

കാശുപൻ:—“ഉള്ളിയുടെ നാട്ടിലെങ്കും, ദേവദ്രോഹ യ
മാകാലം വേണ്ടം പോലെ വഷ്ടിണിക്കുമ്പോൾ എന്നും, ദേവന്മാരുടെ തുള്ളിക്കാഴി ഉള്ളി പല ധന
ങ്ങളിലും അമാവിധി ചേയ്യും അവവട്ടെയെന്നും ഇവ
പരലോകങ്ങൾക്കും കുറിപ്പുണ്ടെന്നും പാസ്സുവരു
മുകമ്മങ്ങൾക്കും ചെറുകൊണ്ടു നിഃവാദം ഓർക്കാലം
സമുദിയോടെ മരി വട്ടെന്നും തൊന്തും ആര്യംസി
ചുകൊള്ളുന്നു.”

ചോദ്യൻ:—“ഒരു യന്ത്രിനാവണി തൊന്തു കഴിയും
പോലെയെല്ലാം ദത്തിച്ചുകൊള്ളും.”

കാശുപൻ:—“മകനോ, ഈ നാവല്ലതും തൊന്തും പ്രിയംവെ
രു ശാത്രുണ്ണാ, പറയും?”

ചോദ്യൻ:—“ഒരവസനെ, ഇത് റാധികം പ്രിയം വേ
രെയെന്നും ചെയ്യുണ്ടതുള്ളതു? എങ്കിലും, വാ
ദാനത്തെ തൊന്തു നിരാകരാക്കുതെല്ലാ. അതുകൊ
ണ്ടു ഇപ്പുകാരം കുടിയം ഭവിക്കുന്നു:—

“ഇനമിത്തതെ രാജാവും എപ്പോഴും ആരബിച്ച
ഡകാണ്ടും വത്തിക്കുട്ടു. പ്രഭാവും കായ സരസ്പതി
സർവ്വദാ ജയിക്കുട്ടു. ശക്ത ശാട സമേഷുന്നതൊരു നീ
പരിപാലിതനാരമ്മനു പരമേശ്വരൻ ജനനമരണാ
പമായ ആമയങ്കരനും എന്നു മോചിപ്പിക്കുട്ടു
നും തൊന്തും പ്രാത്മികമനും.”

